

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี
จังหวัดสงขลา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของเกษตรจังหวัด
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ขึ้น เพื่อให้ได้ทราบถึงสภาพทั่วไปทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาด้านการเกษตรของอำเภอนาหวี ว่ามีศักยภาพหรือ จุดเด่น จุดด้อย ในการพัฒนาการเกษตรอย่างไรบ้าง ดังนั้นแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจที่จะศึกษาสภาพของอำเภอในด้านต่าง ๆ ตลอดจนวิสัยทัศน์ในการพัฒนาแต่ละด้านต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี ขอขอบคุณผู้นำชุมชน ตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน และเกษตรกรทั่วไปที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และการจัดทำแผนฯ ให้ลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ค-ฉ
สารบัญรูป	ช-ญ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๕
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๖
๓ สภาพภูมิอากาศ	
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๒
๓.๒ ฤดูกาล	๑๒
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๒
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๓
๔ เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๕
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๕
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๖
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๘
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๘
๖.๒ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	๒๐
๖.๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๒๓
๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๒๓
๖.๕ การศึกษา	๒๔
๖.๖ สาธารณสุข	๒๕
๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๖
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๖
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๘
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๓๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอนาหวี	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๓๙
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๒๗
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๑๓๒
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอนาหวี	
๑. แนวทางการพัฒนา	
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๑๓๕
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๑๓๘
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๑๓๙
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๑๔๑
บรรณานุกรม	๑๔๗
ภาคผนวก	
โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ	๑๕๐
โครงการที่ ๒ สนับสนุนการดำเนินการเศรษฐกิจชุมชนพอเพียง	๑๕๓
โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑๕๖

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑	ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๒	ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอนาหวี
ตารางที่ ๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๗
ตารางที่ ๖	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอนาหวี ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๗
ตารางที่ ๗	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอนาหวี ปี ๒๕๖๗
ตารางที่ ๘	ข้อมูลด้านปศุสัตว์
ตารางที่ ๙	ข้อมูลด้านประมง แสดงฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำแนกตามประเภทการเลี้ยง และผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เป็นรายอำเภอ พ.ศ.๒๕๖๒
ตารางที่ ๑๐	แสดงข้อมูลรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตร จังหวัดสงขลา พ.ศ.๒๕๖๒
ตารางที่ ๑๑	แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตร อำเภอนาหวี
ตารางที่ ๑๒	แสดงช่วงรายได้ของครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๔
ตารางที่ ๑๓	แสดงช่วงหนี้สินในภาคการเกษตรของครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๔
ตารางที่ ๑๔	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑
ตารางที่ ๑๕	ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอนาหวี
ตารางที่ ๑๖	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๑๗	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๑๘	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน
ตารางที่ ๑๙	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์
ตารางที่ ๒๐	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอนาหวี
ตารางที่ ๒๑	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ
ตารางที่ ๒๒	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๒๓	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๒๔	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๒๕	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๒๖	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๒๗	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๒๘	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๒๙	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๓๐	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน/แหล่งเรียนรู้อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๓๑	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๓๒	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๓๓	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร) อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๓๔	แสดงทรัพยากรดินอำเภอนาหวี .จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๓๕	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพาราอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
ตารางที่ ๓๖	แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๒
ตารางที่ ๒	ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๒
ตารางที่ ๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอนาหวี	๕
ตารางที่ ๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๑๐
ตารางที่ ๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๗	๑๓
ตารางที่ ๖	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอนาหวี ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๗	๑๔
ตารางที่ ๗	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอนาหวี ปี ๒๕๖๗	๑๘
ตารางที่ ๘	ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๙
ตารางที่ ๙	ข้อมูลด้านประมง แสดงฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำแนกตามประเภทการเลี้ยง และผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เป็นรายอำเภอ พ.ศ.๒๕๖๒	๒๐
ตารางที่ ๑๐	แสดงข้อมูลรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตร จังหวัดสงขลา พ.ศ.๒๕๖๒	๒๐
ตารางที่ ๑๑	แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตร อำเภอนาหวี	๒๑
ตารางที่ ๑๒	แสดงช่วงรายได้ของครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๔	๒๑
ตารางที่ ๑๓	แสดงช่วงหนี้สินในภาคการเกษตรของครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๔	๒๒
ตารางที่ ๑๔	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑	๒๓
ตารางที่ ๑๕	ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอนาหวี	๒๓
ตารางที่ ๑๖	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๒๖
ตารางที่ ๑๗	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๒๙
ตารางที่ ๑๘	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๓๑
ตารางที่ ๑๙	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๓๓
ตารางที่ ๒๐	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอนาหวี	๓๓
ตารางที่ ๒๑	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓๖
ตารางที่ ๒๒	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๓๘
ตารางที่ ๒๓	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๓๙
ตารางที่ ๒๔	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๐
ตารางที่ ๒๕	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๑
ตารางที่ ๒๖	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๒
ตารางที่ ๒๗	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๓
ตารางที่ ๒๘	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๔
ตารางที่ ๒๙	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๕
ตารางที่ ๓๐	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน/แหล่งเรียนรู้อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๕
ตารางที่ ๓๑	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๗
ตารางที่ ๓๒	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๕๔
ตารางที่ ๓๓	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร) อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๕๔
ตารางที่ ๓๔	แสดงทรัพยากรดินอำเภอนาหวี .จังหวัดสงขลา	๕๕
ตารางที่ ๓๕	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพาราอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๕๙
ตารางที่ ๓๖	แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๖๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ ๓๗	แสดงพื้นที่ปลูกนาทวี่ ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๖๒
ตารางที่ ๓๘	แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๖๔
ตารางที่ ๓๙	ระยะการปลูกยางในพื้นที่ราบ อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๖๗
ตารางที่ ๔๐	แสดงอายุต้นติดตาหลังต้นเดิม(เดือน) /จำนวนปุ๋ยที่ใช้ (กรัมต่อต้น)	๖๘
ตารางที่ ๔๑	แสดงการใส่ปุ๋ยตามสูตรที่เหมาะสม	๖๙
ตารางที่ ๔๒	แสดงการดูแลรักษาต้นยางอ่อนหลังการปลูกซ่อมแซม	๘๔
ตารางที่ ๔๓	แสดงการการใส่ปุ๋ยยางพารา	๗๓
ตารางที่ ๔๔	แสดงปริมาณธาตุอาหารและส่วนผสมของแม่ปุ๋ยในปุ๋ยผสมสูตรต่างๆ	๗๔
ตารางที่ ๔๕	ปฏิทินการปลูกสร้างและปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา	๘๓
ตารางที่ ๔๖	แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๘๔
ตารางที่ ๔๗	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๘๗
ตารางที่ ๔๘	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมังคุด อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๘๗
ตารางที่ ๔๙	แสดงพื้นที่ปลูกมังคุด อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๘๙
ตารางที่ ๕๐	แสดงปริมาณการปลูกมังคุด อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๙๑
ตารางที่ ๕๑	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมังคุด	๙๗
ตารางที่ ๕๒	แสดงต้นทุนการผลิตมังคุด ปี ๒๕๖๓ อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๙๘
ตารางที่ ๕๓	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมังคุด อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๑๐๐
ตารางที่ ๕๔	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๑๐๐
ตารางที่ ๕๕	แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๑๐๑
ตารางที่ ๕๖	แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๑๐๓
ตารางที่ ๕๗	แสดงข้อดี และ ลักษณะพิเศษของทุเรียนแต่ละพันธุ์ (๑)	๑๐๔
ตารางที่ ๕๘	แสดงข้อดี และ ลักษณะพิเศษของทุเรียนแต่ละพันธุ์ (๒)	๑๐๔
ตารางที่ ๕๙	แสดงการใส่ปุ๋ยทุเรียน ๒	๑๐๕
ตารางที่ ๖๐	แสดงปริมาณประชากรของแมลงศัตรูทุเรียนจะผันแปรตามระยะการเจริญเติบโต	๑๑๔
ตารางที่ ๖๑	แสดงปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน ในอำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๑๒๔
ตารางที่ ๖๒	แสดงปฏิทินการดูแลทุเรียน ในอำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๑๒๕
ตารางที่ ๖๓	แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียนต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๑๒๕
ตารางที่ ๖๔	แสดงเกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer ด้านการผลิตทุเรียน อำเภอนาทวี่ จังหวัดสงขลา	๑๒๖
ตารางที่ ๖๕	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๑๒๗
ตารางที่ ๖๖	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๑๓๒
ตารางที่ ๖๗	แสดงตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล (๑-๕)	๑๔๑-๑๕๗

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ ๑	ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอนาทวี	๑
ภาพที่ ๒	ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้จังหวัดสงขลา	๓
ภาพที่ ๓	แสดงแนวลาดชัน ตามที่ตั้งของภูมิประเทศ	๖
ภาพที่ ๔	แสดงแผนที่กลุ่มชุดดิน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๙
ภาพที่ ๕	กราฟแสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๑๑
ภาพที่ ๖	แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๗-๒๕๖๗	๑๒
ภาพที่ ๗	กราฟแสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑๒ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๗	๑๔
ภาพที่ ๘	แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๑๕
ภาพที่ ๙	แผนที่แหล่งน้ำผิวดิน/ลำคลองอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๑๖
ภาพที่ ๑๐	แสดงแผนภูมิรายได้ในภาคการเกษตรกรอำเภอนาทวี พ.ศ.๒๕๖๖	๒๑
ภาพที่ ๑๑	แสดงแผนภูมิหนี้สินในภาคการเกษตร ของเกษตรกรอำเภอนาทวี พ.ศ.๒๕๖๖	๒๒
ภาพที่ ๑๒	แสดงแผนภูมิเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ย-หนี้สินเฉลี่ยในภาคการเกษตรของเกษตรกรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๖	๒๒
ภาพที่ ๑๓	แผนภูมิแสดงจำนวนประชากร ครวี่เรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๒๔
ภาพที่ ๑๔	แสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๒๗
ภาพที่ ๑๕	กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๒๘
ภาพที่ ๑๖	แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี๒๕๖๖ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๒๙
ภาพที่ ๑๗	แผนภูมิแสดงข้อมูลการปลูกยางพารา พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี ๒๕๖๖ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๓๐
ภาพที่ ๑๘	แผนภูมิแสดงข้อมูลการปลูกปาล์มน้ำมัน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี๒๕๖๖ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๓๐
ภาพที่ ๑๙	แผนภูมิแสดงข้อมูลการปลูกไม้ผลจำพวกทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ปี ๒๕๖๖ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๓๑
ภาพที่ ๒๐	แสดงแผนภูมิหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๓๓
ภาพที่ ๒๑	แสดงแผนภูมิลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๓๖
ภาพที่ ๒๒	แสดงแผนภูมิลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๓๘
ภาพที่ ๒๓	แสดงแผนภูมิประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๓๙
ภาพที่ ๒๔	แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๔๙
ภาพที่ ๒๕	แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๕๖
ภาพที่ ๒๖	แสดงพื้นที่ที่แสดงแผนที่ทรัพยากรดินอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๕๖
ภาพที่ ๒๗	แสดงแผนภูมิแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๕๗
ภาพที่ ๒๘	แสดงจุดที่ตั้งแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๕๘
ภาพที่ ๒๙	แสดงแผนภูมิแหล่งน้ำผิวดินอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๕๙
ภาพที่ ๓๐	แสดงแผนภูมิพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพาราอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๖๐
ภาพที่ ๓๑	แสดงแผนภูมิเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอนาทวี	๖๐
ภาพที่ ๓๒	แสดงแผนที่ร้อยละแต่ละระดับขึ้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอนาทวี.	๖๑
ภาพที่ ๓๓	แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอนาทวี	๖๒
ภาพที่ ๓๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับขึ้นความเหมาะสม อำเภอนาทวี	๖๓
ภาพที่ ๓๕	แสดงแผนภูมิร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับขึ้นความเหมาะสม อำเภอนาทวี	๖๔
ภาพที่ ๓๖	แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา	๖๕
ภาพที่ ๓๗	แสดงการกรีดยาง	๗๕
ภาพที่ ๓๘	แสดงระบบการกรีดยาง	๗๗
ภาพที่ ๓๙	แสดงภาพ ดั้วง	๘๐

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า	
ตารางที่ ๑	ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๒
ตารางที่ ๒	ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๒
ตารางที่ ๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอนาหวี	๕
ตารางที่ ๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๑๐
ตารางที่ ๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๗	๑๓
ตารางที่ ๖	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอนาหวี ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๗	๑๔
ตารางที่ ๗	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอนาหวี ปี ๒๕๖๗	๑๘
ตารางที่ ๘	ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๙
ตารางที่ ๙	ข้อมูลด้านประมง แสดงฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำแนกตามประเภทการเลี้ยง และผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เป็นรายอำเภอ พ.ศ.๒๕๖๒	๒๐
ตารางที่ ๑๐	แสดงข้อมูลรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตร จังหวัดสงขลา พ.ศ.๒๕๖๒	๒๐
ตารางที่ ๑๑	แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตร อำเภอนาหวี	๒๑
ตารางที่ ๑๒	แสดงช่วงรายได้ของครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๔	๒๑
ตารางที่ ๑๓	แสดงช่วงหนี้สินในภาคการเกษตรของครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๔	๒๒
ตารางที่ ๑๔	แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑	๒๓
ตารางที่ ๑๕	ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอนาหวี	๒๓
ตารางที่ ๑๖	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๒๖
ตารางที่ ๑๗	แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๒๙
ตารางที่ ๑๘	รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๓๑
ตารางที่ ๑๙	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๓๓
ตารางที่ ๒๐	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอนาหวี	๓๓
ตารางที่ ๒๑	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๓๖
ตารางที่ ๒๒	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๓๘
ตารางที่ ๒๓	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๓๙
ตารางที่ ๒๔	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๐
ตารางที่ ๒๕	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๑
ตารางที่ ๒๖	แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๒
ตารางที่ ๒๗	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๓
ตารางที่ ๒๘	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๔
ตารางที่ ๒๙	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๕
ตารางที่ ๓๐	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน/แหล่งเรียนรู้อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๕
ตารางที่ ๓๑	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๔๗
ตารางที่ ๓๒	แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๕๔
ตารางที่ ๓๓	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร) อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๕๔
ตารางที่ ๓๔	แสดงทรัพยากรดินอำเภอนาหวี .จังหวัดสงขลา	๕๕
ตารางที่ ๓๕	แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพาราอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๕๙
ตารางที่ ๓๖	แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๖๑

สารบัญภาพ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ ๔๐	แสดงภาพ ปลวก	๘๑
ภาพที่ ๕๑	หนอนทราย	๘๒
ภาพที่ ๔๒	แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๘๖
ภาพที่ ๔๓	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมังคุด อำเภอนาหวี	๘๘
ภาพที่ ๔๔	แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมังคุด อำเภอนาหวี	๘๙
ภาพที่ ๔๕	แสดงพื้นที่ปลูกมังคุด (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอนาหวี	๙๐
ภาพที่ ๔๖	แสดงแผนภูมิปริมาณครัวเรือนเกษตรกรปลูกมังคุด (ปี๒๕๖๖) อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๙๑
ภาพที่ ๔๗	แสดงปริมาณมังคุด (ปี๒๕๖๖) อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๙๒
ภาพที่ ๔๘	ลักษณะผลมังคุด	๙๒
ภาพที่ ๔๙	แสดงวิธีการตลาดมังคุด อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๙๙
ภาพที่ ๕๐	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอนาหวี	๑๐๑
ภาพที่ ๕๑	แผนภูมิแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน อำเภอนาหวี	๑๐๑
ภาพที่ ๕๒	แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา	๑๐๓
ภาพที่ ๕๓	แสดงการวางผังปลูก	๑๐๕
ภาพที่ ๕๔	แสดงวิธีการปลูกทุเรียน	๑๐๖
ภาพที่ ๕๕	แสดงการใส่ปุ๋ยทุเรียน ๑	๑๐๖
ภาพที่ ๕๖	แสดงผลจากการให้น้ำต้นทุเรียน	๑๐๗
ภาพที่ ๕๗	แสดงการพรางแสงให้ต้นทุเรียน	๑๐๗
ภาพที่ ๕๘	แสดงการตัดแต่งและควบคุมทรงพุ่ม	๑๐๘
ภาพที่ ๕๙	แสดงการตัดแต่งและควบคุมทรงพุ่ม	๑๐๘
ภาพที่ ๖๐	แสดงการจัดการเพื่อให้ต้นทุเรียนออกดอก และติดผล	๑๐๘
ภาพที่ ๖๑	แสดงการจัดการเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต	๑๐๙
ภาพที่ ๖๒	แสดงโยงผลเพื่อลดการร่วงของผลเนื่องจากแรงลม	๑๐๙
ภาพที่ ๖๓	แสดงอาการโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๑)	๑๑๐
ภาพที่ ๖๔	แสดงโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๒)	๑๑๐
ภาพที่ ๖๕	แสดงโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๓)	๑๑๐
ภาพที่ ๖๖	แสดงโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๔)	๑๑๑
ภาพที่ ๖๗	แสดงสาเหตุโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๕)	๑๑๑
ภาพที่ ๖๘	แสดงโรคใบติดทุเรียน	๑๑๒
ภาพที่ ๖๙	แสดงผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน และลักษณะการวางไข่	๑๑๔
ภาพที่ ๗๐	แสดงหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนแสดงหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน	๑๑๔
ภาพที่ ๗๑	แสดงสภาพรูเจาะออกของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน	๑๑๕
ภาพที่ ๗๒	แสดงความเสียหายที่เกิดจากหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน	๑๑๕
ภาพที่ ๗๓	แสดงการห่อผลเพื่อป้องกันหนอนเจาะทุเรียน	๑๑๖
ภาพที่ ๗๔	แสดงเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียนดูดกินน้ำเลี้ยงใบอ่อนทุเรียนและลักษณะตัวเต็มวัยเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน	๑๑๖
ภาพที่ ๗๕	แสดงการวางไข่และลักษณะไข่เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน	๑๑๗
ภาพที่ ๗๖	แสดงเพลี้ยไก่แจ้ดูดน้ำเลี้ยงทำให้ใบทุเรียนหงิกงอ	๑๑๗
ภาพที่ ๗๗	แสดงแตนตัวเบียนเพลี้ยไก่แจ้ที่พบในธรรมชาติ	๑๑๘
ภาพที่ ๗๘	แสดงผีเสื้อหนอนเจาะผลทุเรียน/หนอนเจาะผลทุเรียนกัดทำลายบริเวณเปลือกทุเรียน	๑๑๙
ภาพที่ ๗๙	แสดงหนอนเจาะผลทำรังบริเวณเปลือกทุเรียน/หนอนกัดกินบริเวณเปลือกไม่ถึงเนื้อทุเรียน	๑๑๙
ภาพที่ ๘๐	แสดงการตัดแต่งผลไม่ให้ติดกันและใช้ไม้คั่นระหว่างผลที่ติดกัน	๑๒๐
ภาพที่ ๗๖	แสดงเพลี้ยไก่แจ้ดูดน้ำเลี้ยงทำให้ใบทุเรียนหงิกงอ	๑๑๗

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๘๑	แสดงเพลี้ยแป้งทุเรียน และลักษณะของผลอ่อนทุเรียนที่ถูกเพลี้ยแป้งดูดกินน้ำเลี้ยง
ภาพที่ ๘๒	แสดงการทำลายของเพลี้ยแป้งทุเรียน
ภาพที่ ๘๓	แสดงการเก็บเกี่ยวทุเรียนตามสภาพสุกแก่จริง
ภาพที่ ๘๔	แสดงวิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน
ภาพที่ ๘๕	แสดงวิธีการตลาดทุเรียน ของอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๒ เทศบาล ๙ อบต. ๑๐ ตำบล ๙๒ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๙ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ตำบล / หมู่	ตำบลนาหวี	ตำบลฉาง	ตำบลนาหมอศรี	ตำบลคลองทราย	ตำบลปลักหนู	ตำบลท่าประดู่	ตำบลสะท้อน	ตำบลทับช้าง	ตำบลปรกอบ	ตำบลคลองขวาง
1	นาหวี	นาหว้า	นาหมอศรี	คลองทราย	ปลักหนู	ท่าประดู่	สะท้อน	ทับช้าง	ประกอบออก	นาปรัง
2	พลีเหนือ	ปลักชะเมา	ทุ่งแหลเหนือ	ลำซิง	ตันไทร	ดงหมูเหนือ	บ้อง	เกาะงู	โครง	คลองไข่น้ำ
3	พลีใต้	เกาะงา	ทุ่งแหลกลาง	ลำพด	โคกแค	ดงหมูใต้	หัวควน	โคกจง	ประกอบตก	ช้างให้
4	นาหวีใต้	วังบวบ	ทุ่งแหลใต้	บ้านใหม่	ป่าเร็ด	ปลักผอม	ท่าคลอง	หัวควน	ทุ่งเปรียง	เขาวัง
5	พรุเดียว	โพรงจระเข้	ปลักจอก	ล่องมุด	เลียบ	โคกแค	ห้วยหลัง	วังไทร	บ้านวัด	บ้านเก่า
6	วังใต้เหนือ	คอกช้าง	โมยจอก	ปลายคลอง	หมอดง	ปากัน	สะพานปลา	คอก	บ้านใหม่	คลองยอ
7	เคสียง	ปริก	โมยตก	โดนินท์	สมือง	ทุ่งชา	ทุ่ง	โคกเกาะ	เกาะไม้ใหญ่	คลองบอน
8	ของใต้	ทุ่งหม้อแดง	ท่าโก	เขานา		พอบิดเหนือ	สะพานเคียน	ลุ่ม		
9	ของเหนือ	เลียบ					ทุ่งลิ้ง	ซ้อนทอง		
10	วังใหญ่						ปายาง	เกาะจง		
11	ปลายรำ									
12	ลำลอง									
13	คลองทุเรียน									
14	วังใต้ใต้									
15	ป่าซี้เหล็ก									
16	คลองพน									
17	ไทรงาม									

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
นาหวี	๗๙,๔๗๓	-	๒	๑๗	๓,๑๒๓
ฉาง	๑๒,๒๗๗	๑	-	๙	๑,๕๗๙
นาหมอศรี	๗,๙๙๖	๑	-	๘	๘๓๙
คลองทราย	๖๔,๕๐๑	๑	-	๘	๒,๓๓๑
ปลักหนู	๒๖,๘๖๐	๑	-	๗	๑,๓๓๘
ท่าประดู่	๒๐,๘๘๔	๑	-	๘	๑,๘๗๕

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
สะท้อน	๖๙,๘๑๒	๑	-	๑๐	๒,๘๓๑
ทับช้าง	๖๕,๔๕๖	๑	-	๑๐	๒,๓๙๒
ประกอบ	๖๕,๖๔๑	๑	-	๗	๑,๖๒๔
คลองขวาง	๗๘,๖๖๐	๑	-	๗	๑,๖๒๑
รวม	๔๙๑,๕๖๖	๙	๒	๙๒	๑๙,๕๕๓

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอ นาทวี มีเนื้อที่ป่าไม้ประมาณ ๓๘๔.๒๗ ตร.กม. หรือประมาณ ๒๔๐,๑๖๘.๗๕ ไร่ ทรัพยากรไม้ที่สำคัญ คือ ไม้หลุมพอง ไม้ไข่เขียว ไม้ยาง ไม้ตะเคียนทอง ไม้จำปา ไม้กระบาก ไม้พะยอม ไม้สยา มีอยู่ทั่วไปในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๗ ป่า เนื้อที่รวม ๒๓๙,๘๖๘.๗๕ ไร่ ดังนี้

- ป่าเขาแดน ป่าเขาน้ำค้าง ป่าควนทางสยา ป่าควนเขาใหม่และป่าควนสีเหร่ง ตำบลคลองขวาง ตำบลทับช้าง ตำบลประกอบ และตำบลคลองทราย เนื้อที่ ๙๕,๐๐๐ ไร่ (ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๔ เนื้อที่อุทยานฯ ๑๓๒,๕๐๐ ไร่ รวมเขตอำเภอสะเดาดด้วย)

- ป่ากราด ตำบลสะท้อน เนื้อที่ ๒,๕๗๕ ไร่ สภาพป่าสมบูรณ์

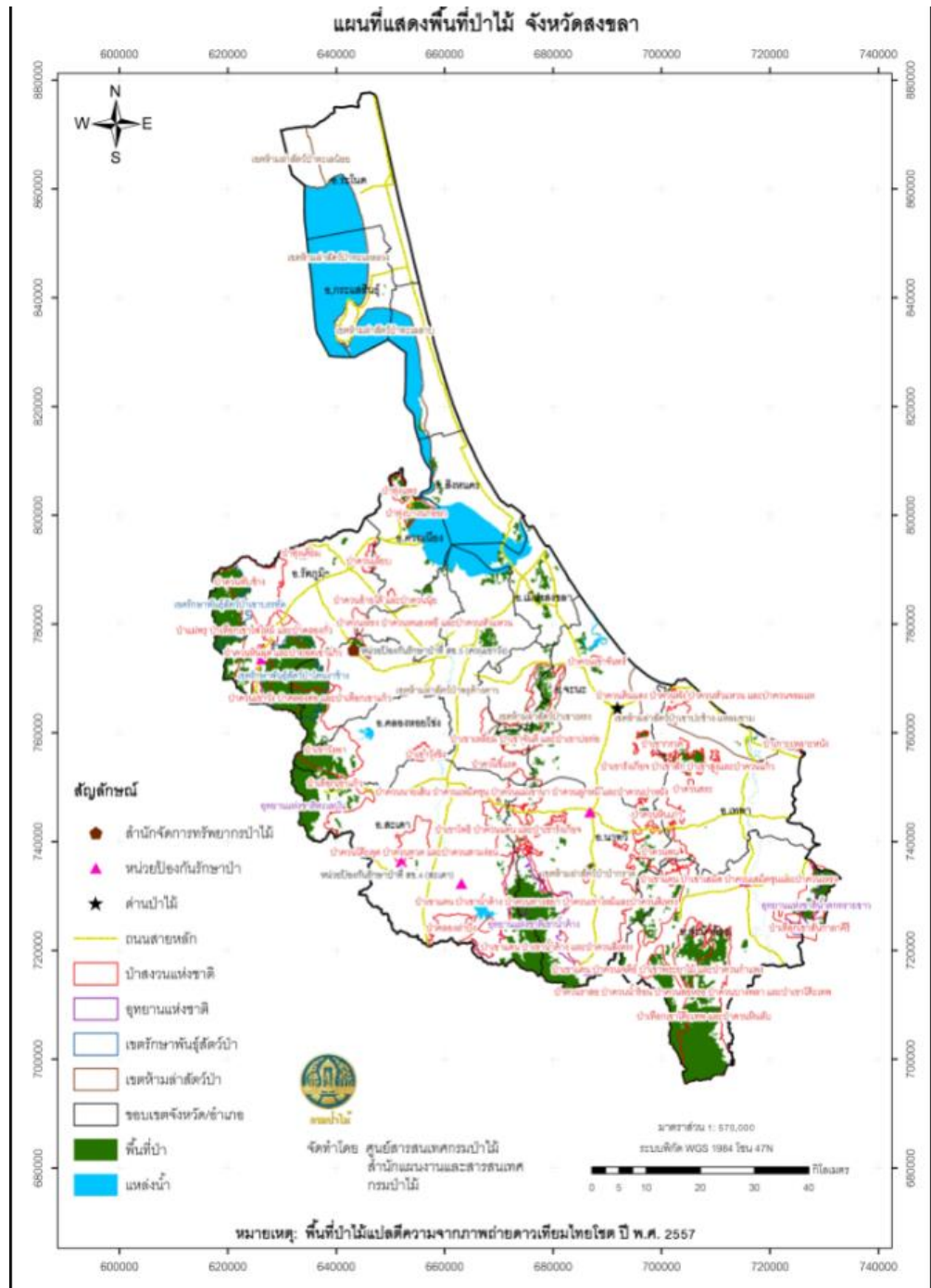
- ป่าเขาโพธิ์ป่าควนแดนและป่าเขารังเกียจ ตำบลคลองทราย ตำบลปลักหนู เนื้อที่ ๓๐,๖๒๕ ไร่

- ป่าควนหินเภา ตำบลฉาง ตำบลนาทวี เนื้อที่ ๒๒,๓๒๕ ไร่

- ป่าควนนายเส้น ป่าควนเหม็ดขุน ป่าควนแม่เขานา ป่าควนลูกหมี่และป่าควนปายัง ตำบลคลองทราย เนื้อที่ ๓๒,๕๒๕ ไร่

- ป่าควนพน ตำบลท่าประดู่ ตำบลนาทวี เนื้อที่ ๓๕,๕๖๘ ไร่

- ป่าเขาแดน ป่าเขาเสม็ด ป่าควนเสม็ดขุนและป่าควนเหร่ง ตำบลท่าประดู่ ตำบลสะท้อน ตำบลประกอบ เนื้อที่ ๒๑,๒๕๐ ไร่

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงพื้นที่ป่าไม้จังหวัดสงขลา

(ที่มา: ศูนย์สารสนเทศกรมป่าไม้ สำนักแผนงานและสารสนเทศ , พ.ศ.๒๕๕๗)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอनावี

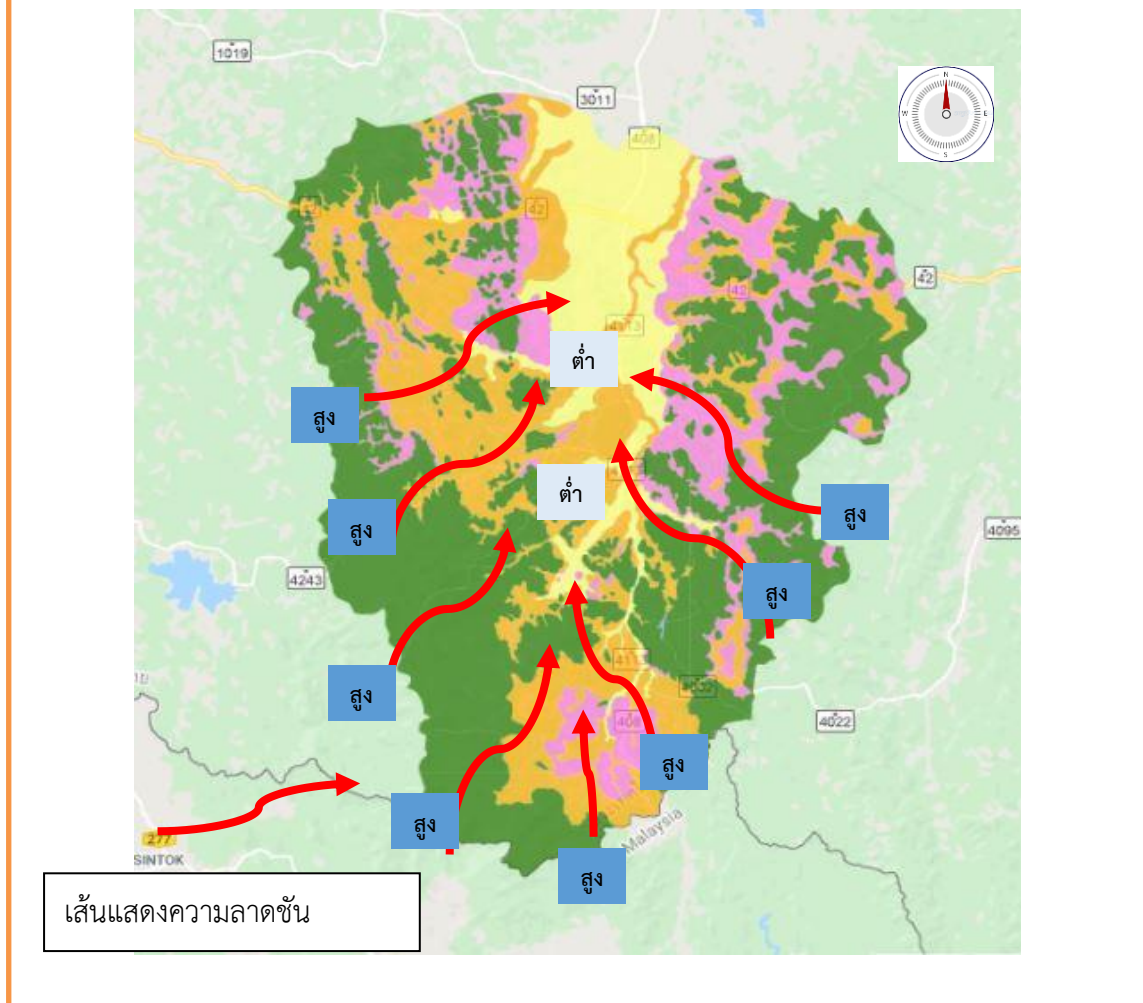
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
นาหวี	๗๗,๘๗๘	๔,๘๔๗	๖.๒๒
ฉาง	๑๒,๘๑๙	๖๕	๐.๕๑
นาหมอศรี	๙,๒๘๕	๑๓๐	๑.๔๐
คลองทราย	๖๒,๓๙๔	๔,๓๒๐	๖.๙๒
ปลักหนู	๒๖,๑๘๓	๓๓๕	๑.๒๘
ท่าประดู่	๒๐,๔๗๒	๒๙๗	๑.๔๕
สะท้อน	๗๕,๙๗๘	๗,๑๔๘	๙.๔๑
ทับช้าง	๖๒,๔๗๕	๙,๘๓๗	๑๕.๗๕
ประกอบ	๕๘,๒๙๖	๑๗,๕๔๔	๓๐.๐๙
คลองขวาง	๘๐,๖๒๒	๒๖,๖๑๑	๓๓.๐๑
รวม	๔๘๖,๔๐๒	๗๑,๑๓๔	๑๔.๖๒

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, กรมพัฒนาที่ดิน / , พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอनावีมีพื้นที่ตามข้อมูลของกรมพัฒนาที่ดิน(*ค่าตัวเลขได้มาจากการคำนวณด้วยระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์) รวม ๔๘๖,๔๐๒ ไร่ มีทิศทางการลาดชันของพื้นที่เป็นที่ลาดชันสูงในเขตเชิงเขาในฝั่งตะวันออก และตะวันตกของอำเภอ มีลักษณะภูมิประเทศตอนกลางเป็นที่ดอน และมีที่ลุ่มต่ำในเขตตอนกลางทางทิศเหนือซึ่งมีพื้นที่ติดต่อกับอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๓ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอนาหวี (ที่มา:กรมพัฒนาที่ดิน , พ.ศ.๒๕๖๖)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอนาหวี มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๔ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๓.๑ กลุ่มดินภูเขา (ดก.) มีพื้นที่มากที่สุด ประมาณร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ อยู่บริเวณตอนล่าง ตั้งแต่เหนือจดใต้

๒.๓.๒ กลุ่มดินภูเขา (ภ.) ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ อยู่บริเวณทิศตะวันออกและทิศตะวันตก

๒.๓.๓ กลุ่มดินที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราดี (ยด.) ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ ซึ่งมีอยู่ทั่วไปของอำเภอ

๒.๓.๔ กลุ่มดินนาดี (นด.) และดินทั่วไป (นท.) ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่อยู่ทางตอนบนของอำเภอ (ที่มาของข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี)

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน

จากการสำรวจดินพบว่าในตำบลสะท้อน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา สามารถจำแนกดินออกเป็น ๘ กลุ่มชุดดิน เป็นหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด ๑ หน่วย ได้แก่ แหล่งน้ำ (ตารางที่ ๑ และภาพที่ ๑)

จากการสำรวจดินพบว่าในตำบลนาหวี อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา สามารถจำแนกดินออกเป็น ๘ กลุ่มชุดดิน

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๖

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำพา ในบริเวณที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นกลุ่มดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีเทาหรือสีเทาเข้ม ดินล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ดินเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียว สีเทาหรือสีน้ำตาลอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งมีศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๕.๕

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๒

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำพาบริเวณสันดินริมน้ำ หรือตะพักลำน้ำบนพื้นดินที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย

เป็นกลุ่มดินลึกมาก ที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง ดีปานกลางหรือดี เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินร่วนปนดินเหนียว จนถึงดินเหนียว บางแห่งอาจมีชั้นดินทรายสลับชั้นอยู่ และมักมีแร่ไมก้าปะปนในเนื้อดิน สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีเหลืองปนน้ำตาล อาจพบจุดประสีเหลือง สีแดง หรือสีเทา และอาจพบศิลาแลงอ่อน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก แมงกานีสปะปนในดินล่างเล็กน้อย บางบริเวณอาจพบก้อนปูนปนในดินชั้นล่างบ้างเล็กน้อย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงด่างปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๘.๐

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๓๔

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ของหินต้นกำเนิดชนิดต่าง ๆ แล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ ทั้งหินอัคนี หรือหินตะกอน หรือมาจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำพาบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด

เป็นกลุ่มดินลึกมาก ที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง ดีปานกลางหรือดี มีเนื้อดินบน เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย บางบริเวณเป็นดินเหนียวช่วง ๕๐ เซนติเมตรลงไป สีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลืองเข้ม สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง สีแดง อาจพบจุดประสีเหลือง สีแดง หรือสีเทา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๖.๐

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๙

กลุ่มชุดดินนี้มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนหยาบที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด ดินลึกมาก เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำหรือเกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ เช่น หินแกรนิต หินทราย หรือหินในกลุ่มที่มีเนื้อหยาบ มีการพัฒนาการของดินมานาน พบในพื้นที่ตอนที่ดินมีความชันนาน สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด การระบายน้ำดีหรือดีปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดินประมาณ ๔.๕-๕.๕

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๔๕

เป็นกลุ่มดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อละเอียด หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำพาบนพื้นที่ตอน ที่มีลักษณะพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด

เป็นกลุ่มดินตื้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีกรวดหรือลูกรังปะปนเป็นปริมาณมาก กรวดส่วนใหญ่เป็นพวกหินกลมมน หรือเศษหินที่มีเหล็กเคลือบ สีดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลืองเข้ม สีน้ำตาลปนแดง สีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๖.๐

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๕๐

เป็นกลุ่มดินที่พบเกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนน้ำพาบนพื้นที่ตอนที่มีลักษณะพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด

เป็นกลุ่มดินลึกปานกลางมีการระบายน้ำดี เนื้อดินช่วง ๕๐ เซนติเมตร ตอนบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนเหนียวปนทราย ในระดับความลึก ประมาณ ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตร จะพบชั้นดินปนเศษหินหรือลูกรัง สีดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนเหลืองเข้ม สีน้ำตาลปนแดง สีแดง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๔.๕-๖.๐

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๖๐

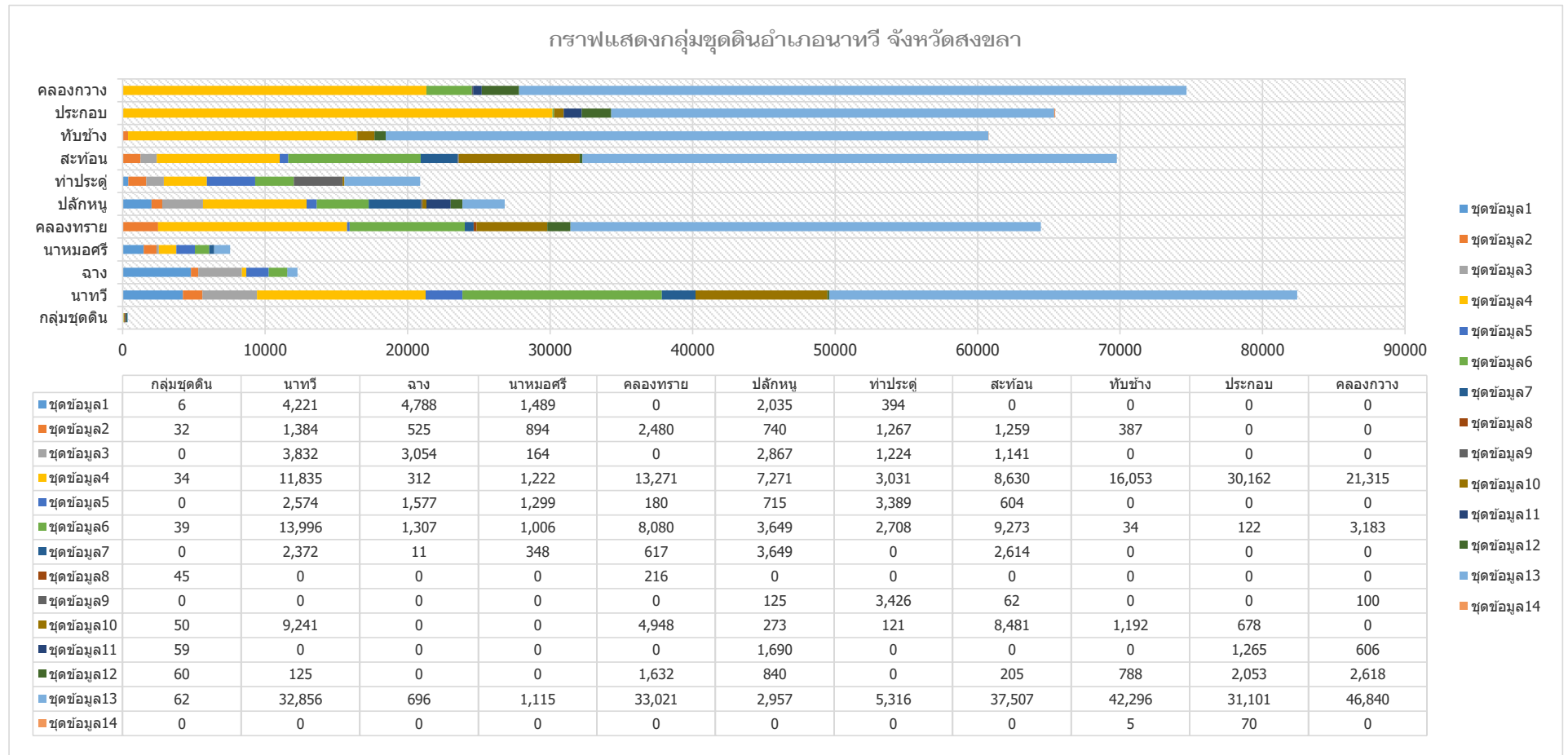
กลุ่มดินหลายชนิดปะปนกัน ลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกันทุกปี มักพบในพื้นที่ต่ำของทางน้ำ พบในเขตชุ่มชื้นที่มีฝนตกชุกและแพร่กระจายเกือบตลอดทั้งปี มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย

ดินบนมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทรายปนดินร่วน มีสีดินเป็นสีน้ำตาลหรือสีเหลือง ปฏิกิริยาดินกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ๕.๐-๖.๐ ดินล่างมีเนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน ดินร่วนปนทรายแฉ่งหรือดินร่วนปนทราย มีสีดำเป็นสีน้ำตาลหรือสีเหลืองและอาจพบจุดประสีเล็กน้อย ปฏิกิริยาดินกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดิน ๔.๕-๕.๕ และก้อนกรวดหรือลูกรังปะปนอยู่ในเนื้อดิน การระบายน้ำของดินดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลาง

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอनावี จังหวัดสงขลา

ชุดข้อมูล	กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)										ผลรวมทั้งหมด
		นาทวี	ฉาง	นาหมอศรี	คลองทราย	ปลักหนู	ท่าประดู่	สะท้อน	ทับช้าง	ประกอบ	คลองกว้าง	
๑	๖	๔,๒๒๑	๔,๗๘๘	๑,๔๘๙	๐	๒,๐๓๕	๓๙๔	๐	๐	๐	๐	๑๒,๙๒๗
๒	๓๒	๑,๓๘๔	๕๒๕	๘๙๔	๒,๔๘๐	๗๔๐	๑,๒๖๗	๑,๒๕๙	๓๘๗	๐	๐	๘,๙๓๖
๓	๓๒๑๓	๓,๘๓๒	๓,๐๕๔	๑๖๔	๐	๒,๘๖๗	๑,๒๒๔	๑,๑๔๑	๐	๐	๐	๑๒,๒๘๒
๔	๓๔	๑๑,๘๓๕	๓๑๒	๑,๒๒๒	๑๓,๒๗๑	๗,๒๗๑	๓,๐๓๑	๘,๖๓๐	๑๖,๐๕๓	๓๐,๑๖๒	๒๑,๓๑๕	๑๑๓,๑๐๒
๕	๓๔๑๓	๒,๕๗๔	๑,๕๗๗	๑,๒๙๙	๑๘๐	๗๑๕	๓,๓๘๙	๖๐๔	๐	๐	๐	๑๐,๓๓๘
๖	๓๙	๑๓,๙๙๖	๑,๓๐๗	๑,๐๐๖	๘,๐๘๐	๓,๖๔๙	๒,๗๐๘	๙,๒๗๓	๓๔	๑๒๒	๓,๑๘๓	๔๓,๓๕๘
๗	๓๙๑๓	๒,๓๗๒	๑๑	๓๔๘	๖๑๗	๓,๖๔๙	๐	๒,๖๑๔	๐	๐	๐	๙,๖๑๑
๘	๔๕	๐	๐	๐	๒๑๖	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๒๑๖
๙	๔๕๑๓	๐	๐	๐	๐	๑๒๕	๓,๔๒๖	๖๒	๐	๐	๑๐๐	๓,๗๑๓
๑๐	๕๐	๙,๒๔๑	๐	๐	๔,๙๔๘	๒๗๓	๑๒๑	๘,๔๘๑	๑,๑๙๒	๖๗๘	๐	๒๔,๙๓๔
๑๑	๕๙	๐	๐	๐	๐	๑,๖๙๐	๐	๐	๐	๑,๒๖๕	๖๐๖	๓,๕๖๑
๑๒	๖๐	๑๒๕	๐	๐	๑,๖๓๒	๘๔๐	๐	๒๐๕	๗๘๘	๒,๐๕๓	๒,๖๑๘	๘,๒๖๑
๑๓	๖๒	๓๒,๘๕๖	๖๙๖	๑,๑๑๕	๓๓,๐๒๑	๒,๙๕๗	๕,๓๑๖	๓๗,๕๐๗	๔๒,๒๙๖	๓๑,๑๐๑	๔๖,๘๔๐	๒๓๓,๗๐๕
๑๔	W	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๗๐	๐	๗๕
ผลรวมทั้งหมด		๘๒,๔๓๖	๑๒,๒๗๐	๗,๕๓๗	๖๔,๔๔๕	๒๖,๘๑๑	๒๐,๘๗๖	๖๙,๗๗๖	๖๐,๗๕๕	๖๕,๔๕๑	๗,๔๖๒	๔๘๕,๐๑๙

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๖)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอนาทวี มีสภาพคล้ายคลึงกับอากาศภาคใต้ทั่วไปที่อยู่ในเขตอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน

๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูกาลของอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลาแบ่งตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยออกได้เป็น ๒ ฤดูดังนี้คือ

๓.๒.๑ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม ระยะนี้เป็นช่องว่างของฤดู มรสุมหลังจากสิ้นสุดมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว อากาศจะเริ่มร้อน และมีอากาศร้อนจัดที่สุดในเดือนเมษายน

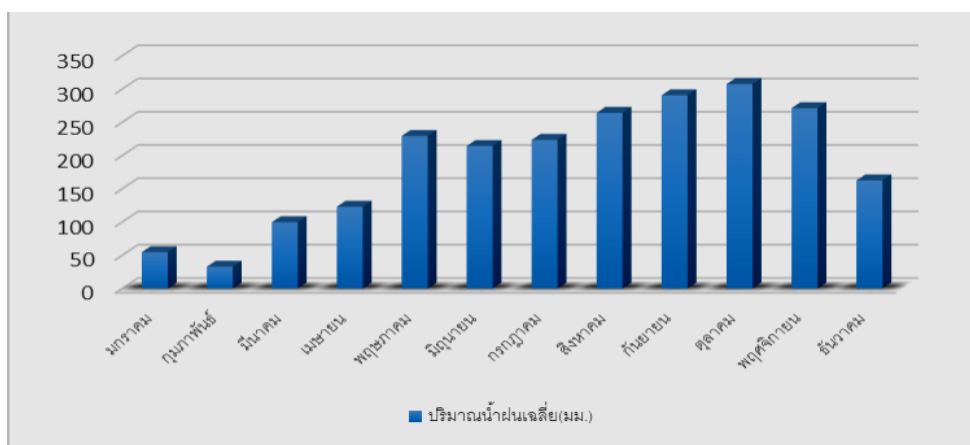
๓.๒.๒ ฤดูฝน แบ่งได้เป็น ๒ ช่วง คือ

- ช่วงแรกซึ่งจะเริ่มตั้งแต่กลางเดือน พฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม โดยในช่วง ดังกล่าวนี้จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะเป็นฝนในช่วงบ่าย ช่วงเช้าจะมีเมฆ บางส่วน และจะก่อตัวทวีขึ้นในช่วงบ่าย ฝนที่ตก ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นฝนฟ้าคะนอง ซึ่งจะมี ลมกรรโชกแรง เป็นครั้งคราวในขณะมีฝน

- ช่วงที่สองเริ่มตั้งแต่กลางเดือน ตุลาคมถึงเดือนมกราคมโดยในช่วงดังกล่าวนี้ได้รับ อิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะเป็น ฝนที่ตกไม่เลือกเวลา โดยมีโอกาสตกได้ตลอดไม่ว่า จะเป็นตอนเช้า ตอนเย็น หรือตอนกลางคืน และ มักจะเป็นฝนที่ตกต่อเนื่องกันไปเป็นระยะเวลา นานๆ ในบางครั้งฝนอาจตกนานถึง ๒ วันติดต่อกัน ดังนั้น ในหน้ามรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัด สงขลาจึงได้รับฝนมากกว่าในช่วงอื่น โดยจะมีฝน ทั่วไปและมีฝนตกหนักถึงหนักมากในบางช่วง

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอนาทวี มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๓๗-๒๕๖๗ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑๖๕๗.๔๓ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน ตุลาคม - มกราคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณ ๓๒.๕ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน ตุลาคม โดยมีปริมาณ ๓๐๗.๔ มิลลิเมตร

ภาพที่ ๖ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๗-๒๕๖๗

(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๘)

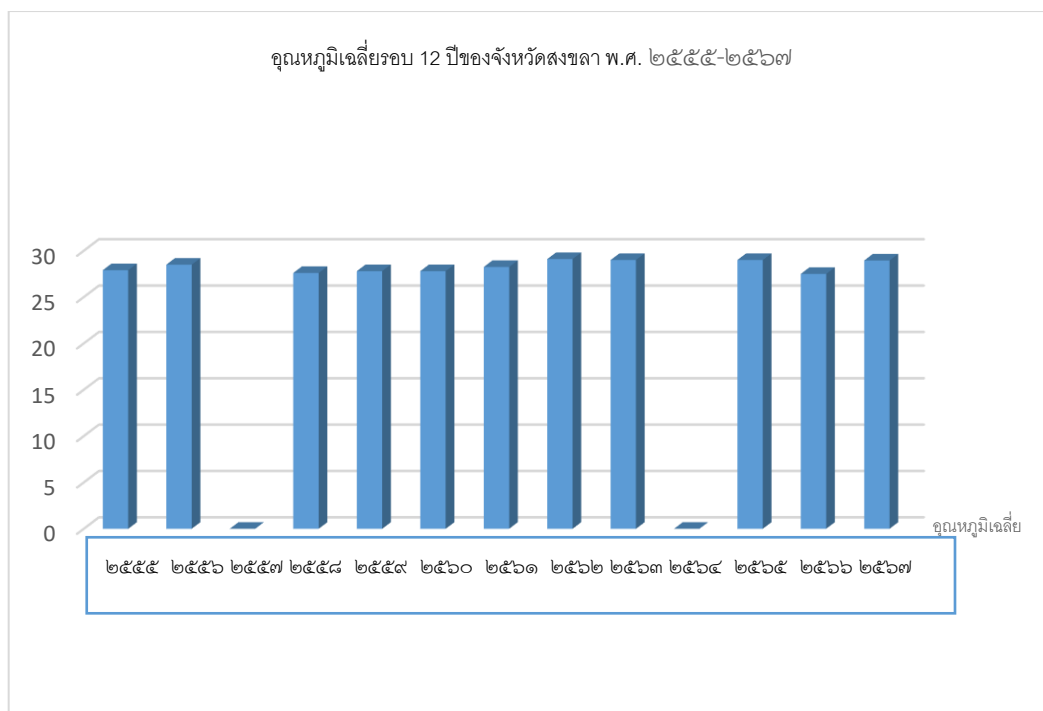
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๗

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๕๔.๔
๒	กุมภาพันธ์	๓๒.๕
๓	มีนาคม	๙๙.๕
๔	เมษายน	๑๒๒.๘
๕	พฤษภาคม	๒๒๙.๓
๖	มิถุนายน	๒๑๔.๓
๗	กรกฎาคม	๒๒๓.๔
๘	สิงหาคม	๒๖๔.๑
๙	กันยายน	๒๙๐.๕
๑๐	ตุลาคม	๓๐๗.๔
๑๑	พฤศจิกายน	๒๗๑.๑
๑๒	ธันวาคม	๑๖๒.๔
	รวมรายปี	๒๒๗๑.๙
	เฉลี่ย/ปี	๑๘๙.๓

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอนาทวี มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๕๕-๒๕๖๗ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๑๗.๕ องศาเซลเซียส ปี ๒๕๖๗ และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๘.๕ องศาเซลเซียส ปี ๒๕๖๗

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๑๒ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๗
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๔)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอนาทวี ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๗

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๔.๓	๒๙.๖	๒๗.๒
กุมภาพันธ์	๒๔.๔	๓๐.๔	๒๗.๗
มีนาคม	๒๔.๖	๓๑.๔	๒๘.๔
เมษายน	๒๔.๙	๓๒.๑	๒๙.๑
พฤษภาคม	๒๕	๓๒.๙	๒๙.๑
มิถุนายน	๒๔.๗	๓๒.๘	๒๘.๘
กรกฎาคม	๒๔.๓	๓๒.๗	๒๘.๖
สิงหาคม	๒๔.๓	๓๒.๑	๒๘.๕
กันยายน	๒๔.๒	๓๑.๑	๒๘.๑
ตุลาคม	๒๔.๑	๓๑.๐	๒๗.๖
พฤศจิกายน	๒๔.๑	๒๙.๕	๒๖.๙
ธันวาคม	๒๔.๑	๒๙.๐	๒๖.๗

ที่มา: ส่วนอุตุนิยมวิทยาเกษตร สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๗

๕.๑.๑ คลองนาทวี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาน้ำค้างซึ่งติดต่อกับอำเภอสะเตาะในท้องที่ตำบลคลอง
 กวาง ไหลลงมาทางทิศเหนือของอำเภอ ผ่านพื้นที่ตำบลคลองกวาง, ทับช้าง , สะท้อน , ท่าประดู่, นาทวี, ฉาง และ
 ไหลลงทะเลสาบที่ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีความยาวทั้งสิ้น ๗๐ กิโลเมตร มีน้ำตลอดปี
 นอกจากนี้

เนื่องจากอำเภอนาทวี เป็นพื้นที่ต้นน้ำ ก่อให้เกิดสายน้ำหลายสาย แยกกระจายทั่วทุกตำบล
 ทั้งอำเภอ ลำคลองสายเล็กๆ ได้แก่

๕.๑.๒ คลองคลองห้วยไต่

๕.๑.๓ คลองวังใหญ่ ผ่านหมู่ที่ ๑๗,๑๕,๑๐,๙ ตำบลนาทวี อำเภอนาทวี

๕.๑.๔ คลองปลายรำ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลนาทวี อำเภอนาทวี

๕.๑.๕ คลองพอบิด ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี

๕.๑.๖ คลองเหมือง

๕.๑.๗ คลองพวน ตำบลฉาง

๕.๑.๘ คลองวังบวบ ตำบลฉาง เส้นต่อจากคลองเคลียง ผ่านหมู่ที่ ๔,๖,๘,๙, ตำบลฉาง

๕.๑.๙ คลองขี้ค้างวังเมา ตำบลฉาง ต่อจากเทศบาลผ่านหมู่ที่ ๔,๖,๘,๙, ตำบลฉาง

๕.๑.๑๐ คลองพวน พื้นที่หมู่ที่ ๘ ตำบลฉาง เชื่อมต่อคลองวังบวบ หมู่ที่ ๖ ตำบลฉาง

๕.๑.๑๑ คลองแม่หัง พื้นที่หมู่ที่ ๑,๗ ตำบลฉาง

๕.๑.๑๒ คลองรี พื้นที่ หมู่ที่ ๑,๕,๗ ตำบลฉาง

๕.๑.๑๓ หนองน้ำปลักไม้มูก หมู่ที่ ๖ หนองน้ำปลักลึก/ปลักยาว หมู่ที่ ๒ ตำบลฉาง

๕.๑.๑๔ คลองเคลียง หมู่ที่ ๗ ตำบลนาทวี อำเภอนาทวี

๕.๑.๑๕ คลองบ้านพรุเตียว หมู่ที่ ๕ ตำบลนาทวี

๕.๑.๑๖ คลองขนุน หมู่ที่ ๑๗ ตำบลนาทวี อำเภอนาทวี

๕.๑.๑๗ คลองทุเรียน หมู่ที่ ๑๓ ตำบลนาทวี อำเภอนาทวี

๕.๑.๑๘ คลองห้วยเต่า ตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี

๕.๑.๑๙ คลองสะพานปลา ตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๐ คลองทุ่งข้า ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๑ คลองใหญ่ ตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๒ คลองท่าเสือ ตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๓ คลองอ่างแตก ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๔ คลองทับช้าง ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๕ คลองสำหรณ ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๖ คลองป้อม ตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๗ คลองทุ่งเปรี๊ยะ ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๘ คลองนาจิก ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี

๕.๑.๒๙ คลองห่าน ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี

๕.๑.๓๐ คลองพรุวา ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี

๕.๑.๓๑ คลองลึก ตำบลประกอบ อำเภอนาทวี

๕.๑.๓๒ คลองกระเรียน ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี

๕.๑.๓๓ คลองทรายขาว ตำบลประกอบ อำเภอนาทวี

๕.๑.๓๔ คลองน้ำชัน ตำบลคลองกวาง อำเภอนาทวี

- ๕.๑.๓๔ คลองกันสะท้อน ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๓๕ คลองหัง ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๓๖ คลองสะพานหิน ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๓๗ คลองขวาง ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๓๘ คลองยอ ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๓๙ คลองเข็ดตมุน ตำบลปลักหนู ตำบลคลองทราย อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๔๐ คลองท่าปาน ตำบลปลักหนู อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๔๑ คลองบอน ตำบลปลักหนู ตำบลคลองทราย อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๔๒ คลองปลักปลิง ตำบลปลักหนู อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๔๓ คลองลำพุด ตำบลคลองทราย อำเภอนาหวี
 ๕.๑.๔๔ คลองพรุ ตำบลนาหมอศรี อำเภอนาหวี

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

๕.๒.๑. โครงการชลประทานที่บ้านปลักปลิง เป็นโครงการผันน้ำเพื่อการเกษตร และบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่รับน้ำของอำเภอนาหวี

๕.๒.๒ สายน้ำและหนองเหมืองชีวิล เชื่อมต่อคลองพรวนหมู่ที่ ๘ ตำบลนาง (พื้นที่โครงการป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว)

๕.๒.๓ สายน้ำคลองควนเหมืองรุ (เชื่อมต่อคลองพรวน) หมู่ที่ ๘ ตำบลนาง (โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ปี ๒๕๔๘

๕.๒.๔ อ่างเก็บน้ำบ้านต้นปราง หมู่ที่ ๓ ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอนาหวี ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีพื้นที่การเกษตร ๑๘๗,๔๖๖.๘๗ ไร่ (ร้อยละ ๓๘.๕๔ ของพื้นที่อำเภอ)

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

อำเภอนาหวี มีพื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิด พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อันดับหนึ่ง ได้แก่ ยางพารา เนื้อที่ ๑๗๔,๕๐๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๗ รองลงมาคือ ทุเรียน เนื้อที่ ๘,๐๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๕ และ ปาล์มน้ำมัน เนื้อที่ ๒,๒๓๒.๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๕ และ (ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี ,พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอนาหวี ปี ๒๕๖๗

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)								
		ข้าวนาปี	ยางพารา	มะพร้าว	ปาล์มน้ำมัน	เงาะ	ทุเรียน	มังคุด	ลองกอง	รวม
นาหวี	๖๖,๘๗๗.๒๑	๒๕.๐๖	๒๑,๐๐๔.๘๙	๔๖.๐๖	๓๗๗.๓๙	๕๙	๑,๖๕๒	๑๓๑	๓๑๐	๒๓,๖๐๕.๔๐
นาง	๙,๙๗๔.๖๔	๐	๕,๐๘๕.๓๖	๗๘.๓๘	๑๑๘.๖๓	๓๗	๒๐๗	๔๗	๘๘	๕,๖๖๑
นาหมอศรี	๗,๓๙๓.๘๘	๗๒.๙๔	๑,๙๘๘.๘๔	๑๕.๖๙	๙๒.๐๖	๓๐	๑๒๒	๒๖	๔๓	๒,๓๙๑

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)								
		ข้าวนาปี	ยางพารา	มะพร้าว	ปาล์มน้ำมัน	เงาะ	ทุเรียน	มังคุด	ลองกอง	รวม
คลองทราย	๕๔,๖๙๓.๒๖	๐	๒๕,๓๔๖.๖๕	๓๗.๕๒	๒๙๔.๔๕	๑๐	๕๖๗	๔๒	๘๒	๒๖,๓๘๐
ปลักหนู	๒๔,๓๑๔.๑๒	๐	๒๐,๖๙๖.๙๓	๑๓.๔๙	๔๒๖.๐๙	๔๐	๑,๕๑๒	๘๘	๙๒	๒๒,๘๖๙
ท่าประดู่	๑๗๒๒๐.๖๘	๐	๑๐,๕๙๖.๘๓	๑๓.๐๒	๗๕.๐๓	๓๗	๗๘๘	๔๘	๒๗๖	๑๑,๘๓๔
สะท้อน	๖๕,๕๐๐.๖๙	๐	๓๗,๓๐๑.๗๑	๒๘.๒๔	๒๙๒.๑๔	๒๙	๙๖๒	๓๖	๓๐๒	๓๘,๙๕๑
ทับช้าง	๔๘,๔๒๐.๕๙	๐	๒๓,๔๗๑.๔๐	๑๕.๘๓	๑๖๒.๒๑	๒๔	๙๕๕	๔๖	๑๓๕	๒๔,๘๐๙
ประกอบ	๓๗,๐๕๗.๖๙	๐	๑๕,๔๙๖.๙๗	๒๑.๘๙	๑๗๔.๖๙	๑๐	๕๕๕	๒๔	๘๘	๑๖,๓๗๐
คลองขวาง	๕๓,๗๑๖.๐๑	๐	๑๓,๕๑๕.๔๒	๑๒.๘๙	๒๑๙.๕๗	๓๐	๗๑๐	๓๑	๗๘	๑๔,๕๙๗
พื้นที่รวม	๓๘๕,๑๖๙	๙๘	๑๗๔,๕๐๕	๒๘๓	๒,๒๓๒	๓๐๖	๘,๐๓๐	๕๑๙	๑,๔๙๔	๑๘๗,๔๖๗

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	ไก่พื้นเมือง (ตัว)	ไก่เนื้อ (ตัว)	ไก่ไข่ (ตัว)	สุกร (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
นาหวี	๑,๓๑๙	๙๑๗	๓๔,๙๐๒	๑๐๘	๗๑๙	๐	๒๘๑	๕๕๒	๓๙
ฉาง	๗๐๔	๙๕๕	๒๒,๗๘๐	๐	๒,๓๑๓	๐	๘๙	๑๒๘	๐
นาหมอศรี	๕๓๖	๘๔๕	๑๔,๐๔๕	๐	๓๖๔	๑๐	๓๖	๔๑๗	๐
คลองทราย	๕๖๐	๖๑๕	๑๗,๙๒๕	๐	๕๗๒	๑๕๐	๐	๑๓๗	๐
ปลักหนู	๖๒๒	๑๖๓	๑๖,๙๐๘	๐	๔๕๓	๐	๖๒	๗๗	๐
ท่าประดู่	๖๙๗	๓๖๒	๒๑,๐๑๐	๒,๙๐๐	๒๑๔	๐	๐	๑๔๙	๒
สะท้อน	๕๑๖	๔๐๕	๑๒,๕๒๗	๒,๙๐๐	๙๔๙	๕	๐	๒๑๙	๐
ทับช้าง	๓๙๕	๒๒๙	๗,๙๙๐	๐	๙๒๐	๖๐	๑๑๓	๗	๐
ประกอบ	๙๖	๑๔๖	๒,๕๓๕	๐	๕๐	๙๐	๐	๑๒๕	๐
คลองขวาง	๒๖๘	๒๑๖	๘,๑๒๒	๐	๙๐๙	๐	๒๑	๑๘๓	๐
รวมทั้งหมด	๕,๗๑๓	๔,๘๕๓	๑๕๘,๗๔๔	๕,๙๐๘	๗,๔๖๓	๓๑๕	๖๐๒	๑,๙๙๔	๔๑

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอนาหวี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๙ ข้อมูลด้านประมง แสดงฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด จำแนกตามประเภทการเลี้ยง และผลผลิตการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เป็นรายอำเภอ พ.ศ.๒๕๖๘

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กึ่งทะเล	กึ่งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม
นาหวี	๙๓	-	-	-	๙๓	-
ฉาง	๔๓	-	-	-	๔๓	-
นาหมอศรี	๓๖	-	-	-	๓๖	-
คลองทราย	๑๖	-	-	-	๑๖	-
ปลักหนู	๑๙	-	-	-	๑๙	-
ท่าประดู่	๔๐	-	-	-	๔๐	-
สะท้อน	๓๐	-	-	-	๓๐	-
ทับช้าง	๒๐	-	-	-	๒๐	-
ประกอบ	๒๑	-	-	-	๒๑	-
คลองขวาง	๔	-	-	-	๔	-
รวมทั้งหมด	๓๒๒	-	-	-	๓๒๒	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอนาหวี ,พ.ศ.๒๕๖๗

๒ รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ของจังหวัดสงขลา
จำแนกตามสถานะทางสังคมของครัวเรือน พ.ศ.๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลรายได้และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนทั้งสิ้น ของ
ครัวเรือนเกษตร จังหวัดสงขลา พ.ศ.๒๕๖๗

สถานะทางเศรษฐกิจสังคม	รายได้ทั้งสิ้นต่อ เดือน	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ต่อเดือน	หนี้สินเฉลี่ยต่อ ครัวเรือนทั้งสิ้น	ร้อยละของค่าใช้จ่าย ต่อรายเดือน
ผู้ถือครองทำการเกษตร/เพาะเลี้ยง				
ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดิน	๑๘,๔๖๖	๑๓,๖๔๒	๘๙,๓๘๒	๗๓.๘๘
ส่วนใหญ่เช่าที่ดิน/ทำฟรี	๑๒,๙๗๒	๙,๙๑๐	๓๕๓,๓๗๔	๗๖.๓๙
ประมง,ป่าไม้,ล่าสัตว์,หาของป่า ,บริการทางการเกษตร	๑๕,๓๐๒	๑๒,๔๔๕	๑๑๗,๑๔๒	๘๑.๓๓
รวมทั้งสิ้น	๒๐,๗๔๑	๑๘,๐๑๗	๑๒๕,๘๒๖	๘๖.๗๐

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ.๒๕๖๗ จังหวัดสงขลา สำนักงานสถิติแห่งชาติ, พ.ศ. ๒๕๖๗

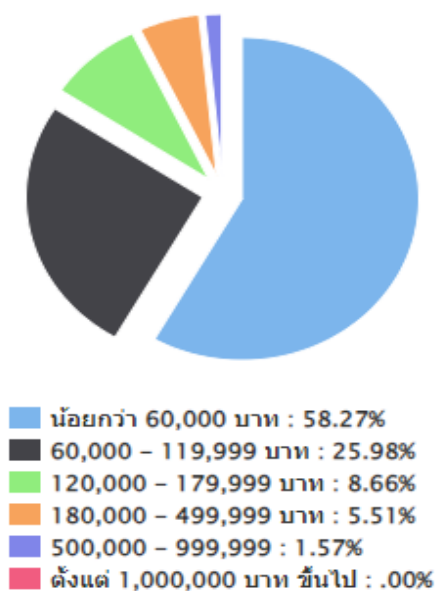
ตารางที่ ๑๑ แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรกร อำเภอนาหวี

รายได้ครัวเรือน*	ครัวเรือน	เฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน/ปี)
เกษตรกรที่มีรายได้ในภาค การเกษตร	๑๙๐.๐๐	๙๐,๔๕๐.๐๐
เกษตรกรที่มีรายได้นอกภาค การเกษตร	๑๙๐.๐๐	๖๒,๔๙๕.๐๐

หมายเหตุ : ข้อมูลจำแนกตามที่อยู่ทะเบียนบ้าน เฉพาะครัวเรือนที่ให้ข้อมูลรายได้ หนี้สิน เท่านั้น

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกรอำเภอนาหวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

รายได้ในภาคการเกษตร

ภาพที่ ๑๐ แสดงแผนภูมิรายได้ในภาคการของเกษตรกรอำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๗

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๑๒ แสดงช่วงรายได้ของครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๗

ช่วงรายได้ (บาท)	ครัวเรือน	ร้อยละ
น้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท	๗๔.๐๐	๕๘.๒๗
๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท	๓๓.๐๐	๒๕.๙๘
๑๒๐,๐๐๐ - ๑๗๙,๙๙๙ บาท	๑๑.๐๐	๘.๖๖
๑๘๐,๐๐๐ - ๔๙๙,๙๙๙ บาท	๗.๐๐	๕.๕๑
๕๐๐,๐๐๐ - ๙๙๙,๙๙๙	๒.๐๐	๑.๕๗
ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	๐.๐๐	๐.๐๐
รวม	๑๒๗.๐๐	๑๐๐.๐๐

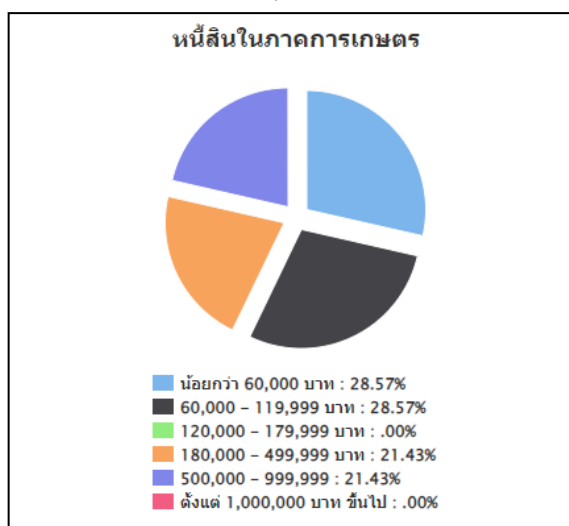
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ตารางที่ ๑๓ แสดงช่วงหนี้สินในภาคการเกษตรของครัวเรือนภาคเกษตร อำเภอนาทวี พ.ศ.๒๕๖๗

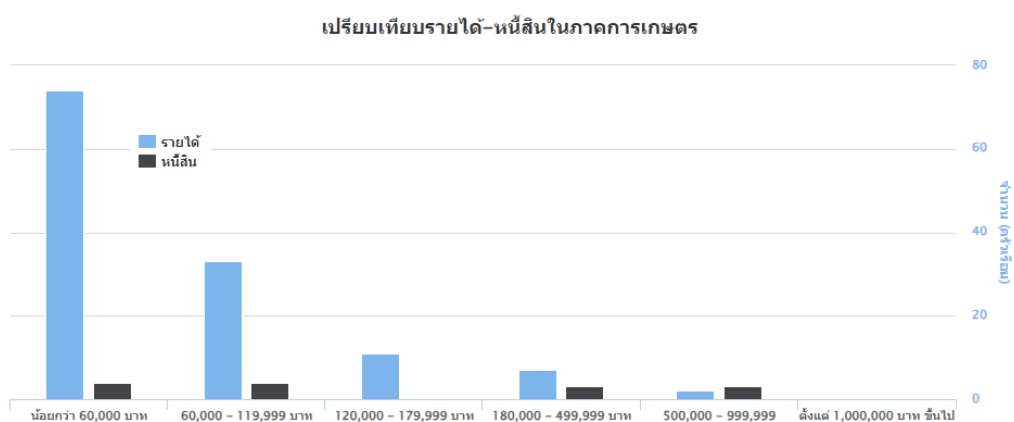
ช่วงหนี้สิน (บาท)	ครัวเรือน	ร้อยละ
น้อยกว่า ๖๐,๐๐๐ บาท	๔.๐๐	๒๘.๕๗
๖๐,๐๐๐ - ๑๑๙,๙๙๙ บาท	๔.๐๐	๒๘.๕๗
๑๒๐,๐๐๐ - ๑๗๙,๙๙๙ บาท	๐.๐๐	๐.๐๐
๑๘๐,๐๐๐ - ๔๙๙,๙๙๙ บาท	๓.๐๐	๒๑.๔๓
๕๐๐,๐๐๐ - ๙๙๙,๙๙๙	๓.๐๐	๒๑.๔๓
ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	๐.๐๐	๐.๐๐
รวม	๑๔.๐๐	๑๐๐.๐๐

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๑ แสดงแผนภูมิหนี้สินในภาคการเกษตร ของเกษตรกรอำเภอนาทวี พ.ศ.๒๕๖๗

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๒ แสดงแผนภูมิเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ย-หนี้สินในภาคการเกษตรของเกษตรกรอำเภอนาทวี พ.ศ.๒๕๖๗

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา/ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.๒๕๖๑ เท่ากับ ๒๔๘,๓๘๖ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี๒๕๖๐) มีมูลค่า เท่ากับ ๒๔๓,๐๖๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๕,๓๑๘ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๒.๑๙

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรายได้ต่อคนต่อปีเท่ากับ ๑๕๑,๙๑๘ บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว (ปี๒๕๖๐) ที่มีรายได้ต่อคนต่อปี ๑๕๐,๐๐๙ บาท จำนวน ๑,๙๐๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๓

ตารางที่ ๑๔ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสงขลา ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๗

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๖	๒๕๖๗
ภาคเกษตร	๓๕,๓๒๑	๓๐,๙๗๕	๓๔,๓๒๙	๓๒,๗๕๑	๓๐,๘๖๓
ภาคบริการ	๑๐๓,๑๖๕	๑๑๓,๔๗๗	๑๒๑,๕๘๐	๑๒๔,๔๒๒	๑๓๖,๓๖๗
ภาคอุตสาหกรรม	๘๖,๑๓๔	๘๙,๘๑๔	๘๖,๙๓๒	๘๕,๘๙๕	๘๑,๑๕๕
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๒๒๔,๖๒๐	๒๓๔,๒๖๗	๒๔๒,๘๔๑	๒๔๓,๐๖๘	๒๔๘,๓๘๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๑๔๓,๖๒๙	๑๔๗,๘๑๙	๑๕๑,๑๑๓	๑๕๐,๐๐๙	๑๕๑,๙๑๘
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๑,๕๖๔	๑,๕๘๕	๑,๖๐๗	๑,๖๒๐	๑,๖๓๕

(ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอนาทวี มีประชากรทั้งสิ้น ๖๓,๐๔๘คน จำนวนครัวเรือน ๑๙,๕๕๓ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๓๑,๘๓๕ คน หญิง ๓๑,๑๙๕ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ และศาสนาอิสลาม มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๕ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอนาทวี

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	นาทวี	๓,๑๒๓	๑,๖๙๒	๕,๔๐๗	๕,๒๔๕	๑๐,๖๕๒
๒	ฉาง	๑,๕๗๙	๕๘๑	๒,๒๘๓	๒,๔๒๓	๔,๗๐๖
๓	นาหมอศรี	๘๓๙	๓๐๓	๑,๕๕๐	๑,๖๐๑	๓,๑๕๑
๔	คลองทราย	๒,๓๓๑	๙๗๕	๓,๐๒๘	๓,๐๒๒	๖,๐๕๐
๕	ปลักหนู	๑,๓๓๘	๗๐๐	๒,๔๙๘	๒,๖๐๗	๕,๑๐๕
๖	ท่าประดู่	๑,๘๗๕	๗๑๙	๓,๔๐๐	๒,๕๘๕	๕,๙๘๕

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๗	สะท้อน	๒,๘๓๑	๗๘๗	๓,๗๖๗	๓,๙๑๙	๗,๖๘๖
๘	ทับช้าง	๒,๓๙๒	๘๑๒	๓,๕๐๓	๓,๕๗๗	๗,๐๘๐
๙	ประกอบ	๑,๖๒๔	๘๐๗	๓,๕๕๒	๓,๔๖๗	๗,๐๑๙
๑๐	คลองขวาง	๑,๖๒๑	๗๐๙	๒,๘๖๕	๒,๗๕๗	๕,๖๒๒
รวม		๑๙,๕๕๓	๗,๔๗๓	๓๑,๘๓๕	๓๑,๑๙๕	๖๓,๐๓๐

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๓ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : กรมการปกครอง,สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖.๔ การศึกษา

ประชาชนอำเภอนาทวี มีการศึกษาอยู่ในระดับดี สถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน กระจายอยู่ทั่วทุกตำบล

๖.๕.๑ การศึกษาในระบบโรงเรียน

๑) โรงเรียนของรัฐ

๑.๑) โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๓ จำนวน ๓๑ โรงเรียน

๑.๒) โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๖ จำนวน ๒ โรงเรียน

๑.๓) โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตชด.) จำนวน ๒ โรงเรียน

๒) โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
โรงเรียนประถม (เอกชนสามัญ) จำนวน ๒ โรงเรียน

๒.๑) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (เอกชนศาสนาควบคู่สามัญ) จำนวน ๔ โรงเรียน

๒.๒) โรงเรียนเพื่อการกุศลในพระพุทธศาสนา วัดในวัง พระอารามหลวง จำนวน ๑ แห่ง

๓) อื่น ๆ

๓.๑) วิทยาลัยการอาชีพนาทวี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

๓.๒) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์๔๓ สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

๖.๕.๒ การศึกษานอกระบบโรงเรียน

๑) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอนาทวี ๑ แห่ง

๒) ศูนย์ กศน. ตำบล ๑๐ แห่ง

๖.๕ การสาธารณสุข

อำเภอ นาทวี มีสถานบริการด้านสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนี้

๖.๖.๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑) สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑) สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑.๑.๑) โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๙๐ เตียง ๑ แห่ง

๑.๑.๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง

๑.๑.๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑๗ แห่ง

๑.๑.๔) หน่วยบริการปฐมภูมิ จำนวน ๑ แห่ง

๑.๒) สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑) คลินิกแพทย์ ๑๑ แห่ง

๑.๒.๒) คลินิกพยาบาล.....-.....แห่ง

๑.๒.๓) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๑๑ แห่ง

๑.๒.๔) ร้านขายยาแผนโบราณ ๒ แห่ง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนอำเภอ นาทวี ประมาณร้อยละ ๗๐ นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๒๙ นับถือศาสนาอิสลาม และร้อยละ ๑ นับถือศาสนาอื่น ๆ มีมัสยิด จำนวน ๒๖ แห่ง วัด จำนวน ๒๕ วัด ที่พักสงฆ์ จำนวน ๔ แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน ๒ แห่ง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญของราษฎรในตำบลนาหวี มีดังนี้

๑) พิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนา เช่น การตักบาตรวันเข้าพรรษา พิธีเวียนเทียนในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา

๒) วันสงกรานต์ ส่วนใหญ่จะมีสาดน้ำในหมู่บ้าน

๓) วันว่าง หรือวันผู้สูงอายุ เป็นกิจกรรมที่ราษฎรให้ความสำคัญมากอีกกิจกรรมหนึ่ง จะมีพิธีการรดน้ำ หรืออาบน้ำแก่ผู้สูงอายุในหมู่บ้าน

๔) พิธีวันสารท

๕) พิธีการจัดงานแต่งงาน คู่บ่าว-สาว

๖) พิธีไหว้เจ้าที่ เพื่อขอบคุณแผ่นดิน เจ้าที่เจ้าทาง ให้ช่วยในการรักษาพืชสวน ไม้ผล สัตว์ ให้ปลอดภัยจากภัยธรรมชาติและทำให้ผลผลิตหล่อเลี้ยงครอบครัว

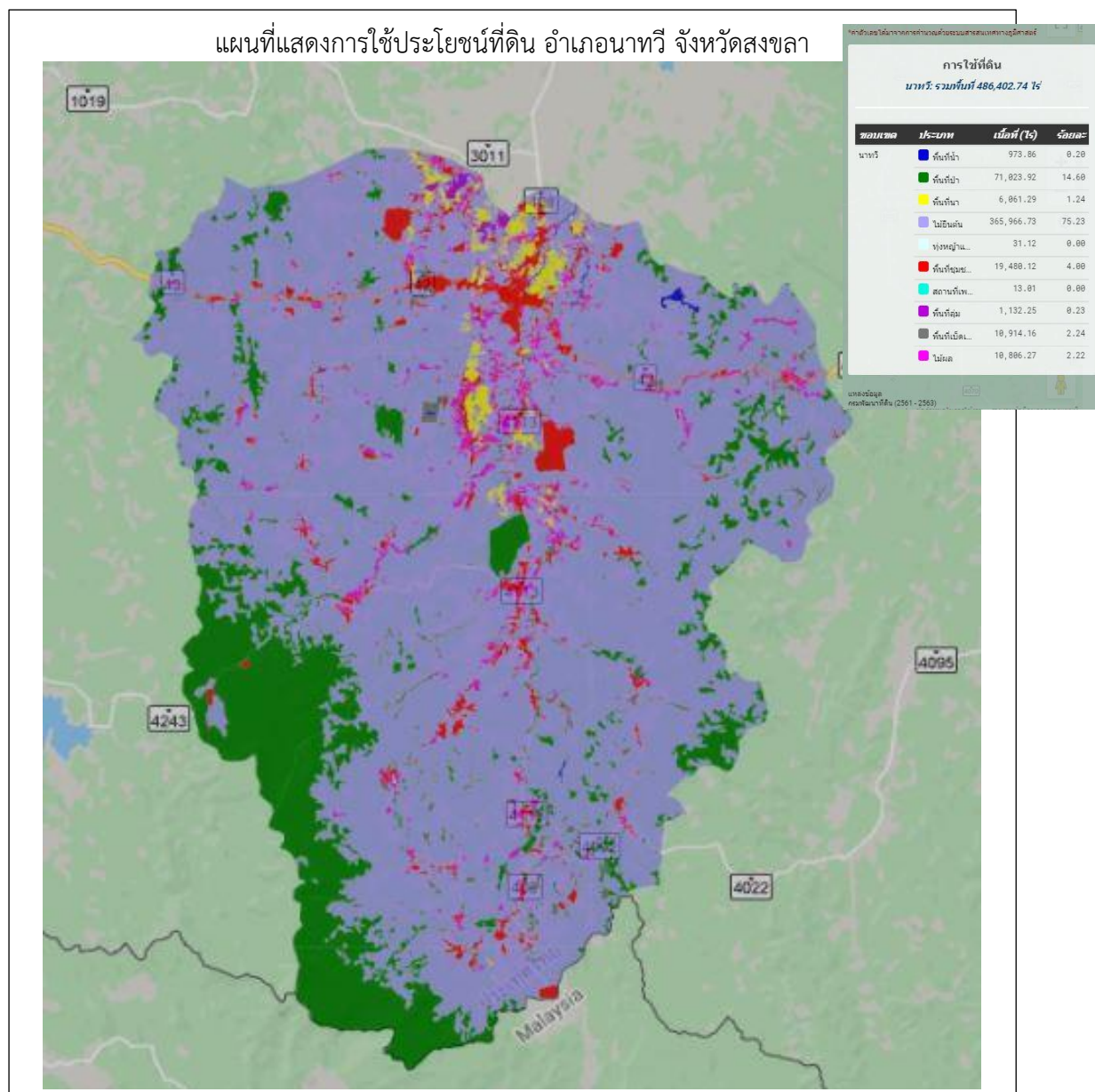
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

อำเภอนาหวี มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๓๖๕,๙๖๖.๗๓ ไร่ ร้อยละ ๗๕.๒๓ รองลงมาคือพื้นที่ป่า จำนวน ๗๑,๐๒๓.๙๒ ไร่ ร้อยละ ๑๔.๖ และพื้นที่ชุมชน จำนวน ๑๙,๔๘๐.๑๒ ไร่ ร้อยละ ๔

ตารางที่ ๑๖ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๗๑,๐๒๓.๙๒	๑๔.๖๐
พืชไร่	๐	๐
ไม้ยืนต้น	๓๖๕,๙๖๖.๗๓	๗๕.๒๓
ไม้ผล	๑๐,๘๐๖.๒๗	๒.๒๒
พืชสวน	๐	๐.๐
พื้นที่นา	๖,๐๖๑.๒๙	๑.๒๔
พืชน้ำ	๙๗๓.๘๖	๐.๒
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๓.๐๑	๐.๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๓๑.๑๒	๐.๐
พื้นที่ลุ่ม	๑,๑๓๒.๒๕	๐.๒๓
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๙,๔๘๐.๑๒	๔.๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๐,๙๑๔.๑๖	๒.๒๒

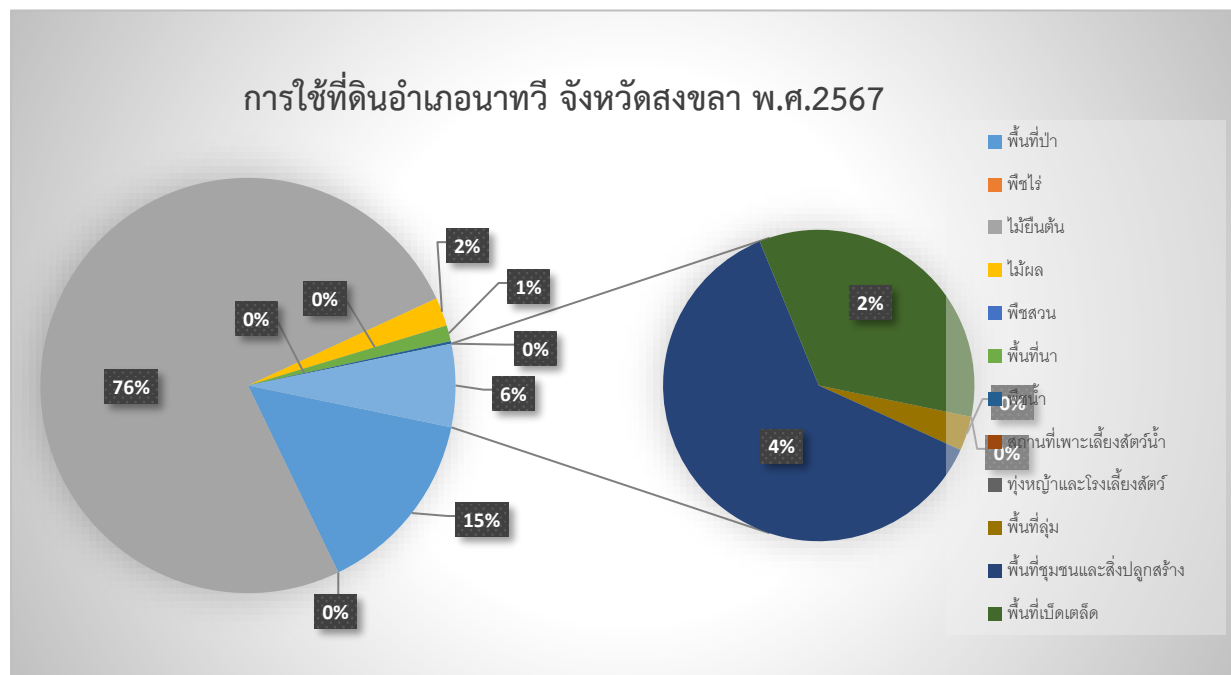
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน,พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

กราฟวงกลมแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๑๕ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๗)

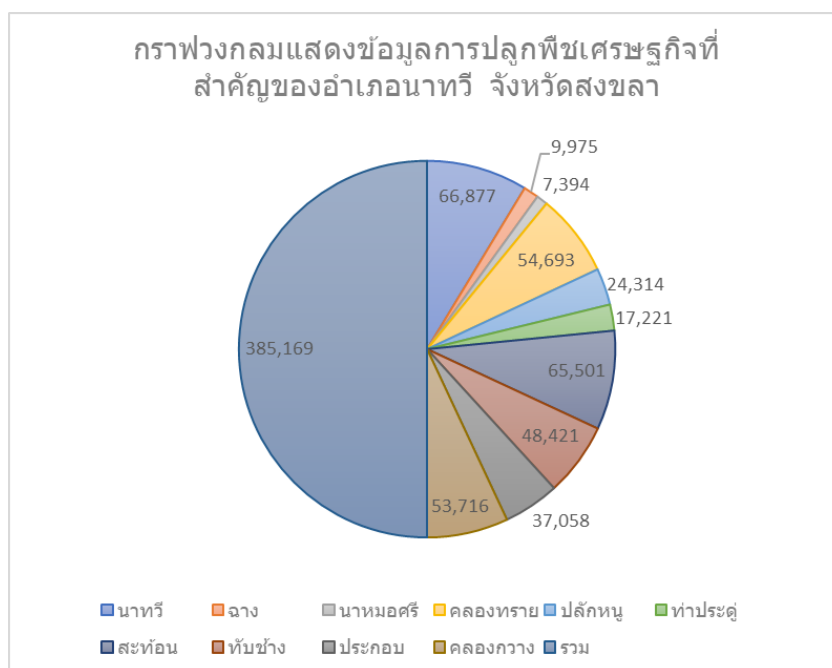
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

อำเภอนาหวีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ยางพารา มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๖๒,๖๔๑ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ผลจำพวกทุเรียน มังคุด เงาะ ลองกอง คิดเป็นพื้นที่ รวม ๓๖๓๓.๒๘ ไร่ และ ปาล์มน้ำมัน มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๒,๕๔๖ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูก และ พืชอื่นๆ กล้วย สละอินโด สละ โกโก้ ฯลฯ (ที่มา: ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี ,พ.ศ. ๒๕๖๗)

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

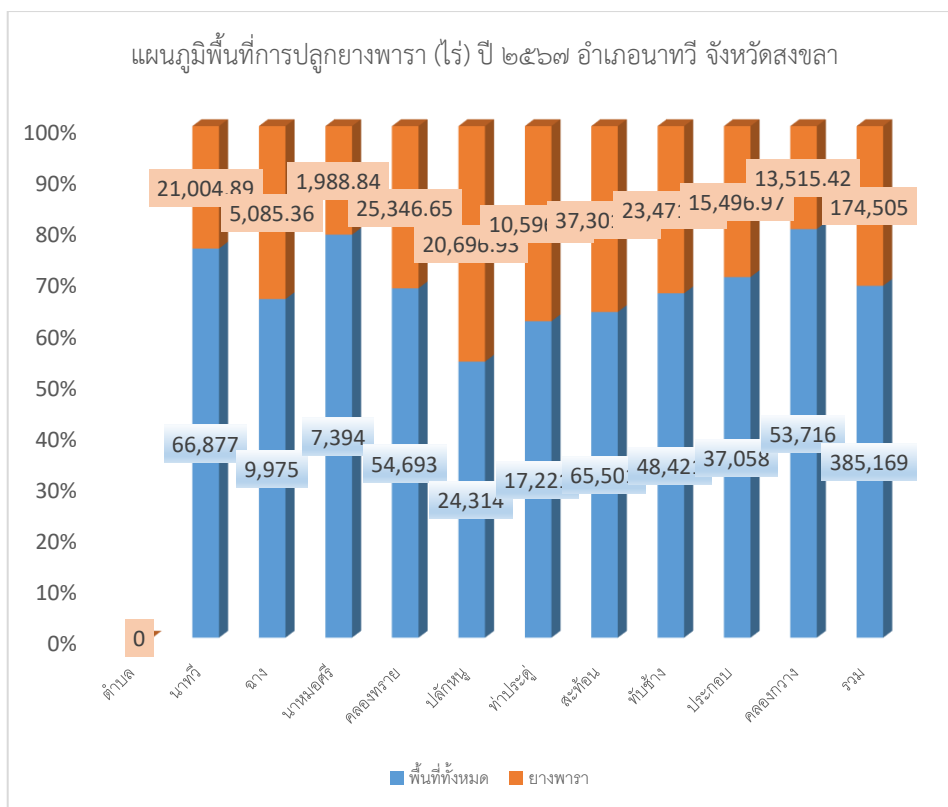
ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา											
		ข้าว	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะ หลัง	ข้าวโพ ด เลี้ยง สัตว์	สับปะ รด	ผัก	หญ้า เลี้ยง สัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ ดอกไม้ ประดับ	รวมทั้งหมด
นาหวี	๖๖,๘๗๗.๒๑	๒๕.๐๖	๐	๐	๐	๐	๑๔	๑๕	๒๑,๐๐๔.๘๙	๓๗๗.๓๙	๒,๑๕๒	๐	๒๓,๕๘๘.๓๔
ฉาง	๙,๙๗๔.๖๔	๐	๐	๐	๐	๐	๑๓.๕	๑๘	๕,๐๘๕.๓๖	๑๑๘.๖๓	๓๗๙	๐	๕,๖๑๔.๔๙
นาหมอ ศรี	๗,๓๙๓.๘๘	๗๒.๙๔	๐	๐	๐	๐	๑๐.๒๕	๖	๑,๙๘๘.๘๔	๙๒.๐๖	๒๒๑	๐	๒,๓๙๑.๐๙
คลอง ทราย	๕๔,๖๙๓.๒๖	๐	๐	๐	๐	๐	๔.๒๕	๐	๒๕,๓๔๖.๖๕	๒๙๔.๔๕	๗๐๑	๐	๒๖,๓๔๖.๓๕
ปลักหนู	๒๔,๓๑๔.๑๒	๐	๐	๐	๐	๐	๔.๕	๐	๒๐,๖๙๖.๙๓	๔๒๖.๐๙	๑,๗๓๒	๐	๒๒,๘๕๙.๕๒
ท่าประดู่	๑๗๒๒๐.๖๘	๐	๐	๐	๐	๖.๗๕	๑๒	๒	๑๐,๕๙๖.๘๓	๗๕.๐๓	๑,๑๔๙	๐	๑๑,๘๔๑.๖๑
สะท้อน	๖๕,๕๐๐.๖๙	๐	๐	๐	๐	๐	๒๐.๒๕	๐	๓๗,๓๐๑.๗๑	๒๙๒.๑๔	๑,๓๒๙	๐	๓๘,๙๔๓.๑๐
ทับช้าง	๔๘,๔๒๐.๕๙	๐	๐	๐	๐	๐	๑๑.๕	๐	๒๓,๔๗๑.๔๐	๑๖๒.๒๑	๑,๑๖๐	๐	๒๔,๘๐๕.๑๑
ประกอบ	๓๗,๐๕๗.๖๙	๐	๐	๐	๐	๔.๕	๔.๕	๐	๑๕,๔๙๖.๙๗	๑๗๔.๖๙	๖๗๗	๐	๑๖,๓๕๗.๖๖
คลอง กว้าง	๕๓,๗๑๖.๐๑	๐	๐	๐	๐	๐	๓.๗๕	๐	๑๓,๕๑๕.๔๒	๒๑๙.๕๗	๘๔๙	๐	๑๔,๕๘๗.๗๔
รวม	๓๘๕,๑๖๙	๙๘	๐	๐	๐	๑๑	๙๙	๔๑	๑๗๔,๕๐๕	๒,๒๓๒	๑๐,๓๔๙	๐	๑๘๗,๓๓๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ.๒๕๖๗

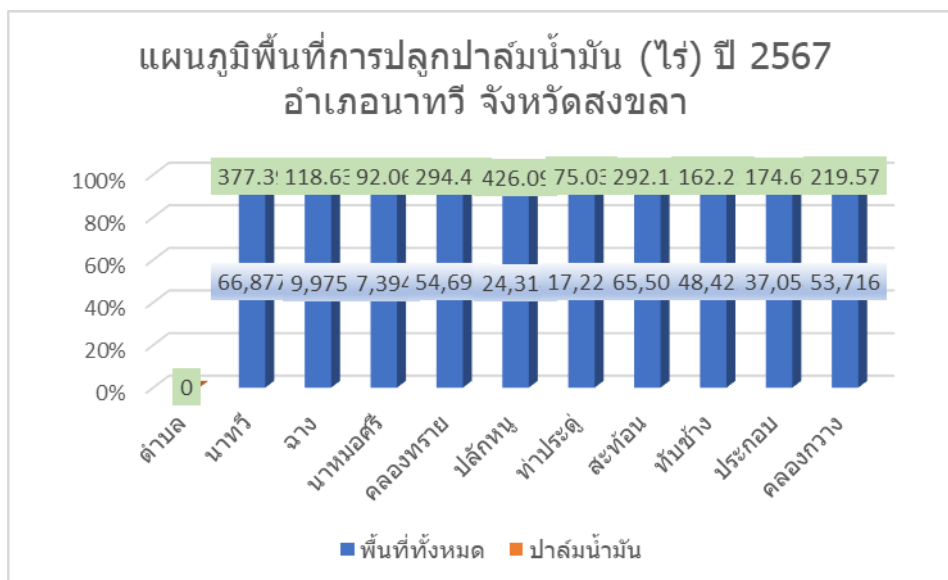

ภาพที่ ๑๖ กราฟวงกลมแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอนาหวี

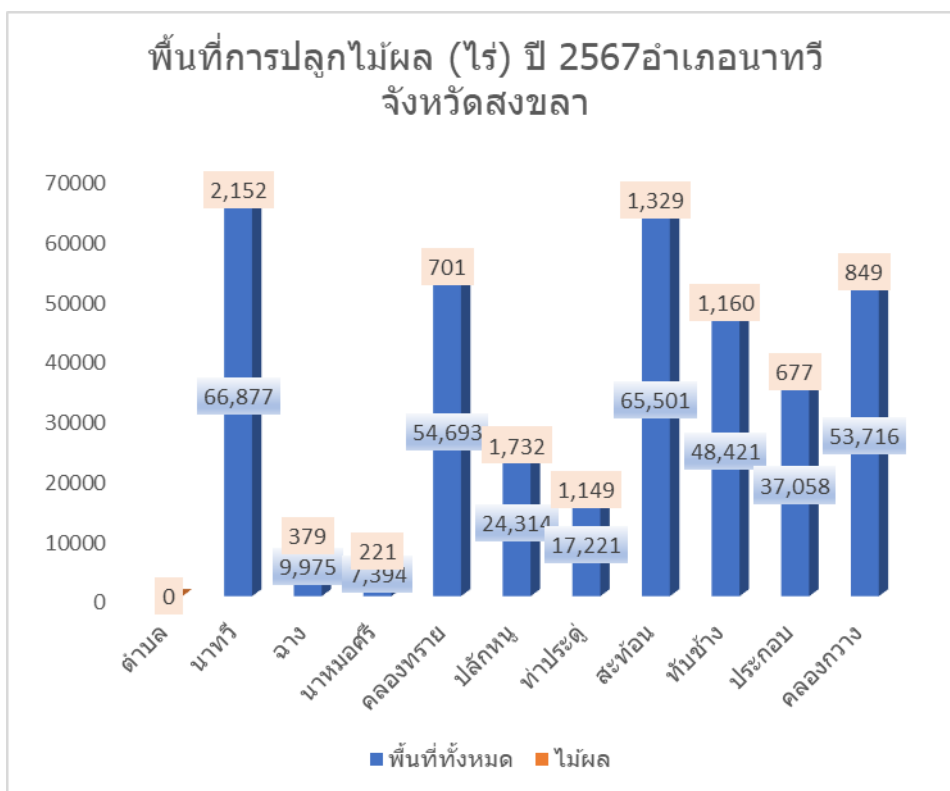
(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๗ แสดงข้อมูลการปลูกยางพารา พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๘ แสดงข้อมูลการปลูกปาล์มน้ำมัน พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๙ แสดงข้อมูลการปลูกไม้ผลจำพวกทุเรียน มังคุด เงาะ และลองกอง
พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ อำเภอ นาทวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา:สำนักงานเกษตรอำเภอ นาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอ นาทวี มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก
หน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วน
ท้องถิ่น มีกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๘ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของ กิจการ	ชื่อ ผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	วิสาหกิจชุมชนแปรรูป ผลิตภัณฑ์ลูกหยี ๓	นาง อาจัน ขวัญเอียด	-	๗๒	๓	ท่าประดู่
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูป ผลิตภัณฑ์เกษตรตำบลนา หมอศรี	นาง อำไพ อินทร์ขาว	-	๔/๑	๕	นาหมอศรี
๓	กลุ่มสตรีพัฒนาบ้านป่าเร็ด	นาง หวันเส้าะ อีสัน	-	๓๑/ ๒	๔	ปลักหนู
๔	กลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์บ้านทุ่ง	นางสาว ยุพาวดี มุกตั่ง	-	๒๕/ ๓	๗	สะท่อน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๕	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าสะพานปลา	นาง บัว ดวงตา	-	๓๒/ ๒	๖	สะทอน
๖	กลุ่มสมุนไพรสามราศี	นาย ชัยยนต์ จันบัว	-	๓๔	๕	คลองขวาง
๗	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสวนสมุนไพรบ้านปลักหนู	นางสหัสสา แสนราชดำ	-	๓๐	๑	ปลักหนู
๘	กลุ่มสานเส้นพลาสติก	นาง สมฤดี วรรณทอง	-	๔๐/ ๑	๔	สะทอน
๙	กลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวหอมมือเพื่อสุขภาพ	นาย เพ็ญ มณีกรอง	-	๔๐	๒	ท่าประดู่
๑๐	กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์บ้านลุ่ม	นาง วิไล ใฝ่เพชร	-	๒๗	๘	ทับช้าง
๑๑	กลุ่มกล้วยตากชุมชนทุ่งหัวเมือง	นาง ละไม จันทรแก้ว	-	๔๐	๒	ท่าประดู่
๑๒	กลุ่มแม่บ้านขนมโดนัท	นาง ไหวริยะ หมดสอ	-	๓๒	๗	ท่าประดู่
๑๓	กลุ่มเลี้ยงไส้เดือนบ้านเขานา	นาย ชัยพุตติน เหมระมะ	-	๕	๘	คลองทราย
๑๔	กลุ่มแพ้นรองเท้าผ้าใบ	เชือบ วรรณทอง	-	๔๐	๒	สะทอน
๑๕	กลุ่มสมุนไพรบ้านเขานา	นางสาว มณัญญา หมั่นหลัง	-	๘/๑	๘	คลองทราย
๑๖	กลุ่มแปรรูปขนมพื้นบ้านบ้านเขานา	นาย จิตรกร ถวยเชื้อ	-	๔๒	๘	คลองทราย
๑๗	กลุ่มสตรีสมุนไพร	นางสาว กฤษณา ร้อยสนั่น	-	๕๘	๒	ท่าประดู่
๑๘	กลุ่มทุ่งหัวเมืองฟาร์ม	ธัตน์ชัย บุญรัตน์	-	๕๕	๒	ท่าประดู่
๑๙	กลุ่มน้ำมันหิน	นายอาลาวิ บุเส็น	-	๓๐	๒	นาทวี
๒๐	วิสาหกิจชุมชนปะเลอะปะเตื่อน้ำพริก	นายฉกรรจ์ ขวัญแก้ว	-	๗/๒	๖	สะทอน
๒๑	กลุ่มจักสานบ้านโมยออก	นางสาวอาพร คำจันแก้ว	-	๒/๒	๖	นาหมอศรี
๒๒	กลุ่มผักมั่งมั่ง	นางสาววัลลดา หิมหัส	-	๘	๘	คลองทราย
๒๓	บริษัทไต่ะยิบบา	นายเชษฐา ลำเมาะ	-	๑๒๐ /๑	๓	นาทวี
๒๔	วิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงสูตรตำมือตำบลฉาง	นางสมใจ อินทร์ตัน	-	๙	๗	ฉาง
๒๕	แป้นแก้วฟาร์ม	นายอภิสิทธิ์ แป้นแก้ว	-	๔๙/ ๑	๑	คลองขวาง

ที่มา: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ นาทวี,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๙ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๙
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๒
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑๐
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๔
รวม	๒๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอนาหวี,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอนาหวี จำนวน ๖๕ แห่ง

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑.นางเกษตรอินทรีย์	๘	๖	ฉาง	๑๑	นางสาวสิริกร นิคมรัตน์
๒.เฮลโลสาระพา	๑๑/๙	๑	สะทอน	๗	นายตฤณกร สุวรรณนิล
๓.บุญนำโชค	๓๖/๙	๒	คลองทราย	๗	นางประโลม ทองคำ
๔.ลุงไชรันโกโก้	๒๘๓	๑๒	นาหวี	๗	นายนิรันดร์ นิคมรัตน์
๕.ท่องเที่ยวกลุ่มรักษ์คลองสอง บาง	๘๑	๔	สะทอน	๗	นายวิทยา จันทฤทธิ์
๖.กลุ่มปลูกพืชครัวเรือนตำบลฉาง	๓	๗	ฉาง	๘	นายประพันธ์ เทพยา
๗.กลุ่มเครื่องแกงตำบลฉาง	๗๗/๑	๙	ฉาง	๑๘	นางรัตนา บุญเพชร
๘.นานาผลิตภัณฑ์บ้านทุ่งข่า	๔๑/๑	๘	ท่าประดู่	๘	นางสุนันท์ พัฒนประภาพ
๙.ทำขนมบ้านท่าพาน	๑๑๐/๑	๘	นาหวี	๑๑	นางสาวเสาด๊ะ จิณี
๑๐.ผลิตภัณฑ์แปรรูปเกษตรทุ่งล่าง	๒๙/๑	๙	สะทอน	๑๑	นางมณีนธ์ ช่วยหนู
๑๑.น้ำพริก เครื่องแกง ม.๕ บ้าน ปลักผอม ตำบลท่าประดู่	๗/๑	๕	ท่าประดู่	๑๐	นางสุไหวหนะ หวังเล้าะ
๑๒.แปลงใหญ่ผัสดำเนินตำบลท่า ประดู่	๔/๑	๓	ท่าประดู่	๑๐	นายเสริมศักดิ์ ขวัญเอียด
๑๓.เลี้ยงแมลงเศรษฐกิจตำบลท่า ประดู่	๗/๑	๕	ท่าประดู่	๑๘	นายวิจิต บัวคง
๑๔.กลุ่มแปรรูปผลผลิตทาง การเกษตรฉาง	๓๒	๑	ฉาง	๙	นางสาวสิริกร นิคมรัตน์
๑๕.เลี้ยงโคบ้านต้นไทร	๑๔	๒	ปลักหนู	๘	นายบุญรับ ช่วยชูสกุล
๑๖.เศรษฐกิจพอเพียงบ้านลำพด	๑๖/๑	๓	คลองทราย	๑๘	นายภิรมย์ บุญฤทธิ์
๑๗.แปรรูปผลิตภัณฑ์รักษบ้าน ใหม่	๓๕/๑	๖	ประกอบ	๑๒	นางสารภี อินทวงศ์
๑๘.กลุ่มสมุนไพรรักษัทับช้าง	๑	๑	ทับช้าง	๙	นางอัญชลี คงเพชร

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑๙.แปลงใหญ่ฝั่งโพงตำบลปลักหนู	๓๐	๑	ปลักหนู	๒๐	นางมาลินทร์ จันทรเมือง
๒๐.ผู้ผลิตข้าวและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรนาทวี	๙๙	๑๔	นาทวี	๗	นายโสภณ แก้วทอง
๒๑.กลุ่มรักษาริษย์นาทวี	๑๐๖	๑	คลองทราย	๗	นางสกาเตือน พุดช่วย
๒๒.กลุ่มอนุรักษ์แพะพันธุ์พีชสมุนไพร นาทวี	๔๐	๘	ท่าประดู่	๑๑	นายพีรณัฐ สุขแก้ว
๒๓.กลุ่มปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์อำเภอนาทวี	๓๗/๓	๖	นาทวี	๗	นายธนากร ปรมโหมใจดี
๒๔.สุรา ป.ศิริชัชวาล	๒๓/๒	๙	ทับช้าง	๙	นางสาวเพ็ญพิชชา ปรีฎาก
๒๕.กลุ่มทำไม้กวาดดอกหญ้าบ้านคลองพน	๑๑	๑๖	นาทวี	๒๐	นางสาวหฤทัย วงศ์งาม
๒๖.ส่งเสริมพัฒนาอาชีพเกษตรกรบ้านปายาง	๓๗	๑๐	สะท้อน	๑๕	นางวันเพ็ญ กัลยา
๒๗.กลุ่มเลี้ยงโคขุนบ้านท่าคลอง	๕๘/๒	๒	สะท้อน	๙	นายศักดิ์ ไพบุลสวัสดิ์
๒๘.กลุ่มเกษตรกรประกอบ	๖	๓	ประกอบ	๗	นายณดูลย์ โอ๊ะเจ
๒๙.พัฒนากลุ่มเกษตรกรนาทวี	๕	๓	นาทวี	๗	นายदनรอนเฑ ชะเดหรี
๓๐.กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงแพะบ้านโมยตก	๑/๑	๗	นาหมอศรี	๙	นายเหตุ เหม่มอะ
๓๑.ด้ายไทย Dai Thai	๓	๕	ทับช้าง	๘	นางปรีญา ขาวเต็มดี
๓๒.ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลคลองขวาง (เกษตรผสมผสาน)	๗	๗	คลองขวาง	๑๑	นายไสว แสงสุวรรณ
๓๓.ปะเลอะปะเตอ น้ำพริก	๗/๒	๖	สะท้อน	๗	นายฉกรรจ์ ขวัญแก้ว
๓๔.กลุ่มอาชีพผลิตเครื่องแกงบ้านนาปรัง	๑๑๐	๑	คลองขวาง	๑๕	นางสาวธัญรดา แก้วสุข
๓๕.เขาน้ำค้างโมเดล	๑๔๑	๑	คลองขวาง	๙	นายอภิชาติ สุระตะโก
๓๖.แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและหัตถกรรมบ้านโครง	๑๖๕	๒	ประกอบ	๘	นายดุสิต อุทัยสุริ
๓๗.กลุ่มสตรีพัฒนาบ้านปากัน	๑๐	๗	ท่าประดู่	๗	นางสาวไหวรีย์ะ หมัดสอ
๓๘.เครื่องแกงสูตรตำมือผู้สูงอายุร่มโพธิ์ศรี	๗๖	๓	คลองทราย	๒๑	นางลาม รัตนพัฒน์
๓๙.บ้านทุ่งมุ้งเกษตร	๔๙/๑	๗	สะท้อน	๗	นายถวิล หวานวงศ์

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๔๐.ศูนย์เรียนรู้ทุ่งหัวเมืองฟาร์ม	๙๗	๔	ท่าประดู่	๑๒	นายวิจิต บัวคง
๔๑.กลุ่มศิลปะมัตถ์บ้านหัวควน	๘๐	๓	สะท้อน	๑๑	นางศิริมา โสระเนตร์
๔๒.นาร้างนารักษ์	๒๒	๓	นาหมอศรี	๑๑	นายสมเดช หวังแอ
๔๓.ร้านค้ากลุ่มปุ๋ยชมรมกาแพทับช้างนาหวี	๒๐/๒	๑	ทับช้าง	๗	นายธันวา ลักษณะ
๔๔.แปรรูปบ้านป่าเร็ด	๓๑/๖	๔	ปลักหนู	๑๕	นางหวันเส้าะ อีสัน
๔๕.โรงสีข้าวคนบ้านโมย	๔๕	๗	นาหมอศรี	๓๐	นางรอบิอะ ไกรสุวรรณ
๔๖.น้ำดื่มทองหัวเมือง	๗๐	๒	ท่าประดู่	๒๕	นางสาววิลาภา ถิถาวร
๔๗.รุ่งเพ็ง	๑๘/๒	๒	ทับช้าง	๗	นายศักดิ์บุญชาย หงษ์งาม
๔๘.กลุ่มเลี้ยงโคเนื้อโคบาลชายแดน ๕๗ บ้านประกอบ	๑๗/๔	๑	ประกอบ	๑๑	นายอับดุลतोละ สาอุ
๔๙.กลุ่มโคขุนบ้านปลักหนู	๒/๑	๒	ปลักหนู	๘	นายวิฑูรย์ จันทรเพชร
๕๐.กลุ่มโคขุนบ้านหัวควน	๔๑	๔	ทับช้าง	๗	นายเสกสรร สุวรรณกิจ
๕๑.กลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์บ้านทุ่ง	๒๕/๓	๗	สะท้อน	๘	นางสาวยุพาวดี มุกตั้ง
๕๒.สุรากลั่นทองมี บ้านวัด	๖๔	๕	ประกอบ	๘	นางสาวชนิษฐา วงศ์ปนทอง
๕๓.สุราพื้นบ้านตราช้างทองบ้านพรุเดียว	๗/๑	๕	นาหวี	๗	นายจิระพงษ์ จันทรเจริญกุล
๕๔.ทอผ้าบ้านสะพานปลา	๓๒/๒	๖	สะท้อน	๑๔	นางบัว ดวงตา
๕๕.สิงห์ทองบ้านนาหมอศรี	๖๐/๒	๑	นาหมอศรี	๗	นางสาวสายจิตต์ ราชหวัง
๕๖.ศูนย์คัดแยกผลไม้ชุมชนอำเภอนาหวี	๒๔	๑	นาหวี	๙	นายจักรพงศ์ สีนาก
๕๗.กลุ่มนํ้ายางควนแดงสัมพันธ์	๒๗/๑	๑	คลองทราย	๑๓	นายสมปอง สุวรรณมณี
๕๘.ผลิตสุราพื้นบ้านตราบ้านปอง	๖/๑	๒	สะท้อน	๘	นายผล ทองเพ็ง
๕๙.รับซื้อน้ำยางสด นาปริง ๒๐๐๙	๑๗๕	๑	คลองกวาง	๙	นายบุญนะ สหมณี
๖๐.สวนสมุนไพรบ้านปลักหนู	๓๐	๑	ปลักหนู	๑๑	นางสหัสสา แสนราชคำ
๖๑.สุราพื้นบ้านหัวหลังพัฒนา	๔๙/๔	๕	สะท้อน	๘	นายสมไทย จันทนา
๖๒.กลุ่มสมุนไพรสามราศี	๓๔	๕	คลองกวาง	๘	นายชัยยันต์ จันบัว
๖๓.ปุ๋ยหมักชีวภาพอินทรีย์ตำบลสะท้อน	๒๖	๑	สะท้อน	๗	นายเพียร จันทรดี
๖๔.กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรตำบลนาหมอศรี	๔/๑	๕	นาหมอศรี	๒๐	นางอำไพ อินทร์ขาว
๖๕.แปรรูปผลิตภัณฑ์ลูกหยี ๓	๗๒	๓	ท่าประดู่	๑๓	นางอาจัน ขวัญเอียด

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๑ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร					
๑.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำเครื่องแกงบ้านสะพานปลา		๖	สะท้อน	๑๑	นาง ดวงเดือน แก้วเพชร
๒.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคลองบอน	๘๘	๗	คลองกวาง	๑๒	น.ส. สมใจ ยะมาย
๓.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโมยตก	๔๕	๗	นาหมอศรี	๑๗	นาง รบิยะ ไกรสุวรรณ
๔.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสะท้อน		๑	สะท้อน	๑๐	นาง คำนิง คงธรรม
๕.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านซอนทอง		๙	ทับช้าง	๑๐	นางสาว ปัทมา หนูเสน
๖.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านป่ากัน		๗	ท่าประดู่	๑๐	น.ส. ปิยะพร ยูโซะ
๗.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปลายรำ		๑๑	นาทวี่	๑๐	นาง กนิษฐา สุขแก้ว
๘.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านประกอบตก	๒/๓	๑	ประกอบ	๑๐	นาง อารยา ประนม
๙.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทุ่งหัวเมืองฟาร์ม	๙๗	๔	ท่าประดู่	๑๐	น.ส. ปุณณภา ไชยรัตน์
๑๐.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านปลักจอก		๕	นาหมอศรี	๑๐	นาง อำไพ อินทร์ขาว
๑๑.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านป่าเร็ด	๓๐	๔	ปลักหนู	๑๐	นาง หวันเส้า อีสัน
๑๒.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไทยมุสลิม		๕	ฉาง	๑๐	นาง อาปิหย้า เจะหวัง
๑๓.กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนูนาคัดเย็บ	๘	๑	ปลักหนู	๑๐	นาง บุศรา สุวรรณจันทร์
กลุ่มยุวเกษตรกร					
๑.กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเชิญ พิศยบุตร		๙	ทับช้าง	๒๐	-
๒.กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนส่งเสริมอิสลาม		๔	ปลักหนู	๒๕	-
๓.กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านสะพานเคียน		๘	สะท้อน	๒๐	-
๔.กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านเก่าพอเพียง		๕	คลองกวาง	๑๐	-
๕.กลุ่มยุวเกษตรกรชุมชนบ้านสะท้อน		๑	สะท้อน	๑๐	-
๖.กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านพอบิด		๔	ท่าประดู่	๑๐	-
๗.กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่ ๔๓		๔	ฉาง	๑๐	-

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๘.กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านวังบวบ		๔	นาง	๑๐	-
๙.กลุ่มกลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนตำราวจ ตระเวนชายแดนบ้านประกอบออก		๓	ประกอบ	๑๐	-
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ					
๑.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ตำบลนาทวี		๑๗	นาทวี	๑๐	นาย วิเชษฐ์ นวลเจริญ
๒.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงผึ้งโพรง ตำบลสะท้อน	๔๑/๒	๘	สะท้อน	๑๐	นาย ดอนรัก ศักดิ์สองเมือง
๓.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ตำบลปลักหนู		๔	ปลักหนู	๑๐	นาย กฤตพร แก้วอัมพร
๔.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงผึ้งชันโรง ตำบลปลักหนู		๔	ปลักหนู	๑๐	นาย กฤตชัย จันดี
๕.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการปลูกไม้ผลแก่ เกษตรกรตำบลคลองขวาง		๖	คลอง ขวาง	๑๐	นาย สมปราธนา ไชยสุขัง
๖.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เพื่อเพิ่มรายได้ ตำบลประกอบ		๓	ประกอบ	๓๓	นาย อดุลย์ ไ้อะเจ
๖.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงไก่พื้นเมือง เพื่อเพิ่มรายได้ ตำบลประกอบ		๓	ประกอบ	๓๓	นาย อดุลย์ ไ้อะเจ
๘.กลุ่มส่งเสริมอาชีพส่งเสริมการผลิตพืช ปลอดภัย ตำบลท่าประดู่		๘	ท่าประดู่	๑๐	นางสาวกนกพรรณ บัวคง
๙.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการปลูกมะพร้าว น้ำหอม ตำบลนาหมอศรี		๗	นาหมอ ศรี	๑๐	นาย เดชา ยีหรัน
๑๐.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปลาใน บ่อดินเพื่อเพิ่มรายได้		๒	คลอง ทราย	๑๐	นาย จิตกร เพ็ชรรัตน์
๑๑.กลุ่มส่งเสริมอาชีพช่างปูนปั้นไม้เทียม	๗๕	๘	นาง	๑๐	นาย ประพันธ์ เทพยา
๑๒.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการพัฒนาส่งเสริม อาชีพสตรี (การทำกระเป๋ากจากเส้น พลาสติก)		๘	นาง	๑๐	นาย ประพันธ์ เทพยา
๑๓.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแม่บ้าน ขอนแก่น		๙	ทับช้าง	๑๐	นางสาวปัทมา หนูเสน
๑๔.กลุ่มส่งเสริมอาชีพเครื่องแกงบ้าน ป่อง		๒	สะท้อน	๑๕	นาง เยาวนิจ มานะกาญ
๑๕.กลุ่มส่งเสริมอาชีพปลูกผักกรัสุขภาพ		๖	นาง	๑๐	น.ส. สิริกร นิคมรัตน์
๑๖.กลุ่มส่งเสริมอาชีพโคเนื้อ	๑๗/๕	๑	ประกอบ	๑๐	นาย อดุลตอลเล สาอุ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑๗.กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบ้านโมยตก	๕๒	๗	นาหมอศรี	๑๐	นาง รอปิยะ ไกรสุวรรณ
๑๘.กลุ่มส่งเสริมอาชีพโรงสีข้าวชุมชนคนทับช้าง		๑	ทับช้าง	๑๐	นาย วิรัช คำราช
๑๙.กลุ่มส่งเสริมอาชีพโคขุนบ้านปลักหนู		๒	ปลักหนู	๑๐	นาย มณเฑียร ไชยสวนแก้ว

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี,พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
๑.สหกรณ์การเกษตรนาหวี จำกัด	๖๗/๙	๑	ท่าประดู่	๑,๔๗๓	นายประสงค์ ชัยอ่อนแก้ว
๒.สหกรณ์ออมทรัพย์ค่ายสิริธร จำกัด	๑๙๙๙ กองร้อยสนับสนุนการรบ บ้านดงหมูเหนือ		ท่าประดู่	๒๑๗	พันโทนพรัตน์ มหัตเสน
๓.สหกรณ์กองทุนสวนยางทุ่งลิงพัฒนา จำกัด	๖/๑	๙	สะทอน	๘๖	นายสมทรง สังข์โต
๔.สหกรณ์เกษตรอินทรีย์นาหวี จำกัด	๑๒๕/๑		ท่าประดู่	๙๕	-
๕.กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านนาปรังพัฒนา	๑๑๐	๑	คลองกวาง	๔๓๗	นายเฉลิม ดั่งครุฑ
๖.สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านวัดพัฒนา จำกัด	๒๒	๕	ประกอบ	๑๓๐	นายบัญชา คงเพชร
๗.กลุ่มเกษตรกรทำสวนปลักหนู	๑๐	๒	ปลักหนู	๓๖๕	นายสม ธีระรัตน์
๘.กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง สกย.นาหวี	๑๙๒/๑	๒	คลองทราย	๒๗๙	นายสมพงศ์ ราชสุวรรณ

ที่มา: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา,พ.ศ.๒๕๖๘

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

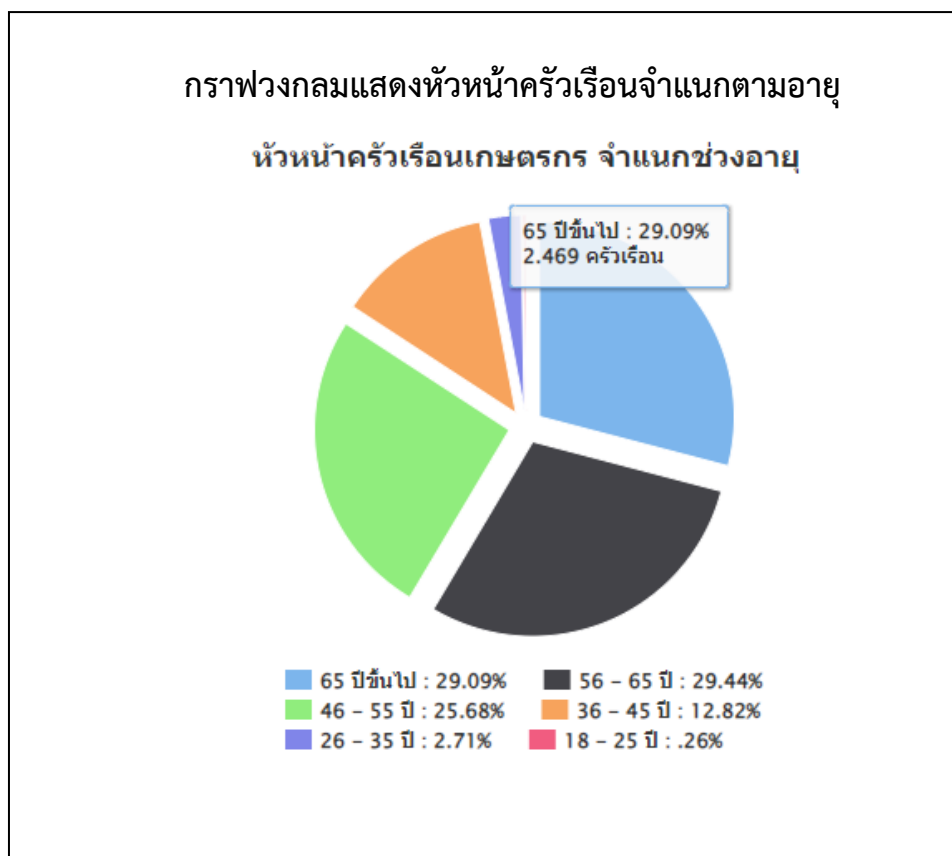
(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

ปี ๒๕๖๖ อำเภอนาหวี มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๘,๔๘๘ ครัวเรือน (ตามทะเบียน) โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๒,๔๙๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔๔ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๒,๔๖๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๙ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒,๔๖๙.๐๐	๒๙.๐๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๒,๔๙๙.๐๐	๒๙.๔๔
๔๖ - ๕๕ ปี	๒,๑๘๐.๐๐	๒๕.๖๘
๓๖ - ๔๕ ปี	๑,๐๘๘.๐๐	๑๒.๘๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๓๐.๐๐	๒.๗๑
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๒.๐๐	๐.๒๖
รวม	๘,๔๘๘.๐๐	๑๐๐.๐๐

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๐ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

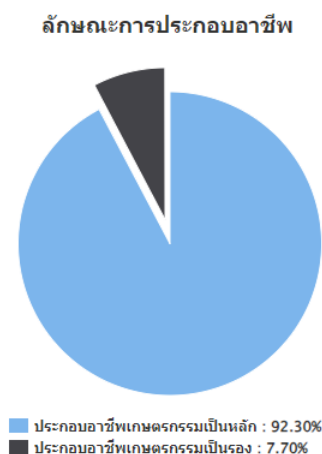
อำเภอนาหวี มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๗,๘๓๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๖๕๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗ %

ตารางที่ ๒๔ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๗,๘๓๔	๙๒.๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๖๕๔.๐๐	๗.๗

ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๒๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๗)

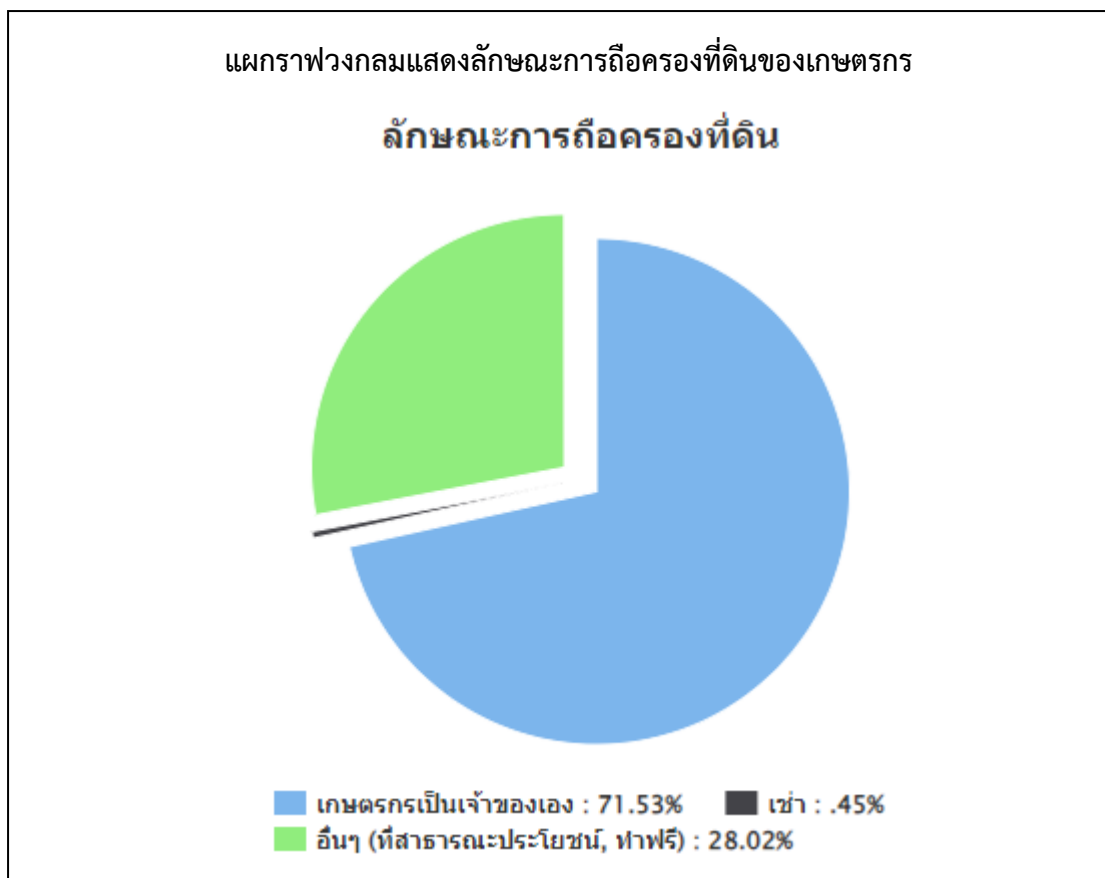
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอนาหวี ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๕,๗๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๕๓ รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒,๒๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๐๒ และเช่า จำนวน ๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๕ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๕,๗๒๕.๐๐	๗๙,๕๑๗.๐๐
เช่า	๓๖.๐๐	๑๖๗.๐๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒,๒๔๓.๐๐	๓๓,๐๒๙.๐๐
รวม	๗,๙๗๘.๐๐	๑๑๒,๗๑๓.๐๐

(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic System of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตัวเอง)

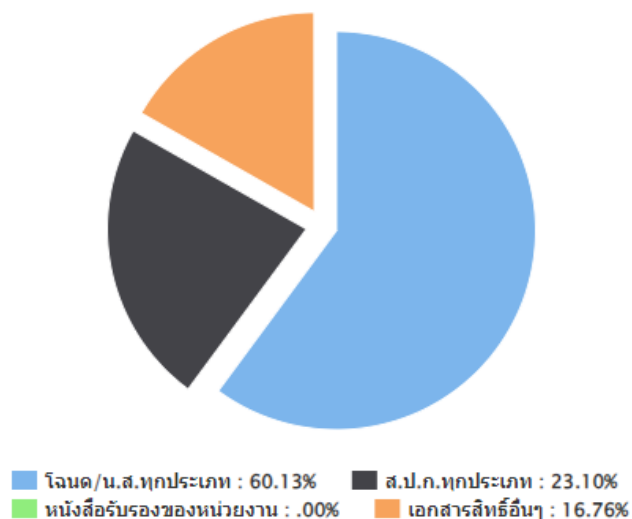
เกษตรกรอำเภอนาหวี มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๓,๘๓๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๑๓ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๑,๔๗๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๑ รองลงมาคือแบบไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๑,๔๗๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๖ และหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๓,๘๓๑.๐๐	๑,๔๗๒.๐๐	๐.๐๐	๑,๔๗๒.๐๐	๕,๗๗๕.๐๐

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๒๓ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒.๒) องค์การและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอนาทวี มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๒๐ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๓๗ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑๑ กลุ่ม สมาชิก ๓๒๓ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๙ กลุ่ม สมาชิก ๑๔๖ ราย วิสาหกิจชุมชน ๖๕ แห่ง สมาชิก ๖๙๓ ราย สหกรณ์จำนวน ๙ แห่ง สมาชิก - (ไม่มีข้อมูล) ราย และกลุ่มเกษตรกร ๓๕ กลุ่ม สมาชิก ๓,๓๘๗ ราย

ตารางที่ ๒๗ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
นาทวี	๑	๑๐	๑	๒๐	๐	๐	๘	๗๕	๑	ไม่มี	๔	๔๐๘
คลองขวาง	๑	๑๐	๑	๑๔	๑	๒๕	๕	๕๒	๑	ไม่มี	๓	๒๕๖
คลองทราย	๑	๑๕	๐	๐	๐	๐	๕	๖๖	๑	ไม่มี	๔	๓๑๕
ฉาง	๓	๓๐	๑	๑๔	๒	๕๗	๔	๔๖	๒	ไม่มี	๓	๕๓๐
ทับช้าง	๔	๔๔	๑	๒๐	๑	๑๐	๖	๔๗	๐	ไม่มี	๔	๓๒๖
ท่าประดู่	๑	๑๐	๒	๒๓	๑	๒๐	๙	๑๑๔	๒	ไม่มี	๕	๓๖๗
นาหมอศรี	๒	๒๐	๒	๑๙๑	๐	๐	๕	๗๗	๐	ไม่มี	๓	๓๒๐
ประกอบ	๒	๔๓	๑	๒๐	๑	๑๐	๕	๔๖	๑	ไม่มี	๓	๒๔๐

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ปลักหนู	๓	๓๐	๐	๐	๑	๙	๕	๖๑	๐	ไม่มี	๓	๒๙๕
สะท้อน	๒	๒๕	๒	๒๑	๒	๑๕	๕	๖๒	๑	ไม่มี	๓	๓๓๐
รวม	๒๐	๒๓๗	๑๑	๓๒๓	๙	๑๔๖	๖๕	๖๙๓	๙	ไม่มี	๓๕	๓,๓๘๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี , พ.ศ.๒๕๖๘

๒.๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอนาหวี มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และ ศพก. เครือข่าย ๑๙ ศูนย์ ,ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๓ ศูนย์, ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๓ ศูนย์, ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑๐ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๔ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๘ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
นาหวี		๕			๑				
คลองขวาง		๔		๑	๑				
คลองทราย		๑	๑		๑				
ฉาง		๑			๑	๑			
ทับช้าง		๑			๑		๑		
ท่าประดู่	๑	๑	๑		๑	๑		๑	๑
นาหมอศรี		๒			๑				
ประกอบ		๑			๑				
ปลักหนู		๑			๑				
สะท้อน		๒	๑		๑				
รวม	๑	๑๙	๓	๓	๑๐	๒	๑	๑	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี , พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอนาหวี มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๔๑ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๙๒ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๗๔ ราย และอาสาสมัครปฏูปที่ดิน ๓๔ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๙ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร फललग	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
นาหวี	๐	๑	๑	๒	๑๓	๑๗	๐	๐	๔
คลองกวาง	๐	๒	๐	๒	๖	๗	๐	๐	๒
คลองทราย	๐	๓	๑	๑	๗	๘	๑	๐	๐
ฉาง	๓	๒	๐	๑	๖	๙	๐	๑	๐
ทับช้าง	๐	๒	๐	๓	๕	๑๐	๐	๐	๘
ท่าประดู่	๐	๒	๐	๑	๗	๙	๒	๐	๔
นาหมอศรี	๑	๑	๐	๑	๘	๘	๐	๐	๐
ประกอบ	๐	๐	๑	๒	๕	๗	๐	๐	๒
ปลักหนู	๐	๔	๐	๐	๗	๗	๐	๐	๐
สะท้อน	๑	๐	๐	๒	๑๐	๑๐	๐	๐	๑๔
รวม	๕	๑๗	๕	๑๐	๗๔	๙๒	๓	๑	๓๔

ที่มา :ระบบบันทึก อภษ. , พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน /แหล่งเรียนรู้

อำเภอนาหวี มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอนาหวี มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑๖๙ คน แหล่งเรียนรู้จำนวน ๕๑ แห่ง

ตารางที่ ๓๐ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน/แหล่งเรียนรู้อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
นาหวี	๖	๑. นาย ชลอ แก้วหนู ๒. นายโสภณ แก้วทอง ๓. นายนิรันดร์ นิคมรัตน์ ๔. นายพงษ์ศักดิ์ ราชสุวรรณ ๕. นายอรรถ เทพรัตน์ ๖. นาย สมพงษ์ ราชสุวรรณ	๓๙ ม. ๑๐ ต. นาหวี อ. นาหวี จ. สงขลา ๙๙ ม. ๑๔ ต. นาหวี อ. นาหวี จ. สงขลา ๑๗ ม. ๖ ต.นาหวี อ.นาหวี จ.สงขลา ๕ ม.๕ ต.นาหวี อ.นาหวี จ.สงขลา ๒๙ ม. ๔ ต. นาหวี อ. นาหวี จ. สงขลา ๘๗ ม. ๕ ต. นาหวี อ. นาหวี จ. สงขลา	ดับลิเหร่ง โคก หนอง นา โมเดล มังคุด โกโก้ ปาล์มน้ำมัน เกษตรผสมผสาน การใช้จุลินทรีย์/น้ำหมักชีวภาพ การจัดการยางพารา
คลองกวาง	๓	๑. นายไสว แสงสุวรรณ ๒. นายศตวรรษ จันทรทอง ๓. นายอนันต์ จงศักดิ์เจริญกุล	ม.๗ ต.คลองกวาง อ. นาหวี จ. สงขลา ๔๑ ม.๑ ต.คลองกวาง อ.นาหวี จ.สงขลา ม.๑ ต.คลองกวาง อ.นาหวี จ.สงขลา	การทำเกษตรผสมผสาน ยางพารา ทุเรียน ฝรั่งแก้ว

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
คลองทราย	๒	๑. นายชัยยุทธ หมั่นหลัง ๒. นาย บวรพันธ์ เพ็ชรสิงห์	ม.๘ ต.คลองทราย อ. นาทวี จ. สงขลา ม.๖ ต.คลองทราย อ. นาทวี จ. สงขลา	การทำเกษตรผสมผสาน การทำเกษตรผสมผสาน
ฉาง	๓	๑.นางสาวศุภิพร เข้มจะระ ๒. นายธนาโรจน์ ยีรัน ๓.นายพิทยา เยาวนิตย์	ม.๗ ต.ฉาง อ. นาทวี จ. สงขลา ม.๕ ต.ฉาง อ.นาทวี จ.สงขลา ม.๘ ต.ฉาง อ.นาทวี จ.สงขลา	การทำเกษตรผสมผสาน การทำเกษตรผสมผสาน ส้มโอทับทิมสยาม โกโก้แซมยาง
ทับช้าง	๑	๑.นายทำนุ ทองสังข์	ม.๔ ต.ทับช้าง อ.นาทวี จ.สงขลา	การทำเกษตรผสมผสาน
ท่าประดู่	๓	๑. นายวิจิต บัวคง ๒. นายฉัตรชัย บุญรัตน์ ๓. นายจรรณ ไชยรัตน์	๔ ม.๘ ต.ท่าประดู่ อ.นาทวี จ.สงขลา ๓๔/๒ ม. ๔ ต. ท่าประดู่ อ. นาทวี จ. สงขลา ๗๒ ม. ๔ ต. ท่าประดู่ อ. นาทวี จ. สงขลา	การทำเกษตรผสมผสาน การทำเกษตรผสมผสาน การทำเกษตรผสมผสาน
นาหมอศรี	๑.	๑. นาง รบิเื้อ ไกรสุวรรณ	ม.๗ ต.นาหมอศรี อ.นาทวี จ.สงขลา	การทำเกษตรผสมผสาน/ข้าว
ประกอบ	๑	๑.นาย อับดุลต่อละ สาอุ	๑๗/๔ ม. ๑ ต. ประกอบ อ. นาทวี จ. สงขลา	ปศุสัตว์
ปลักหนู	๑	๑.นายก่อเดช อาหวัง	๖๙/๑ ม. ๖ ต. ปลักหนู อ. นาทวี จ. สงขลา	เกษตรผสมผสาน
สะท้อน	๑	๑.นายจักรพงษ์ สีนมาก	๓๔/๑ ม. ๒ ต. สะท้อน อ. นาทวี จ. สงขลา	การทำเกษตรผสมผสาน
รวม	๒๒			

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอนาทวี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายวิจิต บัวคง

บ้านเลขที่ ๔ บ้านทุ่งป่า หมู่ที่ ๘ ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

สถานการณ์ของพื้นที่ :

อำเภอนาทวี มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำเกษตรกรรม เกษตรกรมีรายได้หลักมาจากการปลูกยางพาราซึ่งถือเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของอำเภอนาทวี รองลงมาคือปลูกไม้ผล ประเภท ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ และอื่นๆ ในลักษณะแปลงผสมผสาน/ สวนหลังบ้าน ซึ่งในแต่ละปีสามารถทำรายได้ให้เกษตรกรเป็นจำนวนมาก บางรายสามารถทำรายได้หลักได้มากกว่ารายได้จากยางพารา และนับได้ว่ามีพื้นที่ที่มีการปลูกไม้ผลมากที่สุดในจังหวัดสงขลา แต่พบว่าในปัจจุบันไม้ผลยังไม่ได้คุณภาพ ได้รับผลกระทบจากการระบาดของศัตรูพืช ผลผลิตได้รับความเสียหายจำนวนมาก และส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานภาครัฐ ทำให้ขายไม่ได้ราคาที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนา : ควรมีการจัดการในด้านการผลิตไม้ผลให้มีคุณภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐานเช่น GAP /Organic Thailand / อื่นๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมกิจกรรมด้านการตลาด สินค้าออนไลน์ และทำการเกษตรเชิงท่องเที่ยว

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การปลูกผักปลอดสารพิษ การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้ในการทำการเกษตร การเลี้ยงผึ้งโพรง และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. เศรษฐกิจพอเพียง
๒. การปลูกผักปลอดสารพิษ

หลักสูตรบังคับ

๑. การทำปุ๋ยใช้เองเพื่อการลดต้นทุนการผลิต
๒. การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดศัตรูพืช

หลักสูตรเสริม

๑. บัญชีครัวเรือน
๒. การเพิ่มรายได้ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม

ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๙ ศูนย์

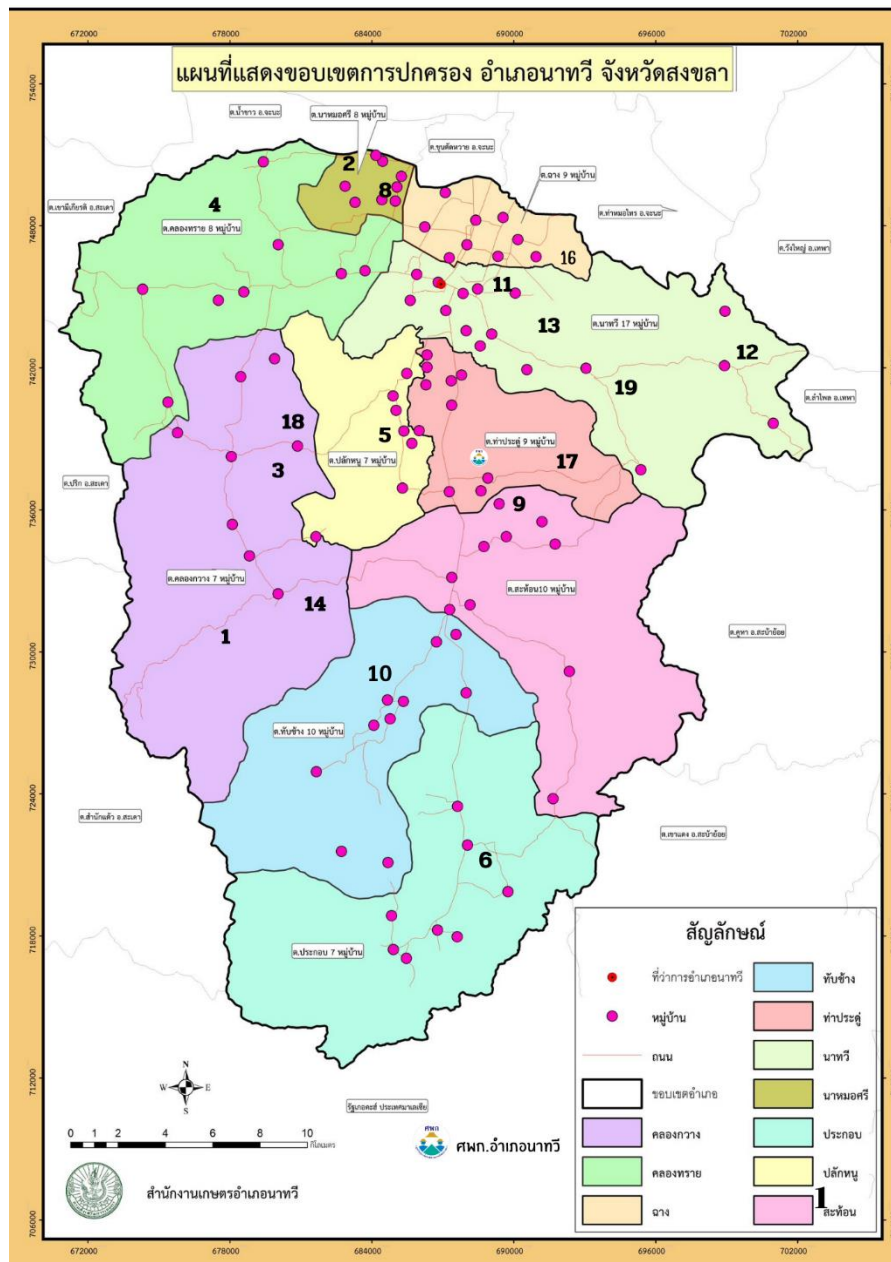
ตารางที่ ๓๑ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
			หมู่	ตำบล		
๑	กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านนา ปรังพัฒนา	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๑	คลองขวาง	นายศตวรรษ จันทรทอง	๐๘๑๒๗๓๒๐๑
๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูป ผลิตภัณฑ์เกษตรตำบลนาหมอ ศรี	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๕	นาหมอศรี	นายวิจิต ณะนวล	๐๘๙๒๙๘๖๖๖
๓	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ประจำตำบลคลองขวาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๗	คลองขวาง	นายไสว แสงสุวรรณ	๐๘๙๘๖๙๘๒๒๐
๔	ศูนย์การเรียนรู้เกษตร ผสมผสานบ้านเขานา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/ เกษตรผสมผสาน	๘	คลองทราย	นายชัยยุทธ หมดหลัง	๐๘๙๒๙๓๘๙๖๖
๕	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปถั่ว/ขนม ปัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๔	ปลักหนู	นางหวันเส้า อีสัน	๐๙๓๕๘๔๑๘๓๗
๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยง โคบาลชายแดน ๕๗	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๑	ประกอบ	นายอับดุลต่อเลาะ สาอุ	๐๘๗๒๘๕๔๓๕๗
๗	วิสาหกิจชุมชนทอผ้าสะพาน ปลา	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๖	สะท้อน	นางสุวรรณี รักวิจิต	๐๘๐๗๐๗๘๗๖๙

๘	ศูนย์เรียนรู้พระอาจารย์ภักตรอริโย	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	นาหมอศรี	นายสมเดช หวังแอ	๐๘๕๕๕๕๕๐๘
๙	กลุ่มเลี้ยงด้วงหัวควน	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ	๓	สะท้อน	นายอภิพัทธ์ ธีรัตน์เรืองเดช	๐๘๕๕๕๕๕๐๘
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลทับช้าง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	ทับช้าง	นางน้อย อินทอง	๐๘๗๒๙๖๐๒๐๗
๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยบ้านพรุเตียว	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.)	๕	นาทิว	นายสมพงษ์ ราชสุวรรณ	๐๘๕๕๕๕๖๐๕๕
๑๒	ศูนย์เรียนรู้ เกษตรผสมผสาน “สวนนายบ้านไชริน”	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๒	นาทิว	นายนิรันดร์ นิคมรัตน์	๐๘๖๓๑๙๐๑๐๕
๑๓	ศูนย์เรียนรู้เกษตรชีววิถี “สวนครูต๋อย”	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๔	นาทิว	นายอัมรินทร์ เทพรรัตน์	๐๙๕๕๒๐๑๑๐๘๙
๑๔	ศูนย์เรียนรู้ “สวนทุเรียนหมอนันต์เขาน้ำค้าง”	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๑	คลองกวาง	นายอนันต์ จงศักดิ์เจริญกุล	๐๘๑๐๐๗๙๗๗๗
๑๕	ศูนย์เรียนรู้ โคก หนอง นา วัดไต้	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๔	นาทิว	นายโสภณ แก้วทอง	๐๘๑๙๕๗๐๖๐๘
๑๖	ศูนย์เรียนรู้การปลูกโกโก้เพิ่มรายได้ในสวนยางบ้านทุ่งหม้อแตก	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๘	ฉาง	นายพิทยา เยาวนิตย์	๐๘๑๙๕๗๐๖๓๕
๑๗	วิสาหกิจชุมชนศูนย์เรียนรู้ทุ่งหัวเมืองฟาร์ม	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๔	ท่าประดู่	นายอัฒชัย บุญรัตน์	๐๘๖๒๙๖๗๖๔๙
๑๘	ศูนย์เรียนรู้ “สวนส้มโชกุนบ้านเขาวัง”	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๔	คลองกวาง	นายสานิตย์ เพชรทอง	๐๘๒๕๕๒๘๒๗๗
๑๙	ศูนย์เรียนรู้ภูริชบ้านสวนเกษตรฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑๑	นาทิว	นายภูริช ชูสุวรรณ	๐๖๒๒๓๙๘๒๘๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๒๔ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย

อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอนาทวี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอนาทวี มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๐ กลุ่ม ได้แก่

๑. แปลงใหญ่อย่างพารา (กยท.) ตำบลคลองทราย อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๕๙)
๒. แปลงใหญ่ทุ่งเรียนนาทวี่ ตำบลปลักหนู อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๐)

๓. แปลงใหญ่กล้วยหอมทองคลองขวาง ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๑)
๔. แปลงใหญ่ยางพารากลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านนาปรังพัฒนา ตำบลคลองขวาง (แปลงปี ๒๕๖๒)
๕. แปลงใหญ่ผัสดัดแปลง ตำบลปลักหนู อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๓)
๖. แปลงใหญ่พืชไร่ทำประดู่ ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๓)
๗. แปลงใหญ่ยางพารากลุ่มเกษตรกรสวนยางบ้านพลีใต้ (กยท.) ตำบลนาหวี อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๔)
๘. แปลงใหญ่ยางพารากลุ่มน้ำยางสดบ้านเก่า ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๕)
๙. แปลงใหญ่ยางพาราสะท้อน ๑ (กยท.) ตำบลสะท้อน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๖)
๑๐. แปลงใหญ่ทุเรียนสะท้อน-ทับช้าง ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๗)
๑๑. แปลงใหญ่ยางพารา(สหกรณ์การเกษตรนาหวี จำกัด) ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (แปลงปี ๒๕๖๘)

๑. แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่ยางพาราตำบลคลองทราย (กยท.).....

ที่อยู่..... ตำบลคลองทราย อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา.....
กิจกรรม ผลิตน้ำยางสด

๒. แผนการผลิตรายการกลุ่มของ แปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอนาหวี.....

ที่อยู่..... ตำบลปลักหนู อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา.....
กิจกรรม ผลิตทุเรียน

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๒.๖๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒.๑๒๐ บาท (๒๕%)
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต จาก ๕๔๐ กก./ไร่ เป็น ๘๑๐ กก./ไร่..
- เป้าหมายรายได้..... ๘๐,๐๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการระบาย..... ๑๘,๐๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ทั้งหมด
- ๒) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้เกรด A ร้อยละ ๘๐
- ๓) พัฒนาศักยภาพสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer

๓. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่กล้วยหอมทองคลองขวาง.....

ที่อยู่.....ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตกล้วยหอมทอง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๒๑,๐๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๑๖,๐๐๐ บาท (๒๕%)
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต จาก ๓,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๔,๐๐๐ กก./ไร่
- เป้าหมายรายได้.....๘๐,๐๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการระบาย.....๑๘,๐๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ทั้งหมด
- ๒) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้เกรด A ร้อยละ ๘๐
- ๓) พัฒนาศักยภาพสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer

๔. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ยางพารากลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านนาปรังพัฒนา (กยท.).....

ที่อยู่.....หมู่ที่ ๑ ตำบลคลองขวาง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตน้ำยางสด

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๒,๖๕๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๒,๑๒๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต จาก ๓๓๐ กก./ไร่ เป็น ๓๗๐ กก./ไร่ (๑๒%)
- เป้าหมายรายได้.....๑๒๕๕๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการระบาย.....๒๔๕๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ทั้งหมด
- ๒) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้เกรด A ร้อยละ ๘๐
- ๓) พัฒนาศักยภาพสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer

๕. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ฝัองโพรงตำบลปลักหนู.....

ที่อยู่.....ตำบลปลักหนู อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตน้ำฝัองโพรง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๘๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๖๐๐ บาท (๒๕%)
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต จาก ๑๓๖ ขวด/ปี เป็น ๒๐๐ ขวด/ปี)
- เป้าหมายรายได้.....๑๗๐,๐๐๐ บาท/ปี.....
- ประมาณการระบาย.....๑,๒๐๐ บาท/แปลง.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพน้ำฝัองให้ถูกสุขลักษณะ

๒) พัฒนาคุณภาพน้ำผึ้งให้มีความเข้มข้นที่สุด

๓) แปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น สบู่ โลชั่น

๖. แผนการผลิตรายการกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ผึ้งโพรงตำบลท่าประดู่.....

ที่อยู่.....ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตน้ำผึ้งโพรง

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๙๐๐ บาท/ต่อลิ้ง เป็น ๖๕๐ บาท (๒๘%)
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต จาก ๑๑๑ ขวด/ปี เป็น ๑๘๕ ขวด/ปี (๒๘%)
- เป้าหมายรายได้.....๑๒๙,๕๐๐ บาท/ปี.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๑,๓๐๐ บาท/ปี.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพน้ำผึ้งให้ถูกสุขลักษณะ
- ๒) พัฒนาคุณภาพน้ำผึ้งให้มีความเข้มข้นที่สุด

๗. แผนการผลิตรายการกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ยางพารากลุ่มเกษตรกรสวนยางบ้านพลีใต้ (กยท.).....

ที่อยู่ หมู่ที่ ๓ ตำบลนาทวี อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตน้ำยางสด

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต ๑๐๐ บาท/ต่อไร่ (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต จาก ๓๑๘ กก./ไร่ เป็น ๓๓๔ กก./ไร่ (๕%)
- เป้าหมายรายได้.....๑๖๗,๐๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๒,๕๕๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ทั้งหมด
- ๒) พัฒนาคุณภาพน้ำยางสดให้มีคุณภาพดีได้ตามมาตรฐาน
- ๓) พัฒนาศักยภาพสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer

๘. แผนการผลิตรายการกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ยางพารากลุ่มน้ำยางสดบ้านเก่า (กยท.).....

ที่อยู่ หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองขวาง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตน้ำยางพาราสด

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๒,๓๕๐ บาท/ต่อไร่ เหลือ ๒,๑๑๕ บาท (๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต จาก ๒๓๐ กก./ไร่ เป็น ๒๗๐ กก./ไร่ (๑๗.๔%)
- เป้าหมายรายได้.....๑๓,๕๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๒,๗๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ทั้งหมด
- ๒) พัฒนาคุณภาพน้ำยางสดให้มีคุณภาพดีได้ตามมาตรฐาน
- ๓) พัฒนาศักยภาพสมาชิกแปลงใหญ่ให้เป็น Smart Farmer

๑๐. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ยางพาราสะท้อน ๑.....

ที่อยู่.....หมู่ที่ ๑ ตำบลสะท้อน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตน้ำยางสด

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๓,๐๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๒,๗๐๐ บาท (๑๐.%)
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต จาก ๒๖๐ กก./ไร่ เป็น ๓๐๐ กก./ไร่ (๕.%)
- เป้าหมายรายได้.....๑๒,๐๐๐.....บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....๓,๕๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP
- ๒) น้ำยางสดที่รวบรวมได้มีคุณภาพดี ได้ตามมาตรฐาน

๑๐. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ทุเรียนสะท้อน-ทับช้าง.....

ที่อยู่.....ตำบลคลองขวาง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตทุเรียนสด

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต ๒๐.%
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต ๒๐.%
- เป้าหมายรายได้.....๙๐,๐๐๐.....บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....๑๐,๐๑๔ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ทุกแปลง
- ๒) ให้สมาชิกเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ
- ๓) ได้ทุเรียนที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด
- ๔) เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม

๑๑. แผนการผลิตรายกลุ่มของ.....แปลงใหญ่ยางพารา(สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด).....

ที่อยู่.....ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา.....

กิจกรรม ผลิตน้ำยางสด

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต ๒๐.%
- เป้าหมายผลผลิตเพิ่มผลผลิต ๒๐.%
- เป้าหมายรายได้.....๑๓,๘๐๐.....บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย.....๓,๐๐๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

- ๑) สมาชิกมีรายได้เพิ่มจากการปลูกพืชแซมยาง ทุกแปลง
- ๒) ให้สมาชิกเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ
- ๓) ได้น้ำยางสดที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด
- ๔) เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม

ตารางที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

กิจกรรม	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	กค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ประมาณการ รายจ่าย	ประมาณการ รายได้
อบรมให้ความรู้	← →													
พัฒนาคุณภาพ ผลผลิต				← →										

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๓๓ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร) อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ ประธาน
๑	คลองทราย	แปลงใหญ่ยางพารา (กยท.)	ยางพารา	๔๕	๕๖๙.๑๘	นายประดิษฐ์ ทองแก้ว	๐๘๙ ๘๖๙๘๓๐๘
๒	ปลักหนู	แปลงใหญ่ทุเรียนอำเภอนาทวี	ทุเรียน	๓๒	๑๐๗	นายเอนก ราชหงษ์	๐๘๔ ๗๔๙๑๔๐๒
๓	คลองขวาง	แปลงใหญ่กล้วยหอม ทองคลองขวาง	กล้วยหอม	๓๑	๑๒๔	นายโกเมน หมานมณี	๐๙๒ ๗๐๔๕๕๖๙
๔	คลองขวาง	แปลงใหญ่ยางพาราบ้าน นาปรัง (กยท.)	ยางพารา	๕๘	๑,๕๗๔	นายศตวรรษ จันทรทอง	๐๙๓ ๕๗๔๓๒๒๙
๕	ปลักหนู	แปลงใหญ่ฝั่งโพรงตำบล ปลักหนู	ฝั่งโพรง	๖๖	๖๕๔	นางสมพร แสนราชคำ	๐๖๒ ๖๔๐๖๖๔๗
๖	ท่าประดู่	แปลงใหญ่ฝั่งโพรงตำบล ท่าประดู่	ฝั่งโพรง	๓๔	๓๖๐	นายสุรินทร์ หมานหวัง	๐๘๖ ๙๕๗๓๔๖๙
๗	ตำบลนาทวี	แปลงใหญ่ยางพาราบ้าน พลใต้ (กยท.)	ยางพารา	๓๘	๔๙๐	นายदनหมาด หมดหนิ	๐๖๓ ๓๘๖๒๑๔๕
๘	คลองขวาง	แปลงใหญ่ยางพารากลุ่ม น้ำยางสด บ้านเก่า	ยางพารา	๓๔	๖๕๓.๕๗	นางเพ็ญพกา แซ่ลิ้ม	๐๖๑ ๒๕๙๔๖๑๔
๙	สะทอน	แปลงใหญ่ยางพารา สะทอน ๑	ยางพารา	๓๒	๗๙๑.๔๐	นายจ้านงค์ เพชรประกอบ	๐๘๑ ๕๔๓๘๖๓๐

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑๐	คลองขวาง	แปลงใหญ่ทุเรียน สะท้อน-ทับช้าง	ทุเรียน	๓๒	๑๘๙.๕	นายอนันต์ จงศักดิ์เจริญกุล	๐๘๑ ๐๙๗๙๗๗๗
๑๑	ท่าประดู่	แปลงใหญ่ยางพารา สหกรณ์การเกษตรนาทวี จำกัด	ยางพารา	๓๑	๓๗๓	นายประสงค์ ไชยอ่อนแก้ว	๐๘๑-๙๕๙๔๗๒๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่นาทวี

โดยมีทรัพยากรดินตามลักษณะที่ตั้งของภูมิประเทศ ๕ ประเภท ได้แก่

๑.๑) ดินในพื้นที่ลาดชันสูง มีเนื้อที่ ๒๓๐,๙๔๒.๙๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๔๖ ตั้งอยู่บริเวณทิศตะวันออก ทิศตะวันตก และทิศใต้ ของอำเภอนาทวี ในเขตพื้นที่บางส่วนของฝั่งตะวันตกของตำบลประกอบ ตำบลสะท้อน ตำบลทับช้าง ตำบลคลองขวาง ตำบลคลองทราย และเขตพื้นที่ฝั่งตะวันตกของตำบลนาทวี

๑.๒) ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง มีเนื้อที่ ๑๒๐,๖๓๒.๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๙ ในเขตพื้นที่บางส่วนของตำบลประกอบ ตำบลสะท้อน ตำบลทับช้าง ตำบลคลองทราย ตำบลนาหมอศรี ตำบลนาทวี และตำบลฉาง

๑.๓) ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินชื้น มีเนื้อที่ ๗๗,๓๗๘.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๐ ในเขตพื้นที่ในเขตพื้นที่บางส่วนของฝั่งออกของตำบลประกอบ ตำบลสะท้อน ตำบลทับช้าง ตำบลคลองทราย ตำบลท่าประดู่ ของตำบลนาทวี ตำบลฉาง ตำบลปลักหนู และตำบลนาหมอศรี

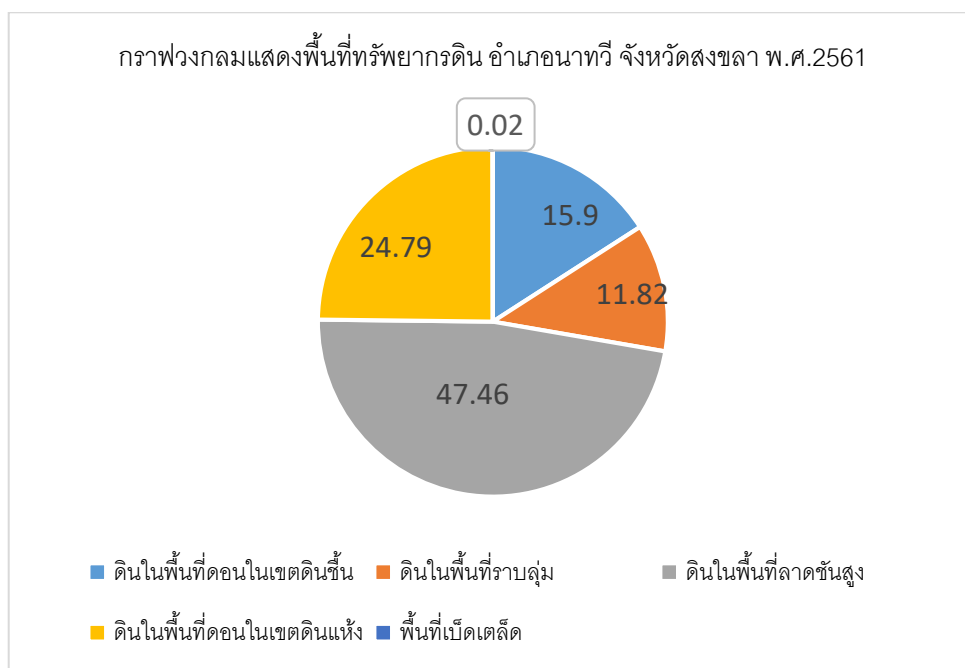
๑.๔) ดินในพื้นที่ราบลุ่ม มีเนื้อที่ ๕๗,๕๒๒.๖๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๒ ตั้งอยู่ตอนกลางทางทิศเหนือของอำเภอนาทวี ในเขต ตำบลท่าประดู่ ตำบลนาหมอศรี ตำบลนาทวี ตำบลฉาง และตำบลนาหมอศรี

๑.๕) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ ๑๐๔.๕๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒ มีลักษณะเป็นแหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น แหล่งน้ำธรรมชาติ อยู่ในทุกตำบล

ตารางที่ ๓๔ แสดงทรัพยากรดินอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

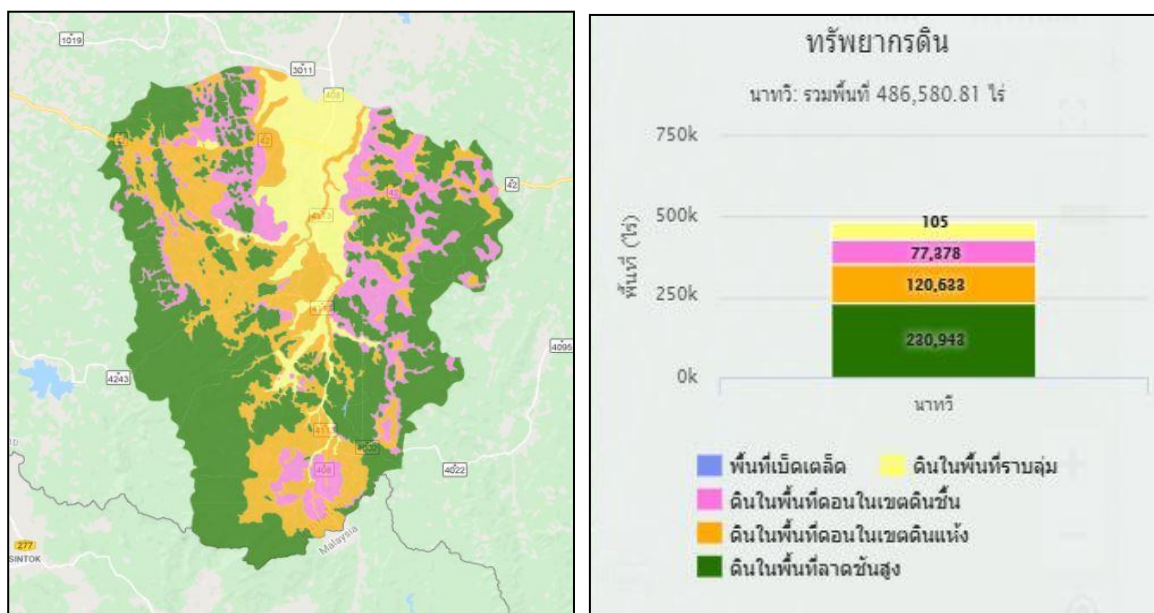
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินชื้น	๗๗,๓๗๘.๐๐	๑๕.๙๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๕๗,๕๒๒.๖๙	๑๑.๘๒
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๒๓๐,๙๔๒.๙๒	๔๗.๔๖
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๑๒๐,๖๓๒.๗๐	๒๔.๗๙
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๐๔.๕๑	๐.๐๒
รวมพื้นที่	๔๘๖,๔๐๒	๑๐๐

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

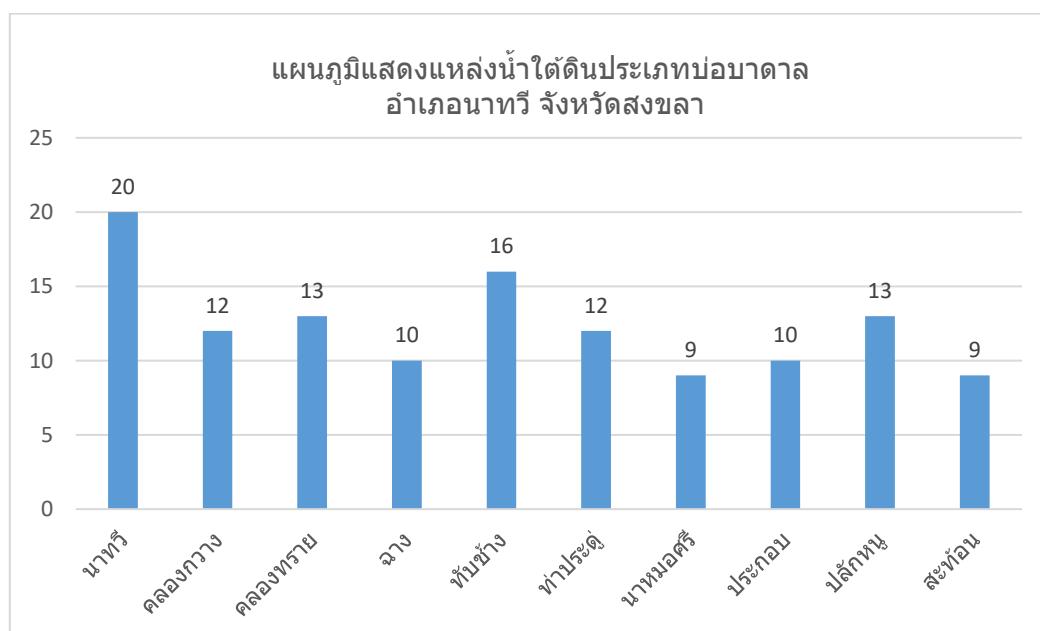
ภาพที่ ๒๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอนาทวี เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา รวมทั้งสิ้น ๑๒๔ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๗)

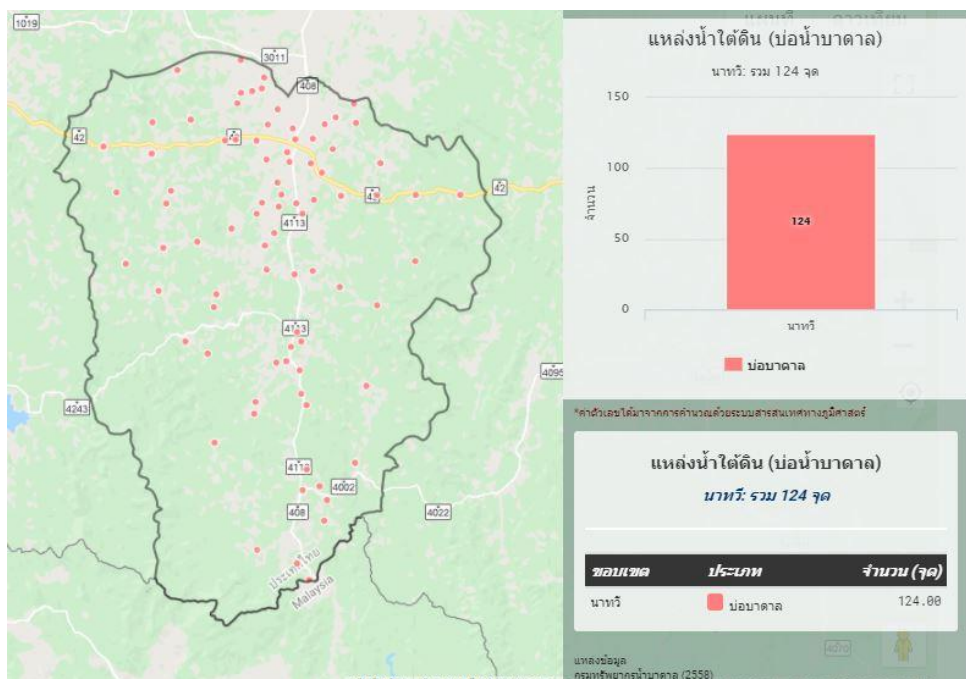
๑) ตำบลนาทวี	จำนวน ๒๐ บ่อ
๒) ตำบลคลองขวาง	จำนวน ๑๒ บ่อ
๓) ตำบลคลองทราย	จำนวน ๑๓ บ่อ
๔) ตำบลฉาง	จำนวน ๑๐ บ่อ
๕) ตำบลทับช้าง	จำนวน ๑๖ บ่อ
๖) ตำบลท่าประดู่	จำนวน ๑๒ บ่อ
๗) ตำบลนาหมอศรี	จำนวน ๙ บ่อ
๘) ตำบลประกอบ	จำนวน ๑๐ บ่อ
๙) ตำบลปลักหนู	จำนวน ๑๓ บ่อ
๑๐) ตำบลสะท้อน	จำนวน ๙ บ่อ

ภาพที่ ๒๗ แสดงแผนภูมิแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนที่แสดงจุดที่ตั้งแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

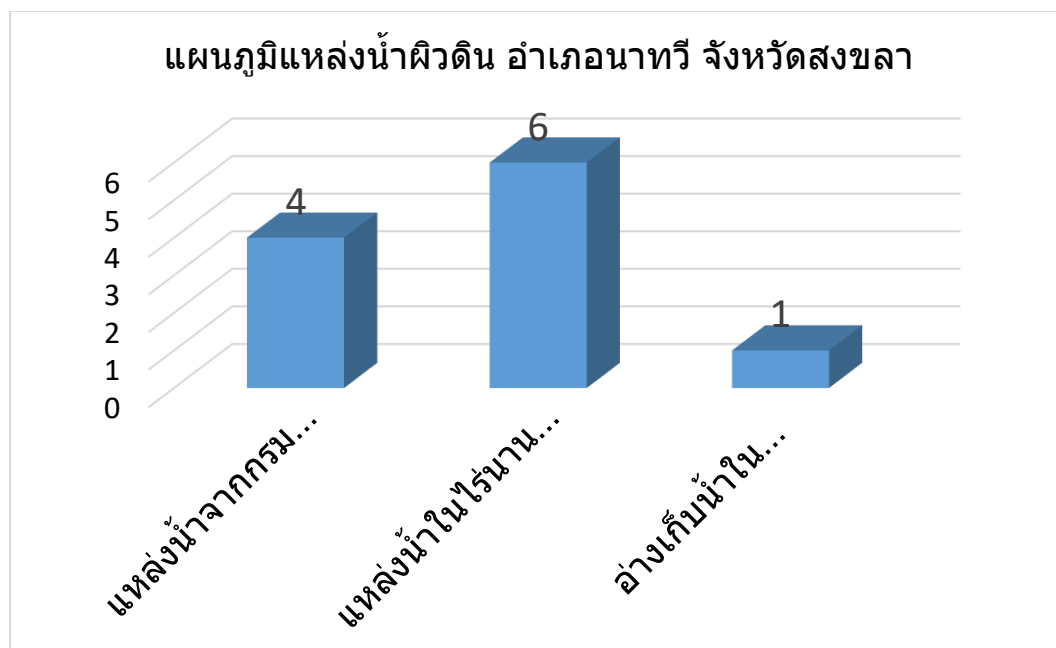

ภาพที่ ๒๘ แสดงแผนที่จุดแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา :กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๗)

แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอนาทวีมีลำคลองสายหลัก และสายรอง ๔๔ สาย มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตร ลักษณะอ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติในอำเภอนาทวี รวมพื้นที่ ๑๓๔.๕๐ ไร่ และพื้นที่ในเขตชลประทาน รวมพื้นที่ ๗,๔๓๙.๓๖ ไร่ มีโครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑๑ แห่ง ดังนี้

- ๑) แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน (บ่อจิ๋ว) จำนวน ๔ แห่ง
- ๒) แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน ๖ แห่ง
- ๓) อ่างเก็บน้ำในโครงการพระราชดำริ จำนวน ๑ แห่ง

ภาพที่ ๒๙ แสดงแผนภูมิแหล่งน้ำผิวดินอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

-ไม่มี-

๒.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ

๒.๔.๑ ชนิดสินค้ายางพารา

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

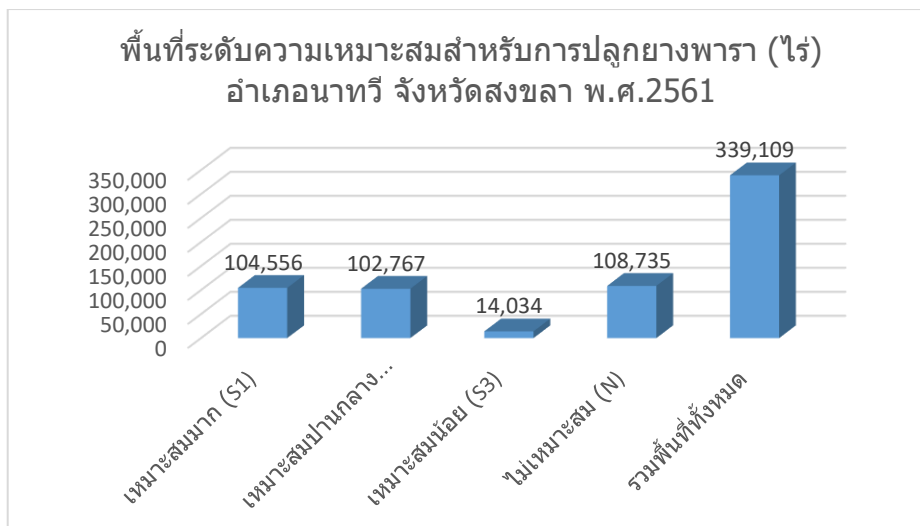
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอนาหวี มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา ทั้งหมด จำนวน ๓๓๐,๑๐๙ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๐๔,๕๕๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖๗ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๐๒,๗๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๓ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๔,๐๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๘,๗๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙๔

ตารางที่ ๓๕ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพาราอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

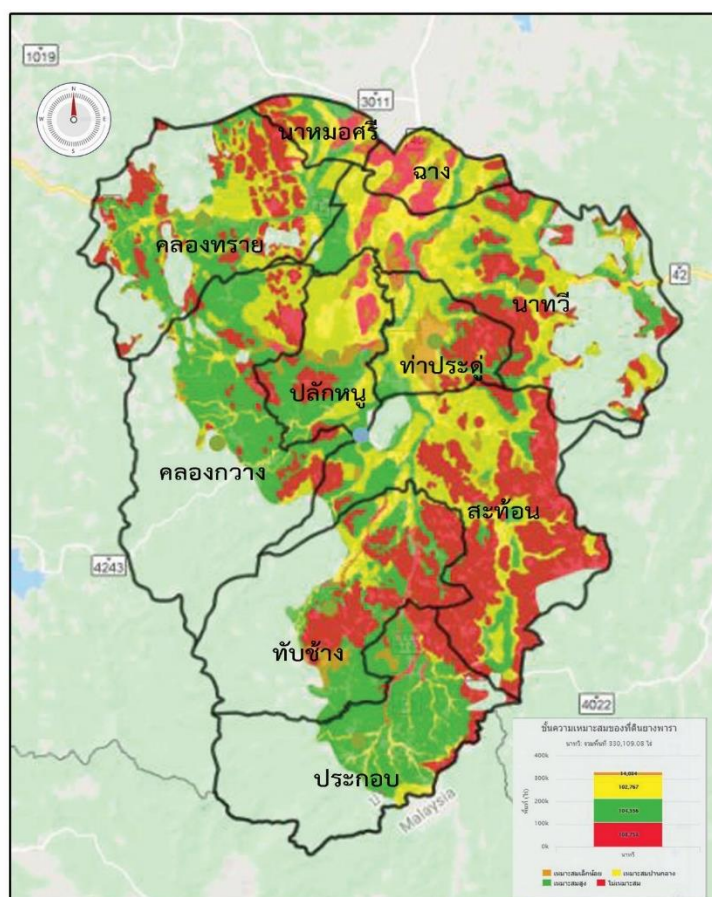
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอนาหวี	๑๐๔,๕๕๖	๑๐๒,๗๖๗	๑๔,๐๓๔	๑๐๘,๗๕๓	๓๓๐,๑๐๙
ร้อยละ	๓๑.๖๗	๓๑.๑๓	๔.๒๕	๓๒.๙๔	๑๐๐

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๗

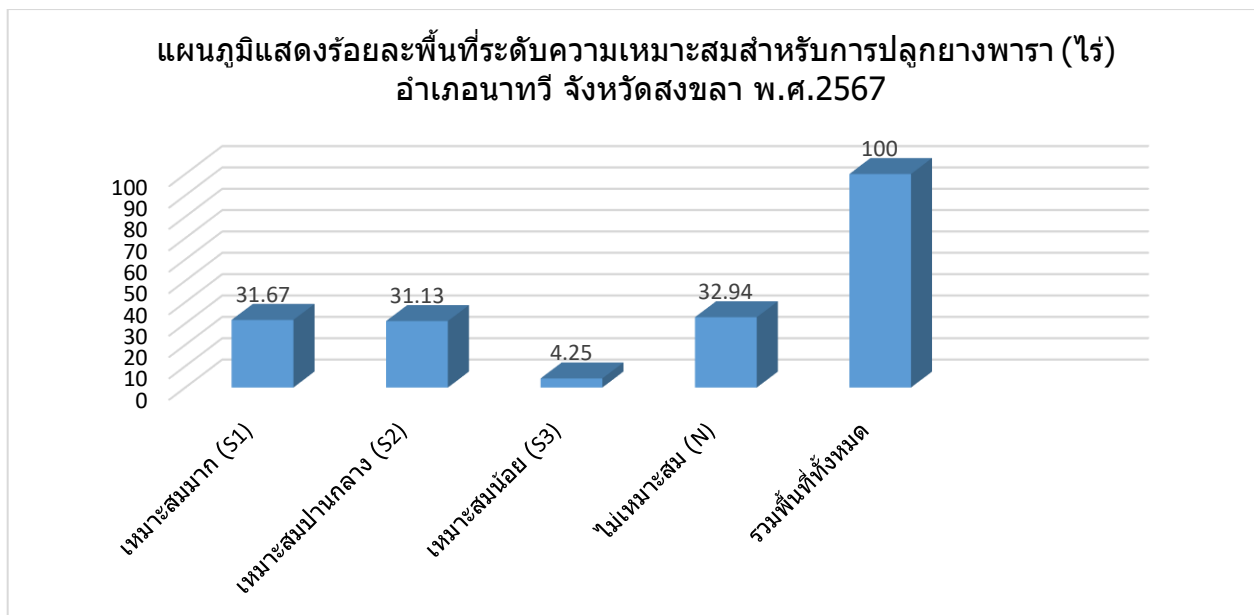

ภาพที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพาราอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๓)

แผนที่แสดงพื้นที่ความเหมาะสมปลูกยางพารา อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๓๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา อำเภอนาทวี
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๓)

ภาพที่ ๓๒ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับยางพารา อำเภอนาทวี.

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี., พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

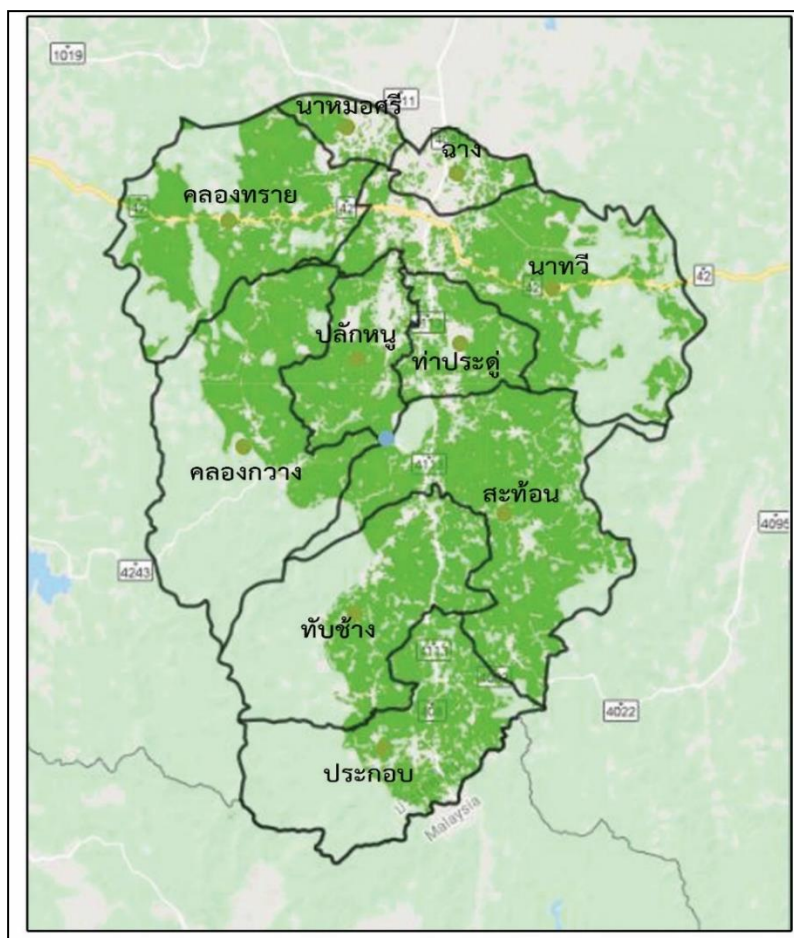
อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน ๑๐๕,๙๐๕.๒๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุด คือ ตำบลนาทวี จำนวน ๑๗,๑๐๒.๖๗ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลคลองทราย จำนวน ๑๖,๕๓๔.๓๓ ไร่ และตำบลสะท้อน จำนวน ๑๕,๘๘๐.๔๗ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	นาทวี	๑๗,๑๐๒.๖๗
๒	ฉาง	๔,๕๘๒.๘๑
๓	นาหมอศรี	๑,๒๔๕.๕๔
๔	คลองทราย	๑๖,๕๓๔.๓๓
๕	ปลักหนู	๙,๔๓๒.๖๒
๖	ท่าประดู่	๕,๓๙๕.๙๓
๗	สะท้อน	๑๕,๘๘๐.๔๗
๘	ทับช้าง	๑๑,๙๒๐.๐๓
๙	ประกอบ	๑๑,๖๘๗.๔๕
๑๐	คลองกวาง	๑๒,๑๒๓.๓๕
	รวม	๑๐๕,๙๐๕.๒๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี พ.ศ. ๒๕๖๗

พื้นที่ปลูกยางพารา อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอนาทวี

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

(๓) พื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม

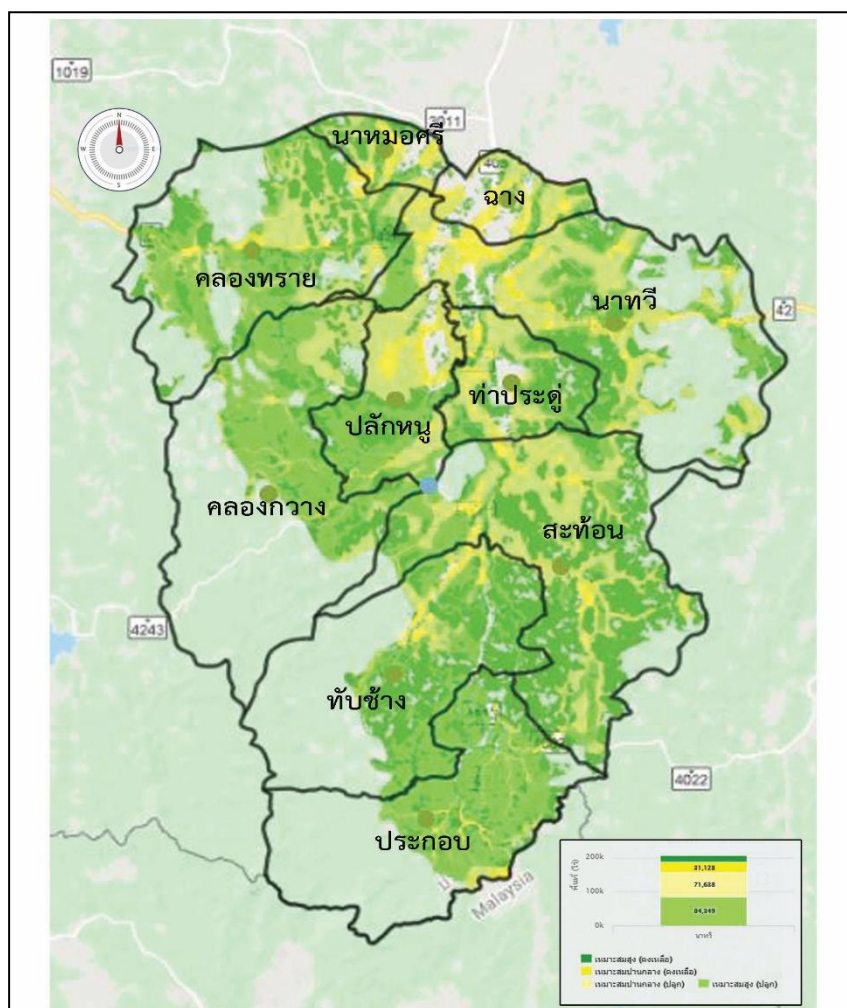
อำเภอนาทวี มีพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๒๐๗,๓๒๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูง (S๑) จำนวน ๘๔,๓๔๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๘ คงเหลือพื้นที่ที่เหมาะสมสูง ๒๐,๒๐๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๗๔ พื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๓๑,๑๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๑ คงเหลือพื้นที่เหมาะปานกลาง (S๒) จำนวน ๗๑,๖๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๕๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกนาทวี ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	คงเหลือเหมาะสมสูง (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	คงเหลือเหมาะสมปานกลาง (S๒)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอนาทวี	๘๔,๓๔๙	๒๐,๒๐๗	๓๑,๑๒๘	๗๑,๖๓๘	๒๐๗,๓๒๒
คิดเป็นร้อยละ	๔๐.๖๘	๙.๗๔	๓๔.๕๕	๑๕.๐๑	๑๐๐

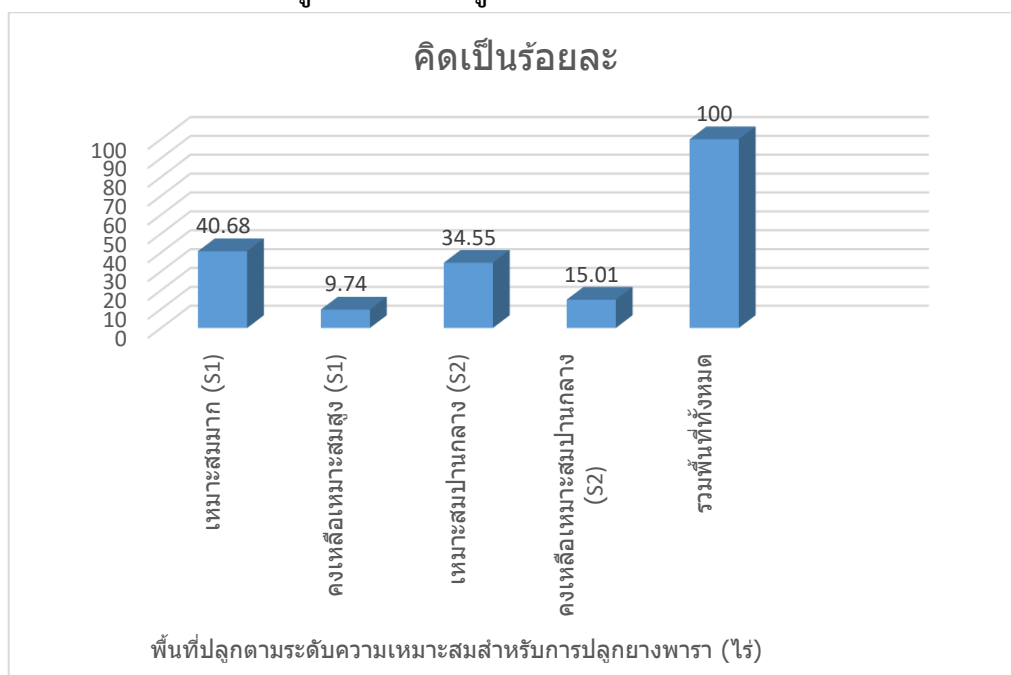
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนาทวี พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๓๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนาทวี
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

กราฟแผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ภาพที่ ๓๕ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกยางพารา ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนาหวี

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

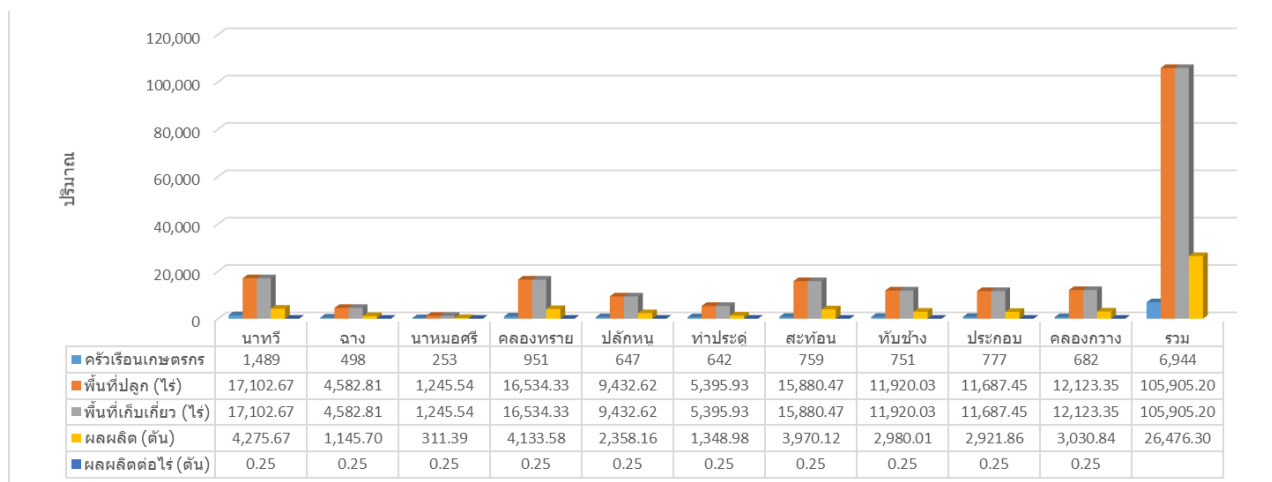
อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ยางพารา จำนวน ๑๖๑,๐๐๒.๘๕ ไร่ ๙,๓๒๐ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลสะท้อน จำนวน ๓๓,๑๑๖.๘๒ ไร่ จำนวน ๑,๖๔๔ ครัวเรือน รองลงมาคือ ตำบลคลองทราย จำนวน ๒๓,๓๒๒.๔๕ ไร่ ๑,๓๗๖ ครัวเรือน และตำบลนาหวี จำนวน ๒๐,๘๗๕.๖๖ ไร่ ๑,๕๑๖ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
นาหวี	๑,๕๑๖	๑๗,๑๐๒.๖๗	๑๗,๑๐๒.๖๗	๔,๒๗๕.๖๗	๐.๒๕
ฉาง	๕๕๓	๔,๕๘๒.๘๑	๔,๕๘๒.๘๑	๑,๑๔๕.๗๐	๐.๒๕
นาหมอศรี	๓๒๗	๑,๒๔๕.๕๔	๑,๒๔๕.๕๔	๓๑๑.๓๙	๐.๒๕
คลองทราย	๑,๓๗๖	๑๖,๕๓๔.๓๓	๑๖,๕๓๔.๓๓	๔,๑๓๓.๕๘	๐.๒๕
ปลักหนู	๗๘๖	๙,๔๓๒.๖๒	๙,๔๓๒.๖๒	๒,๓๕๘.๑๖	๐.๒๕
ท่าประดู่	๗๘๒	๕,๓๙๕.๙๓	๕,๓๙๕.๙๓	๑,๓๔๘.๙๘	๐.๒๕
สะท้อน	๑,๖๔๔	๑๕,๘๘๐.๔๗	๑๕,๘๘๐.๔๗	๓,๙๗๐.๑๒	๐.๒๕
ทับช้าง	๑,๒๘๒	๑๑,๙๒๐.๐๓	๑๑,๙๒๐.๐๓	๒,๙๘๐.๐๑	๐.๒๕
ประกอบ	๙๒๘	๑๑,๖๘๗.๔๕	๑๑,๖๘๗.๔๕	๒,๙๒๑.๘๖	๐.๒๕
คลองขวาง	๙๖๔	๑๒,๑๒๓.๓๕	๑๒,๑๒๓.๓๕	๓,๐๓๐.๘๔	๐.๒๕
รวม	๙,๓๒๐	๑๐๕,๙๐๕.๒๐	๑๐๕,๙๐๕.๒๐	๒๖,๔๗๖.๓๐	

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๓๖ แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ดี หลักในการเลือกใช้พันธุ์ยาง

เนื่องจากผลผลิตน้ำยางหรือเนื้อไม้ที่ได้จากการปลูกยาง จะมากน้อยเพียงใดนั้น จะขึ้นกับปัจจัย ๓ ประการ คือ พันธุ์ สภาพแวดล้อม และการปรับตัวของพันธุ์เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ดังนั้นการจะ ตัดสินใจว่าจะเลือกปลูกยางพันธุ์ใดนั้น ควรยึดถือหลักการว่า จะต้องเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุดและมี ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของเกษตรกรผู้ปลูก ซึ่งควรมีการพิจารณาตามขั้นตอน ดังนี้

๑. พิจารณาว่าพื้นที่ปลูก มีสภาพแวดล้อมใดที่ไม่เหมาะสม เป็นข้อจำกัดที่มีความรุนแรงมาก น้อย เพียงใด สามารถแก้ไขได้หรือไม่ และส่งผลกระทบต่อการผลิตให้ผลผลิตมากน้อยเพียงใด เช่น เป็น พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคใดรุนแรง พื้นที่ที่มีลมแรง หรือพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง หนาดินตื้น

๒. พิจารณาลักษณะประจำพันธุ์แต่ละพันธุ์ จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ยางของสถาบันวิจัยยาง โดยเฉพาะลักษณะที่อ่อนแอต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัด แล้วคัดเลือกพันธุ์ที่สามารถปลูกในพื้นที่ นั้น ๆ ได้

๓. ลำดับที่ของพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ยาง แล้วเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุด ถือว่าเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในพื้นที่ดังกล่าว

นอกจากนี้แล้ว ในการปลูกยางในพื้นที่ปลูกขนาดใหญ่ ควรปลูกยางหลายพันธุ์ แต่ละพันธุ์ไม่ น้อยกว่า ๑๔ ไร่หรือ ๑ แปลงกริด เนื่องจากเมื่อเกิดการระบาดของโรค การปลูกยางเพียงพันธุ์เดียว จะทำให้การระบาดของโรคมีความรุนแรงมากขึ้น พันธุ์ยางพาราในภาคใต้ พันธุ์ยางที่แนะนำ

-กลุ่ม ๑ สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑ สถาบันวิจัยยาง ๒๒๖ BPM ๒๔

- กลุ่ม ๒ PB ๒๓๕ PB ๒๖๐ RRIC ๑๑๐

ภาคใต้เขตตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดชุมพร พื้นที่ทางด้านตะวันออกและส่วนกลางของจังหวัด สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ด้านตะวันออกของจังหวัดกระบี่ ตรัง (ยกเว้นทางตอนเหนือ) พัทลุง สงขลา (ยกเว้นบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย) พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝน ระหว่าง ๑,๘๐๐ – ๒,๖๐๐ มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก ๑๕๙ – ๑๗๔ วันต่อปี เป็นเขตที่ไม่มีข้อจำกัด ในการเลือก พันธุ์ยาง สามารถปลูกได้ทุกพันธุ์ที่แนะนำ

(๒) การเตรียมดิน

การเตรียมพื้นที่

สภาพพื้นที่เดิมที่จะใช้สำหรับปลูกยางพาราในแต่ละท้องที่แต่ละแห่ง จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของพื้นที่ และในการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกจึงสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ในกรณีที่เป็นสวนยางพาราเก่า พื้นที่มีลักษณะเป็นป่า หรือมีไม้อื่นปลูกรวมอยู่ด้วย การเตรียมพื้นที่นั้นจะต้องโค่นล้มไม้เหล่านี้ออกเสียก่อน ซึ่งการโค่นล้มไม้อาจทำได้โดยใช้แรงงานคน หรือแรงงานเครื่องจักรกล เช่น ใช้เลื่อย ใช้ขวานฟันหรือใช้เลื่อยยนต์ก็ได้ โดยตัดไม้ให้เหลือเฉพาะตอไม้ ให้ความสูงจากพื้นดินประมาณ ๕๐ ถึง ๖๐ เซนติเมตร จากนั้นจะต้องทำการฆ่าตอไม้โดยใช้ยาฆ่าตอไม้ ชนิด ๒,๔,๕-T ในอัตราส่วนสารเคมี ๑ ส่วน ผสมน้ำมันโซล่า ๑๖ ส่วน และใช้ทาตอไม้ในขณะที่ยังมีความสดอยู่ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้ตอไม้ตายและผุสลายเร็วขึ้น หรืออาจใช้รถแทรกเตอร์ไถตอไม้ทั้งหมดก็ได้ วิธีนี้จะถอนรากถอนโคนของไม้ ออกได้หมด แต่มีข้อเสียบางประการคือเกิดการสูญเสียหน้าดินมากหลังจากโค่นต้นยางเก่าหรือต้นไม้อื่นลงหมดแล้ว และจะต้องเก็บไม้ใหญ่ออกจากพื้นที่ จากนั้นเก็บเศษไม้ต่างๆ มารวมกันไว้เป็นกองจัดเรียงเป็นแนวตามพื้นที่ และตากให้แห้งเพื่อทำแนวกันไฟ จากนั้นก็ทำการเผาเศษไม้เหล่านั้น หลังจากเผาเสร็จแล้วก็ควรจะรวบรวมปรนที่ยังเผาไหม้ไม่หมดมารวมกันเพื่อเผาไหม้อีกครั้ง และทำการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูก โดยการใช้วิธีการไถ จำนวน ๒ ครั้ง พรวันดินอีก ๑ ครั้ง ส่วนพื้นที่ที่ยังมีตอไม้ยางเก่าหรือตอไม้อื่นอยู่หลงเหลืออยู่ อาจจะทำให้การเตรียมดินสำหรับการปลูกไม่สะดวกมากนัก แต่หากเป็นกรณีที่พื้นที่ที่จะปลูกมีความลาดเทมาก เช่น พื้นที่บริเวณควนหรือเนิน จะต้องมีการจัดทำพื้นที่เป็นขั้นบันไดหรือทำการด้านดิน เพื่อสกัดกั้นไม่ให้หน้าฝนชะล้างดินเหล่านั้นให้ไหลตามน้ำ การทำพื้นที่เป็นขั้นบันไดอาจทำเฉพาะในลักษณะของต้นหรือยาวเป็นแนวเดียวกัน หรืออาจจะทำพื้นที่ในลักษณะเป็นวงรอบไปตามลักษณะของควนหรือเนินก็ได้ โดยให้ระดับขนานกับพื้นดิน และความกว้างของขั้นบันไดอย่างน้อยกว้าง ๑.๕ เมตร และแต่ละขั้นบันไดก็ใช้วิธีการตัดดินให้มีความลึกและเอียงเข้าไปในทางเป็นเนินดิน โดยให้บริเวณขอบด้านนอกของขั้นบันไดเป็นลักษณะคันดิน มีความสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ความกว้าง ๖๐ ถึง ๗๐ เซนติเมตร และระยะห่างระหว่างขั้นบันไดมีความกว้างระหว่าง ๘ ถึง ๑๐ เมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความลาดชันของควนหรือเนิน หากมีความชันมากระยะระหว่างขั้นบันไดก็ควรจะห่างออกไปด้วย

(๓) การปลูก

ระยะปลูกและการวางแผนปลูก

การกำหนดระยะปลูกและการวางแผนปลูกจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ เช่น พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูก สภาพพื้นที่ เป็นต้น สำหรับระยะปลูกในที่ราบ จากการทดลองค้นคว้าพบว่าต้นยางพาราจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๒๐ ตารางเมตรต่อ ๑ ต้น สำหรับการแนะนำเจ้าของสวนยางพาราในเรื่องระยะปลูกจึงต้องคำนึงถึงเรื่องพื้นที่ที่จะให้ต้นยางพาราดังกล่าวเป็นหลัก ส่วนจะใช้ระยะเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าจะปลูกพืชแซมระหว่างแถวหรือไม่

การใช้ระยะระหว่างแถวกว้าง วัชพืชจะมีพื้นที่ในการเจริญเติบโตมากเช่นเดียวกัน ถ้าใช้ระยะระหว่างแถวแคบเกินไปหรือมีระยะน้อยกว่า ๒.๕ เมตร ต้นยางจะเบียดเสียดกันแย่งธาตุอาหารกันและจะชะงักขึ้นไป

เจริญเติบโตทางด้านข้างน้อย ซึ่งทางสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้กำหนดระยะปลูกภายในพื้นที่ราบไว้ดังนี้

ตารางที่ ๓๙ ระยะการปลูกภายในพื้นที่ราบ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ระยะปลูกยาง (เมตร)	จำนวน (ต้นต่อไร่)	หมายเหตุ
๓X๗	๗๖	ปลูกพืชแซม
๒.๕X๘	๗๖	ปลูกพืชแซม
๓X๘	๖๗	ปลูกพืชแซม
๓.๕X๗	๖๗	ปลูกพืชแซม
๔.๖	๖๗	ไม่ปลูกพืชแซม

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

ส่วนการกำหนดแถวหรือการจัดวางแนวปลูกเพื่อให้ได้สวนยางพาราที่มีลักษณะสวยงามเป็นระเบียบ มีขั้นตอนในการจัดวางแนวดังต่อไปนี้

กำหนดแถวหลัก การกำหนดแถวหลักควรจะปลูกขวางทิศทางการไหลของน้ำ เพื่อลดการชะล้างหน้าดิน และจะต้องให้ห่างจากแนวสวนยางพาราไม่น้อยกว่า ๑.๕ เมตร และไม่ควรถูกกำหนดแถวหลักไปตามแนวเดียวกับสวนยางพาราเก่าเนื่องจากต้นยางพาราที่ปลูกใหม่จะถูกแย่งอาหารและได้รับแสงไม่เพียงพอ

จัดเส้นแนวการทำแถวหลัก เมื่อกำหนดแถวหลักว่าจะใช้ในแถวใดแล้ว ก็ทำการวัดระยะจากเขตสวนยางพาราในด้านที่จะเริ่มทำแถวแรกในการปลูกเข้าไปเป็นแนวตั้งฉากเป็นระยะห่างในการปลูก

วิธีปลูก

สำหรับการปลูกยางพารา มีวิธีการปลูกหลายวิธีการที่ใช้ได้ผลดีและนิยมนำมาปฏิบัติกัน ได้แก่ วิธีปลูกด้วยเมล็ดแล้วนำมาติดตาในแปลง การปลูกด้วยต้นตอตา และการปลูกด้วยต้นยางชำในถุง การจะเลือกใช้วิธีการใดในการปลูกยางพารานั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความสะดวก การเจริญเติบโตและความแข็งแรงของต้นยางพารา และเงินทุน เป็นต้น ดังรายละเอียดดังนี้

การปลูกด้วยเมล็ดแล้วติดตาในแปลง

การปลูกสร้างสวนยางพาราโดยวิธีนี้จะได้ต้นยางพาราที่มีระบบรากที่แข็งแรงดี มีการเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ข้อดีของต้นยางพาราที่ติดตาแล้ว คือยังคงจำนวนเหลือพอที่จะใช้ปลูกซ่อมหรืออาจจำหน่ายให้แก่เจ้าของสวนอื่นได้อีก การปลูกแบบนี้กล่าวว่ามีวิธีการคือ

๑. การเตรียมพื้นที่ โดยการไถพลิกดิน และเก็บเศษวัชพืชออกจากพื้นที่ให้หมด จากนั้นทำการไถพรวนซ้ำอีกครั้งเพื่อให้ดินร่วนและทำการปักไม้ชะมบตามระยะปลูกที่กำหนด

๒. เตรียมหลุมปลูก โดยให้ขนาดของหลุมที่ใช้ปลูก มีความกว้าง ยาวและลึก เท่ากับ ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร หลังจากนั้นให้ตากแดดทิ้งไว้ ๑๐ ถึง ๑๕ วัน เพื่อให้มีการย่อยของดินที่อยู่ชั้นบนผสมกับปุ๋ยหินร็อคฟอสเฟตในอัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุมคลุกเคล้าลงไปในหลุม

๓. นำเมล็ดมาปลูกลงในหลุมที่เตรียมไว้หลุมละ ๓ เมล็ด มีระยะห่างระหว่างเมล็ด ๒๕ เซนติเมตร การวางเมล็ดควรวางให้ด้านแบนของเมล็ดคว่ำลง หรือหากปลูกด้วยเมล็ดงอกก็ให้ด้านรากของเมล็ดคว่ำลง ลีกลงไปจากผิวดินประมาณ ๓ เซนติเมตร

๑. ทำการติดตาม เมื่อกล้วยามีอายุได้ ๗ ถึง ๘ เดือนหรือมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลำต้น ประมาณ ๑ ถึง ๑ ๑/๒ เซนติเมตร ก็จะทำการติดตามบริเวณตำแหน่งในระดับสูงจากพื้นดิน ประมาณ ๑๐ เซนติเมตร หลังจากนั้น ๒๑ วัน หากการติดตามสำเร็จมากกว่า ๑ ต้น ก็ให้เลือกตัดเฉพาะยอดต้นยางพาราที่สมบูรณ์ที่สุดที่มีความสูง ระดับ ๑๐ ถึง ๑๕ เซนติเมตร เอียง ๔๕ องศา ทางด้านตรงข้ามกับแผ่นตา จากนั้นอีก ๑ เดือน ถ้าหากตาของต้นที่ตัดยังไม่แตกก็พิจารณาติดตามต้นต่อไป

๒. การดูแลรักษา ก่อนทำการติดตามต้องทำการกำจัดวัชพืชพร้อมกับการใส่ปุ๋ยก่อนทุกครั้ง โดยใช้สูตร ๑ หรือ ๓ ในอัตรา ๑๕ กรัมต่อต้นหลังจากปลูกไปแล้วในเดือนที่ ๑ เดือนที่ ๒ และเดือนที่ ๓ และก่อนติดตาม ๑ เดือน จากนั้นหลังจากการติดตามเดิมแล้วก็จะใส่ปุ๋ยสูตร ๑(๑๘-๑๐-๖) หรือสูตร ๓ (๑๖-๑๘-๑๔) สูตรใดสูตรหนึ่งตาม รายละเอียดในตารางด้านล่าง

ตารางที่ ๔๐ แสดงอายุต้นติดตามหลังต้นเดิม(เดือน) /จำนวนปุ๋ยที่ใช้ (กรัมต่อต้น)

อายุต้นติดตามหลังต้นเดิม (เดือน)	จำนวนปุ๋ยที่ใช้ (กรัมต่อต้น)
๒	๖๐
๕	๖๐
๘	๙๐
๑๒	๑๒๐
๑๕	๑๒๐
๑๘	๑๒๐
๒๔	๑๙๐
๓๐	๑๙๐
๓๖	๑๙๐
๔๒	๑๙๐
๔๘	๔๐๐
๕๔	๔๐๐
รวม	๒,๑๓๐

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

การปลูกด้วยต้นตอตา

ต้นตอตาคือต้นกล้วยที่ติดตามด้วยยางพันธุ์ดีไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ตายังไม่แตกออกมา มองเห็นเฉพาะแผ่นตาและตาเป็นตุ่มติดอยู่เท่านั้น การปลูกโดยใช้ต้นตอตานี้ในปัจจุบันเป็นที่นิยมมากที่สุด เพราะง่ายต่อการปฏิบัติ และต้นยางพารามีการเจริญเติบโตได้ดี

ลักษณะของต้นตอตาที่ดีจะต้องมีส่วนของรากแก้วที่มีความสมบูรณ์ ลำต้นไม่คดงอ ความยาววัดจากโคนต้นตอดินความสูงไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร ลำต้นตรงมีเส้นผ่าศูนย์กลางบริเวณที่ติดตามไม่น้อยกว่า ๑ เซนติเมตรและไม่ควรโตกว่า ๑.๕ เซนติเมตร และระยะจากตาถึงโคนต้นคอดินต้องไม่เกิน ๘ เซนติเมตร และระยะจากตาจนถึงรอยตัดระยะไม่น้อยกว่า ๘ เซนติเมตรเช่นกัน ขนาดของแผ่นตาความกว้างไม่เกิน ๑.๒ เซนติเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร ส่วนรอยตัดเหนือแผ่นตาต้องให้ลาดเอียง ๔๕ องศา ไปตามแนวด้านตรงข้ามกับแผ่นตา สำหรับข้อที่ควรระวังในการปลูกด้วยต้นตอตา คือขณะทำการปลูกควรให้แผ่นตาอยู่ในแนวทิศเหนือทิศใต้ เพื่อไม่ให้แผ่นตาถูกแสงแดด

มากจนเกินไป การปลูกจะต้องอัดดินให้แน่นที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้รากสัมผัสกับดินให้มากที่สุด โดยมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

๑. การเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูก จะต้องทำการไถพรวนดิน จำนวน ๒ ครั้ง และเก็บเศษไม้ และวัชพืชออกจากพื้นที่ให้หมด จากนั้นจึงทำการไถพรวนซ้ำอีกครั้งเพื่อให้ดินร่วนซุย และปักไม้ชะมบตามระยะปลูกตามที่กำหนดไว้

ตารางที่ ๔๑ แสดงการใส่ปุ๋ยตามสูตรที่เหมาะสม

อายุต้นยางหลังจากปลูก (เดือน)	ปุ๋ยสำหรับยางก่อนเปิดกรีด		ปริมาณปุ๋ยที่ใช้ (กรัมต่อต้น)
	ดินร่วน	ดินทราย	
๒	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๖๐
๕	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๖๐
๘	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๙๐
๑๒	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๑๒๐
๑๕	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๑๒๐
๑๘	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๑๒๐
๒๔	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๑๙๐
๓๐	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๑๙๐
๓๖	ปุ๋ยสูตร ๑	ปุ๋ยสูตร ๓	๑๙๐
๔๒	ปุ๋ยสูตร ๒	ปุ๋ยสูตร ๔	๑๙๐
๔๘	ปุ๋ยสูตร ๒	ปุ๋ยสูตร ๔	๔๐๐
๕๔	ปุ๋ยสูตร ๒	ปุ๋ยสูตร ๔	๔๐๐
๖๐	ปุ๋ยสูตร ๒	ปุ๋ยสูตร ๔	๔๐๐
๖๖	ปุ๋ยสูตร ๒	ปุ๋ยสูตร ๔	๔๐๐

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

๒. ขุดหลุมที่จะทำการปลูกมีขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ เซนติเมตร และตากหลุมไว้ ๑๐ ถึง ๑๕ วัน เพื่อให้เกิดการย่อยดินทุกชั้นและผสมปุ๋ยหินฟอสเฟต อัตรา ๑๗๐ กรัมต่อหลุมใส่ลงไปหลุมที่เตรียมไว้

๓. ใช้เหล็กหรือไม้ปลายแหลมแทงลงไปหลุม ขนาดเกือบเท่าความยาวของรากแก้ว นำต้นตอตาลลงไปปลูกโดยให้แผ่นตาอยู่ในแนวเหนือหรือใต้ จากนั้นอัดดินให้แน่นเท่าที่จะทำได้ แล้วทำการกลบดินให้อยู่ในแนวระดับที่ดินอยู่บริเวณส่วนรอยต่อของรากกับลำต้น และหลังทำการปลูกเสร็จควรพูนดินบริเวณโคนต้นให้สูงขึ้นเล็กน้อย เพื่อป้องกันน้ำขัง คลุมโคนต้นด้วยเศษฟางข้าวหรือวัสดุอื่นๆ เท่าที่จะหาได้ ในกรณีที่ฝนไม่ตก ติดต่อกันหลายวันหลังจากปลูกไปแล้วควรใช้น้ำรดต้นไม้ด้วย ด้วยอัตราประมาณ ๕ ลิตรต่อต้น หรือตามความเหมาะสม การดูแลรักษาด้านอื่นๆ เช่น การใส่ปุ๋ย ควรกำหนดสูตรปุ๋ยคือ ปุ๋ยสูตร ๑ = ๑๘-๑๐-๑๖ ปุ๋ยสูตร ๒ = ๑๘-๔-๕ ปุ๋ยสูตร ๓ = ๑๖-๘-๑๔ และปุ๋ยสูตร ๔ = ๔-๔-๙ ตามอัตราที่แสดงในตาราง

การปลูกด้วยต้นยางชำถุง

เป็นวิธีปลูกยางพาราที่ประสบผลสำเร็จสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับวิธีอื่นๆ เนื่องจากช่วยให้ต้นยางพารามีการเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ลดช่วงระยะเวลาในการดูแลรักษาต้นยางอ่อนให้สั้นลง และสามารถกรีดยางได้เร็วกว่าการปลูกด้วยต้นตอตาหรือติดตาในแปลง การปลูกด้วยต้นยางชำถุง มีอยู่วิธีการปฏิบัติ ๒ วิธีคือ การใช้วิธีติดตาในถุง ทำโดยการปลูกต้นกล้ายางในถุง ขนาด ๘ x ๑๐ นิ้ว เมื่อต้นกล้ายางอายุ ๔ ถึง ๘ เดือน ก็ทำการติดตาและอีกวิธีหนึ่งคือ การใช้ต้นตอตาเขียวมาปลูกในถุง ขนาด ๕ x ๑๖ นิ้ว และขนาด ๔ x ๑๕ นิ้ว ทั้ง ๒ วิธีจะมีความแตกต่างกันคือ การชำถุงด้วยต้นตอตาเขียวจะใช้เวลาในการแตกฉัตรที่ ๑ และ ๒ นานกว่าวิธีการติดตาในถุง คือการปลูกด้วยต้นตอตาเขียวจะใช้เวลาเติบโต ๗½ ถึง ๑๐ สัปดาห์ แต่การติดตาในถุงจะใช้เวลา ๖ ถึง ๗½ สัปดาห์เท่านั้น ในด้านความเสียหายเมื่อย้ายที่จะปลูก คือต้นยางชำถุงที่ปลูกด้วยวิธีติดตาในถุงจะมีความเสียหายสูงกว่าการชำถุงด้วยต้นตอตาเขียว ๕ ถึง ๖ เท่าตัว

สำหรับวิธีการปลูก ด้วยต้นยางชำถุงจะมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติดังนี้

๑. เตรียมต้นยางชำถุงโดยใช้ต้นตอตาเขียว เริ่มตั้งแต่การนำดินกรอกใส่ถุง ขนาด ๔ x ๑๕ นิ้ว โดยใช้ดินร่วนผสมปุ๋ยหินฟอสเฟตอัตรา ๗-๑๐ กรัมต่อถุง แล้วนำมาอัดใส่ถุงให้แน่น ใช้ไม้ปลายแหลมปักลงบริเวณกลางถุงให้เป็นรู ใช้ต้นตอตาปลูกให้ตาส่งจากดินในถุง ประมาณ ๒ นิ้ว อัดดินให้แน่นแล้วนำไปเรียงไว้ในที่ร่มที่มีแดดรำไร ในระยะแถวกว้าง ๑๐ ถุง และเมื่อตาแตกออกจึงจัดขยายเป็น ๔ ถุงต่อความกว้างของแถว การบำรุงรักษาหลังจากตาออกแล้ว ๒ ถึง ๓ สัปดาห์ ให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๑ ในครั้งแรกและครั้งต่อไปทุก ๒ ถึง ๔ สัปดาห์ ในอัตรา ๕ กรัมต่อถุงจนกว่าต้นตาจะโต ๑ ถึง ๒ ฉัตร และมีใบแก่เต็มที่ (โดยการสังเกตยอดของฉัตรที่เริ่มผลิทยอดอ่อนเป็นปุ่มขึ้นมา) จากนั้นก็พร้อมที่จะย้ายต้นและนำไปปลูกในแปลงได้

๒. การปลูก เริ่มตั้งแต่การเตรียมพื้นที่ การเตรียมหลุมปลูก ซึ่งจะเหมือนกับการปลูกด้วยต้นตอตา ส่วนวิธีการปลูก ให้ใช้มีดคมกรีดเอากันถุงออก กรณีที่มีรามีวนอยู่กันถุงให้ตัดออกด้วย นำถุงหย่อนลงในหลุม แล้วใช้มีดกรีดถุงอีกครั้ง จากกันถุงจนถึงปากถุงทั้ง ๒ ข้าง จากนั้นนำดินมากลบพอหลวมแล้วดึงเอาถุงพลาสติกออก และกลบดินเพิ่มและกดให้แน่นจนได้ระดับบริเวณโดยให้โคนต้นสูงอยู่ในระดับเดียวกับต้นที่ปลูกในถุง ส่วนการดูแลรักษาโดยเฉพาะระยะเวลาการใส่ปุ๋ย ชนิดของปุ๋ยและปริมาณที่ใส่ก็จะกระทำเหมือนกันกับการปลูกด้วยต้นตอตา

(๔) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่

ฤดูปลูก

เมื่อเริ่มเข้าฤดูแล้งประมาณเดือนมกราคม ควรจะเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกยางพาราโดยเก็บไม้ออกจากบริเวณพื้นที่ให้เรียบร้อย ทำการไถพรวนดินและวางแผนขุดหลุมปลูก หากผสมปุ๋ยอินทรีย์รองกันหลุมด้วยควรจะดำเนินการให้เสร็จก่อนจะปลูกยางในช่วงฤดูฝน ๑ เดือน โดยฤดูฝนจะเริ่มต้นในเดือนพฤษภาคม หากพื้นที่มีความชื้นเพียงพอ ก็จะสามารถปลูกต้นยางชำถุงได้ และการปลูกต้นตอควรให้มีความชื้นเต็มที่ในขณะที่ปลูกไม่น้อยกว่า ๒ เดือน หลังปลูก ๑๕ วัน ถึง ๑ เดือนควรมีการปลูกซ่อม โดยต้องปลูกซ่อมให้เสร็จก่อนจะหมดฤดูฝนอย่างน้อย ๒ เดือน เพราะในช่วงกลางฤดูฝน ฝนมักตกทิ้งช่วงให้ฝักของเมล็ดยางพาราแห้ง และแตกร่วงหล่น การตกของเมล็ดยางพาราช่วงนี้เรียกว่า เมล็ดยางในปี (เป็นเมล็ดที่สำคัญในการขยายพันธุ์ยางพารา) ประมาณเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน ขึ้นอยู่กับพื้นที่ เมล็ดยางพาราเหล่านี้นำมาปลูกเพื่อทำกล้าสำหรับติดตาในแปลงปลูก หรือนำไปทำเป็นวัสดุปลูกขยายพันธุ์ต่อไปก็ได้

(๕) การดูแลรักษา

การปลูกซ่อม

การปลูกยางพาราไม่ว่าจะใช้วัสดุปลูกชนิดใด ภายหลังจากที่ทำการปลูกไปแล้ว ย่อมจะมีต้นยางพาราที่แตกต่างกันเสมอ ส่วนจะมีมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสมบูรณ์ของวัสดุที่ใช้ปลูก สภาพภูมิอากาศ ความชำนาญของผู้ปลูก และผลจากการทำลายของโรคและแมลงเป็นต้น โดยจุดประสงค์แล้วการปลูกซ่อมยางพาราก็เพื่อต้องการให้ได้จำนวนต้นยางที่ปลูกมีจำนวนเท่าเดิมและไม่มีหลุมว่าง ซึ่งจะทำให้ได้รับผลผลิตอย่างเต็มที่ อีกประการหนึ่งสิ่งที่จะต้องคำนึงอยู่เสมอในการปลูกซ่อมยางพาราก็คือ การเจริญเติบโตที่สม่ำเสมอของยางพาราเดิมและยางพาราที่ปลูกซ่อมใหม่ ในการปลูกซ่อมเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวจึงต้องพิจารณาใช้วัสดุปลูกซ่อมอย่างเหมาะสม การจะใช้วัสดุปลูกซ่อมชนิดใด เช่น ต้นตอตา ต้นติดตา หรือต้นยางชำถุง ต้องขึ้นอยู่กับขนาดของต้นยางพาราในแปลงปลูกในระยะนั้นๆ ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่จะทำการปลูกซ่อมด้วย ดังนี้

ตารางที่ ๔๒ แสดงการดูแลรักษาต้นยางอ่อนหลังการปลูกซ่อมแซม

วิธีการปลูก	กำหนดเวลาปลูกซ่อม	วัสดุที่ใช้ปลูกซ่อม
๑. ปลูกยางด้วยวิธีติดตาในแปลง	๑๕ วันหลังจากปลูก	เมล็ดงอก
	๑-๒ เดือนหลังจากปลูก	เมล็ดงอก ต้นกล้า ๒ ใบ
	หลังจากติดต้น	ต้นตอตา
	๑๐-๑๒ เดือนหลังติดต้น	ยางชำถุง ต้นติดตาขนาดเล็ก
	๒๐-๒๒ เดือนหลังติดต้น	ต้นติดตาขนาดใหญ่
๒. ปลูกด้วยต้นตอตา	๑-๒ เดือนหลังปลูก	ต้นตอตา
๓. ยางชำถุงพลาสติก	๑-๒ เดือนหลังปลูก	ยางชำถุงพลาสติกขนาดเล็ก
	๑ ปีหลังจากปลูก	ยางชำถุงขนาดใหญ่
	๒ ปีหลังจากปลูก	ต้นติดตาขนาดเล็ก
		ต้นติดตาขนาดใหญ่

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

การตัดแต่งกิ่งยางพารา

วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการตัดแต่งกิ่งยางพาราก็เพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รูปทรงที่เหมาะสม ทั้งลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นกลมตรง ไม่มีปุ่มปม ทำให้ง่ายต่อการกรีดและเพิ่มพื้นที่การกรีดให้สูงขึ้น ส่วนการตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่มใบให้บางลง การต้านทานลมมีน้อย และยังช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่างๆ เช่น โรคเปลือกเน่า โรคราสีชมพู เป็นต้น ส่วนขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในการตัดแต่งกิ่งยางจะเน้นหนักอยู่ ๒ ส่วนคือ

การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้น

ในการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติกันมานั้น การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นมักจะตัดกิ่งหรือแขนงออกจากลำต้นให้หมดในระยะสูงจากพื้นดิน จำนวน ๒ เมตร ซึ่งการตัดแต่งกิ่งดังกล่าวส่งผลต้นยางพาราแตกกิ่งสูงขึ้น และเจริญเติบโตได้ช้า จึงได้มีการตัดแต่งแบบใหม่ขึ้น เรียกว่า Progressive Pruning หรือ Delay Pruning โดยมุ่งหวังที่จะได้รับประโยชน์จากกิ่งแขนงให้มากที่สุดก่อนที่จะถูกตัดทิ้ง เพื่อชะลอความสูงและเพิ่มขนาดของลำต้นให้มากขึ้น ซึ่งวิธีดังกล่าวมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. ตัดกิ่งแขนงที่เกิดจากต้นตอเดิมออกจากต้นให้หมด โดยเฉพาะในยางพาราที่ปลุกด้วยต้นตอตาหรือปลุกโดยวิธีติดตาในแปลง

๒. กิ่งที่แตกออกจากลำต้นในระยะจากโคนต้นสูงขึ้นมา ๓๐ เซนติเมตร หากมีกิ่งที่มีฉัตรใบ ๒ ถึง ๓ ฉัตร หรือกิ่งที่เจริญดีกว่ายอดก็ทำการตัดออกให้หมด

๓. ต้นที่มีลำต้นสูง ๑.๘ ถึง ๒ เมตร หากยังไม่แตกกิ่งจะต้องสร้างทรงพุ่มโดยวิธีสอดยางหรือครอบยางและตัดกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ออก

๔. เมื่อกิ่งแขนงที่ระดับ ๑.๓ ถึง ๑.๒ เมตร มีฉัตรใบ ๓ ถึง ๔ ฉัตร ให้เลือกตัดกิ่งแขนงที่ต่ำกว่า ๑.๓ เมตรออก โดยเลือกตัดกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางโตเท่ากับครึ่งหนึ่งของลำต้น

๕. ตัดกิ่งแขนงที่เจริญ ๖ ถึง ๘ ฉัตร ตรงระดับ ๐.๙ ถึง ๑.๓ เมตรออกจากต้น หากเป็นต้นที่แตกกิ่งระดับ ๑.๘ ถึง ๒ เมตร โดยให้ช่วยสร้างทรงพุ่มโดยวิธีควั่นลำต้น

๖. เมื่อยางพาราอายุได้ ๒ ปี ทำการตัดทุกกิ่งที่อยู่ต่ำกว่า ๑.๗ เมตรออกจากต้น

การตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่ม

๑. เมื่อต้นยางอายุ ๒ ถึง ๓ ปี จะต้องสังเกตและตัดกิ่งแขนงที่แตกจำนวนมากออกจากลำต้น เพื่อให้พุ่มใบโปร่งลดแรงปะทะลม

๒. กิ่งที่แตกออกเป็นคาบค จะมีความหนาไม่เท่ากันและทำให้น้ำหนักของกิ่งไม่สมดุลกัน ให้ทำการตัดกิ่งขนาดเล็กออกจากลำต้น

๓. เมื่อยางอายุ ๓ ถึง ๕ ปี จะต้องเลือกตัดกิ่งออกจากลำต้นอีก เมื่อมีทรงพุ่มใบหนาเกินไป แต่ไม่ควรจะตัดยอดเพราะจะทำให้ยอดแตกกิ่งออกมา

การปลูกพืชแซมยาง

การปลูกพืชแซมยาง เป็นการใช้น้ำที่สวนยางพาราในขณะที่ยางพารายังมีอายุไม่มาก ก่อให้เกิดประโยชน์สวนยางพาราเอง ทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เจ้าของสวนในระยะ ๓ ปีแรกในขณะที่ยางพารายังมีอายุไม่มากนักด้วย แต่การปลูกพืชแซมหากไม่พิจารณาอย่างถี่ถ้วนอาจเป็นผลเสียต่อต้นยางพาราที่ปลูกได้ จึงจำเป็นต้องระมัดระวังเป็นอย่างมาก ดังนั้นในการปลูกพืชแซมจึงมีข้อที่จะต้องพิจารณาดังนี้

๑. ควรเป็นพืชล้มลุกที่มีอายุสั้น เช่น ข้าวไร่ ข้าวโพด พืชตระกูลถั่ว เป็นต้น หรือพืชล้มลุกที่มีอายุมากกว่า ๑ ปี เช่น สับปะรด กล้วย มะละกอ เป็นต้น

๒. ไม่ควรปลูกพืชแซมยางติดต่อกันนานเกินกว่า ๓ ปี เพราะเมื่อเข้าสู่ปีที่ ๔ ต้นยางจะมีร่มเงามากและจะปกคลุมพืชแซมที่ปลูกไว้ ส่งผลให้ผลผลิตของพืชแซมต่ำลง

๓. พืชแซมที่ปลูก การปลูกจะต้องมีระยะห่างจากแถวยางไม่น้อยกว่า ๑ เมตร โดยปกติควรปลูกห่างจากแถวยางในระยะ ๑ เมตร รวมกับครึ่งหนึ่งของระยะปลูกพืชแซมยางของพืชนั้นๆ

๔. ควรมีการใส่ปุ๋ยให้กับพืชแซมยางด้วย เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตของพืชแซมยาง และเพื่อต้นยางพาราจะได้ไม่แย่งปุ๋ย และปุ๋ยก็ยังมิประโยชน์สำหรับต้นยางโดยตรงด้วย

๕. สภาพของดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ไม่ควรปลูกพืชแซมยางเพราะจะต้องใส่ปุ๋ยมาก และอาจไม่คุ้มทุน และหากไม่ใส่ปุ๋ยเลยหรือใส่น้อยเกินไป พืชแซมก็จะไปแย่งปุ๋ยจากพาราในสภาพดังกล่าว ดังนั้นจึงควรปลูกพืชคลุมตระกูลถั่วจะดีกว่า

๖. การปลูกพืชแซมยางเป็นระบบหมุนเวียน เพื่อป้องกันโรคและแมลงระบาด นอกจากนี้การปลูกพืชแซมสลับกับการปลูกพืชตระกูลถั่ว ยังช่วยในการตรึงไนโตรเจนจากอากาศ ตลอดจนเศษซากพืชตระกูลถั่วที่ปลูกเหลือยังใช้ประโยชน์โดยตรงต่อต้นยางด้วย

๗. การใช้แรงงานในการปลูกพืชแซมยาง ควรเป็นแรงงานที่ไม่ต้องจ้างหรือควรจะเป็นแรงงานในครอบครัว โดยเฉพาะสวนยางพาราขนาดเล็ก เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

๘. สวนยางพาราที่ต้องการจะปลูกพืชแซมยาง ควรใช้ระยะระหว่างแถวยางพาราให้กว้าง ประมาณ ๗.๘ เมตร แต่ต้องมีจำนวนต้นยางพาราไม่ต่ำกว่า ๖๔ ต้นต่อไร่

๙. หลังจากการปลูกพืชแซมยางแล้ว ควรปลูกพืชคลุมพื้นที่เพื่อป้องกันการลุกลามของวัชพืชและเพื่อเป็นการรักษาความชื้นในดิน

๑๐. พืชที่ไม่แนะนำให้เกษตรกรปลูกเป็นพืชแซมในสวนยางคือ มันสำปะหลัง

(๖) การใส่ปุ๋ย

สูตรปุ๋ย

สูตรปุ๋ยสำหรับยางพาราที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำให้ใช้ในปัจจุบันมีจำนวน ๖ สูตร ซึ่งแต่ละสูตรจะเหมาะสมกับเนื้อดิน และอายุของต้นยางพาราแตกต่างกัน ดังแสดงไว้ในตาราง

ตารางที่ ๔๓ แสดงการการใส่ปุ๋ยยางพารา ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

ปุ๋ยสูตรที่	สูตรปุ๋ยเม็ด	สูตรปุ๋ยผสม	ชนิดของดิน	อายุของต้นยาง
๑	๑๘-๑๐-๖	๘-๑๔-๓	ดินร่วน	๒-๔๑ เดือน
๒	๑๘-๔-๕	๑๓-๙-๔	ดินร่วน	๔๗-๗๑ เดือน
๓	๑๖-๘-๑๔	๘-๑๓-๗	ดินทราย	๒-๔๑ เดือน
๔	๑๔-๔-๑๙	๑๑-๑๐-๗	ดินทราย	๔๗-๗๑ เดือน
๕	-	๑๕-๐-๑๘	ดินทุกชนิด	ต้นยางหลังจากเปิดกรีดซึ่งเคยปลูกพืชคลุมดิน และใส่ปุ๋ยฟอสเฟต บำรุงพืชคลุมดิน
๖	๑๕-๗-๑๘	๑๒-๕-๑๔	ดินทุกชนิด	ต้นยางหลังเปิดกรีด ซึ่งไม่เคยปลูกพืชคลุมดินมาก่อน

หมายเหตุ: ฟอสฟอรัสในสูตรปุ๋ยเม็ดเป็นค่าของฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ ฟอสฟอรัสในสูตรปุ๋ยผสมเป็นค่าของฟอสฟอรัสทั้งหมด

ดินทราย คือดินที่มีเนื้อดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย อุ่นน้ำไม่ดี ปลูกชะล้างได้ง่าย ตรึงธาตุอาหารได้น้อย มีโปแตสเซียมต่ำ

ดินร่วน คือดินที่มีเนื้อดินละเอียดพอสมควร อุ่นน้ำได้ดี มีการระบายน้ำและถ่ายเทอากาศพอเหมาะตรึงธาตุอาหารได้มากพอสมควร มีโปแตสเซียมตั้งแต่ระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปุ๋ยเม็ด คือปุ๋ยที่ได้จากการนำวัตถุดิบให้กำเนิดปุ๋ยไปผ่านกรรมวิธีการผลิตทางเคมีตามขั้นตอนต่างๆ ปุ๋ยที่ได้จะเป็นเนื้อเดียวกัน และปุ๋ยแต่ละเม็ดจะมีองค์ประกอบของธาตุเหมือนกัน เช่น ปุ๋ยสูตร ๑๕-๗-๑๘ และสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ นับว่าเป็นปุ๋ยเคมีตามพระราชบัญญัติปุ๋ย และเป็นปุ๋ยที่มีขายทั่วไปตามท้องตลาดและมีผู้นิยมใช้มากที่สุด

ปุ๋ยผสม คือ ปุ๋ยที่ได้จากการนำแม่ปุ๋ยหรือปุ๋ยเชิงเดี่ยวมาผสมด้วยวิธีที่ไม่ผ่านกรรมวิธีทางเคมี เช่น การนำปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต ปุ๋ยร็อคฟอสเฟตและปุ๋ยโปแตสเซียมคลอไรด์ มาผสมคลุกเคล้ากันในอัตราส่วนต่างๆ เพื่อให้ได้ปริมาณธาตุอาหารตามต้องการ แล้วนำไปใช้ทันที เพราะปุ๋ยจะไม่แข็งตัว และการผสมปุ๋ยแต่ละครั้งควรใช้ให้หมดภายในครั้งเดียว ปุ๋ยผสมสำหรับสวนยางพาราจะใช้แม่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตร็อคฟอสเฟต และโปแตสเซียมคลอไรด์ผสมกันในอัตราส่วนที่แตกต่างกันไปตามสูตรปุ๋ยทั้ง ๖ สูตร ดังแสดงไว้ในตาราง

ตารางที่ ๔๔ แสดงปริมาณธาตุอาหารและส่วนผสมของแม่ปุ๋ยในปุ๋ยผสมสูตรต่างๆ อัตรา ๑๐๐ กิโลกรัม

ปุ๋ยผสม สูตรที่	ปริมาณธาตุอาหาร (%)				น้ำหนักของแม่ปุ๋ยที่ใช้ผสม (กก.)	
	ไนโตรเจน (N)	ฟอสเฟต (P ₂ O ₅)	โปแตสเซียม (K ₂ O)	แอมโมเนียมซัลเฟต (๒๑%N)	ร็อคฟอสเฟต (๒๕% P ₂ O ₅)	โปแตสเซียมคลอไรด์ (๖๐% K ₂ O)
๑	๘	๑๔	๓	๓๘	๕๗	๕
๒	๑๓	๙	๔	๖๐	๓๔	๖
๓	๘	๑๓	๗	๓๖	๕๓	๑๑
๔	๑๑	๑๐	๗	๕๐	๓๘	๑๒
๕	๑๕	-	๑๘	๗๑	-	๒๙
๖	๑๒	๕	๑๔	๕๗	๒๐	๒๓

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

วิธีการใส่ปุ๋ย

วิธีการใส่ปุ๋ยที่ดี จะต้องเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกในการปฏิบัติ และเมื่อใส่ปุ๋ยแล้วพืชสามารถดูดปุ๋ยไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด โดยมีวิธีการใส่ปุ๋ยดังนี้

ใส่รองพื้น นิยมใช้ปุ๋ยร็อคฟอสเฟต ซึ่งเป็นปุ๋ยที่เคลื่อนไหวนำได้ยากเพราะถูกตรึงด้วยแร่ธาตุต่างๆ ในดิน โดยคลุกเคล้าปุ๋ยกับดินแล้วใส่ลงในหลุมก่อนปลูกยาง

ใส่แบบหว่าน เป็นการหว่านปุ๋ยให้ทั่วบริเวณที่ต้องการใส่ปุ๋ย เหมาะสำหรับใช้กับพื้นที่ที่เป็นที่ราบ และมีการกำจัดพืชด้วยสารเคมีเพราะเศษซากพืชที่เหลือ จะช่วยป้องกันการชะล้างปุ๋ยในช่วงที่มีฝนตก แต่หากเป็นที่ราบที่กำจัดพืชด้วยวิธีถากควรรไกรคราดเพื่อให้ปุ๋ยเข้ากับดินด้วย และเพื่อป้องกันน้ำฝนชะล้างปุ๋ย

ใส่แบบเป็นแถบ เป็นการใส่ปุ๋ยโดยการโรยเป็นแถบไปตามแนวแถวของต้นยางพาราที่อยู่ในร่องที่เจาะไว้ จากนั้นจึงทำการกลบ วิธีนี้จะใช้กับต้นยางพาราที่มีอายุ ๑๗ เดือนขึ้นไป และยังเหมาะสมสำหรับพื้นที่ที่มีความลาดเทเล็กน้อยหรือพื้นที่ทำขึ้นบันได้ด้วย

ใส่แบบเป็นหลุม เป็นการใส่ปุ๋ยโดยการขุดหลุมบริเวณรอบโคนหรือสองข้างของต้นยางประมาณ ๒ ถึง ๔ หลุมต่อต้น แล้วใส่ปุ๋ยลงในหลุมแล้วทำการกลบให้เรียบร้อย เหมาะสำหรับพื้นที่ที่ลาดเทและไม่ได้ทำขึ้นบันได้

นอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว สิ่งที่ควรคำนึงในการใส่ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ก็คือควรใส่ปุ๋ยในขณะที่ดินมีความชุ่มชื้นเพียงพอ และหลีกเลี่ยงการใส่ปุ๋ยในช่วงที่มีอากาศแห้งแล้งหรือฝนตกชุกมากเกินไป นอกจากนี้ควรจะทำจัดวัชพืชก่อนใส่ปุ๋ยทุกครั้ง หากต้องการให้ต้นยางพาราสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตดี สามารถเปิดกรีดได้เร็ว และให้ผลผลิตสูงอย่างสม่ำเสมอติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จะต้องมีการใส่ปุ๋ยให้กับต้นยางพาราอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เริ่มต้นปลูกไปจนถึงก่อนโค่นต้นยาง ๓ ถึง ๕ ปี โดยปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

(๗) การเก็บเกี่ยว

การกรีดยาง

ภาพที่ ๓๗ แสดงการกรีดยาง

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ซึ่งจะทำให้ผลผลิตที่มากแบบยั่งยืนไม่ทำให้ต้นยางเสียหาย มีอายุการกรีดนาน การเจริญเติบโตของต้นยางดี ขยายไม้ได้ราคาเมื่อโค่นล้มเพื่อปลูกแทนใหม่ ยางพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงจำเป็นต้องใช้วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงจะได้ผลคุ้มค่า การเลือกใช้วิธีการต่างๆ เช่น การเปิดกรีด วิธีการกรีด ระบบกรีด และมีดกรีดยางที่ถูกต้อง สามารถที่จะรักษาต้นยางเพื่อให้กรีดได้นาน แต่หากใช้วิธีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง นอกจากได้น้ำยางน้อยแล้วยังทำให้ต้นยางเสียหายเป็นเหตุให้รายได้ของเกษตรกรลดน้อยลงด้วย โดยการกรีดยางจะต้องยึดหลักที่ว่า เมื่อกรีดแล้วต้องได้น้ำยางมาก เปลือกเสียน้อยที่สุด แล้วยังสามารถกรีดได้นาน ๒๕-๓๐ ปี

การเปิดกรีดมีข้อแนะนำดังนี้

- โดยทั่วไปต้นยางเปิดกรีดได้เมื่ออายุประมาณ ๗ ปีครึ่ง ขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร ความสูง ๑๕๐ เซนติเมตรจากพื้นดิน
- ต้นยางในสวนต้องมีขนาดเปิดกรีดได้มากกว่า ๗๐ % ของยางทั้งหมด
- เปิดกรีดครั้งลำต้นที่ระดับความสูง ๑๕๐ เซนติเมตร จากพื้นดิน รอยกรีดทำมุม ๓๐ องศา กับแนวระนาบ และเอียง จากซ้ายบน ลงมาขวาล่าง
- ติดรางรองรับน้ำยาง ห่างจากรอยกรีดด้านหน้าลงมาประมาณ ๓๐ เซนติเมตร และติดลวด รับถ้วยน้ำยาง ให้ห่าง จากราง รับน้ำยางลง มาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร
- ถ้าไม่กรีดยางควรคว่ำถ้วยไว้เพื่อไม่ให้สิ่งสกปรก ตกลงไป ใน ถ้วยรับน้ำยาง
- ควรเริ่มกรีดยางตั้งแต่ตอนเช้า ประมาณ ๐๖.๐๐-๐๘.๐๐น. เพราะจะทำให้ปฏิบัติงานได้สะดวก เนื่องจากมองเห็นชัดเจนกว่ากลางคืนและผลผลิตที่ได้ใกล้เคียงกับการกรีดในตอนกลางคืน

ประเภทของการกรีดยาง

การกรีดใน ๓ ปีแรก

- กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (๑/๒ S d/ ๓) ใช้กับยางทุกพันธุ์
- กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน (๑/๒ S d/ ๒) ยกเว้นพันธุ์ RRIM ๖๒๘ PB ๒๘/๕๙ และ PB ๕/๖๓
- กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (๑/๒ S d/ ๓) ร่วมกับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ความเข้มข้น ๒.๕ % เหมาะ สำหรับยางที่ให้ ผลผลิตต่ำใน ระยะแรกของการกรีด

การกรีดยางหลังจาก ๓ ปีไปแล้ว

- กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (๑/๒ S d/ ๓) เหมาะกับพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย
- กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน (๑/๒ S d/ ๒) ใช้กับยางทุกพันธุ์ ยกเว้นพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย
- กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (๑/๒ S d/ ๓) ร่วมกับสารเคมีเร่งน้ำยาง เหมาะกับยางที่ให้ผลผลิตต่ำ

การกรีดเปลือกงอกใหม่

- กรีดครั้งต้นวันเว้นวัน (๑/๒ S d/ ๒) ใช้กับยางทุกพันธุ์
- กรีดครั้งต้นวันเว้นสองวัน (๑/๒ S d/ ๓) ใช้กับยางพันธุ์ที่เป็นโรคเปลือกแห้งได้ง่าย
- กรีดครั้งต้นวันเว้นสามวัน (๑/๒ S d / ๔) หรือกรีดครั้งต้นวัน เว้นสองวัน (๑/๒ S d/ ๓) ร่วมกับ สารเคมี เร่งน้ำยาง

การกรีดชดเชย

เป็นการกรีดยางทดแทนวันกรีดที่สูญเสียในระหว่างฤดูฝน หรือท้องที่มีฝนตกมาก การกรีดชดเชย เป็นการกรีดติดต่อกันเป็นวันที่สอง หลังจากที่มีฝนตกติดต่อกันหลายวัน เหมาะสำหรับการกรีดวันเว้นวัน และวันเว้นสองวัน ทั้งนี้เพื่อรักษาระดับผลผลิตไว้

***การกรีดยางที่เหมาะสม สถาบันวิจัยยางสงขลาแนะนำการกรีด ๕ วิธี คือ

๑.กรีดครั้งลำต้นวันเว้นสองวัน

๒.กรีดครั้งลำต้นวันเว้นวัน

๓. กรีดครั้งลำต้นสองวันเว้นหนึ่งวัน

๔. กรีดหนึ่งในสามของลำต้นสองวันเว้นวัน

๕.กรีดหนึ่งในสามของลำต้นวันเว้นวันควบคู่กับการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ความเข้มข้น ๒.๕ เปอร์เซ็นต์

โดยระบบกรีดเหล่านี้ ให้ผลผลิตต่อครั้งกรีดดี ความสิ้นเปลืองเปลือกต่อปีน้อย เปลือกงอกใหม่หนา พอเมื่อกลับมากรีดใหม่ได้ ปริมาณเนื้อยางแห้งดี และต้นยางมีอายุการเปลือกแห้งน้อย

ระบบการกรีดยาง

การใช้ระบบกรีดถี่ ทำให้อายุกรีดของต้นยางสั้นลง ต้นยางมีอายุระหว่าง ๑๙-๒๒ ปี ซึ่งแสดงว่า อายุกรีดจริงอยู่ระหว่าง ๑๓-๑๖ ปี ส่งผลให้ชาวสวนยางเหล่านี้ขาดรายได้ไปมากมาย ซึ่งข้อมูลนี้สรุปว่าถ้าใช้ระบบกรีด

ถ้าตามที่ชาวสวนปฏิบัติต้นยางจะมีอายุกรีตระหว่าง ๑๑ - ๑๖ ปี เท่านั้น และจะสูญเสียรายได้ ถ้ารวมทั้งประเทศแล้ว นับเป็นการสูญเสียเป็นปริมาณมากมาย

- การกรีตต้นยางไม่ได้ขนาดตามมาตรฐาน โดยเปิดกรีตต้นยางที่มีขนาดลำต้นยางต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร ซึ่งต้นยางที่มีขนาดลำต้น ๔๕ และ ๔๐ เซนติเมตร จะให้ผลผลิตเพียง ๗๖ และ ๖๕ เปอร์เซ็นต์ของยางที่ได้ขนาดแล้ว
- การสูญเสียผลผลิตเนื่องจากเปลือกงอกใหม่บาง เพราะใช้ระบบกรีตถี่ เปลือกเดิมหมดเร็วเกินไป เมื่อกรีตเปลือกงอกใหม่ซึ่งยังไม่หนาพอจะสูญเสียผลผลิตไปมากกว่า ๓๐ เปอร์เซ็นต์ (เปรียบเทียบกับ ๕ ปีแรกขณะกรีตเปลือกเดิม)
- การกรีต ๑/๓ ลำต้นกับต้นยางที่ไม่ได้ขนาด ซึ่งเป็นต้นยางเล็กอยู่แล้ว รอยกรีต ๑/๓ ลำต้นจะสั้นมาก ผลผลิตที่ได้เพียง ๓๐-๔๕ เปอร์เซ็นต์ของต้นยางที่ได้ขนาดแล้ว
- ต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้ง เป็นการสูญเสียผลผลิตอย่างถาวร มีสาเหตุใหญ่คือกรีตต้นยางถี่เกินไป ต้นยางเปลือกแห้งอย่างถาวรเฉลี่ย ๓-๑๖ ต้น/ไร่ หรือ ๕-๒๖.๗ เปอร์เซ็นต์ของต้นยางทั้งหมด
- ต้นยางให้น้ำยางที่มีปริมาณน้อยอย่างแห้ง (DRC) ต่ำกว่าการกรีตปกติเฉลี่ย ๗-๑๖ เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นข้อเสียเปรียบเมื่อขายผลผลิตเป็นน้ำยางสด
- การใช้ระบบกรีตถี่เกินไป ไม่สามารถจะใช้สารเคมีเร่งน้ำยางควบคู่ได้ จึงไม่สามารถเพิ่มผลผลิตต้นยางเหล่านี้ได้
- ผลกระทบที่เกิดจากการกรีตต้นยางขนาดเล็กและกรีตถี่ จะส่งผลให้ต้นยางมีขนาดเล็กเกินไป การใช้ประโยชน์จากไม้ยางมีประสิทธิภาพต่ำ ปริมาณไม้มีน้อยและขายได้ราคาน้อยลง
- การขาดแคลนแรงงานกรีต เจ้าของสวนจำเป็นต้องจ้างแรงงานกรีตฝีมือต่ำ ทำให้หน้ากรีตเสียหาย ไม่สามารถกรีตซ้ำเปลือกงอกใหม่ได้
- ชาวสวนใช้ประโยชน์จากการกรีตหน้าสูงน้อย ซึ่งสามารถให้ผลผลิตจากส่วนนี้ได้สูง โดยเฉพาะในช่วงก่อนโค่นได้ไม่น้อยกว่า ๓ ปี

ภาพที่ ๓๘ แสดงระบบการกรีตยาง

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

การเก็บน้ำยางและการรักษาน้ำยางสด

เมื่อกรีดยางแล้ว น้ำยางก็จะไหลไปตามรอยที่ทำไว้ผ่านลึ้นรอน้ำยางและไหลลงถ้วยรองรับน้ำยางในที่สุด ภายหลังจากกรีดยางไปแล้วประมาณ ๓ ชั่วโมง ส่วนมากน้ำยางก็จะหยุดไหลก็จะเริ่มเก็บน้ำยางได้ ซึ่งผู้เก็บน้ำยางโดยปกติจะเป็นคนเดียวกับคนกรีดยาง จะถือถังหิ้วหรือหาบไปเก็บน้ำยาง เก็บน้ำยางในถ้วยแล้วเทลงไปในถังหรือปิ่นที่ถือ หลังเทน้ำยางจากถ้วยก็จะใช้ไม้ปาดน้ำยาง กวาดน้ำยางออกจากถ้วยให้หมด แล้วนำถ้วยไปเก็บคว่ำไว้บนห่วงลวดที่ใช้ตาด้วย เพื่อไม่ให้ถ้วยสกปรก และป้องกันฝุ่นละอองตกลงไปในถ้วย น้ำยางที่เก็บได้จะถูกนำมารวบรวม แล้วลำเลียงไปส่งยังโรงงานทำยางแผ่นอีกต่อหนึ่ง สำหรับสวนขนาดใหญ่ แต่หากเป็นสวนขนาดเล็กก็จะหาบหรือหิ้วไปทำแผ่นที่บ้าน

ปัจจุบันในบางท้องที่มีพ่อค้ามารับซื้อน้ำยางสด ๆ เลย ในกรณีที่เจ้าของสวนไม่ประสงค์จะทำยางแผ่นเองก็จะสามารถขายเป็นน้ำยางไปได้ โดยพ่อค้าดังกล่าวจะมีรถบรรทุกประกอบขึ้นเป็นถังสำหรับใส่น้ำยางออกไปรับซื้อถึงสวน ขั้นตอนการซื้อขายจะคิดจากน้ำหนักของน้ำยางสดทั้งหมด และหาความเข้มข้นของน้ำยางโดยจะมีเครื่องมือวัดที่เรียกว่าวัดค่าออกมาแล้ว หาค่าเฉลี่ยเป็นน้ำหนักยางแห้งตึราคาออกมาเป็นกิโลกรัม ซื้อขายในราคาเท่ากับราคารายข้างชั้นสองของตลาดในแต่ละวัน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกรีด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกรีดที่มีผลต่อผลผลิต มีดังนี้

๑. ความลึกของการกรีด ความหนาแน่นของจำนวนท่อน้ำยางมีมากบริเวณเปลือกชั้นใน และมีมากที่สุดบริเวณใกล้เยื่อเจริญ การกรีดยางจะเหลือส่วนของเปลือกชั้นในสุดถึง ๑.๓ มิลลิเมตร ซึ่งยังคงเหลือวงท่อน้ำยางไว้บนต้น โดยไม่ได้กรีดถึงร้อยละ ๕๐ และเป็นท่อน้ำยางที่สมบูรณ์ที่สุด แต่ถ้ากรีดเหลือ ๑ มิลลิเมตรจากเยื่อเจริญ จะกรีดได้ร้อยละ ๕๒ ของท่อน้ำยาง หรือถ้ากรีดเหลือ ๐.๕ มิลลิเมตร จะตัดวงท่อน้ำยางได้ถึงร้อยละ ๘๐ ดังนั้น การกรีดให้ได้น้ำยางมากจึงควรกรีดให้ใกล้เยื่อเจริญมากที่สุด แต่หากกรีดลึกเกินไปท่อน้ำยางจะเป็นแผล เปลือกงอกใหม่ ไม่สามารถกรีดต่อไปได้ การกรีดจะกรีดได้ลึกหรือไม่ขึ้น ขึ้นกับความชำนาญของคนกรีด

๒. ขนาดของงานกรีด หมายถึง จำนวนต้นยางที่คนกรีดสามารถกรีดได้แต่ละวัน ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดของต้นยาง ความยาวรอยกรีด ลักษณะของพื้นที่ ความชำนาญของคนกรีด และช่วงเวลาการไหลของน้ำยาง ปกติการกรีดครั้งลำต้น คนกรีดคนหนึ่งสามารถกรีดได้ ๔๕๐-๕๐๐ ต้นต่อวัน และการกรีด และการกรีด ๑/๓ ของลำต้น คนกรีดคนหนึ่งสามารถกรีดได้ ๖๕๐-๗๐๐ ต้นต่อวัน

๓. เวลาที่เหมาะสมสำหรับกรีดยาง ผลผลิตน้ำยางจะขึ้นอยู่กับความแดงของเซลล์ ซึ่งมีผลต่อความดันภายในท่อน้ำยาง ในช่วงกลางวันความแดงของเซลล์จะลดต่ำลง สาเหตุมาจากการคายน้ำ โดยจะเริ่มลดต่ำหลังดวงอาทิตย์ขึ้นจนถึงเวลา ๑๓.๐๐-๑๔.๐๐ น. จะลดลงต่ำสุด หลังจากนั้นจะเริ่มเพิ่มขึ้นจนกลับสภาพเดิมเมื่อเวลากลางคืน

๔. ความสิ้นเปลืองเปลือก การกรีดเปลือกหนาหรือบาง ไม่มีผลกระทบต่อผลผลิต การกรีดที่ใช้ความถี่ของการกรีดต่ำจะสิ้นเปลืองเปลือกต่อครั้งกรีดมากกว่าการกรีดที่ใช้ความถี่ของการกรีดสูง แต่เมื่อรวมความสิ้นเปลืองเปลือกทุกครั้งที่กรีดแล้วจะน้อยกว่า ถ้าหากความสิ้นเปลืองเปลือกในรอบปีของการกรีดวันเว้นวัน (d/๒) คือ ร้อยละ ๑๐๐ การกรีดวันเว้น ๒ วัน สิ้นเปลืองเปลือกร้อยละ ๗๕ และการกรีดวันเว้น ๓ วัน สิ้นเปลืองเปลือกร้อยละ ๖๐ การกรีด ๒ วันเว้นวัน สิ้นเปลืองเปลือกร้อยละ ๑๔๐ การกรีด ๓ วันเว้นวัน สิ้นเปลืองร้อยละ ๑๕๐ และการกรีดทุกวัน สิ้นเปลืองเปลือกร้อยละ ๑๙๐ โดยปกติการกรีด วันเว้นวัน สิ้นเปลืองเปลือก แต่ละครั้งกรีดระหว่าง ๑.๗-๒.๐ มิลลิเมตรหรือไม่เกิน ๒.๕ เซนติเมตรต่อปี

๓. ความคมของมีด มีดกรีดยางควรลับให้คมอยู่เสมอ เพราะจะทำให้ตัดท่อน้ำยางดีขึ้นและสิ้นเปลืองเปลืองน้อยกว่าการใช้มีดกรีดยางที่ไม่คม

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวการกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา

การกำจัดวัชพืชทำได้ ๓ วิธีคือ

๑. ใช้จอบลากหรือแทรกเตอร์ไถ วิธีนี้เกษตรกรนิยมใช้มากแต่มีข้อเสียคือจะกระทบกระเทือนต่อราก ทำให้ต้นยางชะงักการเจริญเติบโต

๒. ใช้วิธีปลูกพืชคลุมดิน โดยนำเมล็ดพืชคลุมดินแต่ละชนิดมาผสมกันแล้วนำไปปลูกโดยใช้เมล็ดพืชคลุมดินในอัตรา ๑ กิโลกรัมต่อพื้นที่ปลูกยาง ๑ ไร่ ยกเว้นในท้องที่ที่แห้งแล้งใช้อัตรา ๑.๕ กิโลกรัมต่อไร่

๓. การใช้สารเคมี เป็นวิธีที่ให้ผลดี ประหยัดแรงงาน และเวลา นิยมใช้กับต้นยางที่มีอายุ ๑ ปีขึ้นไป หรือต้นยางที่มีเปลือกบริเวณโคนต้นเป็นสีน้ำตาลสูงจากพื้นดินมากกว่า ๗๕ เซนติเมตรไปแล้ว ส่วนต้นยางที่มีเปลือกบริเวณโคนต้นเป็นสีน้ำตาลสูงจากพื้นดินน้อยกว่า ๗๕ เซนติเมตรไม่ควรใช้วิธีนี้

การใช้สารเคมีกำจัดพืชสำหรับยางอ่อน

การปลูกยางโดยใช้ต้นตอตาหรือยางชำถุง จะใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชในแถวยางได้อย่างปลอดภัยต่อเมื่อต้นยางมีเปลือกสีน้ำตาลที่บริเวณ โคนต้นสูงจากพื้นดิน ๗๕ เซนติเมตร สารเคมีที่ใช้ในสวนยางอ่อนมีอยู่หลายสูตร แต่จะแนะนำเฉพาะบางสูตรที่หาได้ง่ายเช่น

สูตรที่ ๑ ใช้พาราควอท ๘๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ ระวังอย่าให้สารเคมีถูกใบหรือส่วนที่เป็นสีเขียวของต้น สูตรนี้จะเหมาะกับต้นยางที่มีอายุตั้งแต่ ๒ เดือนขึ้นไป สามารถคุมวัชพืชได้นาน ๓-๕ สัปดาห์โดยหลังจากพ่นสารเคมีแล้วภายใน ๒-๓ ชั่วโมง จะต้องไม่มีฝนตก การใช้สารเคมีจึงจะได้ผลสมบูรณ์

สูตรที่ ๒ ใช้ดาลาพอน ๘๐๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ ฉีดพ่น และหลังจากนั้นอีก ๒๑ วัน ให้พ่นซ้ำด้วยพาราควอท ๔๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ อีกครั้งหนึ่ง สูตรนี้เหมาะกับต้นยางที่มีอายุตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป โดยส่วนใหญ่จะใช้กำจัดวัชพืชพวกใบเลี้ยงเดี่ยว

สูตรที่ ๓ ใช้พาราควอท ๖๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) และ ๒,๔-ดี ๑๕๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ สูตรนี้จะเหมาะกับต้นยางที่มีอายุตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะใช้กำจัดวัชพืชพวกใบเลี้ยงคู่ รวมทั้งพืชคลุมที่เลื้อยเข้าไปพันต้นยาง

สูตรที่ ๔ ใช้ไกลโฟเสท ๒๐๕ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ สามารถกำจัดวัชพืชได้หลายชนิดโดยไม่มีพิษตกค้างในดิน สามารถคุมวัชพืชได้นาน ๒ เดือน สูตรนี้เหมาะกับต้นยางที่มีอายุตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป โดยหลังจากพ่นสารเคมีแล้วภายใน ๖ ชั่วโมง จะต้องไม่มีฝนตก การใช้สารเคมีจึงจะได้ผลสมบูรณ์

การใช้สารเคมีกำจัดพืชสำหรับสวนยางที่กรีดแล้ว

ใช้พาราควอท ๘๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรฉีดพ่นในพื้นที่ ๑ ไร่ โดยใช้หัวฉีดสี่เหลี่ยม

การกำจัดหญ้าคา

การใช้สารเคมีกำจัดหญ้านับว่าเป็นวิธีที่ประหยัดค่าใช้จ่ายและได้ผลดีกว่าวิธีอื่นๆ โดยมีสูตรการใช้สารเคมีให้เลือก ๓ สูตรคือ

สูตรที่ ๑ ใช้ดาราพอน ๑.๖ กิโลกรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๑๐๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ โดยใช้หัวฉีดสีแดง หลังจากฉีดพ่นแล้ว ๒๑ วัน ให้ใช้ดาราพอนในอัตราเดิมฉีดพ่นซ้ำอีกครั้ง จากนั้นประมาณ ๓-๔ เดือน หากมีหญ้าคาออกหรือหลงเหลืออยู่ ควรฉีดพ่นสารเคมีอีกครั้งในอัตราเดิม

สูตรที่ ๒ ถ้าต้นยางมีอายุตั้งแต่ ๒ ปี ลงมาและมีหญ้าคาขึ้นบริเวณโคนต้น ให้ฉีดพ่นด้วยดาราพอน ๑.๖ กิโลกรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๑๐๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ หลังจากฉีดพ่นแล้ว ๒๑ วัน ให้ใช้พาราควอต ๘๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๑๐๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ เพื่อลดอันตรายของต้นยางอ่อนซึ่งอาจเกิดขึ้นจากดาราพอน

สูตรที่ ๓ ใช้ไกลโฟเสท ๔๑๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๑๐๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ ฉีดพ่นเพียงครั้งเดียว

ข้อสังเกต การกำจัดหญ้าคาควรฉีดพ่นสารเคมีในช่วงที่หญ่คากำลังเจริญเติบโต (ต้นฤดูฝน) จะได้ผลดีที่สุด การกำจัดหญ่คาด้วยไกลโฟเสทให้ผลดีกว่าดาราพอน ซึ่งดาราพอนต้องพ่นถึง ๒ ครั้ง แต่เมื่อเปรียบเทียบทางด้านค่าใช้จ่ายแล้วการใช้ดาราพอนจะประหยัดกว่า

หมายเหตุ : เนื้อสารบริสุทธิ์ หมายถึง ปริมาณสารออกฤทธิ์ซึ่งจะต้องปรากฏในฉลากที่ภาษาขณะบรรจุเป็นภาษาไทยตามพระราชบัญญัติวัตถุพิษ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๑

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. ตัวง

ภาพที่ ๓๙ ตัวง ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

เป็นแมลงปีกเป๋าขนาดใหญ่ ลำตัวอ้วนป้อมสั้น ยาว ประมาณ ๓-๕ เซนติเมตร มีนิสัยชอบหลบอยู่ในดินเวลากลางวันและบินออกหากินในเวลาพลบค่ำ ตัวงตัวเมียออกไข่ในดิน ตัวหนอนของตัวงนี้ปกติมีสีขาวรูปงอ ๆ ลำตัวยาวประมาณ ๓-๕ เซนติเมตร อาศัยและเจริญอยู่ในดินกินอินทรีย์วัตถุ และรากยางตลอดจนรากพืชอื่น ๆ เป็นอาหาร จนกว่าจะเป็นดักแด้อยู่ในดินถึงลงไปและเป็นตัวเต็มวัยบินออกหากินผสมพันธุ์ในฤดูต่อมา

การป้องกันกำจัด

โดยธรรมชาติตัวหนอนตัวงจะมีต่อขูดรูเป็นตัวเบียนที่สำคัญอยู่แล้ว แต่ถ้ามีจำนวนมากก็ควรใช้ยาฆ่าแมลงกำจัด ยาที่แนะนำมี เบนซินเฮกซาคลอร์ไรด์ คีลตริน หรือเฮปตาคลอร์ ใส่ลงดินให้ทั่วบริเวณที่พบนอนตัวงอาศัยอยู่

๒. ปลวก

ภาพที่ ๔๐ ปลวก

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ชื่อคอปโตเทอเมส เซอวิกนาตัส (*Coptotermes curvignathus*)

วงจรชีวิต ปลวกในแต่ละรังจะมีจำนวนมากนับพันนับหมื่นตัว โดยฟักออกจากไข่ และเจริญเติบโตจนถึงขั้นตัวเต็มวัยด้วยการเปลี่ยนรูปร่างทีละน้อยไม่มีวัยดักแด้ แม่วางทำหน้าที่วางไข่เกือบตลอดเวลาและตลอดปี เพื่อออกลูกเป็นปลวกงาน และปลวกทหาร ปลวกงานจะทำหน้าที่ดูแลรักษาไข่ทั้งหมดจนกว่าจะฟักเป็นตัว แม่วางจะออกไข่เพื่อเป็นปลวกจำพวกที่สามารถผสมพันธุ์ได้ปีละครั้ง ปลวกจำพวกที่สามารถผสมพันธุ์ได้ ที่ออกมาปีละครั้งนี้จัดแบ่งได้เป็น ๒ จำพวก จำพวกแรกมีปีกใสสองคู่ทั้งตัวผู้และตัวเมีย เพื่อบินออกไปผสมพันธุ์ในฤดูฝน ซึ่งเรียกพวกนี้ว่าแมลงเม่า ส่วนจำพวกที่สองคือ พวกสำรองผสมพันธุ์ จะมีสีขาว ไม่มีปีกหรืออาจมีปรากฏเป็นเพียงปุ่มปีก ทั้งเพศผู้และเพศเมีย ปลวกพวกนี้จะทำหน้าที่ผสมพันธุ์และวางไข่แทน ในกรณีที่เกิดมีแม่วางตัวหนึ่งตัวใดตายลง ซึ่งปลวกจำพวกที่สองนี้จะมีอยู่จำนวนหนึ่งเสมอ เพื่อสำรองสืบพันธุ์

การทำลายของศัตรูพืช

ปลวกคอปโตเทอเมส เซอวิกนาตัส ที่ทำอันตรายต่อนยางนี้ มีลักษณะที่แตกต่างจากปลวกทั่วไปคือ จะมีปุ่มเล็ก ๆ กลางหัว ส่วนหน้าของปลวกทหาร เมื่อให้ปลวกชนิดนี้ใช้กรามจับ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะขับของเหลวสีขาวคล้ายน้ำยางออกมาทางปุ่มเล็ก ๆ บนส่วนหน้าของหัวทันทีจนเห็นเป็นหยดได้ชัดเจน

ปลวกคอปโตเทอเมส เซอวิกนาตัส ที่ทำอันตรายต่อต้นยางคือ ปลวกงาน (ปลวกทหารและปลวกจำพวกที่สามารถผสมพันธุ์ได้จะไม่ทำอันตรายต่อนยาง) โดยปลวกงานจะ กัดกินส่วนรากของต้นยางที่มีชีวิตอยู่ โดยเฉพาะบริเวณโคนต้นใต้ผิวดิน และกัดกินต่อไปภายใน ลำต้นจนเป็นโพรง ในระยะนี้ต้นยางจะแสดงอาการใบเหลืองต่อมาเมื่อระบบรากถูกทำลาย เป็นส่วนมากต้นยางจะตายในที่สุด ต้นยางที่ตายเพราะถูกปลวกทำลายนี้ ส่วนมากจะยืนต้นตายอย่างรวดเร็ว การระบาดของปลวกสังเกตได้จากต้นยางที่แสดงอาการใบผิดปกติ จะลุกลามออกไปยังต้นข้างเคียงค่อนข้างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เร็วกว่ากรณีที่ต้นยางเสียหาย โดยมีสาเหตุ เนื่องมาจากโรคมามาก มีผลทำให้ต้นยางตายเป็นบริเวณกว้างในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งเจ้าของสวนยางจะไม่สามารถมองเห็นลักษณะโพรงที่ปลวกทำลาย

ตามส่วนต่าง ๆ ภายนอกต้นยางได้เลย ถ้าไม่ ขุดดินบริเวณโคนต้นดู หรือเกิดลมพัดต้นยางล้ม (ยกเว้นบางกรณีที่อาจมีทางดินเป็นอุโมงค์ที่ปลวกสร้างขึ้นไว้เป็นทางเดินไปหาอาหารบนต้นยางปรากฏให้เห็นได้)

การแพร่ระบาด

ปลวกชนิดนี้ นอกจากจะทำอันตรายกับต้นยางทุก ๆ ระยะการเจริญเติบโตแล้ว ยังทำลายพืชอื่นอีกหลายชนิด รังของปลวกอาจอยู่ไกลจากแหล่งที่มันหาอาหารมาก และบางครั้งอาจสร้างรังย่อยขึ้นเป็นระยะ ๆ ระหว่างทางเดินจากรังใหญ่ไปสู่แหล่งอาหาร รังของปลวกชนิดนี้ จะไม่มีลักษณะเป็นจอมปลวกขึ้นมา ฉะนั้นการ กำจัดปลวกชนิดนี้ให้หมดสิ้นจึงกระทำได้ลำบาก ส่วนใหญ่มักป้องกันแต่เพียงต้นยางที่ปลุกอยู่ในบริเวณที่มีปลวกอาศัยอยู่เท่านั้น

การป้องกันกำจัด

การป้องกันกำจัดปลวกให้ใช้สารเคมีออกดริน ๐.๕%, ดีลดริน ๐.๕%, เฮปตาคลอ ๐.๕% คลอเดน ๑.๐% หรือสารอื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติคงทนอยู่ในดินได้นานและมี ประสิทธิภาพในการกำจัดแมลงในดินได้ดี ผสมน้ำรดดินรอบ ๆ ต้นยางแต่ละต้นที่ได้ทำการขุด เป็นร่องต้น ๆ รอบ ๆ โคนต้นไว้แล้วเพื่อกันสารเคมีไหลล้นออกไป ซึ่งวิธีนี้จะทำให้สารเคมีไหลลงไปตามรากของยางได้มากขึ้นและป้องกันปลวกได้ผลดี ในกรณีที่ เป็นฤดูฝน หรือกรณีที่ดินมีความชื้นแฉะอยู่แล้ว การใช้สารเคมีชนิดเม็ด เช่น ฟุราดาน ๓ จี หรืออื่น ๆ ในการป้องกันกำจัดปลวกก็สามารถทำได้ ซึ่งเป็นวิธีการสะดวกและ ได้ผลดีเช่นกัน

๓. หนอนทราย

ภาพที่ ๔๑ หนอนทราย

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

วงจรชีวิต หนอนทราย เป็นตัวอ่อนของด้วงปีกแข็งชนิดหนึ่ง อยู่ในตระกูลเมโลลอนติดี เป็นหนอนที่มีขนาดใหญ่ ลำตัวอ้วนป้อม มีกรามใหญ่ แข็งแรง ลำตัวสีขาวครีม เคลื่อนที่ได้ด้วยการยืดและหดของลำตัว ส่วนท้องมีขนและหนาม ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่ใช้แยกชนิดของหนอนทราย

วงจรชีวิตของด้วงปีกแข็งชนิดนี้ ตั้งแต่เกิดจนถึงออกลูกออกหลานใช้เวลา ประมาณ ๑ ปี โดยด้วงตัวเมียจะวางไข่ไว้ในดินราวเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน หลังจากนั้น ๒-๓ สัปดาห์ ไข่ก็จะฟักเป็นตัวหนอน เรียกว่า "หนอนทราย" เพราะส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในดินทราย กัดกินรากพืชเป็นอาหาร เมื่อถึงระยะหนึ่งจะขุดรูเข้าดักแด้ จนถึง

เดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ด้วงจะออกจากดักแด้และอยู่ในดินจนถึงหน้าฝน จึงจะขึ้นจากดินเพื่อหาอาหารและผสมพันธุ์ต่อไป ตัวเมียเมื่อ ผสมพันธุ์เสร็จแล้วมักจะกลับไปวางไข่ที่บริเวณเดิมอีก

การทำลายของหนอนทราย

หนอนทรายประมาณ ๗ ชนิด เป็นศัตรูของต้นยาง ทำความเสียหายให้กับต้นยางตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งยางอ่อนที่ปลูกในดินทรายแถบบริเวณชายป่า ถ้าเห็นต้นยางตายเป็นแถบ ๆ ก็อาจสันนิษฐานได้ว่าเกิดจากสาเหตุของหนอนทรายกินราก จะมีอาการใบสีเหลือง ร่วง และเกิดอาการตายจากยอดอย่างรวดเร็ว ในยางแก่ที่ถูกทำลาย ถ้าต้นยางไม่ตาย ผลผลิตจะลดลง

การป้องกันกำจัด

หนอนทรายมีศัตรูธรรมชาติคอยควบคุมอยู่แล้วหลายชนิด เช่น นก หนู ด้วง ตัวต่อ หมาล่า มด ตะนอย แมลงวัน และเชื้อรา อย่างไรก็ตาม เราก็สามารถป้องกันกำจัดหนอนทรายได้ โดยการใช้สารเคมีฆ่าแมลงประเภทมดิน หรือสารเคมีฆ่าแมลงในดินทำลายหนอนทราย เช่น เฮปตาคลอ หรือ ออลดริน เข้มข้น ๐.๑% (เฮปตาคลอ หรือ ออลดริน ๑๐ กรัม ผสมน้ำ ๑๐ ลิตร) เเทราดลงไปบนดินตามรูที่สร้างขึ้นรอบๆ ต้นยางโดยใช้สารเคมีที่ผสมน้ำเรียบร้อยแล้วประมาณ ๑ - ๒ ลิตรต่อต้น(ขึ้นกับขนาดของต้นยาง) การทำรูรอบต้นยางให้ใช้ชะแลงหรือไม้เนื้อแข็งที่เสียมปลายจนแหลมแทงลงไปในดินรอบๆ ต้นยางลึกประมาณ ๖ - ๘ นิ้ว และห่างจากต้นยางโดยรอบประมาณ ๑ - ๒ ฟุต

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอนาทวี มีการปลูกยางพารา ดังนี้

ตารางที่ ๔๕ ปฏิทินการปลูกสร้างและปฏิบัติดูแลรักษาสวนยางพารา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา	←→				←	△						→
					←						▽	→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอนาทวี มีต้นทุนการผลิตยางพารา โดยไม่มีพื้นที่ปลูกในพื้นที่ในเขตชลประทาน และพื้นนอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน ๒๘,๖๑๗บาท อำเภอนาทวีมีต้นทุนการผลิตยางพาราดังนี้

ตารางที่ ๔๖ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๗ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

รายการ	ยางแผ่นดิบ	น้ำยางสด	ยางก้อนถ้วย
1. ต้นทุนช่วงยางยังไม่ให้ผลผลิต	5.89	5.89	5.89
- ค่าพันธุ์ยาง	0.44	0.44	0.44
- ค่าปุ๋ยบำรุง	1.58	1.58	1.58
- ค่าแรงงาน	3.49	3.49	3.49
- อื่นๆ (ค่าวัสดุและสารเคมี)	0.39	0.39	0.39
2. ต้นทุนการบำรุงรักษาช่วงยางให้ผลผลิต	17.54	17.54	17.54
- ค่าปุ๋ยบำรุง	8.17	8.17	8.17
- ค่าแรงงาน	8.40	8.40	8.40
- ค่าสารเคมี	0.97	0.97	0.97
3. ต้นทุนการกรีดยกน้ำยาง และทำแผ่น	32.78	32.54	28.57
- ค่าอุปกรณ์เครื่องมือเก็บน้ำยาง	0.60	0.60	0.63
- ค่าแรงงานกรีดยกน้ำยางและทำแผ่น	32.18	31.94	27.94
4. ค่าอุปกรณ์ทำยางแผ่น	3.10	0.21	0.43
- ค่าอุปกรณ์เครื่องมือทำยางแผ่น	2.36	0.21	0.06
- ค่าน้ำกรด	0.74	0.00	0.37
5. ค่าที่ดิน	4.41	4.41	4.41
- ค่าใช้ที่ดิน	4.34	4.34	4.34
- ค่าภาษีที่ดิน	0.07	0.07	0.07
รวมต้นทุนต่อกิโลกรัม	63.73	60.59	56.85

(ที่มา : การยางแห่งประเทศไทย ,พ.ศ.๒๕๖๗)

ยางพาราในอำเภอนาทวีมีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๕๐ กก./ไร่ ต้นทุนการผลิตยางพาราสรุปได้ดังนี้

- ต้นทุนการผลิตยางพารา ประเภทยางแผ่นดิบ เป็นเงิน ๑๙,๑๑๙ บาท/ไร่
- ต้นทุนการผลิตยางพารา ประเภทยางน้ำยางสด เป็นเงิน ๑๘,๑๗๗ บาท/ไร่
- ต้นทุนการผลิตยางพารา ประเภทยางก้อนถ้วย เป็นเงิน ๑๗,๐๕๕ บาท/ไร่

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

จากสถานการณ์ราคายางในไตรมาสที่ ๔/๒๕๖๓ ราคายางปรับตัวลดลงในทิศทางเดียวกับตลาดล่วงหน้าต่างประเทศ จึงคาดว่าในไตรมาสที่ ๑/๒๕๖๔ ราคายางมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากผลผลิตยางออกสู่ตลาดลดลง และสภาพอากาศแห้งแล้ง รวมถึงการเกิดโรคใบร่วงที่แพร่ระบาด และจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

๑. ปริมาณยางออกสู่ตลาดน้อยกว่าไตรมาสก่อน จากการพยากรณ์อากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาในไตรมาส ๑/๒๕๖๔ จะมีฝนบางเบาร้อยละ ๑๐ - ๒๐ของพื้นที่ภาคใต้ และเปลี่ยนจากฤดูหนาวเป็นฤดูร้อนสภาพอากาศแห้งแล้งเร็ว กว่าปกติ อาจทำให้ปิดกรีดยางเร็วกว่าฤดูกาล

๒. ปริมาณสต็อกยางปรับตัวลดลง

๓. ค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ

๔. ราคาน้ำมันดิบมีแนวโน้มทรงตัว เนื่องจากตลาดมีความกังวลเกี่ยวกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก อาจส่งผลกระทบต่อภาวะอุปสงค์น้ำมันตึงตัว

๕. สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) และโฆษกกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ เผยการส่งออกรถยนต์สำเร็จรูป ลดลงร้อยละ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน (YoY) จากสถานการณ์ COVID-19 โดยการส่งออกลดลงเกือบทุกตลาด

๖. มาตรการการแก้ไขปัญหาราคายางเร่งด่วนจากหน่วยงานภาครัฐที่ยังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการประกันรายได้ชาวสวนยางเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง (เจ้าของสวน ผู้เช่า ผู้ทำ และคนกรีดยาง) ที่ขึ้นทะเบียนและแจ้งข้อมูลพื้นที่กับการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) กำหนดระยะเวลาประกันรายได้ ๖ เดือน (เดือน ตุลาคม ๒๕๖๒ - มีนาคม ๒๕๖๓) รวมทั้งมาตรการระยะยาวขยายเวลาทั้ง ๔ โครงการ ได้แก่

๑) โครงการสนับสนุนสินเชื่อผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง ให้แก่ผู้ประกอบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางขึ้น ปลายน้ำมุ่งเน้นการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางขึ้นปลายน้ำที่มีมูลค่าสูงให้มีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น โดยที่รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้แก่ผู้ประกอบการร้อยละ ๓ ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๙ ขยายระยะเวลาดำเนินการ โครงการตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ - ธันวาคม ๒๕๖๔

๒) โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่ผู้ประกอบการกิจการยาง (ยางแห้ง) วงเงินสินเชื่อ ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ขยายระยะเวลาดำเนินการโครงการตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๖๓ - ธันวาคม ๒๕๖๔

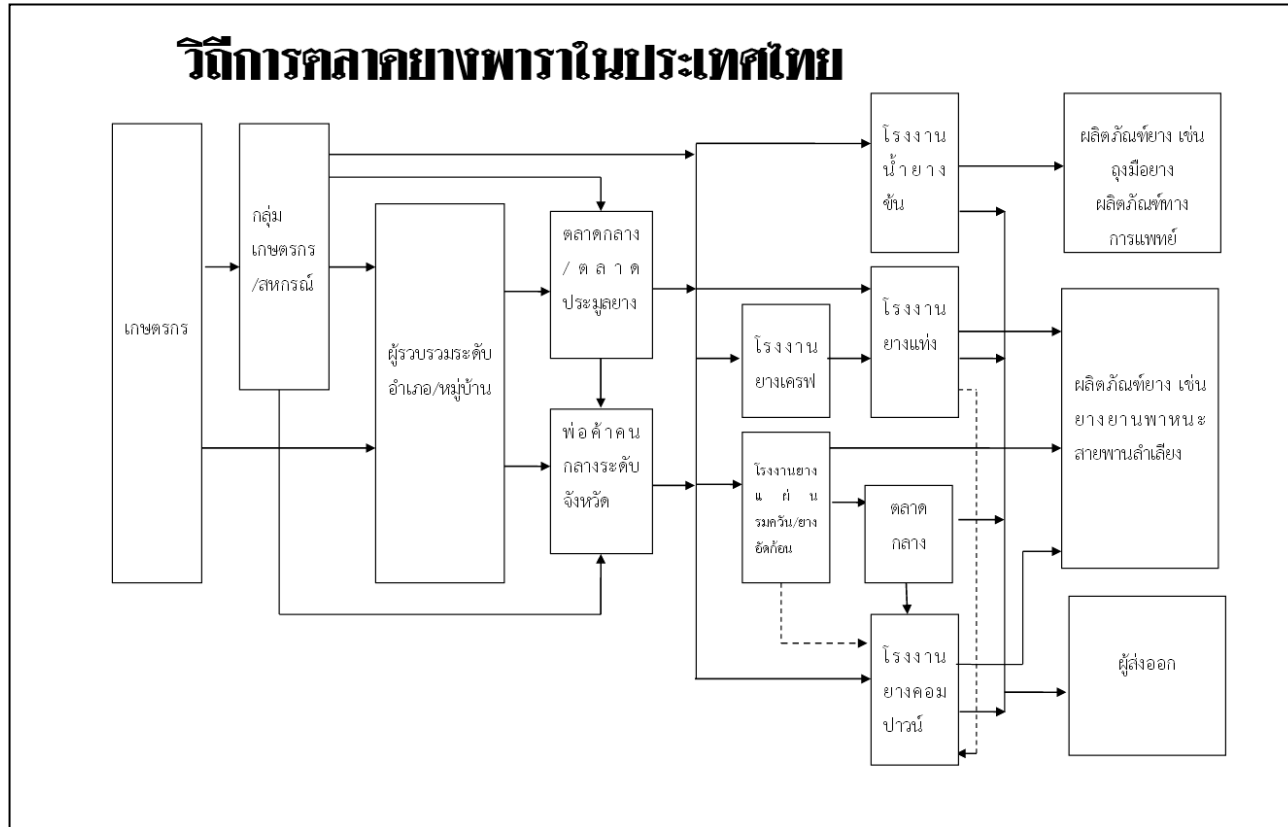
๓) โครงการสนับสนุนสินเชื่อเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมยาง วงเงิน ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมยางจากเกษตรกร ขยายเวลาเพิ่มอีก ๔ ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๗

๔) โครงการส่งเสริมการใช้ยางของหน่วยงานภาครัฐ ที่ขยายระยะเวลาดำเนินโครงการต่อไปจนถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๕ เพื่อผลักดันการเพิ่มปริมาณการใช้ยางพาราในการแปรรูปยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์หรือที่ใช้เป็นส่วนผสมต่างๆ ใช้ในประเทศเพื่อลดการพึ่งพาการส่งออก และช่วยลดผลกระทบจากความผันผวนของระดับราคายาง

๘. จากการวิเคราะห์สถานการณ์ราคายางในตลาดล่วงหน้าต่างประเทศทางเทคนิคทั้ง ๓ ตลาด ได้แก่ ตลาดล่วงหน้า โตเกียว เซี่ยงไฮ้ และสิงคโปร์ ราคายางมีโอกาสปรับตัวสูงขึ้นได้ในช่วงครึ่งหลังของไตรมาส หลังจากแรงเทขายในช่วงต้น ไตรมาส เนื่องจากนักลงทุนมีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องโรคระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่จากจีนที่ลุกลามไปทั่วโลก และการชะลอการซื้อขายยางช่วงเทศกาลตรุษจีนในตลาดล่วงหน้าเซี่ยงไฮ้ (๒๔-๓๐ ม.ค.๖๓) และสิงคโปร์ (๒๔-๒๗ ม.ค.๖๓) รวมทั้งผู้ประกอบการขาดปัจจัยขึ้นน้ำ จากตลาดล่วงหน้าโตเกียว ปิดทำการเดือนกุมภาพันธ์ ได้แก่ วันสถาปนาแห่งชาติ (๑๑ ก.พ.) และวันคล้ายวันพระราชสมภพ (๒๔ ก.พ.) และเดือนมีนาคมปิดทำการ วันวสันตวิษุวัต (๒๐ มี.ค.)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้

ภาพที่ ๔๒ แสดงวิธีการตลาดยางพารา อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา (ที่มา : การยางแห่งประเทศไทย ,พ.ศ. ๒๕๖๓)

(ที่มา : กองวิจัยเศรษฐกิจยาง ฝ่ายวิจัยและพัฒนาเศรษฐกิจยาง การยางแห่งประเทศไทย)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอนาหว้า มีจุดรับซื้อน้ำยางรายย่อยประจำหมู่บ้านในทุกๆตำบล แต่ไม่มีโรงงานรับซื้อน้ำยาง และผลิตภัณฑ์ยางพาราอื่นๆ/โรงงานแปรรูปขนาดใหญ่ในพื้นที่ ผู้จัดการจุดรับซื้อน้ำยางจะนำน้ำยางที่รับซื้อจากเกษตรกรรายย่อยไปขายที่โรงงานในพื้นที่อำเภอใกล้เคียงเช่น หาดใหญ่ สะเดา และจะนะ

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอนาหว้า มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านการทำสวนยางพารา จำนวนหลายราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตยางพารา อำเภอนาหว้า จังหวัดสงขลา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายศตวรรษ จันทรทอง	๑	คลองขวาง	นาหว้า	๒๕๖๐	สวนยางยั่งยืน
๒	นายประดิษฐ์ ทองแก้ว	๓	คลองทราย	นาหว้า	๒๕๖๐	แปลงใหญ่
๓	นายสมพงษ์ ราชสุวรรณ	๕	นาหว้า	นาหว้า	๒๕๖๐	การผลิตปุ๋ยสั่งตัด/การตลาด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหว้า., พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามังคุด

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

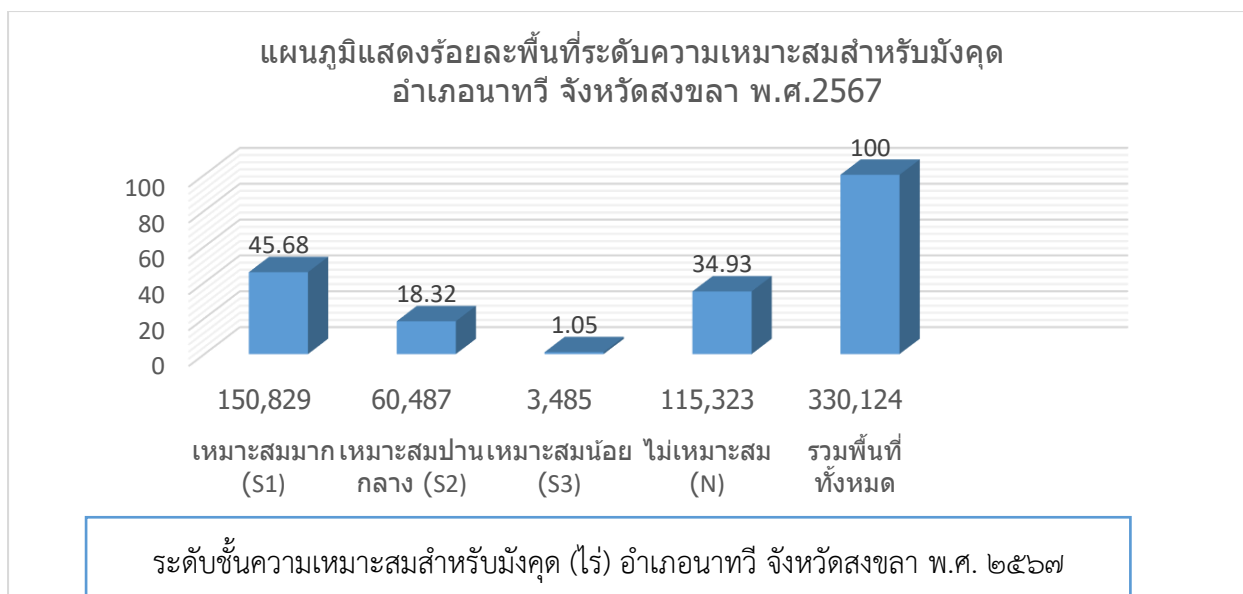
(๑) เขตความเหมาะสม

อำเภอนาหว้า มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมังคุด ทั้งหมด จำนวน ๓๓๐,๑๒๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๕๐,๘๒๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๖๘ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๖๐,๔๘๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๓๒ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓,๔๘๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๕ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๑๕,๓๒๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๙๓

ตารางที่ ๔๘ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมังคุด อำเภอนาหว้า จังหวัดสงขลา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมังคุด (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอนาหว้า	๑๕๐,๘๒๙	๖๐,๔๘๗	๓,๔๘๕	๑๑๕,๓๒๓	๓๓๐,๑๒๔
ร้อยละ	๔๕.๖๘	๑๘.๓๒	๑.๐๕	๓๔.๙๓	๑๐๐

(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗)

ภาพที่ ๔๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับมังคุด อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกมังคุด

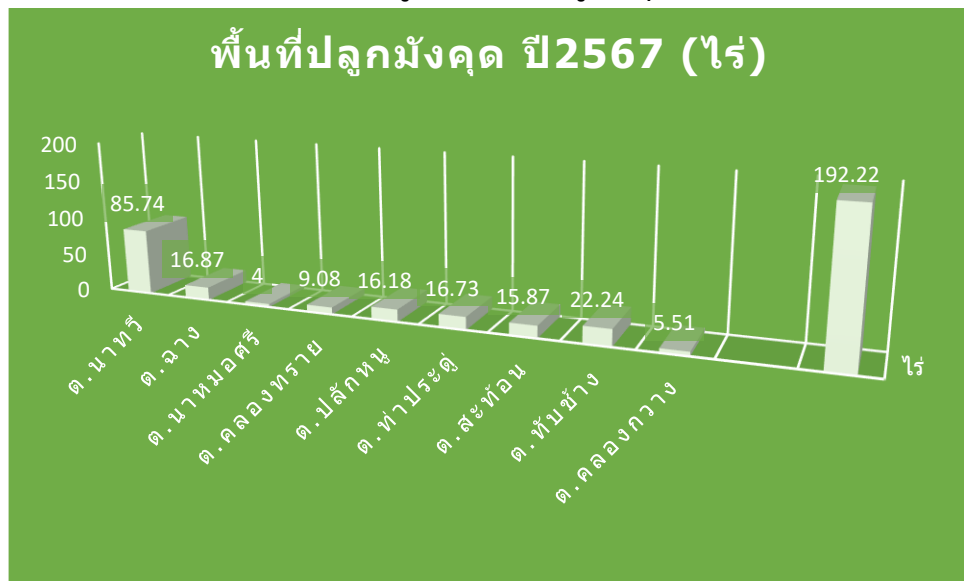
อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ปลูกมังคุด จำนวน ๑๙๒.๒๒ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลนาทวี จำนวน ๘๕.๗๔ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลทับช้าง จำนวน ๒๒.๒๔ไร่ และตำบลฉาง จำนวน ๑๖.๘๗ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๗ แสดงพื้นที่ปลูกมังคุด อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมังคุด(ไร่)
๑	ต.นาทวี	๘๕.๗๔
๒	ฉาง	๑๖.๘๗
๓	นาหมอศรี	๔
๔	คลองทราย	๙.๐๘
๕	ปลักหนู	๑๖.๑๘
๖	ท่าประดู่	๑๖.๗๓
๗	สะท้อน	๑๕.๘๗
๘	ทับช้าง	๒๒.๒๔
๙	ประกอบ	๐
๑๐	คลองขวาง	๕.๕๑
รวม		๑๙๒.๒๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูkmังคุด

ภาพที่ ๔๕ แสดงพื้นที่ปลูkmังคุด (พื้นที่ปลูkmังคุดจริง) อำเภอนาหวี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๓) พื้นที่ปลูkmังคุดตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอนาหวี มีพื้นที่ปลูkmังคุด ตามข้อมูลในระบบทะเบียนเกษตรกรปี ๒๕๖๓ จำนวน ๖๘๑.๐๒ ไร่ จากแผนที่ความเหมาะสมการปลูkmังคุด อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา จะเห็นว่าพื้นที่ที่มีความเหมาะสมระดับ S๑ ไม่มีเลย

พื้นที่ที่มีความเหมาะสมระดับ S๒ จะพบแถบด้านทิศตะวันตก พื้นที่ตำบลคลองทราย และตำบลคลองขวาง และแถบด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ คือพื้นที่ตำบลสะท้อน และตำบลท่าประดู่ และพื้นที่บางส่วนของตำบลท่าประดู่ที่ติดต่อกับตำบลสะท้อน

ส่วนพื้นที่ที่อยู่นอกเขต Zoning (S๓, N) กล่าวคือพื้นที่ระดับ S๓ จะพบมากแถบด้านทิศตะวันออกหรือฝั่งชายทะเลอ่าวไทย (พื้นที่ราบชายฝั่ง) คือพื้นที่ตำบลนาหวี

ส่วนพื้นที่ระดับ N พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม จะพบแถบตอนกลางของอำเภอลงไปทางทิศใต้ คือตั้งแต่ตำบลคลองทราย คลองขวาง ทับช้าง และตำบลท่าประดู่ และจะพบกระจายอยู่บ้างในตำบลอื่น ๆ เช่น ตำบลนาหวี ท่าประดู่ สะท้อน และตำบลทับช้าง

๒) ปริมาณการผลิต

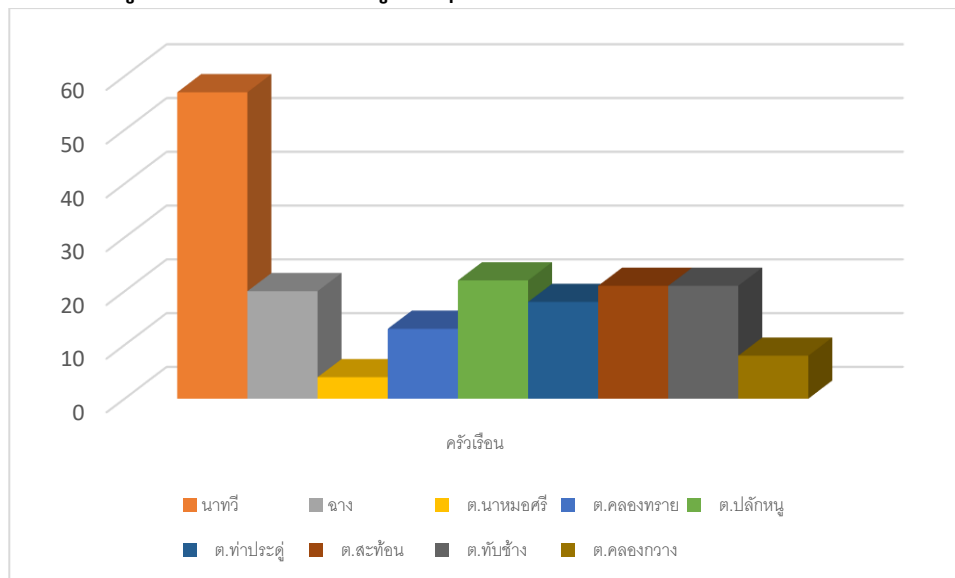
อำเภอนาหวี มีพื้นที่การปลูkmังคุด จำนวน ๖๘๑.๐๒ ไร่ ๕๐๘ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูkmังคุดมาก ตำบลนาหวี จำนวน ๒๓๘.๕๖ ไร่ จำนวน ๑๒๕ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลท่าประดู่ จำนวน ๙๑.๒๑ ไร่ ๗๙ ครัวเรือน และตำบลฉาง จำนวน ๖๙.๑๙ ไร่ ๖๕ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๘ แสดงปริมาณการปลูกมังคุด อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

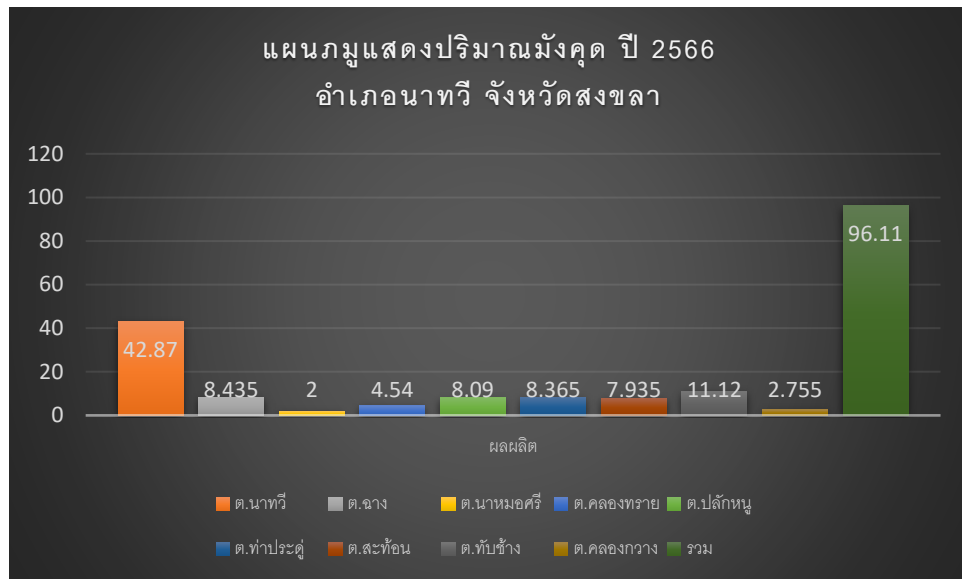
ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
นาทวี	๕๗	๘๕.๗๔	๘๕.๗๔	๔๒.๘๗	๐.๕๐
ฉาง	๒๐	๑๖.๘๗	๑๖.๘๗	๘.๔๓๕	๐.๕๐
นาหมอศรี	๔	๔	๔	๒	๐.๕๐
คลองทราย	๑๓	๙.๐๘	๙.๐๘	๔.๕๔	๐.๕๐
ปลักหนู	๒๒	๑๖.๑๘	๑๖.๑๘	๘.๐๙	๐.๕๐
ท่าประดู่	๑๘	๑๖.๗๓	๑๖.๗๓	๘.๓๖๕	๐.๕๐
สะท้อน	๒๑	๑๕.๘๗	๑๕.๘๗	๗.๙๓๕	๐.๕๐
ทับช้าง	๒๑	๒๒.๒๔	๒๒.๒๔	๑๑.๑๒	๐.๕๐
ประกอบ	๘	๕.๕๑	๕.๕๑	๒.๗๕๕	๐.๕๐
คลองกวาง					๐.๕๐
รวม	๑๘๔	๑๘๒.๒๒	๑๘๒.๒๒	๙๖.๑๑	เฉลี่ย ๐.๕๐ ตัน/ไร่

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอ นาทวี พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกมังคุด ปี ๒๕๖๗ อำเภอ นาทวี จังหวัดสงขลา

ภาพที่ ๔๖ แสดงปริมาณครัวเรือนเกษตรกรปลูกมังคุด (ปี๒๕๖๗) อำเภอ นาทวี จังหวัดสงขลา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นาทวี)

ภาพที่ ๔๗ แสดงปริมาณมังคุด (ปี๒๕๖๗) อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

ภาพที่ ๔๘ ลักษณะผลมังคุด

วงศ์ (Family): Guttiferae

ชื่อสามัญ (Common name): Mangosteen

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific name): *Garcinia mangostana* L.

ลักษณะทั่วไป

มังคุดเป็นไม้ผลยืนต้นขนาดใหญ่ ชอบสภาพอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ในช่วง ๒๕ ถึง ๓๐ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์สูงประมาณ ๗๕ ถึง ๘๕ เปอร์เซ็นต์ ดินควรมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ประมาณ ๕.๕ ถึง ๖.๕ และที่สำคัญควรเลือกพื้นที่ปลูกที่มีน้ำเพียงพอตลอดในช่วงฤดูแล้ง มังคุดจะให้ผลผลิตประมาณ ปีที่ ๗ หลังจากมีการปลูก แต่ผลผลิตต่อต้นในระยะแรกจะต่ำ ช่วงที่ให้ผลผลิตดีจะอยู่ประมาณ ๑๓ ปีขึ้นไป โดยเฉลี่ย ๖๐ กิโลกรัมต่อต้น (น้ำหนักผลเฉลี่ย ๘๐ กรัมต่อผล) มังคุดเป็นไม้ผลที่มีระบบรากที่หาอาหารค่อนข้างลึก ประมาณ

๙๐ ถึง ๑๒๐ เซนติเมตรจากผิวดิน ดังนั้นจึงต้องการสภาพแล้งก่อนออกดอกค่อนข้างนาน โดยต้นมังคุดที่สมบูรณ์ใบยอดมีอายุระหว่าง ๙ ถึง ๑๒ สัปดาห์เมื่อผ่านช่วงแล้งติดต่อกัน ๒๑ ถึง ๓๐ วัน และมีการกระตุ้นน้ำด้วยวิธีมังคุดจะออกดอก ช่วงพัฒนาการของดอก (ผลิติดอกถึงดอกบาน) ประมาณ ๓๐ วัน ช่วงพัฒนาของผล (ดอกบานถึงเก็บเกี่ยว) ประมาณ ๑๑ ถึง ๑๒ สัปดาห์ ระยะเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือ เริ่มมีสายเลือดได้ ๑ ถึง ๒ วัน ผลมังคุดที่มีสีม่วงแดง จะเก็บรักษาที่อุณหภูมิ ๑๐ ถึง ๑๓ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๙๐ ถึง ๙๕ เปอร์เซ็นต์ สามารถเก็บรักษาได้นานประมาณ ๒ ถึง ๔ สัปดาห์ ฤดูกาลผลผลิตของภาคใต้อยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน (กรมวิชาการเกษตร)

(๑) พันธุ์

เชื่อกันว่ามังคุดที่ปลูกในประเทศไทยมีเพียงพันธุ์เดียว เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกมังคุดเป็นหมัน เมล็ดจะเจริญจากเนื้อเยื่อของต้นแม่ โดยไม่ได้รับการผสมเกสร ดังนั้นจึงเชื่อกันว่ามังคุดมีพันธุ์เดียว (กรมวิชาการเกษตร)

(๒) การเลือกต้นพันธุ์

เลือกต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะเมล็ด ที่มีความสมบูรณ์แข็งแรง อายุไม่น้อยกว่า ๒ ปี หรือมีความสูงมากกว่า ๓๐ เซนติเมตร มีระบบรากสมบูรณ์ ไม่ชืดหรืออ (สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดสงขลา)

(๓) การขยายพันธุ์

มังคุดสามารถขยายพันธุ์ได้หลายวิธี เช่น การเพาะเมล็ด การเสียบยอด และการทาบกิ่ง แต่วิธีที่นิยมปฏิบัติกันอยู่คือ การเพาะเมล็ดโดยตรง เพราะสามารถทำได้สะดวกและรวดเร็ว ต้นมังคุดที่ได้ไม่กลายพันธุ์ แต่มีข้อเสียคือ ต้องใช้เวลาประมาณ ๗ ถึง ๘ ปีกว่าจะให้ผลผลิต และหากมีการบำรุงรักษาเป็นอย่างดีก็อาจเร็วได้ผลเร็วกว่านี้ได้เล็กน้อย ส่วนการขยายพันธุ์ด้วยวิธีเสียบยอดนั้น เป็นการนำพันธุ์ดีจากต้นที่เคยให้ผลมาแล้วซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยให้มังคุดให้ผลผลิตได้เร็วขึ้น ในการเพาะเมล็ดนั้นเมล็ดมังคุดที่นำมาเพาะควรจะนำมาจากผลมังคุดที่แก่จัดและเป็นผลที่ยังสดอยู่เพราะจะงอกได้ดีกว่า เลือกเมล็ดที่มีขนาดใหญ่ นำมาล้างเนื้อและเส้นใยออกให้สะอาด แล้วรีบนำไปเพาะ แต่หากไม่สามารถเพาะได้ทันทีก็ให้ฝังเมล็ดที่ทำความสะอาดแล้วให้แห้ง (ฝังลม) เก็บเมล็ดไว้ในถุงพลาสติก และนำไปแช่ตู้เย็นไว้จะเก็บไว้ได้นานขึ้น การเพาะเมล็ดสามารถเพาะลงในถุงพลาสติกได้โดยตรง แต่หากทำในปริมาณมากๆ ก็ควรเพาะในแปลงเพาะชำหรือกระบะเพาะชำ สำหรับวัสดุเพาะชำจะใช้ขี้เถ้ากลบล้วนๆ โดยใช้ขี้เถ้ากลบผสมทรายหรือดินร่วนหรือผสมทรายก็ได้ แปลงเพาะชำต้องมีวัสดุพรางแสง และรดน้ำให้วัสดุเพาะมีความชื้นอยู่เสมอ หลังจากเพาะจะใช้เวลาประมาณ ๑๕ ถึง ๒๐ วัน เมล็ดจึงเริ่มงอก จากนั้นก็คัดเลือกต้นกล้าที่มีความสมบูรณ์ และย้ายจากแปลงเพาะไปปลูกในถุงบรรจุดินผสมปุ๋ยคอก ใช้ถุงขนาด ๔ ถึง ๕ นิ้ว การย้ายควรทำในช่วงที่ต้นกล้ามีอายุไม่เกิน ๑ เดือน เพราะระบบรากยังไม่แผ่กระจาย จะทำให้ต้นกล้าไม่กระทบกระเทือนมาก แต่ต้องระวังลำต้นอาจจะหักได้เพราะยังต้นยังอ่อนอยู่ ต้องมีการพรางแสงและให้น้ำกับต้นกล้าเช่นเคย เมื่อต้นโตขึ้นก็เปลี่ยนเป็นถุงที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ในการเปลี่ยนถุงก็ต้องระมัดระวังอย่าให้กระทบกระเทือนระบบรากเดิม และควรจะเปลี่ยนถุงบ่อยๆ สัปดาห์ ๕ ถึง ๖ เดือนต่อครั้ง เพราะจะทำให้มังคุดมีการเจริญเติบโตดีขึ้น และไม่มีปัญหาเรื่องรากของงอกกันถุง เมื่อมังคุดมีอายุประมาณ ๒ ปี มีความสูงราว ๓๐ ถึง ๓๕ เซนติเมตร มียอด ๑ ถึง ๒ ฉัตร ก็พร้อมที่จะปลูกในแปลงได้

(๔) การเตรียมพื้นที่

พื้นที่ดอน ให้ทำการไถพรวน เพื่อปรับพื้นที่ให้เรียบและขุดร่องระบายน้ำ หากมีปัญหาน้ำท่วมขัง หากเป็นพื้นที่ดอนที่เคยปลูกไม้ยืนต้นมาก่อน ไม่ต้องทำการไถพรวน

พื้นที่ลุ่ม เป็นพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังไม่มาก ให้นำดินมาเทกองตามผังปลูก ความสูงประมาณ ๑.๐ ถึง ๑.๕ เมตร แล้วปลูกมังคุดบนสันกลางของกองดิน หากพื้นที่มีน้ำท่วมขังมาก ทำการยกร่องสวนให้มีขนาดสั้นร่องกว้าง

ไม่น้อยกว่า ๖ เมตร ร่องน้ำกว้าง ๑.๕ เมตร ลึก ๑ เมตร มีระบบระบายน้ำเข้าและออกเป็นอย่างดี (สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๕ จังหวัดสงขลา)

(๕) วิธีการปลูก

สามารถทำได้ทั้งการขุดหลุมปลูก ซึ่งเหมาะกับพื้นที่ที่ค่อนข้างแห้งแล้งและยังไม่มีการวางระบบน้ำไว้ก่อนปลูก วิธีนี้ดินที่อยู่ในหลุมจะช่วยเก็บความชื้นได้ดีขึ้น แต่หากมีฝนตกชุก น้ำขังรากเน่า และต้นจะตายได้ง่าย ส่วนการปลูกโดยไม่ต้องขุดหลุม (ปลูกแบบนั่งแท่นหรือยกโคก) เหมาะกับพื้นที่ฝนตกชุก วิธีนี้ช่วยในการระบายน้ำได้ดี น้ำไม่ขังโคนต้น แต่ต้องมีการวางระบบน้ำไว้ก่อนจะทำการปลูก ซึ่งต้นมังคุดจะเจริญเติบโตเร็วกว่าการขุดหลุม ทั้งนี้จุดเน้นที่สำคัญในการปลูกมังคุด คือ ควรใช้ต้นกล้าที่มีระบบรากดี ไม่ชงอในถุง แต่หากจะใช้ต้นกล้าขนาดใหญ่ก็ให้ตัดดินและรากที่ชงหรือพันตรงกันถุงออก

(๖) ระยะปลูก

เนื่องจากมังคุดเป็นไม้ผลที่มีทรงพุ่มขนาดใหญ่ เจริญเติบโตช้า ระยะปลูกที่แนะนำคือ ๘ ถึง ๙ x ๘ ถึง ๙ เมตร สำหรับสวนที่จะใช้เครื่องจักรกลแทนแรงงานควรเว้นระยะระหว่างแถวให้ห่างพอที่เครื่องจักรกลจะเข้าไปทำงานแต่ให้ระยะระหว่างต้นชิดขึ้น โดยมีจำนวนต้นต่อไร่ประมาณ ๒๐-๒๕ ต้นต่อไร่

(๗) การให้น้ำ

ต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอช่วงการเจริญเติบโตทางใบ และงดให้น้ำช่วงปลายฝน ต้นมังคุดที่มีอายุตายอด ๙ ถึง ๑๒ สัปดาห์ และผ่านสภาพแล้ง ๒๐ ถึง ๓๐ วัน เมื่อแสดงอาการใบตก ปลายใบบิด ก้านใบและกิ่งที่ปลายยอดเริ่มเป็นร่อง ให้กระตุ้นการออกดอกโดยการให้น้ำอย่างเต็มที่ให้มากถึง ๑,๑๐๐ ถึง ๑,๖๐๐ ลิตรต่อต้น* จากนั้นให้หยุดการให้น้ำ ๗ ถึง ๑๐ วัน เมื่อพบว่าก้านใบและกิ่งที่ปลายยอดเริ่มเต่งขึ้นก็ให้น้ำ เป็นครั้งที่ ๒ ในปริมาณ ๑/๒ ของครั้งแรก หลังจากนั้น ๑๐ ถึง ๑๔ วัน ตาดอกจะผลิออกมาให้เห็น และควรมีการจัดการน้ำเพื่อควบคุมให้มีปริมาณดอกเพียง ร้อยละ ๓๕ ถึง ๕๐ ของยอดทั้งหมด เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ โดยหลังจากมังคุดออกดอกแล้ว ๑๐ ถึง ๑๕ เปอร์เซ็นต์ของตายอดทั้งหมด ควรให้น้ำปริมาณมาก ถึง ๒๒๐ ถึง ๒๘๐ ลิตรต่อต้นทุกวัน จนกระทั่งพบว่ายอดที่ยังไม่ออกดอกเริ่มมียอดอ่อนแทนตาดอก จึงค่อยให้น้ำตามปกติ คือ ๘๐ ถึง ๑๑๐ ลิตรต่อต้น และจะต้องให้น้ำในปริมาณนี้อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องทุกวัน เพื่อให้ผลมังคุดมีพัฒนาการที่ดี

(๘) การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยแก้มังคุดจะแบ่งใส่ตามระยะพัฒนาของต้นและการเก็บเกี่ยวเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑. เพื่อบำรุงต้นหลังการเก็บเกี่ยว

ปุ๋ยอินทรีย์ ๒๐ ถึง ๕๐ กิโลกรัม/ต้น

ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ ในปริมาณ ๑ ถึง ๓ กิโลกรัมต่อต้น

๒. เพื่อส่งเสริมการออกดอก (ช่วงปลายฝน)

ปุ๋ยเคมีสูตร ๘-๒๔-๒๔ หรือ ๙-๒๔-๒๔ ในปริมาณ ๒ ถึง ๓ กิโลกรัมต่อต้น

๓. เพื่อบำรุงผล (หลังติดผล ๓ ถึง ๔ สัปดาห์) ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ในปริมาณ ๒ ถึง ๓ กิโลกรัม/ต้น

(๙) การปฏิบัติอื่นๆ

๑. การเตรียมสภาพต้นมังคุดให้พร้อม คือ การจัดการให้ต้นมังคุดแตกใบอ่อนในเวลาที่เหมาะสม และพัฒนาไปเป็นใบแก่ได้พอดีกับช่วงที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมปกติ ต้นมังคุดที่ตัดแต่งกิ่งและใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำจะแตกใบอ่อนตามเวลาที่เหมาะสม แต่ต้นที่ไวผลมากและขาดการบำรุงที่ดีในฤดูที่ผ่านมา แม้จะจัดการต่างๆ แล้ว แต่ก็มักจะไม่ค่อยแตกใบอ่อนหรือแตกใบอ่อนช้า จึงควรกระตุ้นการแตกใบอ่อนโดยฉีดพ่นปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๑๐๐ ถึง ๒๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร แต่หากพ่นปุ๋ยยูเรียไปแล้ว มังคุดยังไม่ยอมแตกใบอ่อนก็ให้ใช้ไทโอยูเรีย จำนวน ๒๐ ถึง ๔๐ กรัม ผสมน้ำตาลเด็กซีโทรส จำนวน ๖๐๐ กรัม ในน้ำ ๒๐ ลิตร

(ไทโอยูเรียมีความเป็นพิษต่อพืชสูงจะทำให้ใบแก่ร่วงได้จึงต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง) เมื่อมังคุดแตกใบอ่อนแล้วให้ดูแลรักษาใบอ่อนที่แตกออกมาให้สมบูรณ์ โดยการหมั่นตรวจสอบและป้องกันการระบาดของหนอนกัดกินใบและโรคใบจุดอย่างใกล้ชิด

๒. การจัดการเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตที่มีคุณภาพ (มังคุดคุณภาพ หมายถึง ผลมังคุดที่มีผิวลายไม่เกิน ๕ เปอร์เซ็นต์ของผิวผลและมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า ๘๐ กรัมปราศจากการเนื่อแก้วยางไหลภายในผล และจะต้องเป็นผลที่เก็บเกี่ยวถูกวิธี) ส่วนการควบคุมปริมาณดอก มังคุดทุกดอกจะเจริญเติบโตเป็นผลได้โดยไม่ต้องผสมเกสรหากปล่อยให้ดอกออกมากเกินไป ผลที่ได้มีขนาดเล็กกรากาไม่ดี และยังมีผลต่อความสมบูรณ์ของต้นในปีถัดไป นอกจากจะจัดการน้ำตามที่ได้กล่าวแล้ว ในกรณีที่พบว่ามังคุดออกดอกมากเกินไป ให้หว่านปุ๋ยทางดิน สูตร ๑๖-๑๖-๑๖ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ ในปริมาณ ๒ เท่าของปกติควบคู่กับการให้น้ำจะทำให้ผลที่มีอายุ ๒ ถึง ๓ สัปดาห์ร่วงได้บางส่วน และจะต้องทำการตรวจสอบและป้องกันกำจัดศัตรูเพลี้ยไฟ ไรแดง ไรขาวอย่างใกล้ชิดในช่วงดอกใกล้บาน และติดผลขนาดเล็ก

๓. การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวผลมังคุดที่แก่พอเหมาะ เมื่อผลเริ่มเป็นระยะสายเล็ด คือ ผลที่มีสีเหลืองอ่อนปนสีเขียว มีจุดประสีชมพูกระจายอยู่ทั่วผล แนะนำให้เก็บเกี่ยวด้วยตะกร้อผ้าเพื่อป้องกันผลตกลงมากระแทกกับพื้นและรอยขีดข่วนที่ผิว

(๑๐) โรคและแมลงศัตรู

อาการผิดปกติที่เกิดขึ้นกับส่วนต่างๆ ของมังคุด อาจจะมีสาเหตุมาจากการทำลายของโรค แมลงหรืออาจเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ของมังคุด โรคแมลง และอาการผิดปกติที่สำคัญ ได้แก่ (กรมวิชาการเกษตร)

๑. **หนอนซอนใบ** เป็นหนอนของผีเสื้อชนิดหนึ่ง ตัวหนอนมีขนาดเล็ก ยาวประมาณ ๓ มิลลิเมตร ตัวสีขาวนวลปนแดง จะกินอยู่ใต้ผิวใบทั้งสองด้านและเห็นเป็นทางสีขาวคดเคี้ยวไปมา ใบที่ถูกทำลายจะมีรูปร่างบิดเบี้ยวใบไม่เจริญเติบโตและมีขนาดเล็ก หนอนชนิดนี้จะทำลายเฉพาะใบอ่อนเท่านั้น รวมทั้งต้นกล้ามังคุดที่อยู่ในเรือนเพาะชำ ก็มักจะพบการทำลายของหนอนซอนใบด้วย

การป้องกันกำจัด ในระยะที่มังคุดเริ่มแตกใบอ่อน หากพบการทำลายให้พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดแมลงในกลุ่มคาร์บาริล ทุก ๗ วัน เมื่อใบแก่แล้วก็ให้หยุดพ่น

๒. **หนอนกินใบ** เป็นหนอนของผีเสื้อชนิดหนึ่งขนาดของตัวหนอน ยาวประมาณ ๒ ถึง ๒.๕ เซนติเมตร สีของตัวหนอนเหมือนกับสีของใบอ่อนมังคุด (สีเขียวแกมเหลือง) ถ้าหากไม่สังเกตอย่างละเอียดรอบคอบจะมองไม่เห็น ตัวหนอนจะกัดกินแต่ใบอ่อนเท่านั้น ลักษณะการทำลายทำให้ใบเว้าๆ แหว่งๆ เหลือแต่ก้านใบทำให้มังคุดขาดความสมบูรณ์

การป้องกันกำจัด หมั่นตรวจดูแลบริเวณใบมังคุด หากพบว่ามีการทำลายให้หาเศษหญ้าแห้ง นำมากองรอบโคนต้นมังคุด ประมาณช่วงเวลาสายๆ ให้รื้อกองหญ้าทำลายหนอนหรือให้พ่นสารประเภทดูดซึม เช่น คาร์บาริล ในอัตรา ๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุกๆ ๕ ถึง ๗ วัน

๓. เพลี้ยไฟ เป็นแมลงขนาดเล็ก เคลื่อนไหวตัวได้รวดเร็ว จะระบาดในช่วงที่อากาศแห้งแล้ง ติดต่อกันนานๆ โดยทั้งตัวอ่อนและตัวแก่ของศัตรูชนิดนี้จะดูดกินน้ำเลี้ยงจากยอดอ่อนดอกอ่อน และผลอ่อนของมังคุด หากเป็นยอดอ่อนจะทำให้ยอดแห้ง แต่หากเป็นดอกอ่อนและผลอ่อนจะทำให้ดอกร่วง และผลมีรอยสีน้ำตาลกร้านมียางไหลและจะทำให้ผลร่วงได้ ศัตรูชนิดนี้นับเป็นศัตรูสำคัญที่มีผลกระทบในการส่งออกมังคุดเป็นอย่างมาก

การป้องกันกำจัด เมื่อมังคุดเริ่มติดดอกให้หมั่นตรวจดูดอกมังคุด หากพบว่ามีเพลี้ยไฟอยู่ตามโคนก้านดอกหรือตามกลีบดอกให้ฉีดพ่นสารเคมีประเภทดูดซึม เช่น สารโมโนโครโตฟอส เมทธิโอคาร์บ หรือ คาร์โบซัลแฟน หลังพ่นสารเคมีแล้ว ๕-๗ วัน ให้ตรวจดูอีก หากยังพบอยู่ให้พ่นซ้ำ การป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ ให้ได้ผลดี ควรทำพร้อมกันกับสวนข้างเคียงเพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายของแมลง

๔. ไรแดง เป็นแมลงที่มีขนาดเล็กมากมองด้วยตาเปล่าแทบไม่เห็น ตัวโตเต็มวัยมีรูปร่างกลมหรือรูปไข่ มีสีแดง เคลื่อนไหวได้อย่างรวดเร็ว มักอยู่รวมเป็นกลุ่มและระบาดควบคุมยากกับเพลี้ยไฟ โดยไรแดงจะดูดกินน้ำเลี้ยงที่ดอกและผลอ่อน ทำให้ดอกและผลอ่อนแห้งร่วงหล่นไปหรือทำให้ผลไม่เจริญ เปลือกมีผิวดกกระ เป็นขุย เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกเช่นเดียวกับเพลี้ยไฟ

การป้องกันและกำจัด ให้หมั่นตรวจดูในระยะที่มังคุดกำลังออกดอกและติดผล หากพบให้พ่นด้วยกำมะถันผงหรือสารไดโคโลฟอส ๗ ถึง ๑๐ วัน

๕. โรคใบจุด เกิดจากการทำลายของเชื้อรา เชื้อราเข้าทำลายใบเกิดเป็น รอยแผลไหม้สีน้ำตาลมีขอบแผลสีเหลือง รูปร่างของแผลไม่แน่นอน ทำให้ใบเสียเนื้อที่ในการสังเคราะห์แสง ความสมบูรณ์ของต้นลดลง และถ้าระบาดรุนแรงใบจะแห้งทั้งใบและร่วงหล่น ทำให้ผลมังคุดไม่มีใบปกคลุม ผิวของผลมังคุดจะกร้านแตกไม่สวย

การป้องกันกำจัด ฉีดพ่นด้วยสารเคมี เช่น คอปเปอร์ออกไซด์ไฮดรอกไซด์ แมนโคเซบ คาร์เบนดาซิม หรือ เบนโนมิล เป็นต้น

๖. โรคใบแห้งและขอบใบแห้ง เกิดจากสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม คือ แสงแดดจัด ความชื้นต่ำ ทำให้น้ำระเหยออกจากขอบใบมาก จนกระทั่งขอบใบแห้ง ทำให้มังคุดเจริญเติบโตช้า ต้นขาดความสมบูรณ์ให้ผลผลิตน้อย จึงควรหลีกเลี่ยงการปลูกมังคุดในสภาพที่มีภูมิอากาศไม่เหมาะสม และโดยทั่วไปก็มักจะพบอาการใบไหม้ขอบใบแห้งในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งตรงกับช่วงที่ผลมังคุดกำลังออกดอก ติดผลพอดี เมื่อใบมังคุดขาดความสมบูรณ์จะทำให้ผลมังคุดขาดความสมบูรณ์ตามไปได้

การป้องกันกำจัด ควรจะดูแลให้ต้นมังคุดได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอและพอเพียง

๗. อาการยางไหลที่ผิว จะพบได้ทั้งระยะผลอ่อนและผลแก่ อาการยางไหลในระยะผลอ่อน เกิดจากเพลี้ยไฟดูดกินน้ำเลี้ยงระยะผลอ่อน จะทำให้เกิดยางไหลออกมาจากผิวเปลือกเป็นสีเหลือง ทำให้ผลมีการเจริญเติบโตช้า การป้องกันกำจัดอาการยางไหลของผลอ่อน โดยการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ ตั้งแต่ระยะที่มังคุดเริ่มออกดอก ส่วนอาการยางไหลระยะผลขนาดใหญ่ จะพบยางไหลในขณะผลใกล้แก่แต่ยังมีสีเขียวอยู่ ยังไม่พบสาเหตุที่แน่นอน สันนิษฐานว่าเกิดจากมังคุดได้รับน้ำมากเกินไป ทำให้ปริมาณน้ำยางในผลมีมาก และปะทุออกมาเอง หรืออาจจะ

แมลงไปทำให้เกิดบาดแผลทำให้ยางไหลออกมาได้ ซึ่งภายหลังจากการเก็บเกี่ยว ก็สามารถขูดยางเหล่านี้ออกได้ โดยผลมังคุดจะไม่เสียหายแต่จะสิ้นเปลืองเวลาและแรงงาน

๘. อาการเนื่อแก้ว เป็นอาการของเนื่อมังคุดที่มีสีขาวใสในบางกลีบ โดยมากจะเป็นกับกลีบที่มีขนาดใหญ่ ในบางครั้งก็เป็นเนื่อแก้วทั้งผล อาการเนื่อแก้วนี้จะสังเกตได้จากลักษณะภายนอก โดยพบว่าผลที่มีรอยร้าวอยู่ที่ผิว มักจะมีอาการเนื่อแก้วด้วย แต่ในบางครั้งลักษณะภายนอกเป็นปกติ เมื่อผ่าดูก็อาจพบอาการเนื่อแก้วได้เช่นกัน อาการยางไหลภายในผล จะพบยางสีเหลืองอยู่ตรงกลางระหว่างกลีบผล มักจะพบคู่กับอาการเนื่อแก้วหรืออาจจะพบแต่อาการยางไหลเพียงอย่างเดียวก็ได้ อาการเนื่อแก้วและยางไหลภายในผลยังไม่พบสาเหตุที่แน่ชัด แต่จะพบมากในมังคุดที่ขาดการดูแลรักษา เช่น การได้รับน้ำไม่สม่ำเสมอ หรือขาดน้ำเป็นเวลานานๆ เมื่อได้รับน้ำจากฝนที่ตกชุก ในช่วงผลใกล้แก่ ผลมังคุดได้รับน้ำอย่างกะทันหัน ทำให้เปลือกขยายตัวไม่ทันเกิดรอยร้าว ท่อน้ำภายในผลก็ได้รับน้ำมากเช่นกัน เกิดแรงดันมากจึงปะทุแตก มีน้ำยางไหลออกมา นอกจากนั้นแล้วการบำรุงรักษาที่ไม่ถูกต้องทำให้มังคุดได้รับธาตุอาหารไม่เพียงพอ อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการเจริญเติบโตผิดปกติเกิดเป็นเนื่อแก้วได้

(www.doae.go.th)

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอนาหวี มีการปลูกมังคุด ดังนี้

ตารางที่ ๔๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมังคุด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอนาหวี มีการปลูกยางพารา ดังนี้

ตารางที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมังคุดในอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มังคุด							←		△		→	
							←	▽	→			

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

△ ปลูกสูงสุด

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอนาทวี มีต้นทุนการผลิตมังคุด เฉลี่ยเป็นเงิน ๘,๖๓๕ บาท

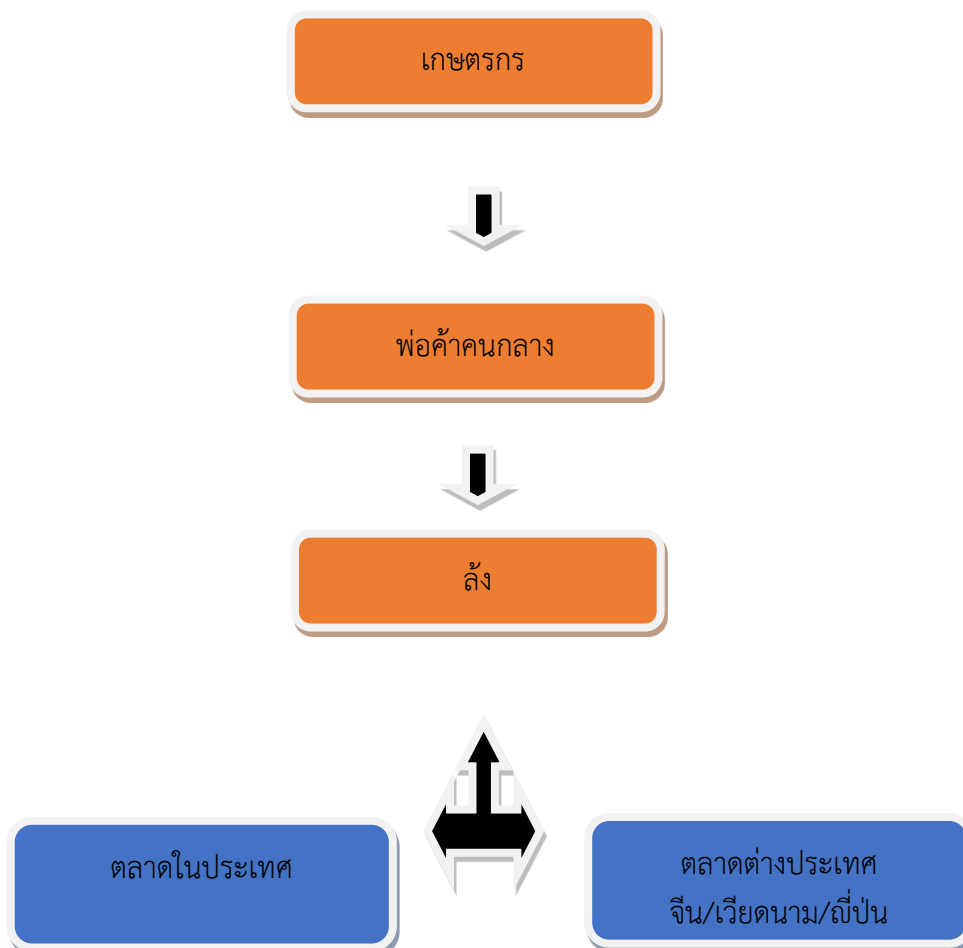
ตารางที่ ๕๒ แสดงต้นทุนการผลิตมังคุด ปี ๒๕๖๗ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

คำนวณต้นทุนการผลิตมังคุด

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

แผนผังแสดงเส้นทางวิธีตลาดของอำเภอนาหวี

ภาพที่ ๔๙ แสดงวิธีการตลาดมังคุด อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี , พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอนาหวี มีโรงงานรับซื้อผลผลิต/แปรรูปมังคุด รวม ๐ แห่ง

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอนาหวี มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านปลูกมังคุด จำนวน ๒ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๕๓ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมังคุด อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายนิรันดร์ นิคมรัตน์	๑๒	นาหวี	นาหวี	๒๕๖๓	สวนผสมผสาน
๒	นางสุพรรณิ จันทรดี	๓	ท่าประดู่	นาหวี	๒๕๖๐	สวนผสมผสาน

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ.๒๕๖๗

ชนิดสินค้า ทุเรียน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

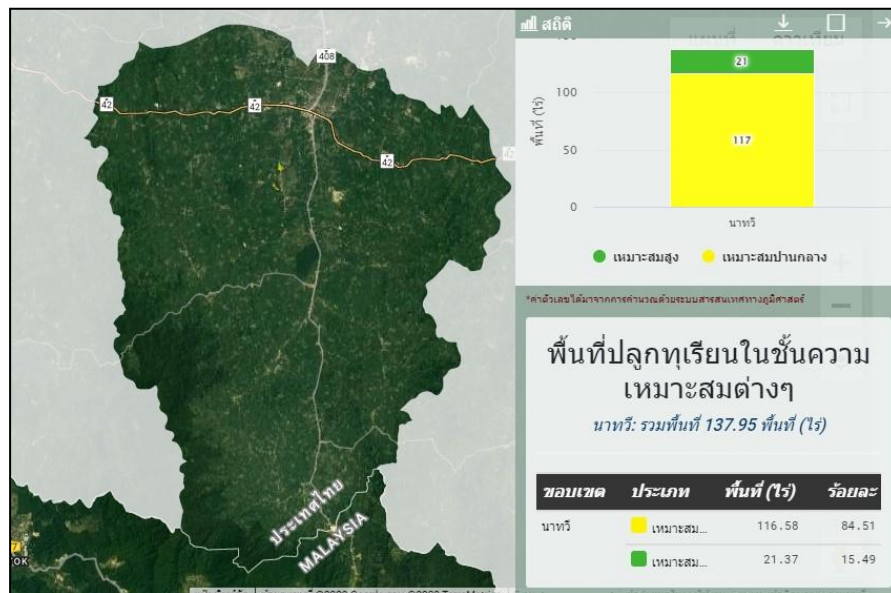
อำเภอนาหวี มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกทุเรียน จำนวน ๑๓๗.๙๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๒๑.๓๗ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๑๖.๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๑

ตารางที่ ๕๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

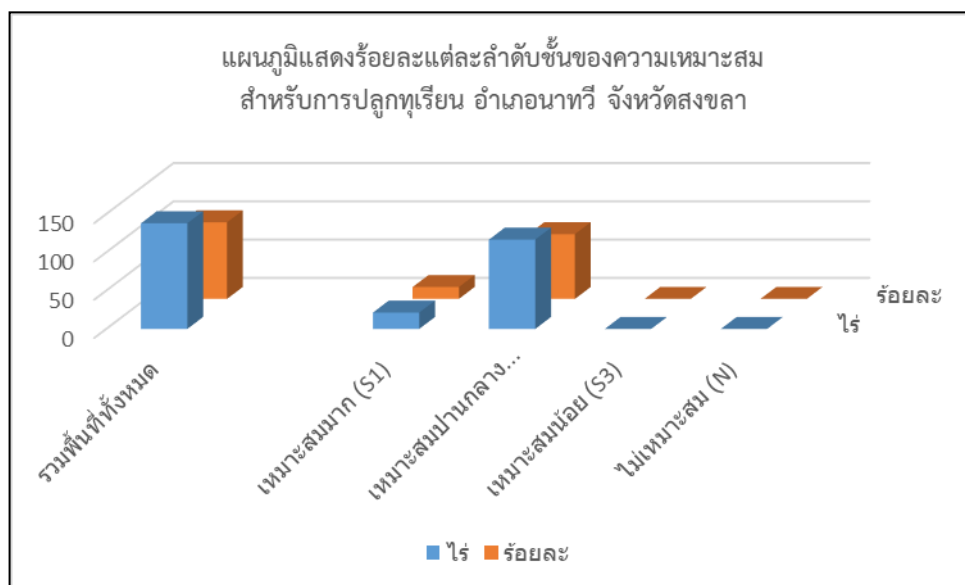
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๑๓๗.๙๕ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอนาหวี	๒๑.๓๗ ไร่	๑๑๖.๕๘ ไร่	๐	๐	๑๓๗.๙๕ (ไร่)
	คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๙	คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๕๑	๐	๐	คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอนาหวี

ภาพที่ ๕๐ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่มีศักยภาพ) สำหรับปลูกทุเรียน อำเภอนาหวี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๕๑ แผนภูมิแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกทุเรียน อำเภอนาหวี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

(๒) พื้นที่ปลูกทุเรียน

อำเภอนาทวี มีพื้นที่การปลูกทุเรียน จำนวน ๑,๙๕๖ ไร่ (ตามระบบทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร) โดยมีพื้นที่ปลูกมากอยู่ที่ตำบลปลักหนู จำนวน ๓๖๐.๖๒ ไร่ รองลงมาคือตำบลนาทวี จำนวน ๓๐๘.๓๙ ไร่ ตำบลสะท้อน จำนวน ๒๙๓.๖๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๕ แสดงพื้นที่ปลูกทุเรียน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกทุเรียน(ไร่)
๑	นาทวี	๓๐๘.๓๙
๒	ฉาง	๗๐.๗๔
๓	นาหมอศรี	๑๔.๔๖
๔	คลองทราย	๑๔๐.๐๑
๕	ปลักหนู	๓๖๐.๖๒
๖	ท่าประดู่	๑๕๙.๗๗
๗	สะท้อน	๒๙๓.๖๘
๘	ทับช้าง	๒๓๘.๘๓
๙	ประกอบ	๑๓๕.๕๓
๑๐	คลองขวาง	๒๓๔.๐๖
รวม		๑,๙๕๖.๐๙

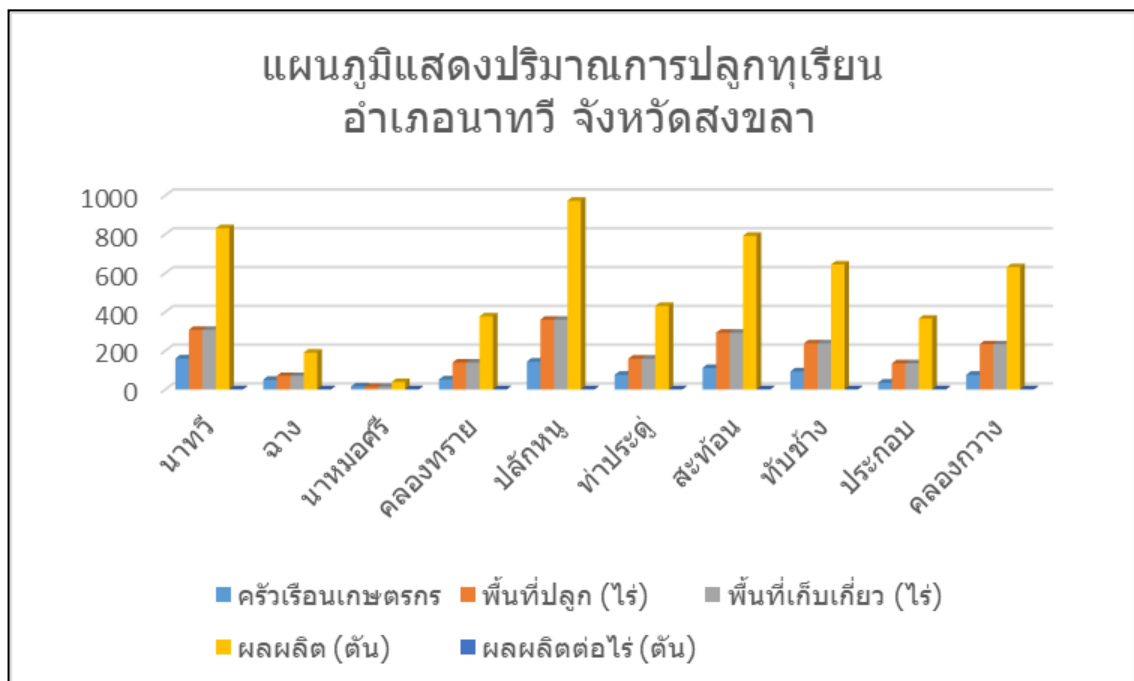
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอนาทวี มีพื้นที่การปลูกทุเรียน (ตามระบบทะเบียนเกษตรกรกรมส่งเสริมการเกษตร) จำนวน ๑,๙๕๖.๐๙ ไร่ ๘๒๓ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลปลักหนู จำนวน ๓๖๐.๖๒ ไร่ จำนวน ๑๔๕ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลนาทวี จำนวน ๓๐๘.๓๙ ไร่ ๑๖๑ ครัวเรือน และตำบลสะท้อน จำนวน ๒๙๓.๖๘ ไร่ ๑๑๒ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๖ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
นาทวี	๑๗๐	๓๐๘.๓๙	๒๓๑.๒๙	๒๐๘.๑๖	๐.๙
ฉาง	๕๔	๗๐.๗๔	๕๓.๐๖	๔๗.๗๖	๐.๙
นาหมอศรี	๑๙	๑๔.๔๖	๑๐.๘๕	๙.๗๖	๐.๙
คลองทราย	๖๐	๑๔๐.๐๑	๑๐๕.๐๑	๙๔.๕๑	๐.๙
ปลักหนู	๑๖๐	๓๖๐.๖๒	๒๗๐.๔๗	๒๔๓.๔๒	๐.๙
ท่าประดู่	๘๖	๑๕๙.๗๗	๑๑๙.๘๓	๑๐๗.๘๔	๐.๙
สะท้อน	๑๓๙	๒๙๓.๖๓	๒๒๐.๒๒	๑๙๘.๒๐	๐.๙
ทับช้าง	๑๐๕	๒๓๘.๘๓	๑๗๙.๑๒	๑๖๑.๒๑	๐.๙
ประกอบ	๔๕	๑๓๕.๕๓	๑๐๑.๖๕	๙๑.๔๘	๐.๙
คลองขวาง	๙๐	๒๓๓.๔๓	๑๗๕.๐๗	๑๕๗.๕๗	๐.๙
รวม	๙๒๘	๑๙๕๕.๔๑	๑๔๖๖.๕๗	๑๓๑๙.๙๑	๐.๙

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๕๓ แสดงปริมาณการปลูกทุเรียน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

พันธุ์ทุเรียน (๑) เลือกพันธุ์ที่มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของตลาด พันธุ์การค้า ได้แก่ หมอนทอง ชะนี กระดุม ก้านยาว พันธุ์แนะนำ ของกรมวิชาการเกษตร เช่น จันทบุรี ๑ จันทบุรี ๒ จันทบุรี ๓

พันธุ์ทุเรียน (๒) ข้อดี และ ลักษณะพิเศษของทุเรียนแต่ละพันธุ์

ตารางที่ ๕๗ แสดงข้อดี และ ลักษณะพิเศษของทุเรียนแต่ละพันธุ์ (๑)

พันธุ์	ลักษณะทั่วไป	ลักษณะพิเศษ
หมอนทอง	เนื้อหนา สีเหลืองอ่อนละเอียด เนื้อค่อนข้างเหนียวแฉะติดมือ รสชาติหวานมัน เมล็ดน้อยและลีบเป็นส่วนใหญ่	ผลมีขนาดใหญ่ น้ำหนักประมาณ 3-4 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างยาว มีน้ำพล ปลายผลแหลม ก้านผลใหญ่แข็งแรง ช่วงกลางก้านผลจนถึงปากปลีจะฉ่ำใหญ่เป็นทรงกระบอก
ชะนี	เนื้อละเอียด สีเหลืองจัดเกือบเป็นสีอำพัน รสชาติหวานมัน เมล็ดค่อนข้างเล็กและมีจำนวนเมล็ดน้อย	ผลมีขนาดปานกลางถึงใหญ่ น้ำหนักประมาณ 2.5-3 กิโลกรัม ผลมีรูปทรงห่อ กล้าคือ กลางผลป่อง หัวรียาว ร่องพูค่อนข้างลึกเห็นได้ชัด ขั้วผลใหญ่ และลีบ
กระดุม	เนื้อละเอียดสีเหลืองอ่อน เนื้อค่อนข้างบาง รสชาติหวานไม่ค่อยมัน ละง่ายเมื่อสุกจัด เมล็ดมีขนาดเล็ก	ผลมีขนาดค่อนข้างเล็ก น้ำหนักประมาณ 1 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างกลม ด้านหัวและด้านท้ายผลค่อนข้างป้าน ก้นผลนูนเล็กน้อย หนามเล็กถี่และถี่ ขั้วค่อนข้างเล็กและลีบ ลักษณะของพูเต็มสมบูรณ์ ร่องพูค่อนข้างลึก

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ตารางที่ ๕๘ แสดงข้อดี และ ลักษณะพิเศษของทุเรียนแต่ละพันธุ์ (๒)

พันธุ์	ลักษณะทั่วไป	ลักษณะพิเศษ
จันทบุรี 1	เนื้อสีเหลืองสวยสม่ำเสมอ รสชาติหวานมัน เนื้อค่อนข้างละเอียด เ็นใยน้อย กลิ่นอ่อน เนื้อคงสภาพได้นาน ไม่แฉะ เมล็ดลีบสูง	ผลมีขนาดปานกลาง น้ำหนักประมาณ 2.65-3.61 กิโลกรัม ผลค่อนข้างกลม พูไม่บุบชัดเจน หนามเล็กถี่และถี่ อายุเก็บเกี่ยวสั้น เปอร์เซ็นต์ติดผลดีกว่าพันธุ์ชะนี 89.11 เปอร์เซ็นต์
จันทบุรี 2	เนื้อสีเหลืองเข้ม รสชาติหวานมัน เนื้อเหนียวละเอียด เ็นใยน้อย กลิ่นอ่อน เมล็ดหยาบ	ผลค่อนข้างเล็ก น้ำหนักประมาณ 1.52-2.27 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างยาวรูปไข่ แบ่งเป็นพูชัดเจน หนามใหญ่ถี่และถี่ อายุเก็บเกี่ยวสั้น เปอร์เซ็นต์ติดผลดีกว่าพันธุ์ชะนี 98.79 เปอร์เซ็นต์
จันทบุรี 3	เนื้อสีเหลืองเข้ม รสชาติหวานมัน เนื้อเหนียวละเอียด เ็นใยปานกลาง กลิ่นค่อนข้างแรง	ผลขนาดปานกลาง น้ำหนักประมาณ 2.54-3.67 กิโลกรัม ทรงผลค่อนข้างกลมรูปไข่ พูมีขนาดเด่นชัด หนามใหญ่ถี่และถี่ ฐานกว้าง อายุเก็บเกี่ยวสั้น เปอร์เซ็นต์ติดผลดีกว่าพันธุ์ชะนี 76.2 เปอร์เซ็นต์

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

พื้นที่ปลูกที่เหมาะสม สภาพพื้นที่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง มีการระบายน้ำดี หน้าดินลึกกว่า ๕๐ เซนติเมตร และมีความเป็นกรดต่ำ ๕.๕-๖.๕

สภาพภูมิอากาศ อากาศร้อนชื้น ปริมาณน้ำฝนระหว่าง ๑,๖๐๐-๓,๐๐๐ มิลลิเมตร/ปี มีช่วงแล้งต่อเนื่องน้อยกว่า ๓ เดือน/ปี และ ความชื้นสัมพัทธ์มากกว่าร้อยละ ๓๐

แหล่งน้ำ มีน้ำเพียงพอ ประมาณ ๖๐๐-๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร/ไร่ ความเป็นกรดต่าง ๖.๐-๗.๕ มีสารละลายเกลือไม่มากกว่า ๑,๔๐๐ มิลลิโมล

การเตรียมพื้นที่ปลูก

พื้นที่ดอน ไถพรวน ปรับพื้นที่ให้เรียบเพื่อสะดวกในการวางระบบน้ำ และการจัดการสวน รวมทั้งชุดร่องระบายน้ำพื้นที่ลุ่ม ยกโคกและปลูกด้านบน หากมีน้ำท่วมขังมากและนาน ควรยกร่องสวนให้มีขนาดสันร่องกว้างไม่น้อยกว่า ๖ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕ เมตร ลึก ๑ เมตร มีระบบระบายน้ำเข้า ออกเป็นอย่างดี

การวางผังปลูก มี ๒ ระบบ คือ

- ระบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส หรือสามเหลี่ยมด้านเท่า ระยะปลูก ๘-๑๐ เมตร เหมาะกับพื้นที่

ค่อนข้างเรียบ

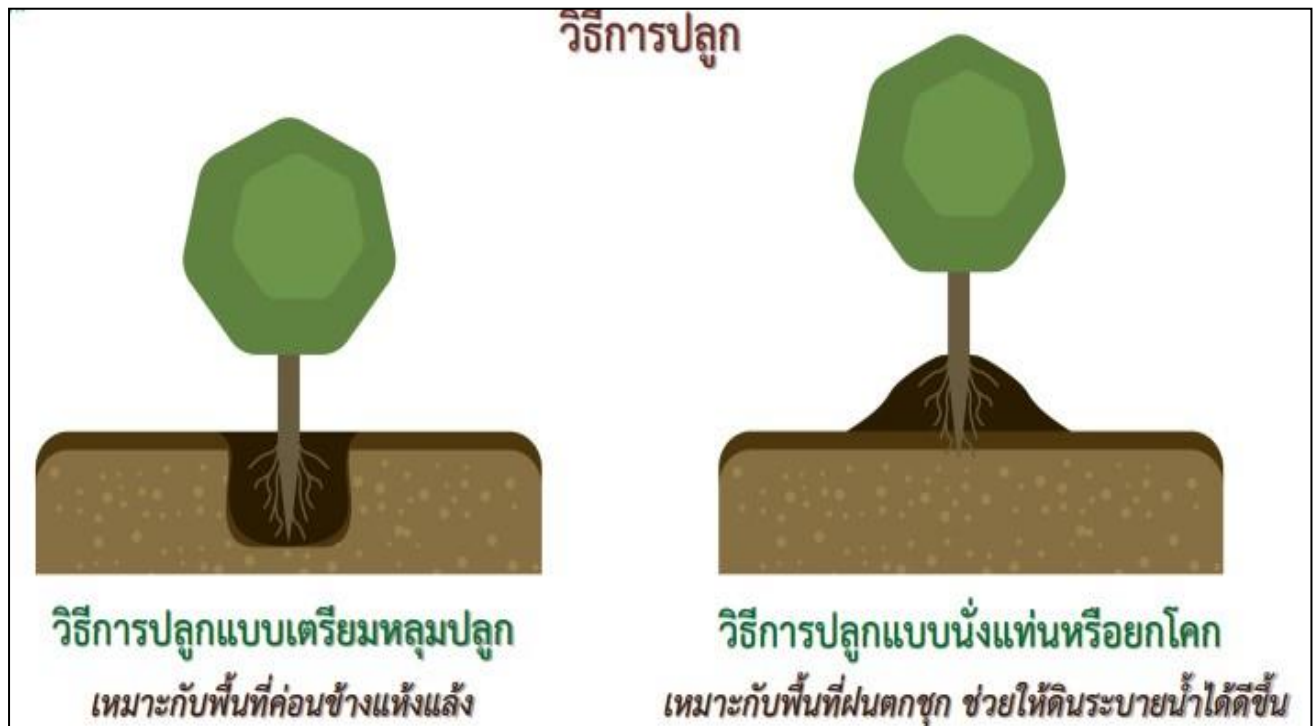
- ระบบแถวกว้าง ต้นชิด ระยะระหว่างต้นร้อยละ ๓๐-๕๐ ของระยะระหว่างแถว และมี

การวางแถวปลูกในแนวเหนือใต้

ภาพที่ ๕๓ แสดงการวางผังปลูก (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

วิธีการปลูก

ภาพที่ ๕๔ แสดงวิธีการปลูกทุเรียน (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

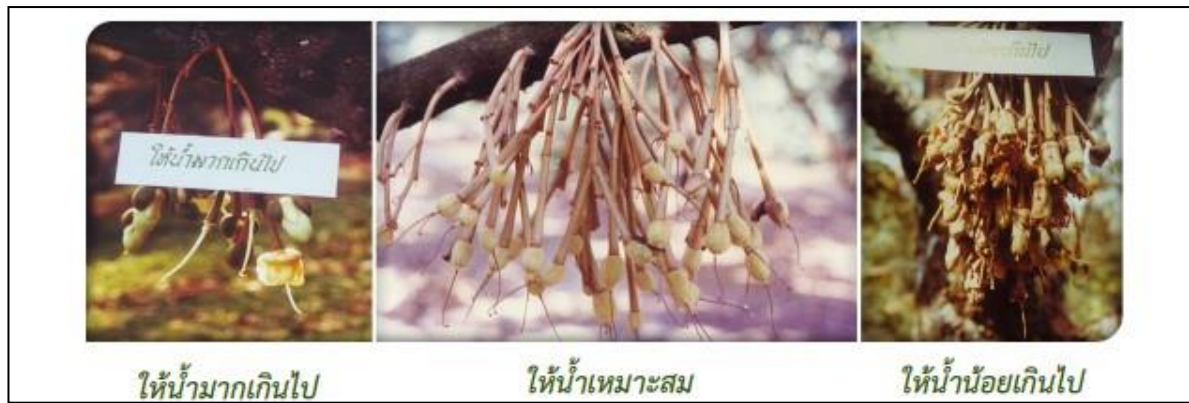

การใส่ปุ๋ย ควรเก็บตัวอย่างดินบริเวณที่เคยใส่ปุ๋ย หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตและเก็บตัวอย่างใบเพสลาด ก่อนการออกดอก ส่งวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหาร และใส่ปุ๋ยให้สอดคล้องกับค่าวิเคราะห์ดินและใบ

ภาพที่ ๕๕ แสดงการใส่ปุ๋ยทุเรียน ๑ (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ตารางที่ ๕๙ แสดงการใส่ปุ๋ยทุเรียน ๒ (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การใส่ปุ๋ย (๑)		
ระยะการเจริญเติบโตของต้นทุเรียน	การให้น้ำ	การให้ปุ๋ย
หลังปลูก	ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอโดยดูจากความชื้นของผิวดิน	ใช้โดยการเตรียมหลุมปลูก หรือวิธีปลูก
ต้นอายุ 1-5 ปี	80-120 ลิตรต่อต้น ทุก 3-4 วัน	ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ที่หมักแล้ว 20-30 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ อัตรา 1/3 ของขนาดทรงพุ่ม เช่นทรงพุ่มกว้าง 6 เมตร ใส่ปุ๋ย 2 กิโลกรัม ($6/3 = 2$)
กระตุ้นการออกดอก	รดน้ำไม่น้อยกว่า 10 วัน	ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 อัตรา 1/3 ของขนาดทรงพุ่ม
ต้นเริ่มออกดอกติดผล	ให้น้ำ 1/3 ของการให้น้ำปกติ เช่นปกติให้น้ำ 240 ลิตร ลดเหลือ 80 ลิตร	ระยะใบปลา ผ่นด้วยปุ๋ย 13-0-46 อัตรา 100-200 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ใ้ทั่วทรงพุ่ม
ระหว่างต้นติดผล	80-110 ลิตรต่อต้น ทุก 3-4 วัน	ใส่ปุ๋ย 8-24-24 1/3 ของขนาดทรงพุ่ม
หลังเก็บเกี่ยวผลผลิต	80-110 ลิตรต่อต้น ทุก 3-4 วัน	ปุ๋ยอินทรีย์ 20-50 กิโลกรัมต่อต้น ร่วมกับ ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ น้ำหมัก 1/3 ของขนาดทรงพุ่ม

ภาพที่ ๕๖ แสดงผลจากการให้น้ำต้นทุเรียน (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การให้น้ำ ควรให้น้ำเพียงพอกับความต้องการของทุเรียนในแต่ละช่วงการเจริญเติบโต โดยเฉพาะในช่วงหลังการออกดอกและการพัฒนาของผล ใช้ระบบน้ำแบบมินิสปริงเกอร์ และควรให้ปุ๋ยพร้อมระบบน้ำ ลดการใช้แรงงาน และลดต้นทุนการผลิต

การพรางแสง ในช่วงแรกของการเจริญเติบโต ควรให้ร่มเงาหรือพรางแสง อาจใช้วัสดุธรรมชาติช่วยพรางแสง หรืออาจปลูกต้นไม้โตเร็ว ระหว่างแถวทุเรียน เช่น กล้วย ทองหลาง

ภาพที่ ๕๗ แสดงการพรางแสงให้ต้นทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การตัดแต่งและควบคุมทรงพุ่ม หลังปลูก ๑-๑.๕ ปี ควรตัดแต่งให้มีลำต้นเดียว กำหนดกิ่งประธาน แต่ละกิ่งควรห่างกัน ๑๐-๑๕ เซนติเมตร กิ่งประธานแต่ละกิ่งมีกิ่งรอง ๓-๔ กิ่ง และกิ่งรองแต่ละกิ่งจะมีกิ่งแขนงพอประมาณ และไม่บังแสงซึ่งกันและกัน

ภาพที่ ๕๘ แสดงการตัดแต่งและควบคุมทรงพุ่ม (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การเตรียมต้นให้พร้อมสำหรับการออกดอก

๑. ตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรค กิ่งแห้ง กิ่งแขนงหลังการเก็บเกี่ยว
๒. ใส่ปุ๋ยเพื่อเพิ่มความสมบูรณ์ต้น และให้แตกใบอ่อน อย่างน้อย ๑ ชูด
๓. ควรให้น้ำเมื่อฝนทิ้งช่วงเกิน ๗ วัน
๔. ป้องกันโรคและแมลงที่สำคัญ

ภาพที่ ๕๙ แสดงการตัดแต่งและควบคุมทรงพุ่ม

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การจัดการเพื่อให้ต้นทุเรียนออกดอก และติดผล

๑. ใส่ปุ๋ยเคมีทางดิน ก่อนสิ้นฤดูฝนประมาณ ๑ เดือน
๒. งดการให้น้ำต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน ทำให้ต้นทุเรียนเกิดสภาพเครียด เพื่อชักนำการออกดอก
๓. การป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่สำคัญ ได้แก่ โรคดอกเน่า เพลี้ยไฟ และไรแดง
๔. ในช่วงก่อนดอกบาน ๑ สัปดาห์ ให้น้ำเพียง ๑ ใน ๓ ของการให้น้ำปกติ เพื่อช่วยให้มี การติดผลดีขึ้น
๕. การช่วยผสมเกสร ทำให้ทุเรียนติดผลดีขึ้น

ภาพที่ ๖๐ แสดงการจัดการเพื่อให้ต้นทุเรียนออกดอก และติดผล

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การจัดการเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต (๑)

๑. ตัดแต่งผลอ่อน ที่มีรูปทรงบิดเบี้ยว ผลเล็ก และหนามแดงออก จำนวน ๕ ครั้ง ตั้งแต่ผลอายุ ๔-๑๒ สัปดาห์
๒. ใส่ปุ๋ยหลังการตัดแต่งผลครั้งสุดท้ายเพื่อส่งเสริม การเจริญเติบโตของผลและคุณภาพเนื้อ
๓. ให้น้ำอัตราร้อยละ ๗๐ ของการให้น้ำปกติเมื่อ ผลอายุครบ ๔ สัปดาห์ และเพิ่มการให้น้ำเป็น ร้อยละ ๘๕ เมื่อผลมีอายุ ๑๐-๑๑ สัปดาห์

ภาพที่ ๖๑ แสดงการจัดการเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การจัดการเพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต (๒)

๑. ควบคุมการแตกใบอ่อนในระหว่างการพัฒนาของผล โดยพ่นปุ๋ยโพแทสเซียมไนเตรท (๑๓-๐-๔๕) อัตรา ๑๕๐-๓๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ที่ใบอ่อนในระยะหางปลา
๒. ควบคุมการป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่สำคัญ ได้แก่ โรคผลเน่า เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอย หนอนเจาะผล และหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน
๓. โยงผล เพื่อลดการร่วงของผลเนื่องจากแรงลม

ภาพที่ ๖๒ แสดงโยงผลเพื่อลดการร่วงของผลเนื่องจากแรงลม

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การจัดการศัตรูพืช (๑)

การจัดการโรคพืชในทุเรียน โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

- (๑) สำรวจและประเมินความเสียหายของการถูกทำลายจากโรคหรือแมลง ก่อนการใช้สารเคมีป้องกันกำจัด และควรใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร โรคที่สำคัญ คือ โรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน และโรคใบติดทุเรียน

๑. โรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (Phytophthora Root and Foot Rot)

ลักษณะอาการ บริเวณทรงต้นด้านบน ใบมีลักษณะด้าน สดไม่เป็นมันเงาเหมือนใบปกติ สีใบเริ่มเหลืองและหลุดร่วง ต้นทรุดโทรม บางครั้ง เหลือแต่กิ่ง

ภาพที่ ๖๓ แสดงอาการโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๑)

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ลักษณะอาการ

บริเวณโคนต้น เปลือกบริเวณลำต้นมีสีน้ำตาลคล้ายมีคราบน้ำเกาะติด ในสภาพที่มีอากาศชื้นเห็นเป็นหยดของเหลวสีน้ำตาล อมแดงไหลซึมออกมาตามรอยแยกที่เปลือก เมื่อเปิด เปลือกด้านในออก พบเนื้อเยื่อเน่าเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล แดง-เข้ม

ภาพที่ ๖๔ แสดงโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๒)

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

บริเวณรากใต้ดิน อากาเน่าเกิดขึ้นกับทั้งรากแขนงขนาดเล็ก และรากฝอย ที่อยู่ใกล้ผิวดิน เปลือก รากหลุดล่อน เนื้อเยื่อรากเปื่อยยุ่ย เป็นสีแดง เมื่อดึงเบาๆ ก็หลุดขาดจากกันได้ง่าย

ภาพที่ ๖๕ แสดงโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๓)

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ลักษณะอาการ

บริเวณผล เริ่มเกิดตั้งแต่ผลอ่อนบนต้น แต่มักพบว่าเกิดมากกับผล ช่วงอายุ ๑ เดือนก่อนเก็บเกี่ยว เปลือกผลเป็นจุดแผลชำรุดน้ำตาลปนเทา แผลค่อยๆ ขยายขนาดออกไปตามรูปร่าง ของผล อาการเน่าลุกลามจนผลร่วง เนื้อด้านในเปลี่ยน เป็นสีชมพูหรือน้ำตาล

ภาพที่ ๖๖ แสดงโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๔)

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๖๗ แสดงสาเหตุโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน (๕)

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การแพร่ระบาด

การแพร่ระบาด เชื้อราสาเหตุโรคอาศัยพักตัวในดินเป็นเวลานานในรูปสปอร์ ผนังหนา เมื่อพบสภาพแวดล้อมเหมาะสม คือ ดินมีการ ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำขัง มีความชื้นสูงสะสมตลอด โดยเฉพาะ สภาพที่มีฝนตกชุก เชื้อจะสร้างสปอร์ขยายพันธุ์ชนิดมีหาง สามารถว่ายน้ำได้แพร่กระจายไปพร้อมน้ำหรือลม เข้าทำลายต้นปาล์มจากนี้ เชื้อสาเหตุโรคอาจติดไปกับ ดินปลูกหรือกิ่งพันธุ์เป็นโรคได้เช่นเดียวกัน

การป้องกันกำจัด

๑. ไม่นำต้นพันธุ์ กิ่งพันธุ์หรือดินปลูกจากแหล่งที่มีการระบาด เข้ามาในสวน
๒. หมั่นสำรวจสวนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะช่วงฝนตกชุก ทำทางระบายน้ำเพื่อป้องกัน น้ำท่วมขัง กำจัดวัชพืช ตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคและนำไปเผาทำลายนอกสวน
๓. ทำความสะอาดเครื่องมือที่ใช้ตัดกิ่งเป็นโรค หรือสกัดแผลทุกครั้ง ก่อนนำไปใช้ ตัดกิ่งปกติ

๔. ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักปรับปรุงสภาพดิน และลดปริมาณเชื้อราสาเหตุโรคไฟทอปเทอร่า ในดิน โดยหว่านชีวภัณฑ์เชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณใต้ทรงพุ่มทุเรียนที่มีรากผุย่อยเจริญ

๕. ตันเป็นโรค ให้สกัดแผลบริเวณลำต้นที่เป็นโรคออกจนเห็นเนื้อไม้ ก่อนทาแผลด้วย ปูนแดง หรือสารป้องกันกำจัดโรคพืชเมทาแลกซิล ๒๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๕๐-๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ตันที่มีแผลขนาดใหญ่ อาจใช้ฟอสฟอนิกแอซิด ๔๐% เอสแอล อัตรา ๕ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๑๕ มิลลิลิตร ใส่เข็มฉีดยาฉีดอัดเข้าบริเวณลำต้นส่วนที่เป็นเนื้อไม้ใกล้แผล ทุกเดือน

๖. ช่วงที่มีการระบาด พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชเมทาแลกซิล ๒๕% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๕๐-๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๘๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เมทาแลกซิล-เอ็ม+แมนโคเซบ ๖๘ % ดับเบิ้ลยูจี อัตรา ๓๐-๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๕-๗ วัน และหยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย ๑๕ วัน

๒. โรคใบติดทุเรียน (Rhizoctonia Leaf Blight)

ลักษณะอาการ

พบแผลคล้ายถูกน้ำร้อนลวกขึ้นกระจายบนใบ แผลมี ขนาดไม่แน่นอน ต่อมาขยายตัว และเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ก่อนลุกลามไปที่ใบปกติข้างเคียงโดยเชื้อสาเหตุสร้าง เส้นใยยึดใบให้ติดไว้ด้วยกัน ใบที่เป็นโรคจะแห้งห้อยติด อยู่กับกิ่ง ก่อนหลุดร่วงไปสัมผัสกับใบที่อยู่ด้านล่าง จนเกิด การลุกลามของโรคใบใหม่เห็นเป็นหย่อมๆ ใบที่ เหลือ จะค่อยๆ ร่วงจนเหลือแต่กิ่ง ซึ่งก็จะแห้งตามไปด้วย

ภาพที่ ๖๘ แสดงโรคใบติดทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

สาเหตุ: เชื้อรา *Rhizoctonia solani* Kühn การแพร่ระบาด เชื้อราสาเหตุโรคอาศัยพักตัวในเศษซากพืชหรืออินทรีย์วัตถุ ในดินได้เป็นเวลานาน เมื่อพบสภาพแวดล้อมเหมาะสม คือ สภาพที่มีฝนตกชุก มีความชื้นสูงสะสมใต้ทรงพุ่มตลอด เชื้อแพร่ระบาดไปกับดินและน้ำ สร้างเส้นใยเข้าทำลายใบ ข้างเคียงต้นปกติ จนหลุดร่วงลงดิน และกลายเป็นแหล่ง สะสมเชื้อต่อไป

การป้องกันกำจัด

๑. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง โดยเฉพาะใบที่อยู่ด้านล่างๆ ให้มีการถ่ายเทของอากาศ ไม่ให้มีความชื้นสะสมใต้ทรงพุ่มมากเกินไป

๒. เก็บเผาทำลายเศษซากพืชเป็นโรคที่ร่วงอยู่ใต้ต้น เพื่อลดปริมาณเชื้อสะสม

๓. ในพื้นที่ปลูกที่มีความชื้นสูงและมีการระบายน้ำไม่ดี ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าไนโตรเจนสูง เพื่อลดความสมบูรณ์ของการแตกใบ

๔. ช่วงแตกใบอ่อน หมั่นสำรวจอาการของโรคอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า เริ่มมีการระบาด ให้ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชควาไลตามัยซิน ๓% เอสแอล อัตรา ๒๐ มิลลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เฮกซะโคโลนาโซล ๕% เอสซี อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุก ๑๐ วัน

แมลงศัตรูพืชในทุเรียน

แมลงศัตรูที่สำคัญและทำความเสียหายทางเศรษฐกิจให้แก่ทุเรียนมี ๖ ชนิด ได้แก่ หนอนเจาะ เมล็ดทุเรียน เพลี้ยไก่แจ้ หนอนเจาะผลทุเรียน เพลี้ยแป้ง เพลี้ยไฟ และมอดเจาะลำต้น นอกจากนี้ยังมีแมลงศัตรูทุเรียนชนิดใหม่ที่ไม่เคยเป็นปัญหาก่อน คือ หนอนด้วงหนวดยาว เจาะลำต้นทุเรียน ซึ่งเดิมเป็นแมลงศัตรูป่าไม้และได้เกิดการระบาดในพื้นที่ปลูกทุเรียน ทั่วประเทศในปี ๒๕๔๖ โดยเฉพาะในภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการระบาด อย่างรุนแรง ส่วนแมลงศัตรูบางชนิดพบระบาดในพื้นที่จำกัด เช่น หนอนด้วงปีกแข็ง กินรากทุเรียน ๓๔ แมลงศัตรูพืชในทุเรียน

ปริมาณประชากรของแมลงศัตรูทุเรียนจะผันแปรตามระยะการเจริญเติบโต

๑. เพลี้ยไก่แจ้จะระบาดเฉพาะระยะที่ทุเรียนแตกใบอ่อนเท่านั้น
๒. หนอนเจาะเมล็ดและหนอนเจาะผลจะระบาดในช่วงทุเรียนติดผล
๓. เพลี้ยแป้งและเพลี้ยไฟจะระบาดระยะต้นทุเรียนแตกยอด ดอก และผล
๔. มอดเจาะลำต้น หนอนด้วงหนวดยาวเจาะลำต้นทุเรียน และหนอนด้วง ปีกแข็งกินรากทุเรียน จะพบระบาดตลอดปี

ตารางที่ ๖๐ แสดงปริมาณประชากรของแมลงศัตรูทุเรียนจะผันแปรตามระยะการเจริญเติบโต

ตารางแสดงปริมาณประชากรของแมลงศัตรูทุเรียนจะผันแปรตามระยะการเจริญเติบโต			
ชนิดของแมลงศัตรูพืช	ระยะแตกยอด และใบอ่อน	ระยะออกดอก และดอกอ่อน	ระยะติดผล และผลเจริญเติบโต
เพลี้ยไก่แจ้	✓		
หนอนเจาะเมล็ด และหนอนเจาะผล			✓
เพลี้ยแป้ง และ เพลี้ยไฟ	✓	✓	✓
มอดเจาะลำต้น หนอนด้วงหนวดยาว เจาะลำต้นทุเรียน และหนอนด้วงปีกแข็ง กินรากทุเรียน	✓	✓	✓

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๑. หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน (durian seed borer)

ภาพที่ ๖๙ แสดงผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน และลักษณะการวางไข่

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

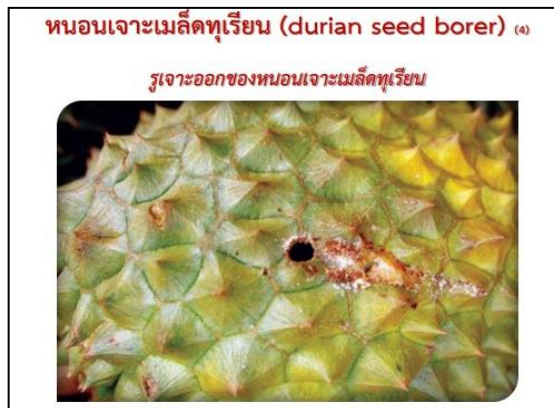
ภาพที่ ๗๐ แสดงหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

หนอนเจาะเมล็ดทุเรียน (durian seed borer)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mudaria luteileprosa* Holloway.

ความสำคัญและลักษณะการทำลาย หนอนชนิดนี้เมื่อเข้าทำลายผลทุเรียนจะไม่สามารถสังเกตจากภายนอกได้ หนอนที่เจาะเข้าไปในผลทุเรียน ถ่ายมูลออกมาปะปนอยู่กับเนื้อทุเรียนทำให้ เนื้อทุเรียนเสียคุณภาพ กระทั่งเมื่อหนอนโตเต็มที่พร้อมเข้าดักแด้ จะเจาะเปลือก เป็นรูออกมาและทิ้งตัวลงบนพื้นดินเพื่อเข้าดักแด้ในดิน เกษตรกรเห็นแต่รูไม่พบ ตัวหนอนอยู่ภายในหรือบางครั้งพบความเสียหายเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตเรียบร้อยแล้ว หลังจากหนอนเจาะออกมาจึงเรียกหนอนชนิดนี้อีกชื่อว่า “หนอนรู

ภาพที่ ๗๑ แสดงสภาพรูเจาะออกของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

พืชอาหาร พบว่าหนอนชนิดนี้มีพืชอาศัยอย่างเดียวกคือ ทุเรียน

ศัตรูธรรมชาติ ยังสำรวจไม่พบ

การป้องกันกำจัด

๑. เกษตรกรไม่ควรขนย้ายเมล็ดทุเรียนจากที่อื่นเข้ามาในแหล่งปลูก ถ้ามีความจำเป็น ควรทำการคัดเลือกเมล็ดอย่างระมัดระวัง หรือแช่เมล็ดด้วยสารฆ่าแมลง เช่น มาลาไทออน อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์บาริล อัตรา ๕๐ กรัมต่อ น้ำ ๒๐ ลิตร ก่อนท การขนย้ายจะช่วยกำจัดหนอนได้

ภาพที่๗๒ แสดงความเสียหายที่เกิดจากหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๒. การห่อผลระยะยาวโดยใช้ถุงพลาสติกสีขาวขุ่นขนาด ๔๐x๗๕ เซนติเมตร เจาะก้นถุง เพื่อระบายน้ำ สามารถป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยมาวางไข่ได้ โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ ผลทุเรียนมีอายุ ๖ สัปดาห์ เป็นต้นไปจนถึงเก็บเกี่ยว ก่อนห่อตรวจสอบผลทุเรียน ที่จะห่อให้ปราศจากเพลี้ยแป้ง ถ้ามีให้กำจัดโดยใช้แปร่งปัดออก แล้วพ่นด้วยสารคลอร์ไพริฟอส อัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

ภาพที่ ๗๓ แสดงการห่อผลเพื่อป้องกันหนอนเจาะทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓. การป้องกันกำจัดด้วยวิธีผสมผสาน โดยการพ่นสารฆ่าแมลงไซเพอร์เมทริน/ โฟซาโลน อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ห่างกันครั้งละ ๑ สัปดาห์ เริ่มเมื่อผล อายุ ๖ สัปดาห์ และห่อด้วยถุงพลาสติกขาวขุ่นขนาด ๔๐x๗๕ เซนติเมตร เจาะมุม ก้นถุงเพื่อระบายน้ำ เมื่อผลอายุ ๑๐ สัปดาห์ โดยเลือกห่อเฉพาะผลที่มีขนาดและรูปทรงได้มาตรฐาน ก่อนห่อผลควรมีการสำรวจเพลี้ยแป้งและพ่นสารคลอร์ไพริฟอส เมื่อพบเพลี้ยแป้งระบาด

๔. การใช้กับดักแสงไฟแบล็คไลท์ (black light) เป็นเครื่องมือตรวจการระบาดของของมีสีเหลืองหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน เพื่อให้ทราบว่ามีภาระระบาดในช่วงไหน สามารถช่วยให้การใช้สารฆ่าแมลงมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดจำนวน การพ่นสารฆ่าแมลงจากที่เกษตรกรนิยมปฏิบัติอยู่ที่พ่นตั้งแต่ทุเรียนเริ่มออกดอก

๕. การป้องกันกำจัดโดยใช้สารฆ่าแมลง เมื่อพบว่าตัวเต็มวัยเริ่มระบาดให้ใช้สารคาร์บาร์ล เดลทา เมทริน แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน เบตา-ไซฟลูทริน และ ไซเพอร์เมทริน/โฟซาโลน อัตรา ๕๐ กรัม ๑๕, ๒๐, ๒๐ และ ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ตามลำดับ ห่างกันครั้งละ ๑ สัปดาห์ เริ่มเมื่อผลอายุ ๖ สัปดาห์

๒. เพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน (durian psyllids)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Allocaridara malayensis* Crawford.

ภาพที่ ๗๔ แสดงเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียนดูดกินน้ำเลี้ยงใบอ่อนทุเรียนและลักษณะตัวเต็มวัยเพลี้ยไก่แจ้ทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ความสำคัญและลักษณะการทำลาย : เพลี้ยไก่อั่วทุเรียน พบระบาดทำความเสียหายให้กับทุเรียนอย่างมากในแหล่งปลูกทุเรียนทั่วไป ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อน ทำให้ใบอ่อนเป็นจุดสีเหลือง ไม่เจริญเติบโต เมื่อระบาดมากๆ ทำให้ใบหงิกงอ และถ้าเพลี้ยไก่อั่วเข้าทำลายในช่วงที่ใบอ่อนยังเล็กมากและยังไม่คลี่ออก จะทำให้ใบแห้งและร่วง

ภาพที่ ๗๕ แสดงการวางไข่และลักษณะไข่เพลี้ยไก่อั่วทุเรียน (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๗๖ แสดงเพลี้ยไก่อั่วดูดกินน้ำเลี้ยงทำให้ใบทุเรียนหงิกงอ
(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ตัวอ่อนของแมลงชนิดนี้จะซบสารเหนียวสีขาวออกมาปกคลุมใบทุเรียน เป็น สาเหตุทำให้เกิดเชื้อราตามบริเวณที่สารชนิดนี้ถูกขับออกมา ระยะตัวอ่อนทำความเสียหายมากที่สุด และแมลงชนิดนี้ทำความเสียหายให้กับทุเรียนพันธุ์ชะนีมากที่สุด พืชอาหาร : ทุเรียน ศัตรูธรรมชาติ : แมลงศัตรูธรรมชาติของเพลี้ยไก่แจ้มีหลายชนิดทั้งแมลงห้ำ ได้แก่ ตัวงเต่าลาย แมลงช้างปีกใส แตนเบียนตัวอ่อนเพลี้ยไก่แจ้

แตนเบียนตัวอ่อนเพลี้ยไก่แจ้ที่พบในธรรมชาติ

ภาพที่ ๗๗ แสดงแตนตัวเบียนเพลี้ยไก่แจ้ที่พบในธรรมชาติ

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การป้องกันกำจัด :

๑. เพลี้ยไก่แจ้จะทำลายเฉพาะใบอ่อนทุเรียนที่ยังไม่โตเต็มที่ และโดยปกติ ทุเรียนแตกใบอ่อนไม่พร้อมกันแม้แต่ทุเรียนในสวนเดียวกัน ชาวสวนทุเรียนควรจะ พ่นสารฆ่าแมลงเมื่อทุเรียนส่วนใหญ่แตกใบอ่อน สำหรับต้นที่แตกใบอ่อนไม่พร้อม ต้นอื่นควรพ่นเฉพาะต้น วิธีนี้ช่วยลดการใช้สารฆ่าแมลงและเปิดโอกาสให้ศัตรู ธรรมชาติได้มีบทบาทในการควบคุมเพลี้ยไก่แจ้ และยังเป็นการอนุรักษ์ศัตรู ธรรมชาติเหล่านี้อีกด้วย

๒. วิธีบังคับให้ทุเรียนแตกใบอ่อนพร้อมกัน ซึ่งอาจกระตุ้นด้วยการพ่น ยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๒๐๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เพื่อลดช่วงการเข้าทำลายของ เพลี้ยไก่แจ้ จะช่วยลดการใช้สารเคมีลงได้มาก โดยปกติทุเรียนต้องการใบอ่อนที่ สมบูรณ์ ๒-๓ ชุดต่อปี เพื่อให้ต้นทุเรียนพร้อมที่จะให้ผลผลิตที่ดี

๓. ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อเพลี้ยไก่แจ้ระบาดมาก คือ แลมป์ ดา-ไซฮาโลทริน อัตรา ๑๐ มิลลิลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน อัตรา ๕๐ มิลลิลิตร หรือ คาร์บาริล อัตรา ๑๐ กรัม หรือ ไฮเพอร์เมทริน/ไพฟาโลน อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นทุก ๗-๑๐ วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน

๓. หนอนเจาะผล (fruit borer)

ภาพที่ ๗๘ แสดงผีเสื้อหนอนเจาะผลทุเรียน/หนอนเจาะผลทุเรียนกัดทำลายบริเวณเปลือกทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Conogethes punctiferalis* Guenee.

ชื่ออื่น : หนอนเจาะผลละหุ่ง

ความสำคัญและลักษณะการทำลาย : หนอนเจาะผลเป็นศัตรูทุเรียนที่สำคัญ พบ ระบาดทั่วไปในแหล่งปลูกทุเรียนทั่วประเทศ หนอนเจาะผลจะเข้าทำลายทุเรียนได้ ตั้งแต่ผลยังเล็กอายุประมาณ ๒ เดือน ไปจนถึงผลโตเต็มที่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวทำให้ผลเป็นแผล อาจทำให้ผลเน่าและร่วงเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ

ภาพที่ ๗๙ แสดงหนอนเจาะผลทำรังบริเวณเปลือกทุเรียน/หนอนกัดกินบริเวณเปลือกไม่ถึงเนื้อทุเรียน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

การตัดแต่งผลไม้ให้ติดกันและใช้ไม้ค้ำระหว่างผลที่ติดกัน สามารถลดการทำลายของหนอนเจาะผลได้

ภาพที่ ๘๐ แสดงการตัดแต่งผลไม้ให้ติดกันและใช้ไม้ค้ำระหว่างผลที่ติดกัน

(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

พืชอาหาร : แผลงชนิดนี้พบทั่วไปตลอดทั้งปีเนื่องจากมีพืชอาศัยกว้าง นอกจากทุเรียน แล้วมีรายงานว่าหนอนชนิดนี้ทำลายผลไม้ชนิดอื่น เช่น มะหุด ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุปทม ละหู่ หน่อ และโกโก้

ศัตรูธรรมชาติ : แตนเบียน *Apanteles* sp.

การป้องกันกำจัด :

๑. หน่นตรวจดูตามผลทุเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ให้ใช้ไม้หรือลวด แข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย

๒. ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่ง ไม้หรือกาบมะพร้าวชั้นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้า หลบอาศัย

๓. การห่อผลด้วยถุงมุ้งไนล่อน ถุงรีเมย์หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่น เจาะรูที่ บริเวณขอบล่าง เพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ ๖ สัปดาห์เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้

๔. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้คือ แลมบดา-ไซฮาโลทริน อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน อัตรา ๕๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะ ผล

๔. เพลี้ยแป้ง (mealybugs)

ภาพที่ ๘๑ แสดงเพลี้ยแป้งทุเรียน และลักษณะของผลอ่อนทุเรียนที่ถูกเพลี้ยแป้งดูดกินน้ำเลี้ยง
(ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Planococcus minor* Maskell.

Planococcus lilacinus Cockerell.

Pseudococcus cryptus Hampel.

ความสำคัญและลักษณะการทำลาย : เพลี้ยแป้งเป็นแมลงศัตรูที่สำคัญพบระบาดทำความเสียหายต่อทุเรียนในแหล่งปลูกทั่วไป ดูดกินน้ำเลี้ยงจากบริเวณกิ่ง ช่อดอก ผล อ่อน ผลแก่ โดยมีมดแดงและมดดำช่วยคาบพาไปตามส่วนต่างๆ ของพืช ส่วนที่ถูกทำลายจะแคระแกร็น และชะงักการเจริญเติบโต นอกจากนี้ เพลี้ยแป้งจะขับน้ำหวานออกมา เป็นเหตุให้ราดำเข้าทำลายซ้ำ ถ้าเพลี้ยแป้งเข้าทำลายทุเรียนผลเล็ก จะทำให้ผลแคระแกร็นไม่เจริญเติบโตต่อไป

ภาพที่ ๘๒ แสดงการทำลายของเพลี้ยแป้งทุเรียน (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

พืชอาหาร : ทุเรียน มังคุด เงาะ และ สับปะรด

ศัตรูธรรมชาติ : พบด้วงเต่าในวงศ์ Coccinellidae เป็นแมลงห้ำ ๓ ชนิดคือ Cryptolaemus montrouzieri, Scymnus sp. และ Nephus sp.

การป้องกันกำจัด :

๑. หากพบเพลี้ยแป้งระบาดเล็กน้อยให้ตัดส่วนที่ถูกทำลายทิ้งเสีย
๒. เมื่อพบเพลี้ยแป้งปริมาณน้อยบนผลทุเรียนใช้แปลงปิด หรือใช้น้ำพ่น ให้เพลี้ยแป้งหลุดไป หรือการใช้น้ำผสมไวต์ออยล์ (white oil) อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ช่วยในการกำจัดเพลี้ยแป้งได้
๓. เนื่องจากเพลี้ยแป้งแพร่ระบาดโดยมีมดพาไป การป้องกันโดยใช้ผ้าชุบ สารฆ่าแมลง เช่น มาลาไธออน อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์บาริล อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นไว้ตามกิ่งสามารถป้องกันไม่ให้มดคาบเพลี้ยแป้ง ไปยังส่วนต่างๆ ของทุเรียนและต้องชุบสารฆ่าแมลงซ้ำทุก ๑๐ วัน หรือการพ่นสาร ฆ่าแมลงไปที่โคนต้น จะช่วยป้องกันมดและลดการเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งได้มาก
๔. สารฆ่าแมลงที่ได้ผลในการควบคุมเพลี้ยแป้งคือ สารคลอร์ไพริฟอส อัตรา ๓๐ มิลลิลิตร หรือ คาร์บาริล อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นสาร เฉพาะต้นที่พบเพลี้ยแป้งทำลาย

การจัดการวัชพืชในสวนทุเรียน

๑. วัชพืชฤดูเดียว เช่น หญ้าขจรจบ หญ้าตีนนก
๒. วัชพืชข้ามปี เช่น หญ้าคา หญ้าชันกาด เห็บหมู
๓. กำจัดโดยใช้สารเคมี หรือตัดวัชพืชให้สั้นด้วยเครื่องตัดหญ้าทุก ๑-๒ เดือน

การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เลือกเก็บเกี่ยวเฉพาะผลทุเรียนแก่แล้วเท่านั้น โดยสังเกตจากลักษณะของผลและนํ้าอายุ

ลักษณะผลเมื่อทุเรียนแก่

- สีเปลือกจะเปลี่ยนจากสีเขียวสดเป็นสีน้ำตาลหรือสีเขียวแกมเทา แต่ผลที่อยู่นอกทรงพุ่มที่โดนแสงแดดมากจะมีสีน้ำตาลมากกว่าผลที่อยู่ในทรงพุ่ม
- ก้านผลสีเข้มขึ้นเป็นสีน้ำตาลคล้ำ สาก ตรงรอยต่อของระหว่างก้านผลตอนบนกับก้านผลตอนล่าง(ปลิง) จะบวมใหญ่ เห็นรอยต่อชัดเจน
- ปลายหนามแห้ง มีสีน้ำตาล หนามกางออกร่องหนาค่อนข้างห่าง
- สังเกตรอยแยกบนพู่จะเห็นได้ชัดเจน ยกเว้นพันธุ์ก้านยาวจะเห็นไม่ชัด
- ชิมปลิง ทุเรียนแก่จัด เมื่อตัดขั้วผลหรือปลิงออกจะพบน้ำใสๆ ไม่ข้นเหนียว เหมือนทุเรียนอ่อน ชิมดูจะมีรสหวาน
- การเคาะเปลือกหรือกรีดหนาม ผลทุเรียนที่แก่จัดจะมีเสียงดังหลวมๆ
- ทั้งนี้เมื่อผลทุเรียนในต้นเริ่มแก่สุกและร่วง ก็เป็นสัญญาณเตือนว่าทุเรียนที่เหลือซึ่งเป็นรุ่นเดียวกันเริ่มแก่สามารถเก็บเกี่ยวได้แล้ว

การนับอายุ

การนับอายุทุเรียนนั้นจะนับจำนวนจากวันหลังจากดอกบานจนถึงวันที่ผลแก่ พร้อมทั้งจะเก็บเกี่ยวได้ ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละพันธุ์ คือ

- พันธุ์กระดุม ใช้เวลา ๙๐ ถึง ๑๐๐ วัน
- พันธุ์ชะนี ใช้เวลา ๑๑๐ ถึง ๑๒๐ วัน
- พันธุ์ก้านยาว ใช้เวลา ๑๒๐ ถึง ๑๓๕ วัน
- พันธุ์หมอนทอง ใช้เวลา ๑๔๐ ถึง ๑๕๐ วัน

การนับอายุนี้อาจจะคลาดเคลื่อนได้เล็กน้อย ขึ้นกับอุณหภูมิของอากาศ เช่น อากาศร้อนและแห้ง แล้งทุเรียนจะแก่เร็วขึ้น หากมีฝนตกชุกและความชื้นสูงทุเรียนจะแก่ช้า ดังนั้นเพื่อสะดวกในการจดจำและไม่เกิดความผิดพลาดในการตัดทุเรียนอ่อน เกษตรกรควรจดบันทึกวันที่ดอกบาน และทำเครื่องหมายรุ่น ดังนี้

- จดบันทึกวันที่ดอกทุเรียนบานของแต่ละพันธุ์ และแต่ละรุ่น
- ทำเครื่องหมายรุ่นไว้ในขณะที่มีการโยงกิ่งด้วยเชือก และควรใช้สีที่แตกต่างกันในการโยงกิ่งแต่ละรุ่น ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการตัดทุเรียนที่แก่มีคุณภาพดี

วิธีการเก็บเกี่ยว

- การตัดผลทุเรียน ควรตัดเหนือปลิงของก้านผลด้วยมีดคมและสะอาด และส่งผลทุเรียนลงมาจากต้น เพื่อให้คนที่รอรับอยู่ด้านล่างบริเวณโคนต้น ระวังอย่าให้ผลตกกระทบพื้น วิธีที่นิยมใช้ในการเก็บเกี่ยวคือการใช้เชือกโรยหรือใช้กระสอบป่านตระหวัดรับผล
- ห้ามวางผลทุเรียนลงบนพื้นดินในสวนโดยตรง เพื่อเป็นการป้องกันเชื้อราที่เป็นสาเหตุของโรคผลเน่าติดไปกับผลทุเรียน และควรทำความสะอาด คัดคุณภาพ คัดขนาดก่อนจำหน่าย

ภาพที่ ๘๓ แสดงการเก็บเกี่ยวทุเรียนตามสภาพสุกแก่จริง (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

ผลสม่ำเสมอเพื่อการส่งออก ไม่วางบนพื้นดินเพื่อป้องกันการติดเชื้อราจากดิน

ภาพที่ ๘๔ แสดงวิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน (ที่มา : กรมวิชาการเกษตร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน คือ ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่ มิถุนายน - ตุลาคม ปลูกสูงสุดในเดือนตุลาคม เก็บเกี่ยวช่วงเดือน มิถุนายน-สิงหาคม โดยเก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน สิงหาคม

ตารางที่ ๖๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกทุเรียน ในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทุเรียน							←			△	→	
							←	▽	→			

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๕)

ตารางที่ ๖๒ แสดงปฏิทินการดูแลทุเรียน ในอำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

ปฏิทินปฏิบัติดูแลทุเรียน											
มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
ระยะดอกบานและติดผล	ระยะพัฒนาของผล			ระยะผลแก่และเก็บเกี่ยว		ระยะแตกใบอ่อนเจริญทางใบและ			ระยะใบแก่เตรียมพักตัว	ระยะพักตัวเตรียมออกดอก	ระยะออกดอก
ความคืบหน้าและช่วยผสมเกสร	-ให้น้ำสม่ำเสมอ -ตัดแต่งผล -ใส่ปุ๋ย 13-13-21 หรือ 12-12-17+2 หลังติดผล 3-4 สัปดาห์ -ใส่ปุ๋ย 0-0-50 หลังติดผล 7-8 สัปดาห์ -ป้องกันกำจัดโรคผลเน่า หนอนเจาะผล หนอนเจาะเมล็ด			ห้ามตัดทุเรียนอ่อน		-ตัดแต่งกิ่ง -ใส่ปุ๋ย 15-15-15 หรือ 16-16-16 -กำจัดวัชพืชและป้องกันกำจัดโรครากเน่า โคนเน่า โรคใบด่าง -ให้น้ำถ้าฝนทิ้งช่วง			ใส่ปุ๋ย 8-24-24 หรือ 12-24-12 พร้อมความคืบหน้า	ความคืบหน้า	ตัดแต่งดอกและความคืบหน้า

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอนาหวี มีต้นทุนการผลิตทุเรียน ช่วงอายุ ๗-๘ ปีขึ้นไป (ในปีที่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้) เป็นเงิน ๕๘,๑๐๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๖๓ แสดงต้นทุนการผลิตทุเรียนต่อไร่ ปี ๒๕๖๕ อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

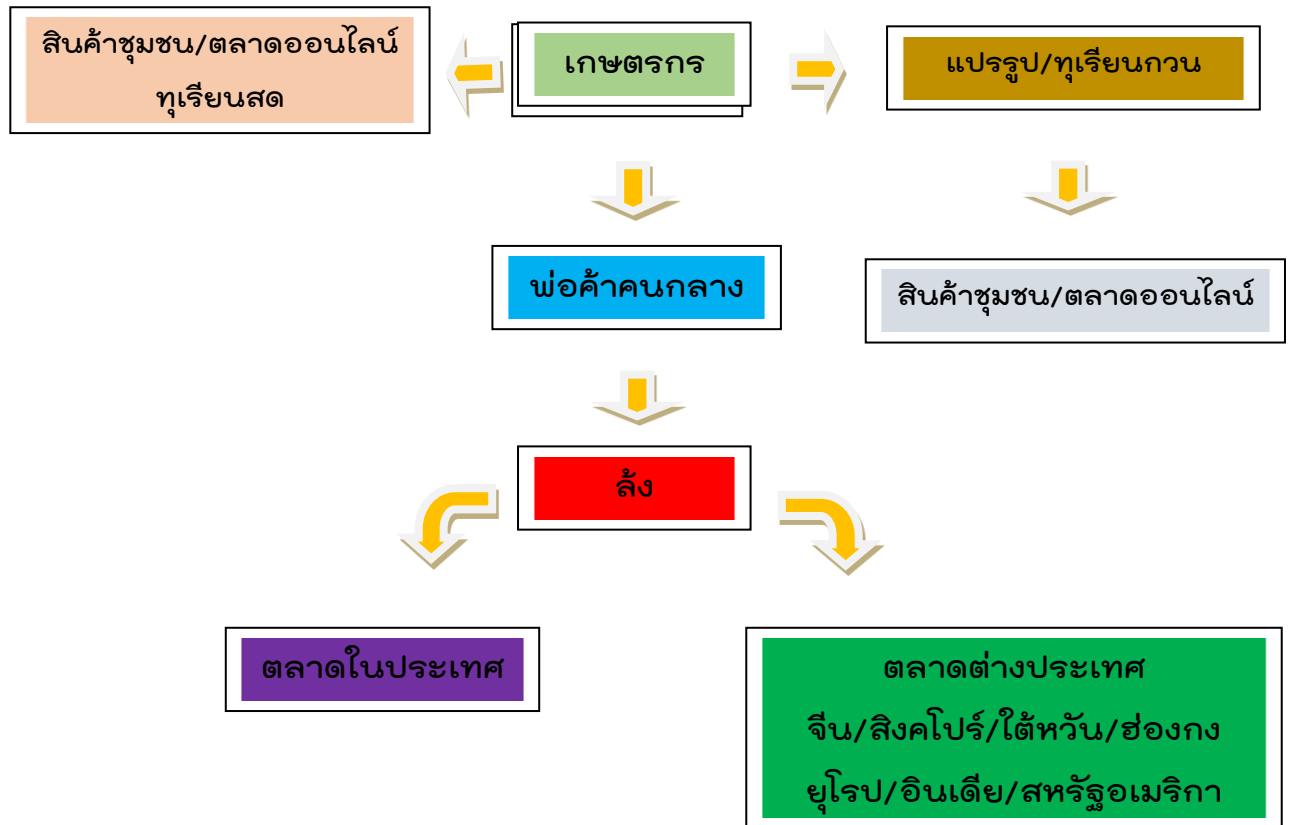
รายการ	บาท
ค่าใช้จ่ายในการขุดคูร่อง-ปลูก	๘,๐๐๐
ต้นพันธุ์ (๒๐ ต้น/ไร่)	๓,๐๐๐
ค่าปุ๋ย	๔,๘๐๐
ค่าสารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช	๔,๕๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๓,๐๐๐
ค่าดูแลรักษา/ตัดแต่งทางใบ/ให้ปุ๋ย	๑๕๐๐
ค่าขนส่ง/แพคเกจ (จำหน่ายเอง)	๓๓,๐๐๐
ค่าน้ำมันสูบน้ำ	๓๐๐
รวม	๕๘,๑๐๐

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อทุเรียน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

แผนผังแสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอนาทวี

ภาพที่ ๘๕ แสดงวิธีการตลาดทุเรียน ของอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีจุดรับซื้อทุเรียน มากกว่า ๑๐ จุด กระจายอยู่ทุกตำบลของอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอนาทวี มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ ด้านการปลูกทุเรียน จำนวน ๓ ราย

ตารางที่ ๕๙ แสดงเกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer ด้านการผลิตทุเรียน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายอนันต์ จงศักดิ์เจริญกุล	๑	คลองขวาง	นาทวี	๒๕๖๕	ทุเรียน
๒	นายทำนุ ทองสังข์	๔	ทับช้าง	นาทวี	๒๕๖๖	ทุเรียน
๓	นายวิระ วิศพันธุ์	๔	สะท้อน	นาทวี	๒๕๖๖	ทุเรียน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนาทวี, พ.ศ.๒๕๖๗)

๒.๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๖๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด ๑. สินค้าเกษตรราคาตกต่ำ ถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาข้าว ๒. ผลผลิตไม่มีคุณภาพ ไม่มีรับมาตรฐานสินค้า ๓. การผลิตอาหารสด-พืชผักมีผลผลิตไม่พอเพียงในพื้นที่ต้องนำเข้าจากนอกพื้นที่กับความต้องการเลี้ยงสัตว์	๑. มีพ่อค้าคนกลางจากต่างพื้นที่เข้ามาซื้อสินค้าน้อย ๒. ผลผลิตตามฤดูกาล ด้านไม้ผลผลิตเวลามีมากไม่มีตลาดรองรับ ๓. เกษตรกรไม่พัฒนาคุณภาพของผลผลิตสินค้าเกษตร ยังใช้องค์ความรู้เดิมทำการเกษตรแล ๔. เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรชาวสวนยางพาราและนิยมปลูกยางพาราเป็นพืชหลัก นอกจากนั้นจะปลูกไม้ผลเป็นรายได้เสริม ไม่นิยมปลูกผัก หรือทำการเกษตรอย่างอื่นเนื่องจากเห็นว่าเป็นความยุ่งยาก ไม่มีเวลาไปงานสังคม	๑. สร้างช่องทางการทำการตลาดเพิ่มขึ้น เช่น การทำตลาดสินค้าเกษตรเพิ่ม ในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาด เช่น งานเทศกาลไม้ผลประจำอำเภอ/ การประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตรให้เพิ่มขึ้น /การทำตลาดออนไลน์ /การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในพื้นที่ ๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของมาตรฐานสินค้าเกษตร ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญเรื่องความปลอดภัยในสินค้าเกษตร ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นถึงความสำคัญของความหลากหลายด้านการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร และคุณภาพชีวิต ๕. ส่งเสริมให้คนในพื้นที่ผลิตพึ่งพาตนเอง สร้างแหล่งอาหารที่ปลอดภัยในครัวเรือน และ ส่งออกจำหน่ายนอกพื้นที่ ๖. สร้างสินค้าที่สร้างอัตลักษณ์ให้ชุมชน	ทุกตำบลของอำเภอนาทวี	เร่งด่วนมาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
	ต้นทุนการผลิตสูง ๕.ขาดแคลนแหล่งเงินทุน			
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑. Smart Farmer/Young Smart Farmer ๑. เกษตรกรไม่นิยม การรวมกลุ่ม ๒. มีการรวมกลุ่มเพื่อ กิจกรรมเฉพาะกิจ ไม่มีความ ยั่งยืน ๓. เกษตรกรมีความคิด เป็นของตนเอง ไม่เคารพ ความคิดเห็น ยอมรับกันและ กัน	๑. เกษตรกรส่วนใหญ่ ขาดการตระหนักในการ พัฒนาตนเองเพื่อให้เท่าทัน สถานการณ์ ๒. เกษตรกรส่วนใหญ่มี หนี้สินค่อนข้างมาก และไม่ สามารถชำระให้ตรงเวลาได้ ๓. เกษตรกรส่วนใหญ่มี อายุมาก/ คนรุ่นใหม่ไม่นิยม ทำการเกษตร ๔. ไม่มีวิสัยทัศน์ใหม่ๆ สำหรับการทำงานด้าน การเกษตร ๕. คนรุ่นใหม่นิยมการมี บุตรน้อย/ เยาวชนส่วนใหญ่ อยู่ในสถานศึกษา และเมื่อ เรียนจบแล้วนิยมทำงาน รับจ้างในเมือง มากกว่า	๑.ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๒.ส่งเสริมการสร้างทัศนคติและมุมมองที่ดี สร้างการเรียนรู้ด้าน การทำการเกษตรแนวใหม่ ถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิต ที่ เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่ เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการ ตัดสินใจปฏิบัติตาม ๓. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า	ทุกตำบลของอำเภอนาหวี	เร่งด่วนมาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
๒.วิสาหกิจชุมชน /กลุ่มส่งเสริมอาชีพ /กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มแม่บ้าน	กลับมาทำการเกษตรกับบิดา/มารดา ๖. คนรุ่นใหม่มีทัศนคติกับงานด้านการเกษตรว่าเป็นอาชีพที่ต้องทำงานหนักและเหนื่อย ๑. การรวมกลุ่มไม่มีความยั่งยืน ๒. เมื่อมีการรวมตัวทำกิจกรรม มักมีเรื่องขัดแย้ง เล่นพรรคเล่นพวก ๓. เกษตรกรรุ่นเดิม มีอายุมาก นิยมใช้องค์ความรู้เดิมๆในการทำการเกษตร ไม่ยอมรับองค์ความรู้หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ และเห็นว่าเป็นสิ่งสิ้นเปลือง ๔. ไม่มีความรู้ด้านการทำการตลาดยุคใหม่	๑. หาวิธีสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมกลุ่ม ที่ดีและต่อเนื่อง ๒. สร้างการตระหนักรู้และเข้าใจ เท้าทันในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๓. ส่งเสริมและให้ความรู้ที่ถูกต้องในการทำการตลาดสมัยใหม่	ทุกตำบลของอำเภอนาหวี	เร่งด่วนมาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. วัตถุดิบ ๒. ขั้นตอนการผลิต ๑. บรรจุภัณฑ์ไม่สวยงาม ไม่ดึงดูดใจ ๒. ขาดมาตรฐานการรับ	๑. ใช้วัตถุดิบที่ไม่ได้คุณภาพที่กำหนดในการผลิต ๒. วัตถุดิบในการผลิตขาดตลาดในบางช่วง ทำให้ดำเนินการผลิตไม่ได้ ๓. ขาดแหล่งผลิตของวัตถุดิบที่มีคุณภาพภัยพิบัติ(แล้ง) ๔. การระบาดของโรคและแมลง ๕. ต้นทุนการผลิตสูง ๖. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ๑. ยังใช้เทคโนโลยีและวิธีการเดิมในการผลิตสินค้า ไม่มีการปรับปรุงวิธีการผลิตที่เหมาะสม เพื่อสร้างคุณภาพมาตรฐานสินค้า	๑. เน้นกระบวนการที่สามารถตรวจสอบในการผลิตได้ในทุกขั้นตอน ๒. เน้นการวางแผนการผลิตที่เหมาะสม เพื่อให้ดำเนินการผลิตได้ไม่ขาดช่วงขาดตอน ๓. สืบค้นแหล่งผลิตใหม่ๆ ราคาเหมาะสมอย่างต่อเนื่องสนับสนุนการผลิตผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน ๑. ผู้ผลิตต้องมีความใส่ใจในขั้นตอนการผลิตในทุกขั้นตอน เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการ ๒. ส่งเสริมให้มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการผลิต ซึ่งทำให้ต้นทุนในการผลิตลดลง และผลิตภัณฑ์มีคุณภาพที่ดี ๓. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร	ตำบลของอำเภอนาหวี ตำบลของอำเภอนาหวี	เร่งด่วนมาก เร่งด่วนมาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
๓.คุณภาพของผลิตภัณฑ์	๒. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม ๓.ขาดความใส่ใจในขั้นตอนการผลิต ทำให้ผลิตภัณฑ์ขาดคุณภาพ ไม่เป็นที่ต้องการ ๔.ขาดการส่งเสริมให้มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาการผลิต ซึ่งทำให้ต้นทุนในการผลิตลดลง และผลิตภัณฑ์มีคุณภาพที่ดี ๑.ขาดมาตรฐานรับรองคุณภาพ ๒. บรรจุภัณฑ์ไม่มีความสวยงามดึงดูดใจ	๔. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้สอดคล้องกัน ๕.สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา ก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูป ๑. ดำเนินการขอมาตรฐานรับรองคุณภาพสินค้า ๒. ดำเนินการตามที่มาตราฐานรับรองคุณภาพของสินค้านั้นๆ กำหนด ๓. สร้างแรงจูงใจในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด หลังแปรรูปจำหน่าย	ตำบลของอำเภอนาหวี	เร่งด่วนมาก

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอนาทวี

ตารางที่ ๖๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. พื้นที่เหมาะแก่การประกอบอาชีพด้านเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลัก ๒. มีแหล่งน้ำเพียงพอกับการทำการเกษตร ๓. หมู่บ้านมีความรัก ความสามัคคี เอื้ออาทรต่อกัน ๔. มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามสืบทอดกันมา ๕. มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ๖. มีศูนย์เรียนรู้ชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน ๗. มีอาสาสมัครเกษตรเป็นผู้ติดต่อและประสานงานให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างทั่วถึง ๘. มีกลุ่มอาชีพหลากหลาย ๙. มีตลาดรับซื้อผลผลิตของเกษตรกร ๑๐. มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ	๑. เยาวชนรุ่นใหม่มีการสืบทอดอาชีพด้านการเกษตรน้อย ๒. แรงงานด้านเกษตรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ๓. น้ำท่วมซ้ำซาก เนื่องจากเป็นทางระบายน้ำตามธรรมชาติ ๔. มีการว่างงานของกลุ่มแม่บ้าน/เยาวชน ๕. ประชาชนอพยพทำงานนอกพื้นที่ ๖. ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ ๗. การใช้ประโยชน์จากที่ดินไม่เต็มที่ ๘. ขาดทักษะด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ๙. มีปัญหาด้านอาชญากรรม ผู้ตัดยาเสพติด มีแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก ทำให้มีปัญหาการลักขโมยสินค้าเกษตรของในพื้นที่เกษตร ๑๐. เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาด้านความมั่นคง ก่อการร้าย แบ่งแยกดินแดน มีการแฝงตัวของคนต่างอุดมการณ์จากนอกพื้นที่

โอกาส (O) มี	กลยุทธ์เชิงรุก(SO)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)
๑. มีการบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วน ๒. การสื่อสารและการคมนาคมสะดวก รวดเร็ว ๓. นโยบายของรัฐตอบสนองความต้องการของประชาชนมากขึ้น ๔. การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เป็นที่ตั้งของตลาดสินค้าเกษตรทั้งค้าส่งและค้าปลีก	กลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส (รุก เพิ่มขยาย)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส (ปรับปรุงตนเอง)
ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)T๕)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ (W๗T๘)
๑. ค่าครองชีพสูง ๒. ผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ ไม่แน่นอนและมีความแปรปรวน ๓. ไม่มีการประกันราคาสินค้าทางการเกษตร ๔. ต้นทุนการผลิตสินค้าทางการเกษตรมีราคาสูง ๕. นโยบายของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง ๖. ความผันผวนทางการเมืองส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม (รักษาสถานภาพ)	กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม (เลิก หลีกเลียง หนี)

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ ส่งเสริมการผลิตพืชอาหารปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชพัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรเข้ม
- ๑.๓ พัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ ส่งเสริมการใช้จ่ายลดต้นทุน
- ๒.๒ ส่งเสริมการใช้จ่ายอินทรีย์
- ๒.๓ ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๔ ส่งเสริมระบบการผลิตพืชที่ถูกต้อง เหมาะสม
- ๒.๕ พัฒนากลุ่มเกษตรกรตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการผลิตและใช้พันธุ์พืชที่ต้านทานโรค
- ๓.๒ ส่งเสริมการทำการเกษตรแบบผสมผสาน
- ๓.๓ ส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยระบบ IPM
- ๓.๔ ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยสั่งตัด
- ๓.๕ ส่งเสริมการจัดเก็บเมล็ดพันธุ์ และการปรับปรุงพันธุ์พืช การใช้เครื่องจักรกลทดแทนแรง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ส่งเสริมการเก็บตัวอย่างดิน และส่งเสริมการใช้จ่ายตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๔.๒ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช
- ๔.๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิต

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอนาหวี

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช ปศุสัตว์ ประมง)

๓.๑.๑ ยางพารา

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา เพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการลดต้นทุนการผลิตยางพารา และการดูแลแปลงยางพาราที่เป็นโรคใบร่วงยางพารา

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา

โครงการที่ ๑ โครงการปลูกพืชร่วม/พืชแซมยางพารา

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุนการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓.๑.๒ ไม้ผล

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผล เพิ่มพูนความรู้ในการผลิตไม้ผลที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด สามารถลดต้นทุนการผลิต สามารถแปรรูปผลผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ และพัฒนาคุณภาพผลผลิตเพื่อการส่งออกต่างประเทศ

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ผล

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมระบบการผลิตไม้ผลคุณภาพ มาตรฐาน GAP

โครงการที่ ๒ โครงการจัดการไม้ผล (ทุเรียน มังคุด) หลังการเก็บเกี่ยว

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยระบบ IPM ในไม้ผล

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุนการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยและผลิตปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการจัดการตลาดสินค้าเกษตร(ไม้ผล)

โครงการที่ ๑ ตลาดสินค้าออนไลน์

โครงการที่ ๒ ตลาดไม้ผลส่งออก

๓.๑.๓ ปาล์มน้ำมัน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน เพิ่มพูนความรู้ในการผลิตปาล์มน้ำมันที่มีคุณภาพ สามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมระบบการผลิตปาล์มน้ำมัน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุนการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓.๑.๔ ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว เพิ่มพูนความรู้ในการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของตลาด สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสามารถแปรรูปผลผลิตได้

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมระบบการผลิตข้าว

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตพืชอาหารปลอดภัย

โครงการที่ ๓ โครงการแปรรูปข้าว

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยระบบ IPM

โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุนการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓.๑.๕ แผลงเศรษฐกิจ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ในครัวเรือนให้แก่เกษตรกร เป็นการใช้พื้นที่ในสวนยางพาราและไม้ผลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งและชันโรง

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงด้วงสาคู

๓.๑.๖ ปศุสัตว์

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อลดรายจ่าย สร้างอาชีพและรายได้เสริมในครัวเรือนให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการทำปศุสัตว์

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคขุน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะเนื้อ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่/ไก่พื้นเมือง

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงนกกระทา

กลยุทธ์ที่ ๒ การลดต้นทุนการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นผลิตอาหารสัตว์เพื่อลด

ต้นทุน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์

๓.๑.๗ ประมง

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อลดรายจ่าย สร้างอาชีพและรายได้เสริมในครัวเรือนให้แก่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการทำประมง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาบ่อซีเมนต์/กระชัง

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงกบ

กลยุทธ์ที่ ๒ การลดต้นทุนการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตอาหารสัตว์น้ำเพื่อลดต้นทุน

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ YSF/SF

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาให้ Young Smart Farmer/ Smart Farmer มีความรู้ความสามารถ ในการจัดการพื้นที่ การเกษตรของตนเอง และเป็นต้นแบบให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer/ Smart Farmer

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer/ Smart Farmer

โครงการที่ ๒ โครงการสนับสนุนการสร้างเครือข่าย Young Smart Farmer/ Smart Farmer เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง และศักยภาพในการผลิตและการแข่งขันด้านการตลาดให้กลุ่มเกษตรกร

๓.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพในการผลิต และสามารถพึ่งพาตนเองได้

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากลุ่ม/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาต่อยอดศักยภาพด้านการผลิตของวิสาหกิจชุมชนและส่งเสริมด้านการตลาด

๓.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มยุวเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ กลุ่มยุวเกษตรกร

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกผักกาด

๑.๒.๔ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน(วิธีการที่จะต้องทำหรือทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าประสงค์)

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

๓.๒.๕ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาเกษตรกรผู้นำศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๓ โครงการพัฒนาต่อยอดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ ที่ดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาทรัพยากรดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมในการทำการเกษตร

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้สารปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก

๓.๓.๒ แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาทรัพยากรน้ำให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำระดับพื้นที่

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการจัดทำธนาคารน้ำระดับพื้นที่

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำระดับพื้นที่ การทำคลอง

ไส้ไก่

โครงการที่ ๕ โครงการส่งเสริมเทคโนโลยีด้านการใช้น้ำ การให้น้ำอัตโนมัติระดับ

พื้นที่

๓.๔ พัฒนาการแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๔.๑ ผลผลิตทางการเกษตร

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร และสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตโดยวิธีการแปรรูปผลผลิตทาง

การเกษตร

- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและบรรจุภัณฑ์

๑. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้า	๑.โครงการบริหารจัดการ ศัตรูพืชและโรคพืช (ศจช.)	ลดต้นทุน/เพิ่มผลผลิต	๓๐ ราย/ปี	ต.ท่าประดู่/ต. สะท้อน	อบรม/สาธิต	๑	๙,๕๐๐	๑	๙,๕๐๐	๑	๕,๐๐๐	๑	๕,๐๐๐	๑	๕,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๒.โครงการส่งเสริมการปลูกผัก ปลอดสารพิษ	ลดต้นทุน/เพิ่มรายได้	๒๐ ราย/ปี	ต.นาทวี	อบรม/สาธิต	๑	๑๐,๐๐๐	๑	๑๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๓.โครงการส่งเสริมการปลูก โกโก้เพื่อพัฒนาอาชีพและ รายได้ที่ยั่งยืน	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้	๒๐ ราย/ปี	ต.นาทวี	อบรม/สาธิต			๑	๕๐,๐๐๐							กษอ./อปท.
	๔.โครงการส่งเสริมอาชีพชุมชน	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้	๑๐๐ ราย/ ปี	ต.นาทวี	อบรม/สาธิต	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๕.โครงการส่งเสริมการปลูกผัก อินทรีย์ยกแคร่	เป็นแหล่งเรียนรู้/ส่งเสริม อาชีพ/สร้างรายได้/อาหาร ปลอดภัย	๕ ราย/ปี	ต.ปลักหนู	อบรม/สาธิต	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๖.โครงการส่งเสริมการทำปุ๋ย หมักชีวภาพ	ลดต้นทุน/เพิ่มรายได้	๒๐ ราย/ปี	ต.นาหมอศรี	อบรม/สาธิต	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๗.โครงการอบรมการทำปุ๋ย หมักชีวภาพและปุ๋ยผสม	ลดต้นทุน/เพิ่มรายได้	๒๐ ราย/ปี	อบต.ทับช้าง	อบรม/สาธิต	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	๑	๑๐๐,๐๐๐	กษอ./อปท.

๓.ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล (๓)

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า (ต่อ)	๑๖.โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงปลาในกระชัง	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้	เกษตรกร ราย/ปี	ม.๒,๑๕ และ ๑๗ ต.นาทวี	อบรม/สาธิต/จัดทำแปลงเรียนรู้			๑	๖๕,๐๐๐	๑	๖๕,๐๐๐	๑	๖๕,๐๐๐	๑	๖๕,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๑๗.โครงการส่งเสริมอาชีพการทำอาหารสัตว์	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้ เกษตรกร ๑๐ ราย ม.๒,๑๕ และ ๑๗ ต.นาทวี อบรม/สาธิต/จัดทำแปลงเรียนรู้	เกษตรกร ๑๐ ราย/ปี	ม.๒ ต.นาทวี	อบรม/สาธิต/จัดทำแปลงเรียนรู้					๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๑๘.โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงผึ้งโพรงไทย	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้ เกษตรกร ๑๐ ราย ม.๒,๑๕ และ ๑๗ ต.นาทวี อบรม/สาธิต/จัดทำแปลงเรียนรู้	เกษตรกร ๒๐ ราย/ปี	ม.๓,๗,๘และ ๑๗ ต.นาทวี	อบรม/สาธิต/จัดทำแปลงเรียนรู้					๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๑๙.โครงการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงเป็ด/ไก่	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้ เกษตรกร ๑๐ ราย	เกษตรกร ๒๐ราย/ปี	ม. ๓,๕,๗,๑๐,๑๖ และ ๑๗ ต.นาทวี	อบรม/สาธิต/จัดทำแปลงเรียนรู้					๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	กษอ./อปท.

		ม.๒,๑๕ และ ๑๗ ต.นาทวี อบรม/สาธิต/จัดทำ แปลงเรียนรู้														
	๒๐.โครงการส่งเสริม อาชีพการเลี้ยงแกะ	ส่งเสริมอาชีพ/ สร้างรายได้ เกษตรกร ๑๐ ราย ม.๒,๑๕ และ ๑๗ ต.นาทวี อบรม/สาธิต/จัดทำ แปลงเรียนรู้	เกษตรกร ๒๐ราย/ปี	ม.๒และ ๓ ต. นาทวี	อบรม/ สาธิต/จัดทำ แปลงเรียนรู้					๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	กษอ./ อปท.
	๒๑.โครงการส่งเสริม ส่งเสริมการเพาะเห็ด	ส่งเสริมอาชีพ/ สร้างรายได้	๒๐ ราย/ หมู่บ้าน	หมู่ที่ ๗,และ ๙ ต.นาทวี	อบรม/สาธิต					๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	กษอ./ อปท.
	๒๒.โครงการส่งเสริม อาชีพการเลี้ยงวัว	ส่งเสริมอาชีพ/ สร้างรายได้ เกษตรกร ๑๐ ราย ม.๒,๑๕ และ ๑๗ ต.นาทวี อบรม/สาธิต/จัดทำ แปลงเรียนรู้	เกษตรกร ๑๐ราย/ปี	ม.๗,๙และ ๑๓ ต.นาทวี	อบรม/ สาธิต/จัดทำ แปลงเรียนรู้					๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	กษอ./ อปท.

๔.ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล (๔)

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า (ต่อ)	๑๖.โครงการปลูกต้นไม้ ๓ อย่าง ได้ประโยชน์ ๔ อย่าง	อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช/เพิ่มพื้นที่ป่าไม้/พื้นที่คลังอาหารธรรมชาติของชุมชน	ประชาชนตำบลคลองทราย	ต.คลองทราย	ดำเนินการปลูกป่า	๑	ไม่ใช้งบประมาณ	๑	ไม่ใช้งบประมาณ	๑	ไม่ใช้งบประมาณ	๑	ไม่ใช้งบประมาณ	๑	ไม่ใช้งบประมาณ	อปท.
	๑๗.โครงการส่งเสริมอาชีพการเพาะก้อนเชื้อเห็ด	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้ผู้มีรายได้น้อย	๑๕๐ ราย	ม.๓ ต.นาทวี	อบรม/สาธิต/สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑	๓๐๐,๐๐๐									ศอบต.สภาประชาธิปไตย ต.นาทวี
	๑๘.โครงการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงเห็ดเศรษฐกิจเห็ดทองถัน เพื่อเพิ่มรายได้ภายในชุมชน	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้ผู้มีรายได้น้อย	๑๕๐ ราย	ม.๙ ต.นาทวี	อบรม/สาธิต/สนับสนุนปัจจัยการผลิต	๑	๓๐๐,๐๐๐									ศอบต.สภาประชาธิปไตย ต.นาทวี
	๑๙.โครงการส่งเสริมการปลูกผักสวนครัว	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้/อาหารปลอดภัย	เกษตรกร ๑๓ หมู่	เทศบาลตำบลนาทวีนอก	อบรม/สาธิต					๑	๑๓๐,๐๐๐	๑	๑๓๐,๐๐๐	๑	๑๓๐,๐๐๐	กษอ./อปท.
	๒๐.โครงการส่งเสริมการปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยาง	ส่งเสริมอาชีพ/สร้างรายได้	๑ ครั้ง/ปี	เทศบาลตำบลนาทวีนอก	อบรม/สาธิต	๑	๓๐,๐๐๐			๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	กษอ./อปท.

๕.ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล (๕)

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธี ดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับ ผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาพื้นที่ ทรัพยากร การเกษตร	๑.โครงการพัฒนาที่ดิน สาธารณประโยชน์เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์	เพื่ออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชา ติ เป็นที่สันทนา การและส่งเสริม การท่องเที่ยวแก่ ชุมชน	๑ งาน	ม.๑ ต.ท่า ประดู่	พัฒนา/ชุด ลอก/ ปรับปรุงภูมิ ทัศน์	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	อปท.
	๒.โครงการศูนย์เรียนรู้ พอเพียงป่าชุมชน	เพื่ออนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชา ติ เป็นที่สันทนา การและส่งเสริม การท่องเที่ยวแก่ ชุมชน	๑ งาน	ม.๒ ต.นาทวี	ปลูกป่า/ทำ ป้ายสื่อ ความหมาย /อบรมให้ ความรู้					๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	กษอ./ อปท.
	๓.โครงการส่งเสริมจัดตั้ง ปรับปรุง ตลาดน้ำวิถีชุมชน	ปรับปรุงภูมิทัศน์	๑ งาน	ม.๑ ต.ท่า ประดู่	ปรับปรุงภูมิ ทัศน์	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	อปท.
การแปรรูป ผลผลิต และ พัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑.โครงการส่งเสริมและ พัฒนาแนวทางการแปรรูป ผลโกโก้	สร้างอาชีพ เสริม/เพิ่มรายได้	๒๐ ราย	ต.นาทวี	อบรม/ สาธิต			๑	๕๐,๐๐๐							กษอ../ อปท.
	๒.โครงการส่งเสริมการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากเห็ด	สร้างอาชีพ เสริม/เพิ่ม รายได้/ ผลิตภัณฑ์เด่น ชุมชน	๕๐ ราย	ม.๘และม.๑๑ ต.นาทวี	อบรม/ สาธิต/ สนับสนุน วัสดุ	๑	๔๐๐,๐๐๐									คอบต.สภา ประชาธิปไตย ต.นาทวี
	๓.โครงการส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพการทำไม้ กวาดดอกหญ้าบ้านคลองพน	พัฒนา ผลิตภัณฑ์/เพิ่ม รายได้/	๒๕ ราย	ม.๑๖ ต.นาทวี	อบรม/ สาธิต							๑	๔๐,๐๐๐	๑	๔๐,๐๐๐	กษอ../ อปท.

บรรณานุกรม

- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. แหล่งน้ำผิวดินอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘.
จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. แหล่งน้ำใต้ดินอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘.
จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมแผนที่ทหาร. แหล่งน้ำอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘.
จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. กลุ่มชุดดิน ๖๒ กลุ่ม, ๒๕๕๗. ค้นวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘.
จาก http://oss๑๐๑.ddd.go.th/thaisoils_museum/๖๒_soilgroup/main_๖๒soilgroup.htm
- กรมพัฒนาที่ดิน. การใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘.
จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗.
ค้นวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘. จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. เขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพาราอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗.
ค้นวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘. จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. ความลาดชันอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘.
จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. ทรัพยากรดินอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘.
จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอนาหวี, ๒๕๖๗.
ค้นวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘. จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. พื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)อำเภอนาหวี, ๒๕๖๗.
ค้นวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘. จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. พื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสมอำเภอนาหวี, ๒๕๖๘.
ค้นวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘. จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. พื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง)อำเภอนาหวี, ๒๕๖๗.
ค้นวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘. จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>
- กรมพัฒนาที่ดิน. พื้นที่ป่าไม้อำเภอนาหวี, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘.
จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>

กรมส่งเสริมการเกษตร. **ประเภทเอกสารสิทธิ์อำเภอนาทวี**, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘.

จาก http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/

กรมส่งเสริมการเกษตร. **ปริมาณการปลูกยางพารา**, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘.

จาก http://www.farmer.doae.go.th/farmer/report_act/reportTambon

กรมส่งเสริมการเกษตร. **ลักษณะการประกอบอาชีพอำเภอนาทวี**, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘.

จาก http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/

กรมส่งเสริมการเกษตร. **ลักษณะการถือครองที่ดินอำเภอนาทวี**, ๒๕๖๗. ค้นวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๘.

จาก http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report๑/

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ

๑. ชื่อโครงการ

โครงการส่งเสริมอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษ

๒. หลักการและเหตุผล

ด้วยปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว อันเป็นผลมาจากปัจจัยหลายอย่างด้วยกัน เช่น ปัญหาการเกิดสงคราม ปัญหาภัยธรรมชาติ และปัญหาการเกิดการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา (โควิด -๑๙) ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ซึ่งรวมทั้งผู้ประกอบการและบริษัทต่างๆ เกิดการขาดทุนต้องทยอยปิดบริษัท เนื่องจากขาดสภาพคล่อง ทำให้ประชาชนตกงาน ขาดความมั่นคงด้านอาชีพ และหนึ่งในปัจจัยสี่ คือ อาหาร กอรปกับผักเป็นอาหารประจำวันของมนุษย์ เป็นแหล่งอาหารให้แร่ธาตุวิตามินที่มีคุณค่าทางอาหารสูง แต่ค่านิยมการบริโภคผักนั้น มักจะเลือกบริโภคผักที่สวยงามไม่มีร่องรอยการทำลายของหนอนและแมลงศัตรูพืช จึงทำให้เกษตรกรที่ปลูกผักจะต้องใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืชในปริมาณที่มาก เพื่อให้ได้ผักที่สวยงามตามความต้องการของตลาด เมื่อผู้ซื้อนำมาบริโภคแล้วอาจได้รับอันตรายจากสารพิษที่ตกค้างอยู่ในพืชผักนั้นได้ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาดังกล่าวเกษตรกรจึงควรหันมาทำการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ โดยนำเอาวิธีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชหลายวิธีมาประยุกต์ใช้ร่วมกันเป็นการทดแทนหรือลดปริมาณการใช้สารเคมีให้น้อยลงเพื่อความปลอดภัยของเกษตรกรผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลนาทวินอกมีพื้นที่เกษตรกรรมเป็นจำนวนมาก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทั้งสวนยางพารา ไม้ผล พืชไร่ รวมถึงพืชผักสวนครัวต่างๆ จนปัจจุบันยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป สภาพภูมิประเทศ ภูมิสังคมและสภาพเศรษฐกิจ ทำให้รูปแบบวิถีการประกอบอาชีพของคนในชุมชนเกิดความเปลี่ยนแปลง อาชีพภาคเกษตรกรรมเริ่มลดน้อยหายไป ส่วนที่ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมต้องประสบปัญหาต่างๆ ทั้งเรื่องพื้นที่ปลูก โรคแมลง ทำให้ต้องนำสารเคมีมาใช้ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเป็นลูกโซ่ อีกทั้งความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ทำให้ผลผลิตมีความไม่แน่นอน ซึ่งผักปลอดสารพิษในปัจจุบัน กำลังได้รับความสนใจและความนิยมต่อผู้บริโภคสมัยใหม่มากขึ้น ทำให้ผักปลอดสารพิษนั้นมีตลาดรองรับที่กว้างขึ้น และมองเห็นถึงโอกาสทางการตลาดในทิศทางที่ดี การสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาสร้างอาชีพเสริมด้านการปลูกผักปลอดสารพิษ จะเป็นช่องทางที่จะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ดังนั้น เทศบาลตำบลนาทวินอกจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพการปลูกผักปลอดสารพิษขึ้นมา เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ ส่งผลดีต่อสุขภาพของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค สามารถนำไปต่อยอด การประกอบอาชีพ การสร้างรายได้จากการผลิตผักปลอดสารพิษ ชุมชนเกิดความมั่นคงและยั่งยืน

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในการมีแหล่งอาหารปลอดภัยและพอเพียงไว้บริโภค
๒. เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพเป็นการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายในครัวเรือน
๓. เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรพืชผักปลอดภัย

๔. เป้าหมาย

๑. กลุ่มสตรี แม่บ้าน ประชาชนที่สนใจ จำนวน ๒๐ คน
 ๒. ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน ๕ คน
- รวม ๒๕ คน

๕. วิธีการ/ขั้นตอน

๑. ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับรายละเอียดการจัดทำโครงการฯ
๒. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
๓. ติดต่อประสานงานด้านสถานที่ ทีมงานวิทยากร
๔. ทำหนังสือประชาสัมพันธ์กลุ่มเป้าหมายที่สนใจเข้าร่วมโครงการฯ
๕. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมดำเนินโครงการฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
๖. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการฯ
๗. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ
๘. สรุปผล รายงานผลการดำเนินโครงการฯ

๖. สถานที่ดำเนินการ

๑. อบรมการปลูกผักปลอดสารพิษที่เทศบาลตำบลนาหว้า
๒. สาธิตการผสมดิน การเพาะเมล็ด การปลูกต้นกล้า ที่แปลงเพาะปลูก หมู่ ๑๑ บ้านปลายรำ ตำบลนาหว้า

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

มิถุนายน-กรกฎาคม ๒๕๖๘

๘.งบประมาณ

ค่าใช้จ่ายตามเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หมวดค่าใช้สอย ประเภทรายจ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ ตั้งไว้จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (เงินหนึ่งหมื่นบาทถ้วน) โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวัน ๖๐ บาท จำนวน ๒๕ คน	เป็นเงิน	๑,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม รวมจำนวน ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๒๕ คน	เป็นเงิน	๑,๒๕๐ บาท
๓. ค่าสมนาคุณวิทยากร วันละ ๖ ชม. ๆ ละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน	๓,๖๐๐ บาท
๔. ค่าป้ายไวนิล	เป็นเงิน	๓๐๐ บาท
๕. ค่าวัสดุอุปกรณ์เครื่องเขียน (สมุด ปากกา)	เป็นเงิน	๔๐๐ บาท
๖. ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม (รายละเอียดแนบท้าย)	เป็นเงิน	 บาท
๗. ค่าใช้จ่ายอื่นๆที่จำเป็น	เป็นเงิน	๗๙๖ บาท

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวเฉลี่ยกันได้

๙. ผู้รับผิดชอบโครงการ

งานส่งเสริมพัฒนาชุมชน ฝ่ายปกครอง สำนักปลัดเทศบาล ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอนาหว้า จังหวัดสงขลา

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีแหล่งอาหารปลอดภัยและพอเพียงไว้บริโภค
๒. เกษตรกรมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว และขับเคลื่อนชุมชน
๓. เกษตรกรสามารถผลิตผักปลอดสารพิษที่มีมูลค่าสินค้าสูงกว่าผักที่วางจำหน่ายโดยทั่วไป

โครงการสนับสนุนการดำเนินการเศรษฐกิจชุมชนพอเพียง ตำบลปลักหนู อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

๑ โครงการ สนับสนุนการดำเนินการเศรษฐกิจชุมชนพอเพียง

๒ ผู้รับผิดชอบ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลปลักหนู อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

๓ หลักการและเหตุผล

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางปฏิบัติตน โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อพร้อมรับต่อความเสี่ยง บนพื้นฐานของความรอบรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวัง และคุณธรรม การใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการ ด้วยความรอบคอบ และระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการกระทำที่ไม่เบียดเบียนกัน การแบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความร่วมมือปรองดองกัน ในสังคม จะสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวก นำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน และการพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์

ตำบลปลักหนู มีพื้นที่การเกษตรเป็นจำนวนมาก แต่เกษตรกรยังไม่ทราบถึงการทำเศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลปลักหนู ได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขึ้น เพื่อให้เกษตรกรภายในเขตพื้นที่ได้ตระหนัก และเกิดการเรียนรู้ในการพึ่งพาตนเอง มีการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างพอประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดีและพอเพียงกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกต่าง ๆ โดยใช้ปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ที่ประชาชนโดยทั่วไปใช้ในการบริโภค ส่งเสริมให้ใช้พื้นที่ว่างเปล่าในบริเวณบ้าน รั้วรอบบ้าน ปลูกพืชประเภท พืชสมุนไพร เครื่องเทศ และพืชล้มลุกต่าง ๆ ไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ขิง ข่า ขมิ้น ตะไคร้ กระชาย โหระพา มะนาว มะกรูด ฯลฯ ซึ่งจะเป็นการลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน และเป็นการสร้างกิจกรรมนันทนาการ เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีคุณค่า สร้างความรักสามัคคี พัฒนาความผูกพันในครอบครัวมากยิ่งขึ้น

๔ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรรู้จักมีการใช้ชีวิตแบบพอเพียง การใช้ชีวิตอย่างรอบคอบ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้ชีวิตในความไม่ประมาท ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ มีคุณค่า และเกิดรายได้

๒. เพื่อสำนึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ และตระหนักถึงความห่วงใย ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๓. เพื่อให้มีแหล่งอาหารไว้บริโภค และปลอดภัย

๔. เพื่อลดรายจ่ายภายในครัวเรือน

๕. เพื่อเป็นการรวมกลุ่ม การจัดชุมชนให้น่าอยู่และเข้มแข็ง

๕ เป้าหมาย

๑. คณะกรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรประจำตำบลปลักหนู จำนวน ๑๖ คน
๒. สตรี ผู้สูงอายุ เยาวชน หรือเกษตรกร จำนวน ๓๐ คน
๓. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนู จำนวน ๑๔ คน

๖ พื้นที่ดำเนินการ

ฝึกอบรม ณ องค์การบริหารส่วนตำบลปลักหนู หมู่ที่ ๒ ตำบลปลักหนู อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

๗ ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘

๘ แผนการดำเนินงาน

วิธีการ/กิจกรรม/ขั้นตอน	ระยะเวลา
๑. จัดทำโครงการ และขออนุมัติโครงการ	ตุลาคม ๒๕๖๗
๒. จัดทำแผนปฏิบัติการ	พฤศจิกายน ๒๕๖๗
๓. ชี้แจงโครงการ/ประสานงาน	ธันวาคม ๒๕๖๗
๔. สำรวจความต้องการวัสดุอุปกรณ์	ธันวาคม ๒๕๖๗
๕. ขออนุมัติดำเนินโครงการ	มกราคม ๒๕๖๘
๖. ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง	มกราคม ๒๕๖๘
๗. ส่งมอบวัสดุอุปกรณ์	มีนาคม ๒๕๖๘
๘. ติดตามผลการดำเนินงาน	พฤษภาคม ๒๕๖๘
๙. ประกวดบ้าน	มิถุนายน-กรกฎาคม ๒๕๖๘
๑๐. รายงานผลการดำเนินงาน	กันยายน ๒๕๖๘

๙ วิธีการดำเนินงาน

๙.๑ รายละเอียดโครงการ

๑. ประชาสัมพันธ์
๒. รับสมัครผู้สนใจ
๓. ชี้แจงโครงการ/ประสานงาน
๔. กำหนดหลักสูตร
๕. ขออนุมัติโครงการ
๖. ดำเนินการ
 - จัดอบรม เศรษฐกิจชุมชนพอเพียง
 - สนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อปัจจัยการผลิต
 - ประกวดบ้านพอเพียงที่เข้าร่วมโครงการ
๗. สรุปผลการปฏิบัติงานตามโครงการ

๙.๒ การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)

๑๐. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

- งบประมาณที่ขอรับการสนับสนุน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (สามารถถัวจ่ายได้ทุกรายการ)

รายการ	กิจกรรม/ปริมาณงาน	งบประมาณ
ค่าตอบแทน	- ถ่ายทอดความรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง	
กิจกรรม - ถ่ายทอดความรู้	๖ ชั่งโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท	๓,๖๐๐ บาท
ค่าใช้สอย	- ค่าอาหารกลางวัน ๖๐ คนๆ ละ ๑๐๐ บาท	๖,๐๐๐ บาท
กิจกรรม - ถ่ายทอดความรู้	- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๖๐ คนๆ ละ ๒๕ บาท	๓,๐๐๐ บาท
	๒ มื้อ	
	- ค่าป้ายไวนิล ๑ ผืน	๗๐๐ บาท
	- พาหนะ ๖๐ คนๆ ละ ๑๐๐ บาท	๖,๐๐๐ บาท
	- ค่าอุปกรณ์ในการอบรม	๒,๐๐๐ บาท
ค่าวัสดุ	- เมล็ดพันธุ์พืชผัก เช่น กวางตุ้ง คะน้า มะเขียวยาว	
กิจกรรม - สนับสนุนปัจจัยการผลิต	พริก ฯลฯ จำนวน ๖๐๐ ซองๆ ละ ๓๐ บาท	๑๘,๐๐๐ บาท
	- ปุ๋ยคอก ๘๐ กระสอบๆ ละ ๖๐ บาท	๔,๘๐๐ บาท
	- ซีเมนต์แกลบ ๒๐ กระสอบๆ ละ ๓๐ บาท	๖๐๐ บาท
	- รำละเอียด ๒๐ กระสอบๆ ละ ๓๐๐ บาท	๖,๐๐๐ บาท
	- กาบน้ำตาล ๖๐ ลิตร	๙๐๐ บาท
	- ก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า จำนวน ๓,๐๐๐ ก้อน	
	ก้อนละ ๑๒ บาท	๓๖,๔๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	- ค่าจัดทำเอกสาร	๒,๐๐๐ บาท
	- เงินรางวัลประกวดบ้าน	๑๔,๐๐๐ บาท
รวม		๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑๑ ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑๑.๑ ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง (OUT PUT)

๑. ประชาชนในตำบลปลักหนู มีการใช้ชีวิตประจำวันตามหลักการของความพอเพียง รอบครอบ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ใช้ชีวิตในความไม่ประมาท ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ มีคุณค่า เกิดรายได้
๒. ผลผลิตที่ได้ปลอดภัยไร้พิษ ไม่เป็นอันตรายต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม
๓. ประชาชนสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน

๑๑.๒ ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม (OUT COMES หรือ EFFECTS)

๑. เกษตรกร สำนึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ และตระหนักถึงความห่วงใยของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๒. เกิดการรวมกลุ่มการจัดชุมชนให้น่าอยู่ สะอาด และเข้มแข็ง

โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๑. หลักการและเหตุผล

ในสภาวะปัจจุบันสภาพดินในแปลงปลูกพืชทั่วไปมีความเสื่อมโทรมลงอย่างมาก เนื่องจากเกษตรกรมีการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืชและปุ๋ยเคมีอย่างหนัก โดยไม่เคยปรับปรุงบำรุงดิน จึงทำให้ประสบปัญหาการระบาดของโรคเชื้อราทางดิน ซึ่งเมื่อพืชเป็นโรคแล้วไม่สามารถแก้ไขได้ การใช้สารเคมีจึงเป็นการสิ้นเปลืองและไม่คุ้มค่า นอกจากนั้นยังทำให้เกิดปัญหาหลายประการการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาซึ่งเป็นเชื้อราปฏิปักษ์กับเชื้อราที่เป็นสาเหตุของโรคพืช เพื่อป้องกันกำจัดโรค ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดิน จึงเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดขณะนี้ เพราะเสียค่าใช้จ่ายน้อย และยังมีความปลอดภัยสูง วิธีการนี้จึงเป็นทางเลือกที่ดีอีกทางหนึ่งสำหรับเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์
- ๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง และพื้นที่ใกล้เคียง
- ๒.๓ เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น
- ๒.๔ เพื่อสนับสนุนหลักการผลิตพืชเพื่อเพิ่มคุณภาพและผลผลิตตามแนวทางการผลิตพืชปลอดภัย

๓. เป้าหมายโครงการ

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน และเกษตรกรตำบลสะท้อน จำนวน ๓๐ คน

ปี ๒๕๖๘ ตำบลสะท้อน จำนวน ๓๐ คน

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการ ตำบลสะท้อน อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

๖. แผนการดำเนินงาน

- ๖.๑ ประชุมชี้แจงโครงการ รับสมัครสมาชิกจำนวน ๓๐ คน
- ๖.๒ อบรม/สาธิต การผลิตสารชีวภัณฑ์

๗. วิธีดำเนินการ

- ๗.๑ รายละเอียดโครงการ
 - ประชุมชี้แจงโครงการ รับสมัครสมาชิกจำนวน ๓๐ คน
 - อบรม/สาธิต การผลิตสารชีวภัณฑ์
- ๗.๒ การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)
 - สำนักงานเกษตรอำเภอนาหวี และองค์การบริหารส่วนตำบลสะท้อน

๘. งบประมาณ

งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบดำเนินการฝึกอบรมให้แก่เกษตรกร

- ค่าอาหารกลางวัน ๓๐ คน คนละ ๑๐๐ บาท ๑ วัน เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๓๐ คน คนละ ๒๕ บาท (๒ มื้อ) ๑ วัน
เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๔,๕๐๐ บาท

๘.๒ ค่าวัสดุอุปกรณ์

- ถูร้อนไส ขนาด ๘ x ๑๔ นิ้ว จำนวน ๒ กิโลกรัมๆ ละ ๗๕ บาท เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
- ข้าวสาร จำนวน ๑๐ ถุงๆ ละ ๑๒๐ บาท เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
- ยางวงรัดถุง จำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
- รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๖,๐๐๐ บาท

หมายเหตุ ทุกรายการสามารถถัวจ่ายได้

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิต และการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันกำจัดโรคพืชที่เกิดจากเชื้อราในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเองได้
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถเผยแพร่วิธีการผลิตและการใช้สู่เกษตรกรพื้นที่ใกล้เคียง
- ๙.๓ ไม่มีสารเคมีตกค้างในสภาพแวดล้อม
- ๙.๔ เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต